OBRAZOVNI PROGRAM

TURISTIČKI TEHNIČAR

SADRŽAJ:

I OPŠTI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA 3
1. NAZIV OBRAZOVNOG PROGRAMA: TURISTIČKI TEHNIČAR 3
2. NAZIV NIVOA OBRAZOVANJA: IV_1 3
3. NASTAVNI PLAN 3
4.CILJEVI OBRAZOVNOG PROGRAMA 5
5. USLOVI ZA UPIS, ODNOSNO UKLJUČIVANJE U PROGRAM 6
6. TRAJANJE OBRAZOVANJA 7
7. OBAVEZNI NAČINI PROVJERAVANJA I OCJENJIVANJA UČENIKA 7
8. USLOVI ZA NAPREDOVANJE I ZAVRŠETAK OBRAZOVANJA 8
9. KVALIFIKACIJE KOJE SE STIČU, ODNOSNO NIVO OBRAZOVANJA 8
10. MOGUĆNOST STICANJA NACIONALNE STRUČNE KVALIFIKACIJE 8
II POSEBNI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA 9
1. MODULI OPŠTEG OBRAZOVANJA - MOO 9
1.1. OSNOVNI MODUL OPŠTEG OBRAZOVANJA 9
1.2. MODUL DRUŠTVENIH NAUKA – MDN 9
1.3. MODUL PRIRODNIH NAUKA – MPN 9
2. OSNOVNI STRUČNI MODULI (OSM) 10
2.1. STRANI JEZIK II 10
2.1.1. FRANCUSKI JEZIK 10
2.1.2. NJEMAČKI JEZIK 32
2.1.3. RUSKI JEZIK II 54
2.1.4. ITALIJANSKI JEZIK 77
2.2. EKONOMIJA 100
2.2.1. POSLOVNA EKONOMIJA 100
2.2.2. FINANSIJSKO POSLOVANJE 106
2.2.3. RAČUNOVODSTVO I STATISTIKA 112
2.3. PRIMJENA INFORMACIONO KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE (IKT) U POSLOVANJU 118
2.3.1. POSLOVNA KOMUNIKACIJA 118
2.3.2. POSLOVNA INFORMATIKA 123
2.4. OSNOVE TURIZMA 131
2.5. ISTORIJA UMJETNOSTI I KULTURA 144
2.6. AGENCIJSKO POSLOVANJE 151
2.7. HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE 171
2.8. MARKETING U TURIZMU 184
2.9. TURISTIČKA GEOGRAFIJA 195
2.9.1. TURISTIČKE REGIJE SVIJETA 195

2.9.2. TURISTIČKA GEOGRAFIJA CRNE GORE 202
2.10. PRAVO 208
2.11. PREDUZETNIŠTVO 213
3. IZBORNI UŽE STRUČNI MODULI (IUSM) 222
3.1. BRIGA O GOSTU 222
3.2. ANIMACIJA 229
4. IZBORNI MODULI 238
4.1. RECEPCIJSKO POSLOVANJE WELLNESS&SPA 238
4.2. STRANI JEZIK III 252
4.2.1. FRANCUSKI JEZIK 252
4.2.2. NJEMAČKI JEZIK 277
4.2.3. RUSKI JEZIK 302
4.2.4. ITALIJANSKI JEZIK 325
4.3. EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE 350
4.4. BONTON U UGOSTITELJSTVU 356
4.5. TURISTIČKI PROJEKTI 361
4.6. VODIČKI POSLOVI 365
4.7. POSLOVNA PSIHOLOGIJA 370
4.8. OSNOVE KUVARSTVA 377
4.9. OSNOVE RESTORATERSTVA 387
5. STRUČNI ISPIT 395
5.1. STRUČNO-TEORIJSKI DIO ISPITA 395
5.1.1. AGENCIJSKO POSLOVANJE 395
5.1.2. HOTELIJERSKO POSLOVANJE 399
5.2. STRUČNI RAD 404
5.2.1. AGENCIJSKO POSLOVANJE 404
5.2.2. HOTELIJERSKO POSLOVANJE 406
6. NAČIN PRILAGOĐAVANJA PROGRAMA UČENICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA 407
7. NAČIN PRILAGOĐAVANJA PROGRAMA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH 408
8. PROFIL I NIVO OBRAZOVANJA NASTAVNIKA 408
9.NAČIN IZVOĐENJA OBRAZOVNOG PROGRAMA 411
9.1. BROJ ČASOVA PO GODINAMA OBRAZOVANJA I VRSTAMA NASTAVE 411
10. DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA REALIZACIJU OBRAZOVNOG PROGRAMA 413
10.1. PROFESIONALNA PRAKSA 413
10.2. SLOBODNE AKTIVNOSTI 413
11. RADNA GRUPA 414

I OPŠTI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA

1. NAZIV OBRAZOVNOG PROGRAMA: TURISTIČKI TEHNIČAR
2. NAZIV NIVOA OBRAZOVANJA: IV_1
3. NASTAVNI PLAN:

Oznaka modula	Naziv modula	Oznaka predmeta	Predmeti	Obavezni/ Izborni	Razred				Ukupno časova
					I	II	III	IV	
					nfč/gfč/kv	nfč/gfč/kv	nfč/gfč/kv	nfč/gfč/kv	
Moduli opšteg obrazovanja (MOO)									
OMOO2	Osnovni modul opšteg obrazovanja 2	P1	Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	O	3/108/6	3/108/6	3/108/6	3/99/6	12/423/24
		P2	Matematika	O	2/72/4	2/72/4	2/72/4	2/66/4	8/282/16
		P3	Strani jezik	O	3/108/6	3/108/6	3/108/6	3/99/6	12/423/24
		P4	Fizičko vaspitanje	O	2/72/2	2/72/2	2/72/2	2/66/2	8/282/8
		P5	Informatika	O	2/72/4				2/72/4
Ukupno OMOO2					12/432/22	10/360/18	10/360/18	10/330/18	42/1482/76
MDN	Modul društvenih nauka	P6	Istorija	O	2/72/4				2/72/4
		P7	Geografija	O	2/72/4				2/72/4
		P8	Sociologija	O		2/72/4			2/72/4
		P9	Psihologija	O			2/72/4		2/72/4
MPN	Modul prirodnih nauka	P10	Biologija	O		2/72/4			2/72/4
Ukupno MDN + MPN					4/144/8	4/144/8	2/72/4		10/360/20
Ukupno MOO (OMOO2+MDN+MPN)					16/576/30	14/504/26	12/432/22	10/330/18	52/1842/96
Osnovni stručni moduli (OSM)									
OSM1	Strani jezik II			O	3/108/6	3/108/6	3/108/6	3/99/6	12/423/24
OSM2	Ekonomija		Poslovna ekonomija	O	2/72/4				2/72/4
			Finansijsko poslovanje	O		2/72/4			2/72/4
			Računovodstvo i statistika	O			2/72/4		2/72/4
OSM3	Primjena IKT-a u poslovanju		Poslovna komunikacija	O	2/72/4				2/72/4
			Poslovna informatika	O		2/72/4			2/72/4
OSM4	Osnove turizma			O	2+1*/108/6				3/108/6
OSM5	Istorija umjetnosti i kultura			O	2+1*/108/5				3/108/5
OSM6	Agencijsko poslovanje			O		1+2*/108/6	1+3*/144/8	1+3*/132/6	11/384/20
OSM7	Hotelijersko i recepcijsko poslovanje			O		1+2*/108/5	1+3*/144/7	1+3*/132/6	11/384/18
OSM8	Marketing u turizmu			O			2/72/4	2/66/4	4/138/8
OSM9	Turistička geografija		Turističke regije svijeta	O		2/72/4			2/72/4
			Turistička geografija Crne Gore	O			2/72/4		2/72/4
OSM10	Pravo			O				2/66/4	2/66/4
OSM11	Preduzetništvo			O				2/66/4	2/66/4

Oznaka modula	Naziv modula	Oznaka predmeta	Predmeti	Obavezni/ Izborni	Razred				Ukupno časova
					I	II	III	IV	
					nfč/gfč/kv	nfč/gfč/kv	nfč/gfč/kv	nfč/gfč/kv	
Ukupno OSM					**13/468/25**	**15/540/29**	**17/612/33**	**17/561/30**	**62/2181/117**
Izborni uže stručni moduli (IUSM)									
IUSM1	Briga o gostu			I				1+1*/66/3	2*/66/3
IUSM2	Animacija			I				1+1*/66/3	2/66/3
Ukupno IUSM								**2*/66/3**	**2*/66/3**
Praktična nastava (PN)									
		PN	Praktična nastava u školi		2/72	4/144	2/72	3/99	11/351
			Praktično obrazovanje kod poslodavca				4/144	4/132	4/132
Ukupno PN					2/72	4/144	6/216	7/231	19/663
Ukupno (OSM + IUSM)					**13/468/25**	**15/540/29**	**17/612/33**	**19/627/33**	**193/2247/120**
Izborni moduli (IM)									
IM1	Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA			I	1+1*/72/4	1+1*/72/4	1+1*/72/4	1+1*/66/4	8/282/16
IM2	Strani jezik III			I	2/72/4	2/72/4	2/72/4	2/66/4	8/282/16
IM3	Ekologija i zaštita životne sredine			I	2/72/4	→	→	→	
IM4	Bonton u ugostiteljstvu			I		2/72/4	→	→	2/72/4
IM5	Turistički projekti			I			2/72/4	→	2/72/4
IM6	Vodički poslovi			I			2/72/4	→	2/72/4
IM7	Poslovna psihologija			I			2/72/4	→	2/72/4
IM8	Osnove kuvarstva			I			→	2/66/4	2/66/4
IM9	Osnove restoraterstva			I			→	2/66/4	2/66/4
Ukupno IM					**2/72/4**	**2/72/4**	**2/72/4**	**2/66/4**	**8/282/16**
Slobodne aktivnosti (SA)				O	**1/36/1**	**1/36/1**	**1/36/1**	**1/33/1**	**4/141/4**
Ukupno nedjelja/časova (MOO+OSM+IUSM+IM+SA)					36/1152	36/1152	36/1152	33/1056	4512
Stručni ispit - kreditna vrijednost				O				**4**	**4**
Profesionalna praksa					**15 dana**	**15 dana**	**15 dana**	**-**	**45 dana**
Ukupno kredita					**60**	**60**	**60**	**60**	**240**

*Broj časova praktične nastave u okviru modula

nč/gč/kv – Nedjeljni fond časova/godišnji fond časova/ kreditna vrijednost

Napomena:

- Učenici koji se u okviru Izbornih modula opredijele za Strani jezik III ili Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA ne moraju ih izučavati sve četiri godine, ali moraju u školskoj godini u kojoj su ga započeli. Vrijeme za koje su ga izučavali priznaje im se za nastavak izučavanja modula u neformalnom obrazovanju, ako su ocjene na kraju školske godine bile pozitivne. Učenici koji nijesu završili modul u ukupnom trajanju ne dobijaju sertifikat za stečenu stručnu kvalifikaciju Recepcioner/Recepcionerka za Wellness&SPA ili za nivo znanja stranog jezika A2. Učenici koji su sa uspjehom savladali prve dvije godine Stranog jezika III dobijaju potvrdu o stečenom niovu znanja stranog jezika A1.

- Škola može odstupiti od utvrđenog nedeljnog fonda časova uz obavezu da ostvari godišnji fond časova modula (predmeta), utvrđen nastavnim planom.

4.CILJEVI OBRAZOVNOG PROGRAMA

Ključne kompetencije:

1. **Komunikacija na Crnogorskom – srpskom, bosanskom, hrvatskom jeziku i književnosti**

- Osposobljavanje za pravilno i stvaralačko usmeno i pisano izražavanje i tumačenje koncepata, stavova i činjenica kao i upotrebu jezika u obrazovanju, radu, slobodnom vremenu i svakodnevnom životu.
- Razvoj svijesti o uticaju jezika na druge i njegovoj upotrebi na pozitivan i društveno odgovaran način.

2. **Komunikacija na stranom jeziku**

- Osposobljavanje za razumijevanje, usmeno i pisano izražavanje i tumačenje koncepata, stavova i činjenica na stranom jeziku u nizu različitih društvenih i kulturnih situacija.
- Razvijanje vještina međukulturalnog razumijevanja.

3. **Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji**

- Osposobljavanje za razvijanje i primjenu matematičkog mišljenja u rješavanju problema u nizu različitih svakodnevnih situacija.
- Osposobljavanje za upotrebu znanja i metodologije kojima se objašnjava svijet prirode radi postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica, pri čemu tehnološka kompetencija podrazumijeva osposobljenost za primjenu znanja iz prirodnih nauka i metodologije kao odgovor na ljudske potrebe i želje.

4. **Digitalna kompetencija**

- Osposobljavanje za upotrebu informciono-komunikacione tehnologije za rad u ličnom i društvenom životu kao i u komunikaciji kroz upotrebu računara za pronalaženje, procjenu, čuvanje, stvaranje, prikazivanje i razmjenu informacija kao i razvijanje saradničkih mreža putem interneta.

5. **Učiti kako učiti**

- Osposobljavanje za proces učenja i istrajnost u učenju, organizovanje vlastitog učenja uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi.

6. **Socijalna i građanska kompetencija**

- Razvoj ličnih, međuljudskih i međukulturalnih sposobnosti koji omogućavaju pojedincima da na efikasan i konstruktivan način učestvuju u društvenom životu i radu, posebno u društvima koja se sve više mijenjaju, u cilju rješavanja konflikata ukoliko je to potrebno.

7. **Preduzetnička kompetencija**

- Osposobljavanje pojedinca da ideje pretvori u djelo, uključuje stvaralaštvo, inovativnost i spremnost na preuzimanje rizika, iskorišćavanje prilika, kao i sposobnost planiranja i vođenja projekata radi ostvarivanja ciljeva.
- Osposobljavanje za vođenje svakodnevnog, profesionalnog i društvenog života pojedinca koje treba da razvije svijest o etičkim vrijednostima i promoviše dobro upravljanje.

8. Kulturna svijest i izražavanje

- Razvoj svijesti o važnosti stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu umjetnosti i medija uključujući muzičku, scensku, književnu i vizuelnu umjetnost. Razvoj svijesti o lokalnoj, nacionalnoj i evropskoj baštini i njihovom mjestu u svijetu.

Stručne kompetencije:

- Obavljanje poslova analize, planiranja i organizacije rada.
- Vršenje lične pripreme za posao.
- Obavljanje poslova iz pripreme radnog mjesta.
- Učešće u kreiranju aranžmana, izleta i specijalnih ponuda.
- Promocija turističkih aranžmana, izleta i specijalnih ponuda u agenciji.
- Priprema, kontrola i realizacija turističkih aranžmana i izleta.
- Obavljanje posredničkih poslova u agenciji.
- Prodaja i obračun aranžmana, izleta, transfera, smještaja i voznih karata.
- Korišćenje rezervacionih sistema u agencijskom poslovanju.
- Rad u skladu sa važećim standardima kvaliteta rada u agenciji.
- Prodaja i rezervacija smještaja.
- Prijem i prijava gosta.
- Pružanje dodatne informacije gostu.
- Pružanje dodatnih usluga gostu.
- Obračunavanje i naplata usluga.
- Odjava i ispraćaj gosta.
- Korišćenje Hotelskog Informacionog Sistema.
- Vršenje nadzora rada pomoćnog osoblja na recepciji.
- Rad u skladu sa važećim standardima kvaliteta rada u hotelu.
- Priprema izvještaja i statističkih pregleda.
- Obavljanje administrativnih poslova iz domena svoga rada.
- Primjenu IKT-a u poslovanju.
- Vođenje poslovne komunikacije sa klijentima, saradnicima i poslovnim partnerima.
- Komunikacija sa gostima na engleskom i najmanje još jednom svjetskom jeziku, po izboru učenika/ca – nivo B1.
- Korišćenje stručne terminologije u turizmu i hotelijerstvu.
- Primjena pravila poslovne komunikacije i bontona.
- Primjena zdravstvenih, sanitarnih i bezbjednosnih standarda.
- Primjena mjera protivpožarne zaštite.
- Pružanje prve pomoći.
- Racionalno korišćenje energije, materijala i vremena.
- Zaštitu uže i šire okoline od negativnih uticaja materijala i radnih sredstava.

5. USLOVI ZA UPIS, ODNOSNO UKLJUČIVANJE U PROGRAM

- U školu za sticanje srednjeg stručnog obrazovanja može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu i nije starije od 17 godina života. Izuzetno, u školu se mogu upisati lica do 18 godina života, uz odobrenje Nastavničkog vijeća škole.
- U četvorogodišnju stručnu školu može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu. Izuzetno, u prvi, odnosno četvrti razred četvorogodišnje stručne škole može se upisati lice koje je završilo dvogodišnju stručnu školu, odnosno trogodišnju stručnu školu i položilo dopunske i diferencijalne ispite.
- Lice koje je napunilo 18 godina uključuje se u program za obrazovanje odraslih.

6. TRAJANJE OBRAZOVANJA

- Četiri godine.

7. OBAVEZNI NAČINI PROVJERAVANJA I OCJENJIVANJA UČENIKA

Redni broj	Naziv modula	Naziv dijela modula (predmeta)	Obavezni načini provjeravanja znanja
	Osnovni stručni modul		
1.	Strani jezik II		Usmeno, pismeno
2.	Ekonomija	Poslovna ekonomija	Usmeno, vježbe
		Finansijsko poslovanje	Usmeno, vježbe
		Računovodstvo i statistika	Usmeno, vježbe, pismeno
3.	Primjena IKT-a u poslovanju	Poslovna komunikacija	Usmeno, pismeno
		Poslovna informatika	Usmeno, vježbe
4.	Osnove turizma		Usmeno, praktično
5.	Istorija umjetnosti i kultura		Usmeno, praktično
6.	Agencijsko poslovanje		Usmeno, pismeno, vježbe, praktično
7.	Hotelijersko i recepcijsko poslovanje		Usmeno, pismeno, vježbe, praktično
8.	Marketing u turizmu		Usmeno, pismeno
9.	Turistička geografija	Turističke regije svijeta	Usmeno
		Turistička geografija Crne Gore	Usmeno
10.	Pravo		Usmeno, vježbe
11.	Preduzetništvo		Usmeno, vježbe
	Izborni uže stručni modul		
1.	Briga o gostu		Usmeno, vježbe, praktično
2.	Animacija		Usmeno, vježbe, praktično
	Izborni moduli		
1.	Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA		Usmeno, praktično
2.	Strani jezik III		Usmeno, pismeno
3.	Ekologija i zaštita životne sredine		Usmeno, vježbe
4.	Bonton u ugostiteljstvu		Usmeno, vježbe
5.	Turistički projekti		Usmeno, vježbe
6.	Vodički poslovi		Usmeno, vježbe
7.	Poslovna psihologija		Usmeno
8.	Osnove kuvarstva		Usmeno, vježbe

Redni broj	Naziv modula	Naziv dijela modula (predmeta)	Obavezni načini provjeravanja znanja
	Osnovni stručni modul		
9.	Osnove restoraterstva		Usmeno, vježbe

8. USLOVI ZA NAPREDOVANJE I ZAVRŠETAK OBRAZOVANJA

- U sljedeći razred napreduju učenici koji su na kraju školske godine pozitivno ocijenjeni iz svih modula/predmeta tog razreda i ako su obavili profesionalnu praksu, kako je predviđeno nastavnim planom.
- Obrazovanje se završava stručnim ispitom, koji obuhvata:
- pismeni ispit iz Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti,
- pismeni ispit iz stranog jezika,
- usmeni ispit iz Agencijskog poslovanja ili Hotelijerskog poslovanja,
- stručni rad.

9. KVALIFIKACIJE KOJE SE STIČU, ODNOSNO NIVO OBRAZOVANJA

Stručne kvalifikacije:

- Recepcioner/Recepcionerka,
- Agencijski službenik/ Agencijska službenica,
- Recepcioner Wellness&SPA/ Recepcionerka Wellness&SPA – ukoliko učenik završi modul Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA.

Kvalifikacije nivoa obrazovanja:

- Po završetku obrazovnog programa i položenog stručnog ispita učenik/ca stiče kvalifikaciju nivoa obrazovanja IV_1 - **TURISTIČKI TEHNIČAR.**

10. MOGUĆNOST STICANJA NACIONALNE STRUČNE KVALIFIKACIJE

- Stručna kvalifikacija nivoa IV1 - Recepcioner stiče se završetkom modula:O MOO2, MDN, MPN, OSM1, OSM2, OSM3, OSM4, OSM7
- Stručna kvalifikacija nivoa IV1 - Agencijski službenik stiče se završetkom modula: OMOO2, MDN, MPN, OSM1, OSM2, OSM3, OSM4, OSM5, OSM6, OSM8, OSM9, OSM11
- Stručna kvalifikacija nivoa IV1 – Recepcioner Wellness&SPA stiče se završetkom modula: OMOO2, MDN, MPN, OSM1, OSM2, OSM3, OSM4, OSM8, IM1

II POSEBNI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA

1. MODULI OPŠTEG OBRAZOVANJA - MOO

1.1. OSNOVNI MODUL OPŠTEG OBRAZOVANJA

1.1.1. Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost
1.1.2. Matematika
1.1.3. Strani jezik
1.1.4. Fizičko vaspitanje
1.1.5. Informatika

1.2. MODUL DRUŠTVENIH NAUKA – MDN

1.2.1. Istorija
1.2.2. Geografija
1.2.3. Sociologija
1.2.4. Psihologija

1.3. MODUL PRIRODNIH NAUKA – MPN

1.3.1 Biologija

NAPOMENA:
Katalozi modula opšteg obrazovanja su u nadležnosti Zavoda za školstvo.

2. OSNOVNI STRUČNI MODULI (OSM)

2.1. STRANI JEZIK II

2.1.1. FRANCUSKI JEZIK

1. Kod i naziv modula: FRANCUSKI JEZIK

2. Kreditna vrijednost modula: 24

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za govor, pisanje, čitanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou B1 (završetkom prva dva razreda učenik se osposobljava za govor, čitanje, pisanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A2);
- Osposobljavanje za tečnu komunikaciju na francuskom jeziku na ličnom i profesionalnom planu;
- Razvijanje odgovornosti, komunikativnosti, tolerantnih oblika ponašanja i timskog rada;
- Osposobljavanje za pružanje informacija i usluga klijentima u hotelima i agencijama.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Strani jezik II - Francuski jezik	I, II, III, IV	423	24
Ukupno			423	24

4.1. Dio modula (predmet) FRANCUSKI JEZIK

1. Kod i naziv dijela modula (predmeta): FRANCUSKI JEZIK
2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 24
3. Broj časova: 423

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	108			108	6
II	108			108	6
III	108			108	6
IV	99			99	6
Ukupno	423			423	24

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Razvoj komunikativnih, govornih i pisanih sposobnosti učenika/ca na francuskom jeziku.
- Ovladavanje tehnikama samostalnog učenja.
- Razvijanje tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga.
- Razvijanje sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog.
- Razvijanje osjećaja za „fair play" i timski rad.
- Razvijanje svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.

- Ovladavanje vokabularom koji se tiče porodice, slobodnog vremena i obrazovanja.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče ishrane, zdravlja i kupovine.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče putovanja, klime i uslužnih djelatnosti.
- Ovladavanje gramatičkim strukturama i pravilnom primjenom.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa klijentom u turističkoj agenciji i hotelu.
- Osposobljavanje za vođenje administracije i poslovne korespondencije.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Rodbinski odnosi u užoj i široj porodici (nesuglasice, zabrane, dozvole, predstavljanje, upoznavanje, pozivi i pozivnice) - Blisko okruženje (prijatelji,fizički i karakterni izgled, susjedi, odnosi, suživot, proslave i rođendani, uslovi stanovanja, grad u kojem živimo, institucije u gradu i sl.) - Nepredviđeni događaji (incidenti, saobraćajne nezgode i sl.) - Vjenčanje, brak (bračno stanje, svadbena ceremonija, bračno putovanje i sl.) - Mjesto stanovanja **Gramatika:** - Perfekat (passé composé) - Imperfekat (imparfait) - Perfekat/Imperfekat (passé composé ou imparfait) - Vremenski izrazi: il y a, pour, dans, en, depuis... - Opisni pridjevi - Indirektni govor u prezentu - Pasiv - Relativne zamjenice: que, qui, où	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču njega, njegove porodice i bliskog okruženja **Razumijevanje- Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojoj porodici, sebi i drugim ljudima, statusu, obrazovanju, događajima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim opisuje porodicu, događaj, grad i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
2.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i zdravlje (aktivnosti radi održavanja fizičkog i moralnog zdravlja (joga, ples), umor, stres, iscrpljenost) - Bolesti i povrede (glavobolja, prehlada, lomovi, ljekari,	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču zdravlja, zdravih stilova života, navika u ishrani **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	zakazivanje, recepti...) - Ishrana i zdravi stilovi života (nutricionisti, vrste hrane i pića, loše navike i dr.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta - Konjuktiv prezenta - Imperativ - Poređenje priloga i pridjeva - Glagolski izrazi sa biti i imati - Poređenje priloga i pridjeva - Partitivni član i partitivno de	i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o navikama u ishrani, zdravim stilovima života, bolovima i povredama **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim afirmiše zdrav život	- Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, prepričavaju i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Organizovanje slobodnog vremena (izlasci, razonoda i sl.) - Interesovanja mladih (književnost, film, pozorište, TV) - Televizija, novine i internet (film, reportaža, dnevnik, hronika, kanali, programi, kompjuterski vokabular...) **Gramatika:** - Kondicional prezenta - Pluskvamperfekat - Futur (futur proche, futur simple) - Indirektan govor u perfektu - Objekatske zamjenice: COD et COI - Relativna zamjenica:dont	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču slobodnog vremena i razonode **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim interesovanjima (sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV) **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst koji obrađuje slobodno vrijeme i interesovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Praznici (državni i vjerski praznici, čestitke, tradicija, običaji...) - Raspust (želje i odluke, putovanja, utisci sa	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raspusta i putovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	putovanja, aktivni odmor, odmor na moru, planini, u gradu,...) - Prevozna sredstva (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, povratna karta i karta za jedan pravac, prtljag, red vožnje...) **Gramatika:** - Imperfekat - Futur simple - Poređenje glagola i imenica - Kondicional prezenta - Hipotetičke rečenice /prvi i drugi tip	**Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o praznicima, odmoru, putovanju, i prevoznim sredstvima koje je koristio **Pisanje** - Piše razglednice s putovanja - Vodi dnevnik putovanja	stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova, da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Društveni problemi (nasilje, maloljetnička delikvencija, uvrede; nezaposlenost, siromaštvo, nepismenost, rasizam i sl.) - Humanitarna udruženja i aktivnosti (volonterski rad, solidarnost, međusobno pomaganje, Crveni krst, Ljekari bez granica, Narodne kuhinje i sl.) - Internacionalni i nacionalni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart, Božić, Bajram, Vaskrs/Uskrs, 14.februar, 14 juli; kako se proslavljaju, kako se čestita i dr.) **Gramatika:** - Konjuktiv prezenta za izražavanje potrebe - Uzročne rečenice - Modalni glagoli u prošlom vremenu - Relativna zamjenica *dont*	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču društvenih problema **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o društvenim problemima, pojavama i humanitarnim aktivnostima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim izražava svoje mišljenje o nekom društvenom problemu ili pojavi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (jednostavna prezentacija turističkih proizvoda, jednostavna prezentacija kulturnih dešavanja i turističke ponude grada, regije, prodaja karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (rezervacija smještaja, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama, bonton i sl.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Hipotetičke rečenice (I i II tip)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima (reklamama, prospektima, redu vožnje...) **Govor** - Na jednostavan način informiše i savjetuje klijente i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail da informiše, rezerviše, potvrdi rezervaciju i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Izlasci sa prijateljima (pozivnice, prihvatanje i odbijanje, izražavanje osjećanja i raspoloženja, zakazivanje sastanka, dogovor o izlasku i sl.) - Muzika (baviti se muzikom, imati talenta, muzički instrumenti, muzički žanrovi, muzičke škole i dr.) - Muzičke manifestacije (Dan muzike, muzički festivali, koncerti) - Film (vrste filmova, nagrade i festivali, pozitivna i negativna kritika i sl.) - Susreti (upoznavanja) **Gramatika:** - Konjuktiv prezenta za izražavanje osjećanja (zadovoljstvo, strah, tuga, oduševljenje i dr.) - Relativne zamjenice - Složene relativne zamjenice - Pokazne zamjenice - Uzročne rečenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču interesovanja (muzika, osjećanja i raspoloženja) **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način dogovara sastanak; razgovara o muzici; prepričava film i sl. **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst da opiše utiske o filmu ili o nekom festivalu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Društvo**		
	- Tradicija i folklor (francuski praznici i sl.) - Mediji (reklamne kampanje, reklamni posteri, slogani, tv-programi, internet i dr.) - Televizija (emisije uživo, prenos emisija, serije, reklamna špica i sl.) - Pozorište (dogovor, rezervacija karata, izbor predstave, kritika i sl.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje: želje, savjeta,	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raznih medija, interesovanja, tradicije i sl. **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način komentariše tv-program, govori o	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	predloga, pitanja - Superlativ	omiljenim emisijama, kritikuje i dogovara šta da se gleda **Pisanje** - Kreira jednostavan propagadni materijal	**Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
3.	**Obrazovanje**		
	- Ispiti (maturski ispit, školski sistem u Francuskoj, obuke, seminari, staž) - Izbor zanimanja (profesije i zanimanja, zanimanja u turizmu) - Motivaciono pismo i intervju (mali oglasi, pisanje cv-ja, telefonska komunikacija) - Planovi za budućnost (studije, brak, zaposlenje i sl.) **Gramatika:** - Futur (futur anterieur) - Poređenje priloga, glagola, imenica - Hipotetičke rečenice (III tip) - Posljedične rečenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču obrazovanja i izbora zanimanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim znanjima i vještinama i planovima za budućnost **Pisanje** - Sastavi CV i motivaciono pismo	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima -Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Raspust (dogovori o putovanju, izbor destinacija, turistički sajtovi) - Opis putovanja (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, prtljag, red vožnje)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču raspusta, putovanja, izbora destinacija i prevoznih sredstava **Razumijevanje-Čitanje**	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Pluskvamperfekat - Imperfekat - Futur - Kondicional perfekta - Hipotetičke rečenice (I, II i III tip) - Opozitivne rečenice	- Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o izboru destinacije i prevoznih sredstava **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst, npr. dijalog na šalteru autobuske ili željezničke stanice	- Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmijesanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (prezentacija turističkih proizvoda, kulturnih dešavanja, turističke ponude grada, regije, prodaja karata i sl.) - Hotelijersko poslovanje (cjelokupan hotelski sadržaj, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama; bonton) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta, preporuke - Konjuktiv prezenta - Modalni glagoli u prezentu, futuru, imperfektu, kondicionalu - Finalne rečenice - Hipotetičke rečenice (I , II i III tip)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima, npr. u kalendaru kulturnih dešavanja ... **Govor** - Na jednostavan način pruža potrebne informacije klijentima i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail radi pružanja raznovrsnih informacija klijentima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Ljubav prema drugima (pomoć, solidarnost, tolerancija, slaganje, neslaganje i sl.) - Komunikacija s drugima (e-mail, telefonski razgovori, sms-poruke i sl) - Ljubav (susreti, poznanstva, osjećanja, ljubav na prvi pogled) **Gramatika:** - Prisvojne zamjenice - Opisni pridjevi - COD,COI - Mjesto zamjenica (me le, m'en, les y) - Relativne zamjenice - Komparacija pridjeva - Pluskvamperfekat - Indirektni govor u prezentu	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (ljubav,osjećanja, prijatelji, tolerancija, dogovori i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje osjećanja, želja i sl.) **Govor** - Tečno govori i razgovara o međuljudskim odnosima, osjećanjima i očekivanjima **Pisanje** - Napiše pismo u kome govori o ličnim iskustvima i osjećanjima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Čitanje** - Podsticati ih na čitanje i rezimiranje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, podnose izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Ljubav prema sebi (rekreativne aktivnosti, savjeti i preporuke za zdrav psihički i fizički život, prigovori i sl.) - Literatura i mladi (žanrovi, navike u čitanju, promovisanje kulture čitanja) - Likovna i muzička umjetnost **Gramatika:** - Opozitivne rečenice - Uslovne rečenice (uslovni veznici) - Komparativ i superlativ - Infinitiv i infinitiv prošli	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (rekreativne aktivnosti, umjetnost) koje se emituju na radiju ili televiziji o aktuelnim dešavanjima, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje osjećanja,želja,	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Pasiv	preporruka i sl.) **Govor** - Tečno govori i razgovara o slobodnom vremenu, kulturnim i aktuelnim dešavanjima **Pisanje** - Napiše pismo u kojem govori o svojim interesovanjima i ličnim iskustvima	**Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Zdravlje**		
	- Sport i sportski podvizi (sportska takmičenja, turniri, Olimpijada, prvenstva, nagrade, medalje i sl.) - Novi sportovi (rafting, paraglajding i sl.) - Tijelo i zdravlje (njega lica i tijela: kozmetički preparati i sl.) **Gramatika:** - Opozitivne rečenice - Uzročne rečenice - Vremenske rečenice - Gerund - Hipotetičke rečenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (sport, njega i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja, potreba i sl.) **Govor** - Tečno govori i razgovara o sportu, sportskim manifestacijama i podvizima, novim sportovima **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst (zdrav duh u zdravom tijelu, sportski događaj...)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Putovanja (uspomene s putovanja...) - Najinteresantnije turističke destinacije (gradovi i zemlje,	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku koje se emituju na radiju ili televiziji	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	kulturno-istorijski spomenici, ljudi, maršrute i sl.) - Turistički informatori (vodič i sl.) **Gramatika:** - Prošla vremena: perfekat, imperfekat, pluskvamperfekat - Vremenske rečenice - Opozitivne rečenice - Hipotetičke rečenice - Indirektni govor u prezentu - Relativne zamjenice	(reportaže o turističkim destinacijama, maršrute...) ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (uspomene s putovanja, turistički informatori ..) **Govor** - Tečno govori i razgovara o događajima sa putovanja ,traži i pruža informacije o turističkom aranžmanu, kulturnim događanjima u gradu ili regionu **Pisanje** - Opisuje turističku destinaciju	argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da dopunjavaju tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da izmiješane fragmente sklapaju u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u intervjuu i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Učenje stranih jezika (jezičke škole, nivoi znanja, prednosti i nedostaci učenja stranih jezika) - Život na selu ili u gradu (prednosti i nedostaci) - Prekomponovana porodica (bračna stanja, usvojena djeca, moja, tvoja i naša djeca...) **Gramatika:** - Dopusne rečenice - Posljedične rečenice - Kondicional perfekta - Prisvojne zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku koje se emituju na radiju ili televiziji (škola, strani jezici, društveni fenomeni i sl.), ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (programi jezičkih škola, obuke...) **Govor** - tečno govori i razgovara o prednostima učenja stranih jezika, prednostima i nedostacima života na	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da povežu slike sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		selu i u gradu **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje teme (škola, strani jezici, društveni fenomeni i sl.)	
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (bonton u poslovnom svijetu, detaljna prezentacija turističkih proizvoda(razne vrste aranžmana: praznični, vjerski turizam...), formiranje turističkog proizvoda u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta, prodaja i rezervacija avio-karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (informisanje klijenata o mogućnostima organizovanja seminara u hotelu, o tehničkoj opremljenosti sala, organizovanju banketa, svadbi, proslava i sl.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Hipotetičke rečenice	**Razumijevanje-Slušanje** - razumije izraze i riječi koje se tiču raznih uslužnih djelatnosti na recepciji ili u turističkoj agenciji **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku ili jeziku struke **Govor** - Tečno govori i razgovara o agencijskom ili hotelskom aranžmanu, kulturnim manifestacijama u gradu, regionu **Pisanje** - Popunjava formulare - Obavlja poslovnu korespondenciju	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge,i da na osnovu obrađivane teme rade projekte

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Porodični odnosi nekad i sad (uloga žene u porodici, raspodjela kućnih poslova, dozvole i zabrane) - Životni snovi (realni i nerealni, planovi i sl.) - Naša budućnost (planovi za budućnost: vjenčanje, zaposlenje, studije i sl.) **Gramatika:** - Futur(simple et anterieur) - Gerund ili particip prezenta - Posljedične rečenice - Hipotetičke rečenice - Indirektni govor u perfektu - Neodređene zamjenice - COD,COI - Mjesto zamjenica (me le, m'en, les y)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (posao, porodica, budućnost i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o porodici i životnim planovima **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje njemu bliske teme (posao, porodica, planovi za budućnost i sl).	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Ono što volim (izložbe, koncerti, bioskop, pozorište i dr.) - Bioskop (prve projekcije, reakcije publike, braća Lumijer-očevi nijemog filma) - Likovna i muzička umjetnost (platno, kist, izložba, skulptura, boje, note, partiture, orkestar, hor i sl.) **Gramatika:** - Pokazne zamjenice - Relativne zamjenice - Prilozi za način - Vremenske rečenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (hobi, umjetnost i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na - standardnom i jasnom jeziku (izražavnje interesovanja, osjećanja, želja)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje rezimiranje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Namjerne rečenice - Dopusne rečenice - Finalne rečenice	**Govor** - Tečno govori i razgovara o hobijima i interesovanjima i umjetnosti uopšte **Pisanje** - Napiše pismo u kome govori o ličnim iskustvima i zapažanjima u vezi sa umjetnošcu uopšte	uloge, podnose izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Društvo**		
	- Praznici i kultura poklanjanja - Životna sredina (zaštita životne sredine, klimatske promjene, održivi turizam i sl.) - Sjutrašnjica **Gramatika:** - Indirektni govor u prezentu - Indirektni govor u perfektu - Hipotetičke rečenice - Futur simple i futur anterieur - Finalne rečenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (praznici, budućnost, klimatske promjene, ekologija i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja, žaljenja...) **Govor** - Tečno govori i razgovara o životnoj sredini i klimatskim promjenama, sjutrašnjici, kulturi poklanjanja **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje njemu bliske teme (pokloni i poklanjanje)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da povežu slike sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta. **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Kupovina**		
	- Kupovina predmeta (boje, materijali i druge karakteristike)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Kupovina preko interneta - Potrošačko društvo (kupovina, reklame i reklamacije) **Gramatika:** - Rekapitulacija konjuktiva,slaganje vremena u konjuktivu - Rječica ci - Futur	jeziku (potrošačko društvo) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o karakteristikama željenog artikla pri kupovini **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst da bi reklamirao kupljeni proizvod ili promovisao neki proizvod	postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, i da odgovre na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (bonton u poslovnom svijetu, organizovanje posjete grada u pratnji vodiča, prezentacija turističkih proizvoda (odmor i rekreacija...), formiranje turističkog proizvoda u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta, poništavanje rezervacije karata...) - Hotelijersko poslovanje (informisanje klijenata o mogućnostima i uslovima poništavanja rezrervacija, prikladan način reagovanja na pritužbe klijenata i sl.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije izraze i riječi koje se tiču njegovog posla, tj. vezane su za uslužne djelatnosti na recepciji ili u agenciji **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku ili jeziku struke **Govor** - Tečno govori i razgovara o poznatim temama i aktivnostima prilkom pružanja usluga u agenciji ili na recepciji **Pisanje** - Obavlja složeniju poslovnu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme rade projekte

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Hipotetičke rečenice - Futur simple i futur anterieur - Finalne rečenice	korespondenciju	

Napomena: Nastavnik može obraditi određene gramatičke cjeline i u okviru neke druge teme.

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

RAZRED: PRVI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- predstavi članove šire porodice
- objasni odnose u užoj i široj porodici
- pozove, odbije ili prihvati poziv
- kaže bračno stanje
- prenese nečije izjave, savjete i pitanja
- izrazi zabranu
- traži dozvolu da nešto uradi
- napiše jednostavan tekst o porodici i događajima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o zdravlju
- preporuči fizičke aktivnosti i režim ishrane
- govori o zdravstvenom stanju
- zakaže pregled kod ljekara
- napiše jednostavan tekst o zdravim stilovima života

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o načinu organizovanja slobodnog vremena
- saopšti planove za odmor
- preporuči neki tv kanal, tj. neku emisiju, reportažu, film, knjigu
- iznese utiske o sadržaju gledanih emisija
- da jednostavne savjete za pronalaženje informacija na Internetu
- napiše jednostavan tekst o interesovanjima

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način iznese utiske sa putovanja
- se raspita o redu vožnje i kupi putnu kartu

- napiše razglednicu sa putovanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji društvene probleme i svjetska humanitarna udruženja
- na jednostavan način opiše običaje kod proslave nekog praznika
- na jednostavan način iznese utiske sa neke proslave
- napiše jednostavan tekst o nekom društvenom problemu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše sobu, kartu, sto u restoranu, taksi
- zabilježi i prenese poruke
- se raspita o načinu plaćanja
- informiše o kursu valute
- informiše klijenta o znamenitostima grada
- informiše klijenta o kulturnim dešavanjima u gradu
- obavi jednostavnu pismenu korespondenciju

RAZRED: DRUGI

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- predlozi, prihvati i odbije izlazak
- razlikuje knjizevne , muzičke i filmske zanrove
- napiše sadržaj filma

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše bioskopske ili pozorišne karte
- razumije riječnik propagandnog i reklamnog materijala
- napiše reklamne slogane

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- govori o školskom sistemu
- govori o izboru zanimanja i planovima za budućnost
- sastavi CV

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- dogovori pripreme za putovanje
- razmjeni utiske sa putovanja
- napiše jednostavan dijalog (kupovina karata)

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- informiše o hotelskom sadržaju
- informiše o mogućnostima organizovanja svečanosti i seminara
- informiče o tehnikoj opremljenosti hotela
- preporuči kulturno-istorijski obilazak
- da osnovne informacije o nekom kulturno-istorijskom spomeniku
- napiše jednostavan e-mail o cjelokupnom sadržaju hotela

RAZRED: TREĆI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- jasno izrazi osjećanja prema drugima
- koristi odgovarajući vokabular u raznim vidovima komunikacije
- prepriča događaj
- napiše sastav o ličnim osjećanjima

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- iznese zapažanja u vezi sa nekim umjetničkiim djelom
- uporedi umjetnička djela
- savjetuje i preporuči kako provesti slobodno vrijeme
- napiše sastav o svom hobiju

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- nabroji sve vrste tradicionalnih i novih sportova
- da savjete u vezi sa očuvanjem zdravlja
- preporuči preparate za ličnu higijenu i njegu
- napiše sastav o nekom sportskom događaju

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- detaljno opiše maršrutu i utiske sa putovanja
- predstavi turističku destinaciju
- razumije turističke informatore na stranom jeziku
- pronađe potrebne informacije u tur. informatorima
- napiše sastav o nekoj turističkoj destinaciji

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- argumentuje važnost učenja stranih jezika
- predloži način učenja stranih jezika
- uporedi život na selu i u gradu
- napiše sastav o načinima učenja stranog jezika

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- formira turistički proizvod u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta
- detaljno prezentuje turistički proizvod
- informiše o mjerama opreza pri putovanju u neku zemlju (viza, vakcina i sl.)
- govori o mogućnostima korišćenja hotelskog trezora
- rješava konflikte nastale zbog nestanka stvari
- napiše detaljan plan nekog turističkog aranžmana

RAZRED: ČETVRTI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- uporedi tradicionalnu i savremenu porodicu
- razgovara o realnim i nerealnim životnim planovima

- napiše tekst o planovima za budućnost

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- razmjenjuje utiske sa izložbe, koncerta, pozorišne predstave
- obrazlaže razloge izbora nekog kulturnog događaja
- komentariše umjetničko djelo
- napiše tekst u kome govori o vrstama umjetnosti

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- govori o načinu biranja poklona
- postiže dogovor oko izbora poklona
- govori o eventualnim posljedicama klimatskih promjena
- napiše jednostavan tekst o poklonima

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- precizno izražava svoje želje pri kupovini
- vrši reklamaciju kupljenog proizvoda
- putem interneta izvrši kupovinu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- predloži turistički obilazak grada ili regije u pratnji vodiča
- daje detaljne informacije o tome što će se posjetiti, vremenu i mjestu polaska, povratka
- navodi uslove pod kojima se može poništiti rezervacija
- informiše o mogućem povraćaju novca
- na prikladan način rješava eventualne probleme u funkcionisanju službi hotela
- obavlja složeniju poslovnu korespondenciju

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

Didaktička literatura
- J.Jacquet: Oral/Ecrit, Lecture/écriture, Clé International, Paris, 1991.
- C.Tagliante: Classe de langue; Evaluation, Clé International, Paris, 1991.

Gramatike
- M . Maheo-Le Coadic; M. Reine; S.Poisson-Quinton: Grammaire Expliquée du Français, Clé International, Paris, 2002.
- M. Gregoire: Grammaire Progressive du français, Clé International, Paris, 2003.

Rječnici
- Dictionnaires le Robert: Dictionnaire du français, Clé International, Paris, 1999.
- S. A.Jovanović i saradnici: „Savremeni francusko-srpskohrvatski rečnik sa gramatikom“, Prosveta, Beograd, 1991.
- S. A. Jovanović i saradnici: „Savremeni srpskohrvatsko-francuski rečnik“, Prosveta, Beograd, 1991.

Stručna literatura
- H. Renner, U. Renner, G. Tempesta: Le français du tourisme, Clé International, Paris, 1993.
- M. Latifi: L’hôtellerie en français, Didier-Hatier, Paris, 1993.

- S. Corbeau, S. l Dubois, J.L.Penfornis: Tourisme.com, Clé Internationale, Paris, 2004.
- S. Corbeau, S. L Dubois, J.L.Penfornis, L. Semichon: Hôtellerie/Restauration.com, Clé International, 2006.

Internet
- http://www.tv5.org/Langue française
- http://www.rfi.fr/radiofr/podcast/rss_apprendre_francais.xml
- http://www.lepointdufle.net/
- http://www.francparler-oif.org/
- http://www.edufle.net/-Francais-sur-objectifs-specifiques
- http://www.francaisauthentique.com/
- http://fipf.org/publications/le-francais-dans-le-monde
- http://www.francaisfacile.com/exercices/

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1
6.	Zvučnici za audio reprodukciju		1 par

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika
- **Čitanje i slušanje** - Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).
- **Govor** - Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tečnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.
- **Pisanje** - Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja (gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd, bogastvo leksike, pravopis itd.).
- **Pismeni zadaci** - Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok časovi ili dva uzastopna časa).

- **Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda** izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- **Zaključna ocjena na kraju školske godine** izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Profesor francuskog jezika.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) – korelacija
Modul/predmet Francuski jezik je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Preduzetništvo
- Briga o gostu
- Turistička geografija Crne Gore
- Turističke regije svijeta
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Poslovna komunikacija
- Osnove restoraterstva
- Osnove kuvarstva
- Vodički poslovi
- Bonton u ugostiteljstvu
- Ekologija i zaštita životne sredine
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.1.2. NJEMAČKI JEZIK

1. Oznaka i naziv modula: NJEMAČKI JEZIK

2. Kreditna vrijednost modula: 24

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za govor, pisanje, čitanje i slušanje na njemačkom jeziku, na nivou B1 (završetkom prva dva razreda učenik se osposobljava za govor, čitanje, pisanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A2);
- Osposobljavanje za tečnu komunikaciju na njemačkom jeziku na ličnom i profesionalnom planu;
- Razvijanje odgovornosti, komunikativnosti, tolerantnih oblika ponašanja i timskog rada;
- Osposobljavanje za pružanje informacija i usluga klijentima u hotelima i agencijama.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Strani jezik II - Njemački jezik	I, II, III, IV	423	24
Ukupno			423	24

4.1. Dio modula (predmet) NJEMAČKI JEZIK

1. Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): NJEMAČKI JEZIK
2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 24
3. Broj časova: 423

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	108			108	6
II	108			108	6
III	108			108	6
IV	99			99	6
Ukupno	423			423	24

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Razvoj komunikativnih, govornih i pisanih sposobnosti učenika/ca na njemačkom jeziku.
- Ovladavanje tehnikama samostalnog učenja.
- Razvijanje tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga.
- Razvijanje sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog.
- Razvijanje osjećaja za „fair play“ i timski rad.
- Razvijanje svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče porodice, slobodnog vremena i obrazovanja.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče ishrane, zdravlja i kupovine.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče putovanja, klime i uslužnih djelatnosti.

- Ovladavanje gramatičkim strukturama i pravilnom primjenom.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa klijentom u turističkoj agenciji i hotelu.
- Osposobljavanje za vođenje administracije i poslovne korespondencije.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave

Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Rodbinski odnosi u užoj i široj porodici (nesuglasice, zabrane, dozvole, predstavljanje, upoznavanje, pozivi i pozivnice...) - Blisko okruženje (prijatelji,fizički i karakterni izgled, susjedi, odnosi, suživot, proslave i rođendani, uslovi stanovanja, grad u kojem živimo, institucije u gradu i sl.) - Nepredviđeni događaji (incidenti, saobraćajne nezgode i sl.) - Vjenčanje, brak (bračno stanje, svadbena ceremonija, bračno putovanje i sl.) Mjesto stanovanja **Gramatika**: - Prisvojni pridjevi - Opisni pridjevi - Komparacija pridjeva - Prošlo vrijeme/Pefekat - Prošlo vrijeme/Imperfekat - Relativne zamjenice	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču njega, njegove porodice i bliskog okruženja **Razumijevanje- Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojoj porodicii, sebi i drugim ljudima, statusu, obrazovanju, nepredviđenim događajima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim opisuje porodicu,događaj,grad i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmijesanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
2.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i zdravlje (aktivnosti radi održavanja fizičkog i moralnog zdravlja (joga, ples), umor, stres, iscrpljenost) - Bolesti i povrede (glavobolja, prehlada, lomovi, ljekari, zakazivanje, recepti...) - Ishrana i zdravi stilovi života (nutricionisti, vrste hrane i pića, loše navike...)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču zdravlja, zdravih stilova života, navika u ishrani **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima -Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Kondicional prezenta: - Perfekat povratnih glagola - Povratne zamjenice - Poređenje priloga i pridjeva - Partitivni član - Imperativ	**Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o navikama u ishrani, zdravim stilovima života, bolovima i povredama **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim afirmise zdrav život	autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, prepričavaju i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Organizovanje slobodnog vremena (izlasci, razonoda i sl.) - Interesovanja mladih (književnost, film, pozorište, TV) - Televizija, novine i internet (film, reportaža, dnevnik, hronika, kanali, programi, kompjuterski vokabular...) **Gramatika**: - Povratni glagoli u prezentu i perfektu - Prepozicije - Objekatske zamjenice - Relativne zamjenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču slobodnog vremena i razonode **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim interesovanjima (sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV) **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst koji obrađuje slobodno vrijeme i interesovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Praznici (državni i vjerski praznici, čestitke, tradicija, običaji...) - Raspust (želje i odluke, putovanja, utisci sa putovanja, aktivni odmor, odmor na moru, planini, u gradu,...)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raspusta i putovanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prevozna sredstva (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, povratna karta i karta za jedan pravac, prtljag, red vožnje...) **Gramatika**: - Imperfekat - Futur - Poređenje glagola i imenica - Kondicional prezenta - Kondicionalne recenice /prvi i drugi tip - *Dass* rečenice	informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o praznicima, odmoru, putovanju, i prevoznim sredstvima koje je koristio **Pisanje** - Piše razglednice sa putovanja - Vodi dnevnik putovanja	- Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Društveni problemi (nasilje, maloljetnička delikvencija, uvrede; nezaposlenost, siromaštvo, nepismenost, rasizam i sl.) - Humanitarna udruženja i aktivnosti (volonterski rad, solidarnost, međusobno pomaganje, Crveni krst, Ljekari bez granica, Narodne kuhinje i sl.) - Internacionalni i nacionalni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart, Božić, Bajram, Vaskrs/Uskrs, 14.februar, 14 juli; kako se proslavljaju, kako se čestita i dr.) **Gramatika**: - Modalni glagoli: - Izražavanje potrebe - Izražavanje želje - Relativne rečenice - Uzročne rečenice (*weil, da, denn*)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču društvenih problema **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o društvenim problemima, pojavama i humanitarnim aktivnostima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim izražava svoje mišljenje o nekom društvenom problemu ili pojavi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (jednostavna	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	prezentacija turističkih proizvoda, jednostavna prezentacija kulturnih dešavanja i turističke ponude grada, regije, prodaja karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (rezervacija smještaja, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama, bonton i sl.) **Gramatika**: - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Kondicionalne rečenice (realne)	izraze i riječi, koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način informiše, savjetuje klijente i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail da informiše, rezerviše, potvrdi rezervaciju i sl.	kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Izlasci sa prijateljima (pozivnice, prihvatanje i odbijanje, izražavanje osjećanja i raspoloženja, zakazivanje sastanka, dogovor o izlasku i sl.) - Muzika (baviti se muzikom, imati talenta, muzički instrumenti, muzički žanrovi, muzičke škole i dr.) - Muzičke manifestacije (Dan muzike, muzički festivali, koncerti) - Film (vrste filmova, nagrade i festivali, pozitivna i negativna kritika i sl.) Susreti (upoznavanja) **Gramatika:** - Izražavanje osjećanja (zadovoljstvo, strah, tuga, oduševljenje) - Pokazne zamjenice - Relativne zamjenice - Relativne rečenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču interesovanja (muzika, osjećanja i raspoloženja) **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način dogovara sastanak; razgovara o muzici; prepričava film... **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst da opiše utiske o filmu ili o nekom festivalu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Društvo**		
	- Tradicija i folklor (njemački praznici i sl.) - Mediji (reklamne kampanje, reklamni posteri, slogani, tv-programi, internet i dr.) - Televizija (emisije uživo, prenos emisija, serije, reklamna špica i dr.) - Pozorište (dogovor, rezervacija karata, izbor predstave, kritika i dr.) **Gramatika**: - Kondicional za učtivo izražavanje: savjeta, predloga, pitanja - Superlativ	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raznih medija, interesovanja, tradicije i sl. **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način saprijateljem komentariše tv-program, govori o omiljenim emisijama, kritikuje i dogovara šta	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmijesanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		da se gleda **Pisanje** - Kreira jednostavan propagadni materijal	komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
3.	**Obrazovanje**		
	- Ispiti (maturski ispit, školski sistem u Njemačkoj, obuke, seminari, staž) - Izbor zanimanja (profesije i zanimanja, zanimanja u turizmu) - Motivaciono pismo i intervju (mali oglasi, pisanje cv-ja, telefonska komunikacija) - Planovi za budućnost (studije, brak, zaposlenje) **Gramatika:** - Futur - Poređenje priloga, glagola, imenica - Superlativ - Posljedične rečenice - Vremenske rečenice (als, wenn)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču obrazovanja i izbora zanimanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim znanjima i vještinama i planovima za budućnost **Pisanje** - Sastavi CV	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima -Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova, da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Raspust (dogovori o putovanju, izbor destinacija, turistički sajtovi) - Opis putovanja (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, prtljag, red vožnje)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču raspusta, putovanja, izbora destinacija i prevoznih sredstava **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Imperfekat/Perfekat - Futur - Kondicional perfekta - Kondicionalne rečenice (realne) - Uzročne rečenice	izboru destinacije i prevoznih sredstava **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst, npr. dijalog na šalteru autobuske ili željezničke stanice	**Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (prezentacija turističkih proizvoda, prezentacija kulturnih desavanja, prezentacija turističke ponude grada, regije, prodaja karata i sl.) - Hotelijersko poslovanje (cjelokupan hotelski sadržaj, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama, bonton) **Gramatika**: - Kondicional za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Kondicionalne rečenice (potencijalne)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način pruža potrebne informacije klijentima i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail radi pružanja informacija klijentima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, Igraju uloge, popune formular

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Ljubav prema drugima (pomoć, solidarnost, tolerancija, slaganje, neslaganje i sl.) - Komunikacija s drugima (e-mail, telefonski razgovori, sms-poruke i sl) - Ljubav s velikim Lj (susreti, poznanstva, osjećanja, ljubav na prvi pogled) **Gramatika:** - Prisvojni pridjevi - Opisni pridjevi - Relativne zamjenice - Komparacija pridjeva - Perfekat/Imperfekat - Pluskvamperfekat - Konjuktiv imperfekta	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (ljubav, osjećanja i želje, prijatelji, tolerancija, dogovori i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja i sl.) **Govor** - Tečno govori i razgovara o međuljudskim odnosima, osjećanjima i očekivanjima **Pisanje** - Napiše pismo u kome govori o ličnim iskustvima i osjećanjima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje rezimiranje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, podnose izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Ljubav prema sebi (rekreativne aktivnosti, savjeti i preporuke za zdrav psihički i fizički život, prigovori i sl.) - Literatura i mladi (žanrovi, navike u čitanju, promovisanje kulture čitanja) - Likovna i muzička umjetnost **Gramatika:** - Konjunktiv perfekta - Komparativ i superlativ - Infinitiv - Pasiv modalnih glagola	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (rekreativne aktivnosti, umjetnost) koje se emituju na radiju ili televiziji o aktuelnim dešavanjima, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		osjećanja,želja i sl.) **Govor** - Tečno govori i razgovara o slobodnom vremenu, kulturnim i aktuelnim dešavanjima **Pisanje** - Napiše pismo u kojem govori o svojim interesovanjima i ličnim iskustvima	djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Zdravlje**		
	- Sport i sportski podvizi (sportska takmičenja, turniri, Olimpijada, prvenstva, nagrade, medalje i sl.) - Novi sportovi (rafting, paraglajding i sl.) - Tijelo i zdravlje (njega lica i tijela: kozmetički preparati i sl.) **Gramatika**: - Konjuktiv perfekta - Komparativ i superlativ - Uzročne rečenice (*weil*, *denn*) - Vremenske rečenice (*während, ehe, bis, bevor*)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (sport, njega i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o sportu, sportskim podvizima, novim sportovima **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst (zdrav duh u zdravom tijelu, sportski događaj...)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Putovanja (uspomene s putovanja...) - Najinteresantnije turističke destinacije (gradovi i zemlje, kulturno-istorijski spomenici, ljudi, maršrute i sl.)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku koje se emituju na radiju ili televiziji (reportaže o turističkim destinacijama, maršrute...) ukoliko se	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Turistički informatori (vodič i sl.) **Gramatika**: - Prošla vremena: perfekat, imperfekat, pluskvamperfekat - Vremenske rečenice (*nachdem*) - Pasiv (dikretni i indirektni objekat)	govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (uspomene s putovanja, turistički informatori ...) **Govor** - Tečno govori i razgovara o događajima sa putovanja, traži i pruža informacije o turističkom aranžmanu, kulturnim događanjima u gradu ili regionu **Pisanje** - Prezentuje turističku destinaciju	dopunjavaju tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da izmješane fragmente sklapaju u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u intervjuu i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Učenje stranih jezika (jezičke škole, nivoi znanja, prednosti i nedostaci učenja stranih jezika) - Život na selu ili u gradu (prednosti i nedostaci) - Prekomponovana porodica (bračna stanja, usvojena djeca, moja, tvoja i naša djeca...) **Gramatika**: - Dopusne rečenice (*obwohl*) - Uzročne rečenice - Pasiv stanja i radnje - Namjerne rečenice - Glagol *lassen*	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku koje se emituju na radiju ili televiziji (škola, strani jezici, društveni fenomeni i sl.), ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (programi jezičkih škola, obuke...) **Govor** - Tečno govori i razgovara o prednostima učenja stranih jezika, prednostima i nedostacima života na selu i u gradu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da povezu slike sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		Pisanje - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje teme (škola, strani jezici, društveni fenomeni i sl.)	
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (bonton u poslovnom svijetu, detaljna prezentacija turističkih proizvoda, formiranje turističkog proizvoda u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta, prodaja i rezervacija avio-karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (informisanje klijenata o mogućnostima organizovanja seminara u hotelu, o tehničkoj opremljenosti sala, organizovanju banketa, svadbi, proslava i sl.) **Gramatika**: - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Rečenice sa *weil, denn, deshalb*	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije izraze i riječi koje se tiču raznih uslužnih djelatnosti na recepciji ili u turističkoj agenciji **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku ili jeziku struke **Govor** - Tečno govori i razgovara o agencijskom ili hotelskom aranžmanu,kulturnim manifestacijama u gradu,regionu **Pisanje** - Popunjava formulare - Obavlja poslovnu korespondenciju	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, i da na osnovu obrađivane teme rade projekte

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Porodični odnosi nekad i sad (uloga žene u porodici, raspodjela kućnih poslova, dozvole i zabrane) - Životni snovi (realni i nerealni, planovi i sl.) - Naša budućnost (planovi za budućnost: vjenčanje, zaposlenje, studije i sl.) **Gramatika**: - Uzročne konstrukcije - Posljedična rečenica - Particip prezenta - Neodređene zamjenice - Namjerne rečenice (*damit; um...zu + infinitiv*)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (posao, porodica, budućnost i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o porodici i životnim planovima **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje (posao, porodica, planovi za budućnost i sl.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Ono što volim (izložbe, koncerti, bioskop, pozorište i dr.) - Bioskop (prve projekcije, reakcije publike) - Likovna i muzička umjetnost (platno, kist, izložba, skulptura, boje, note, partiture, orkestar, hor i dr.) **Gramatika**: - Pokazne zamjenice - Relativne zamjenice - Prilozi za način - Vremenske rečenice (svi tipovi) - Werden kod pasiva i	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (hobi, umjetnost i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje interesovanja, osjećanja, želja)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje rezimiranje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	futura	**Govor** - Tečno govori i razgovara o hobijima i interesovanjima i umjetnosti uopšte **Pisanje** - Napiše pismo u kome govori o ličnim iskustvima i zapažanjima u vezi sa umjetnošcu uopšte	uloge, podnose izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Društvo**		
	- Praznici i kultura poklanjanja - Životna sredina (zaštita životne sredine, klimatske promjene, održivi turizam i sl.) - Sjutrašnjica **Gramatika**: - Finalne rečenice - Konjuktiv - Irealne kondicionalne rečenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (praznici, budućnost, klimatske promjene, ekologija i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja, žaljenja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o životnoj sredini i klimatskim promjenama, sjutrašnjici, kulturi poklanjanja **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje (pokloni i poklanjanje)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da povežu slike sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Kupovina**		
	- Kupovina predmeta (boje, materijali i druge karakteristike) - Kupovina preko	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (potrošačko	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	interneta - Potrošačko društvo (kupovina, reklame i reklamacije) **Gramatika**: - Rekapitulacija konjuktiva - Rekapitulacija modalnih glagola - Indirektni govor - Konstrukcije sa ob	društvo) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o karakteristikama željenog artikla pri kupovini **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst da bi reklamirao kupljeni proizvod ili promovisao neki proizvod	- Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, i da odgovre na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (bonton u poslovnom svijetu, organizovanje posjete grada u pratnji vodiča, formiranje turističkog proizvoda u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta, poništavanje rezervacije karata...) - Hotelijersko poslovanje (informisanje klijenata o mogućnostima i uslovima poništavanja rezrervacija, prikladan način reagovanja na pritužbe klijenata i sl.) **Gramatika**: - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije izraze i riječi koje se tiču njegovog posla, tj. vezane su za uslužne djelatnosti na recepciji ili u agenciji **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku ili jeziku struke **Govor** - Tečno govori i razgovara o poznatim temama i aktivnostima prilkom pružanja usluga u agenciji ili na recepciji **Pisanje** - Obavlja složeniju poslovnu korespondenciju	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme rade projekte

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Kondicionalne rečenice (realne i irealne)		

Napomena: Nastavnik može obraditi određene gramatičke cjeline i u okviru neke druge teme.

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

RAZRED: PRVI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- predstavi članove šire porodice
- objasni odnose u užoj i široj porodici
- pozove, odbije ili prihvati poziv
- kaže bračno stanje
- prenese nečije izjave, savjete i pitanja
- izrazi zabranu
- traži dozvolu da nešto uradi
- napiše jednostavan tekst o porodici i događajima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o zdravlju
- preporuči fizičke aktivnosti i režim ishrane
- govori o zdravstvenom stanju
- zakaže pregled kod ljekara
- napiše jednostavan tekst o zdravim stilovima života

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o načinu organizovanja slobodnog vremena
- saopšti planove za odmor
- preporuči neki tv kanal, tj. neku emisiju, reportažu, film, knjigu
- iznese utiske o sadržaju gledanih emisija
- da jednostavne savjete za pronalaženje informacija na internetu
- napiše jednostavan tekst o interesovanjima

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način iznese utiske sa putovanja
- se raspita o redu vožnje i kupi putnu kartu
- napiše razglednicu sa putovanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji društvene probleme i svjetska humanitarna udruženja

- na jednostavan način opiše običaje kod proslave nekog praznika
- na jednostavan način iznese utiske sa neke proslave
- napiše jednostavan tekst o nekom društvenom problemu

Uslužne Djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše sobu, kartu, sto u restoranu, taksi
- zabilježi i prenese poruke
- se raspita o načinu plaćanja
- informiše o kursu valute
- informiše klijenta o znamenitostima grada
- informiše klijenta o kulturnim dešavanjima u gradu
- obavi jednostavnu pismenu korespondenciju

RAZRED: DRUGI

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- predloži, prihvati i odbije izlazak
- razlikuje književne, muzičke i filmske žanrove
- napiše sadržaj filma

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše bioskopske ili pozorišne karte
- razumije rječnik propagandnog i reklamnog materijala
- napiše reklamne slogane

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- govori o školskom sistemu
- govori o izboru zanimanja i planovima za budućnost
- sastavi CV

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- dogovori pripreme za putovanje
- razmjeni utiske sa putovanja
- napiše jednostavan dijalog (kupovina karata)

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- informiše o hotelskom sadržaju
- informiše o mogućnostima organizovanja svečanosti i seminara
- informiše o tehničkoj opremljenosti hotela
- preporuči kulturno-istorijski obilazak
- da osnovne informacije o nekom kulturno-istorijskom spomeniku
- napiše jednostavan e-mail o cjelokupnom sadržaju hotela

RAZRED: TREĆI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- jasno izrazi osjećanja prema drugima

- koristi odgovarajući vokabular u raznim vidovima komunikacije
- prepriča događaj
- napiše sastav o ličnim osjećanjima

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- iznese zapažanja u vezi sa nekim umjetničkim djelom
- uporedi umjetnička djela
- savjetuje i preporuči kako provesti slobodno vrijeme
- napiše sastav o svom hobiju

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- nabroji sve vrste tradicionalnih i novih sportova
- da savjete u vezi sa očuvanjem zdravlja
- preporuči preparate za ličnu higijenu i njegu
- napiše sastav o nekom sportskom događaju

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- detaljno opiše maršrutu i utiske sa putovanja
- predstavi turističku destinaciju
- razumije turističke informatore na stranom jeziku
- pronađe potrebne informacije u tur. informatorima
- napiše sastav o nekoj turističkoj destinaciji

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- argumentuje važnost učenja stranih jezika
- predloži način učenja stranih jezika
- uporedi život na selu i u gradu
- napiše sastav o načinima učenja stranog jezika

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- formira turistički proizvod u skladu sa zeljama i finansijskim mogućnostima klijenta
- detaljno prezentuje turistički proizvod
- informiše o mjerama opreza pri putovanju u neku zemlju (viza, vakcina i sl.)
- govori o mogućnostima korišćenja hotelskog trezora
- rješava konflikte nastale zbog nestanka stvari
- napiše detaljan plan nekog turističkog aranžmana

RAZRED: ČETVRTI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- uporedi tradicionalnu i savremenu porodicu
- razgovara o realnim i nerealnim životnim planovima
- napiše tekst o planovima za budućnost

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- razmjeni utiske sa izložbe, koncerta, pozorišne predstave

- obrazloži razloge izbora nekog kulturnog događaja
- komentariše umjetničko djelo
- napiše tekst u kome govori o vrstama umjetnosti

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- govori o načinu biranja poklona
- postigne dogovor oko izbora poklona
- govori o eventualnim posljedicama klimatskih promjena
- napiše jednostavan tekst o poklonima

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- precizno izrazi svoje želje pri kupovini
- vrši reklamaciju kupljenog proizvoda
- putem interneta izvrši kupovinu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- predloži turistički obilazak grada ili regije u pratnji vodiča
- da detaljne informacije o tome što će se posjetiti, vremenu i mjestu polaska, povratka
- navede uslove pod kojima se može poništiti rezervacija
- informiše o mogućem povraćaju novca
- na prikladan način rješava eventualne probleme u funkcionisanju službi hotela
- obavi složeniju poslovnu korespondenciju

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:
Didaktička literatura

- H. Aufderstraße, H. Bock, K.H. Eisfeld, M. Gerdes, H. Holthaus, J. Müller, U. Schütze – Nöhmke: Deutsch als Fremdsprache - Themen aktuell - Niveaustufe A1, Hueber Verlag, 2003.
- M. Perlmann – Balme, A. Tomaszewski, D. Weers und F. Sprecht (als Gastautor): Deutsch als Fremdsprache - Themen aktuell – Niveaustufe B1, Hueber Verlag, 2004.
- G. Kopp, S. Büttner, J. Albert: Planet B1 - Deutsch für Jugendliche, Hueber Verlag 2007.
- R. M. Dellapiazza, E. von Jan, T. Schönherr unter Mitarbeit von J. Orth – Chambah: Deutsch als Fremdsprache - Tangram aktuell – Niveau A1-2, Max Hueber Verlag, 2005.
- H. Aufderstraße, J. Müller, T. Storz: Delfin – Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache, Max Hueber Verlag, 2002.
- P. Barberis, E. Bruno: Deutsch im Hotel – Gespräche führen, Max Hueber Verlag, 2000.
- P. Barberis, E. Bruno: Deutsch im Hotel – korrespodeni, Max Hueber Verlag, 2001.

Gramatike

- J. Kars und U. Häussermann unter Mitarbeit von G. Koller und S. Gruber: Grundgrammatik Deutsch, Verlag Moriz Dieserweg – Verlag Sauerländer, 1988.

Rječnici

- B. Grujić, I. Srdjević - Standardwörterbuch Serbisch-Deutsch / Deutsch-Serbisch - Standardni rječnik njemačko-srpski / srpsko-njemački, Obod Predag & Nenad, Beograd, 2004.

Stručna literatura
- Prospekti turističkih mjesta, tekstovi iz štampe i sa interneta.

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1
6.	Zvučnici za audio reprodukciju		1 par

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika
- **Čitanje i slušanje** - Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).
- **Govor** - Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tečnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.
- **Pisanje** - Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja (gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd., bogastvo leksike, pravopis itd.).
- **Pismeni zadaci** - Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok časovi ili dva uzastopna časa).
- **Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda** izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- **Zaključna ocjena na kraju školske godine** izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Profesor njemačkog jezika.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) – korelacija

Modul/predmet Njemački jezik je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Preduzetništvo
- Briga o gostu
- Turistička geografija Crne Gore
- Turističke regije svijeta
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Poslovna komunikacija
- Osnove restoraterstva
- Osnove kuvarstva
- Vodički poslovi
- Bonton u ugostiteljstvu
- Ekologija i zaštita životne sredine
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.1.3. RUSKI JEZIK II

1. Oznaka i naziv modula: RUSKI JEZIK

2. Kreditna vrijednost modula: 24

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za govor, pisanje, čitanje i slušanje na ruskom jeziku, na nivou B1 (završetkom prva dva razreda učenik se osposobljava za govor, čitanje, pisanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A2);
- Osposobljavanje za tečnu komunikaciju na ruskom jeziku na ličnom i profesionalnom planu;
- Razvijanje odgovornosti, komunikativnosti, tolerantnih oblika ponašanja i timskog rada;
- Osposobljavanje za pružanje informacija i usluga klijentima u hotelima i agencijama.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Strani jezik II -Ruski jezik	I, II, III, IV	423	24
Ukupno			423	24

4.1. Dio modula (predmet) RUSKI JEZIK

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): RUSKI JEZIK**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 24**
3. **Broj časova:**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	108			108	6
II	108			108	6
III	108			108	6
IV	99			99	6
Ukupno	423			423	24

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**
- Razvoj komunikativnih, govornih i pisanih sposobnosti učenika/ca na ruskom jeziku.
- Ovladavanje tehnikama samostalnog učenja.
- Razvijanje tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga.
- Razvijanje sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog.
- Razvijanje osjećaja za „fair play" i timski rad.
- Razvijanje svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče porodice, slobodnog vremena i obrazovanja.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče ishrane, zdravlja i kupovine.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče putovanja, klime i uslužnih djelatnosti.

- Ovladavanje gramatičkim strukturama i pravilnom primjenom.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa klijentom u turističkoj agenciji i hotelu.
- Osposobljavanje za vođenje administracije i poslovne korespondencije.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Rodbinski odnosi u užoj i široj porodici (nesuglasice, zabrane, dozvole, predstavljanje, upoznavanje, pozivi i pozivnice...) - Blisko okruženje (prijatelji,fizički i karakterni izgled, susjedi, odnosi, suživot, proslave i rođendani, uslovi stanovanja, grad u kojem živimo, institucije u gradu i sl.) - Nepredviđeni događaji (incidenti, saobraćajne nezgode i sl.) - Vjenčanje, brak (bračno stanje, svadbena ceremonija, bračno putovanje i sl.) - Mjesto stanovanja **Gramatika:** - Prisvojni pridjevi - Opisni pridjevi - Komparacija pridjeva - Prošlo vrijeme - Sadašnje vrijeme - Lične i prisvojne zamjenice - Konstrukcije:ja imam,ti imaš.. - Mi imamo, vi imate..... - Osnovni brojevi	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču njega, njegove porodice i bliskog okruženja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojoj porodici, sebi i drugim ljudima, statusu, obrazovanju, nepredviđenim događajima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim opisuje porodicu, događaj, grad i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
2.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i zdravlje (aktivnosti radi održavanja fizičkog i moralnog zdravlja (joga, ples), umor, stres, iscrpljenost) - Bolesti i povrede (glavobolja, prehlada, lomovi, ljekari, zakazivanje, recepti...)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču zdravlja, zdravih stilova života, navika u ishrani **Razumijevanje-Čitanje** - prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, Insistirati na punim odgovorima -Dati da povežu sliku sa

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Ishrana i zdravi stilovi života (nutricionisti, vrste hrane i pića, loše navike...) **Gramatika:** - Imenice muškog,ženskog i srednjeg roda(tvrda i meka promjena) - Glagoli: oblici infinitiva, glagoli: boljeti i bolovati; glagol jesti; - Imperativ	informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o navikama u ishrani, zdravim stilovima života, bolovima i povredama **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim afirmise zdrav zivot	tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, prepričavaju i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Organizovanje slobodnog vremena (izlasci, razonoda i sl.) - Interesovanja mladih (književnost, film, pozorište, TV) - Televizija, novine i internet (film, reportaža, dnevnik, hronika, kanali, programi, kompjuterski vokabular...) **Gramatika:** - Glagoli u sadašnjem i budućem vremenu; povratni glagoli - Pokazne zamjenice,odrične zamjenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču slobodnog vremena i razonode **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim interesovanjima (sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV) **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst koji obrađuje slobodno vrijeme i interesovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova, da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Praznici (državni i vjerski praznici, čestitke, tradicija, običaji...) - Raspust (želje i odluke, putovanja, utisci sa putovanja, aktivni odmor, odmor na moru,	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raspusta i putovanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	planini, u gradu,...) - Prevozna sredstva (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, povratna karta i karta za jedan pravac, prtljag, red vožnje...) **Gramatika:** - Glagoli kretanja - Sadašnje vrijeme - Brojevi (osnovni i redni) izražavanje temperaturnih vrijednosti	i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o praznicima, odmoru, putovanju, i prevoznim sredstvima koje je koristio **Pisanje** - Piše razglednice sa putovanja - Vodi dnevnik putovanja	odgovorima - Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Društveni problemi (nasilje, maloljetnička delikvencija, uvrede; nezaposlenost, siromaštvo, nepismenost, rasizam i sl.) - Humanitarna udruženja i aktivnosti (volonterski rad, solidarnost, međusobno pomaganje, Crveni krst, Ljekari bez granica, Narodne kuhinje i sl.) - Internacionalni i nacionalni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart, Božić, Bajram, Vaskrs/Uskrs, 14.februar, 14 juli; kako se proslavljaju, kako se čestita i dr.) **Gramatika:** - Pridjevi:stepeni poređenja pridjeva;komparativ i superlativ (prosti i složeni) - Izražavanje želje: željeti, voljeti, preferirati+infinitiv - Čestitka praznika,	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču društvenih problema **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o društvenim problemima, pojavama i humanitarnim aktivnostima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim izražava svoje misljenje o nekom društvenom problemu ili pojavi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmijesanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	slavlja, - Glagolski vid-prefiksi i građenje vida glag.		
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (jednostavna prezentacija turističkih proizvoda, jednostavna prezentacija kulturnih dešavanja i turističke ponude grada, regije, prodaja karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (rezervacija smještaja, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama, bonton i sl.) **Gramatika:** - Meka promjena pridjeva - Upravni i neupravni govor - Glagoli: zapovjedni način - Kongruencija kratkih oblika pridjeva - Predikativna upotreba kratkih oblika pridjeva	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način informiše, savjetuje klijente i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail da informiše, rezerviše, potvrdi rezervaciju i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Izlasci sa prijateljima (pozivnice, prihvatanje i odbijanje, izražavanje osjećanja i raspoloženja, zakazivanje sastanka, dogovor o izlasku i sl.) - Muzika (baviti se muzikom, imati talenta, muzički instrumenti, muzički žanrovi, muzičke škole i dr.) - Muzičke manifestacije (Dan muzike, muzički festivali, koncerti) - Film (vrste filmova, nagrade i festivali, pozitivna i negativna kritika i sl.) - Susreti (upoznavanja) **Gramatika**: - Padeži,genitiv imenica ženskog roda bez nastavka - Izražavanje osjećanja (zadovoljstvo, strah, tuga, oduševljenje...) - Pokazne zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču interesovanja (muzika, osjećanja i raspoloženja) **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način dogovara sastanak; razgovara o muzici; prepričava film... **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst da opiše utiske o filmu ili o nekom festivalu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Društvo**		
	- Ženskog roda bez nastavka - Prosto i složeno buduće vrijeme glagola - Vrste rečenica po sastavu - Padeži sa i bez prijedloga - Mediji (reklamne kampanje, reklamni posteri, slogani, tv-programi, internet i dr.) - Televizija (emisije uživo, prenos emisija, serije, reklamna špica i dr.) - Pozorište (dogovor, rezervacija karata, izbor predstave, kritika i dr.)	**Razumijevanje-Slušanje** - razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raznih medija, interesovanja, tradicije i sl. **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način saprijateljem komentariše tv-program, govori o omiljenim emisijama,	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmijesanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Učtivo izražavanje: savjeta, predloga, pitanja - Superlativ - prost i složen - Nepromjenljive vrste riječi	kritikuje i dogovara šta da se gleda **Pisanje** - Kreira jednostavan propagadni materijal	komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
3.	**Obrazovanje**		
	- Ispiti (maturski ispi,obuke, seminari, staž) - Izbor zanimanja (profesije i zanimanja, zanimanja u turizmu) - Motivaciono pismo i intervju (mali oglasi, pisanje cv-ja, telefonska komunikacija) - Planovi za budućnost (studije, brak, zaposlenje) **Gramatika:** - Futur - Vrste rečenica prema značenju	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču obrazovanja i izbora zanimanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim znanjima i vještinama i planovima za budućnost **Pisanje** - sastavi CV	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima -Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova, da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Raspust (dogovori o putovanju, izbor destinacija, turistički sajtovi) - Opis putovanja (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, prtljag, red vožnje) **Gramatika:** - Pridjevi (opisni, prisvijni, gradivni) - Imenice tipa ime, vrijeme, pleme, breme.... - Imenice m. i ženskog roda na meki znak (množina) - Lične zamjenice-promjena - Ruska prezimena-deklinacija - Lična zamjenica III lica	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču raspusta, putovanja, izbora destinacija i prevoznih sredstava **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o izboru destinacije i prevoznih sredstava **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst, npr. dijalog na šalteru autobuske ili željezničke stanice	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (prezentacija turističkih proizvoda, prezentacija kulturnih dešavanja, prezentacija turističke ponude grada, regije, prodaja karata i sl.) - Hotelijersko poslovanje (cjelokupan hotelski sadržaj, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama,	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	bonton)	pruža potrebne informacije klijentima i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail radi pružanja informacija klijentima	autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular
	Gramatika: - Rečenice: proste, proširene i složene - Subjekat,predikat, - Objekat (pravi i nepravi) Gdje? Kuda? 0tkud? Odakle?		

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Ljubav prema drugima (pomoć, solidarnost, tolerancija, slaganje, neslaganje i sl.) - Komunikacija s drugima (e-mail, telefonski razgovori, sms-poruke i sl.) - Ljubav s velikim Lj (susreti, poznanstva, osjećanja, ljubav na prvi pogled) **Gramatika:** - Glagolski pridjevi: Radni glagolski pridjev sad.i prošlog vremena; Trpni glagolski pridjev - Prilozi za mjesto, za vrijeme, za način - Pridjevska zamjenica sav i čiji - Zapovjedni način i l.množ.	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (ljubav, osjećanja i želje, prijatelji, tolerancija, dogovori i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje osjećanja, želja i sl.) **Govor** - Tečno govori i razgovara o međuljudskim odnosima, osjećanjima i očekivanjima **Pisanje** - Napiše pismo u kome govori o ličnim iskustvima i osjećanjima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje rezimiranje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, podnose izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Ljubav prema sebi (rekreativne aktivnosti, savjeti i preporuke za zdrav psihički i fizički život, prigovori i sl.) - Literatura i mladi (žanrovi, navike u čitanju, promovisanje kulture čitanja) - Likovna i muzička umjetnost	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (rekreativne aktivnosti, umjetnost) koje se emituju na radiju ili televiziji o aktuelnim dešavanjima, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Građenje pogodbenog načina - Uslovne priloške rečenice sa –ako- - Glagolski prilozi - Brojevi – deklinacija - Broj – 1 - Brojevi 2,3,4 - Brojevi od 5-20 i 30 - Brojevi 40, 90 i 100	osjećanja,želja i sl.) **Govor** - Tečno govori i razgovara o slobodnom vremenu, kulturnim i aktuelnim dešavanjima **Pisanje** - Napiše pismo u kojem govori o svojim intersovanjima (hobi)	djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Zdravlje**		
	- Sport i sportski podvizi (sportska takmičenja, turniri, Olimpijada, prvenstva, nagrade, medalje i sl.) - Novi sportovi (rafting, paraglajding i sl.) - Tijelo i zdravlje (njega lica i tijela: kozmetički preparati i sl.) **Gramatika:** - Glagoli-prelazni i neprelazni - Povratni glagoli - Veznici	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (sport, njega i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o sportu, sportskim podvizima, novim sportovima **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst (zdrav duh u zdravom tijelu)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da <u>učestvuju u diskusiji</u> i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Putovanja (uspomene s putovanja...) - Najinteresantnije tuističke destinacije (gradovi i zemlje, kulturno-istorijski spomenici, ljudi, maršrute i sl.) - Turistički informatori (vodič i sl.)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku koje se emituju na radiju ili televiziji (turističke destinacije, maršrute) ukoliko se govori polako i razgovjetno	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da dopunjavaju tekst

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Glagolska vremena - Stepeni poređenja pridjeva - Pravopis: upotreba tvrdog i mekog znaka	**Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja..) **Govor** - Tečno govori i razgovara o događajima sa putovanja, traži informacije o turističkom aranžmanu, kulturnim događanjima u gradu ili regionu **Pisanje** - Prezentuje turističku destinaciju	**Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da izmješane fragmente sklapaju u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u intervjuu i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Učenje stranih jezika (jezičke škole, nivoi znanja, prednosti i nedostaci učenja stranih jezika) - Život na selu ili u gradu (prednosti i nedostaci) - Prekomponovana porodica (bračna stanja, usvojena djeca, moja, tvoja i naša djeca...) **Gramatika:** - Prisvojne zamjenice moj,tvoj naš; - Njegov,njen,njihov	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku koje se emituju na radiju ili televiziji (škola, strani jezici, društveni fenomeni i sl.), ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o prednostima učenja stranih jezika, prednostima i nedostacima života na selu i u gradu **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje teme (škola, strani jezici, društveni fenomeni i sl.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da povezu slike sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (bonton u poslovnom svijetu, detaljna prezentacija turističkih proizvoda, formiranje turističkog proizvoda u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta, prodaja i rezervacija avio-karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (informisanje klijenata o mogućnostima organizovanja seminara u hotelu, o tehničkoj opremljenosti sala, organizovanju banketa, svadbi, proslava i sl.) **Gramatika:** - Sadašnje vrijeme - Buduće vrijeme (zavisno od vida glagola) - Odnos rečenica u složenoj	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije izraze i riječi koje se tiču raznih uslužnih djelatnosti na recepciji ili u turističkoj agenciji **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o agencijskom ili hotelskom aranzmanu, kulturnim manifestacijama u gradu, regionu **Pisanje** - Popunjava formulare - Obavlja poslovnu korespondenciju	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme rade projekte

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Porodični odnosi nekad i sad (uloga žene u porodici, raspodjela kućnih poslova, dozvole i zabrane) - Životni snovi (realni i nerealni, planovi i sl.) - Naša budućnost (planovi za budućnost: vjenčanje, zaposlenje, studije i sl.) **Gramatika:** - Imenice - Pridjevi - Brojevi - Glagoli	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (posao, porodica, budućnost i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o porodici i životnim planovima **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje (posao, porodica, planovi za budućnost i sl.).	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Ono što volim (izložbe, koncerti, bioskop, pozorište i dr.) - Bioskop (prve projekcije, reakcije publik) - Likovna i muzička umjetnost (platno, kist, izložba, skulptura, boje, note, partiture, orkestar, hor i dr.) **Gramatika:** - Zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (hobi, umjetnost i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje rezimiranje raznovrsnih

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prijedlozi - Prilozi - Rečenice po sastavu	jeziku (izražavanje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o hobijima i interesovanjima i umjetnosti uopšte **Pisanje** - Napiše pismo u kome govori o ličnim iskustvima i zapažanjima u vezi sa umjetnošcu uopšte	autentičnih tekstova i dokumenata **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, podnose izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Društvo**		
	- Praznici i kultura poklanjanja - Životna sredina (zaštita životne sredine, klimatske promjene, održivi turizam i sl.) - Sjutrašnjica **Gramatika**: - Složena rečenica - Odnos rečenica u složenoj	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (praznici, budućnost, klimatske promjene, ekologija i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o životnoj sredini i klimatskim promjenama, sjutrašnjici, kulturi poklanjanja **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje (pokloni i poklanjanje)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da povezu slike sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Kupovina**		
	- Kupovina predmeta (boje, materijali i druge	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	karakteristike) - Kupovina preko interneta - Potrošačko društvo (kupovina, reklame i reklamacije) **Gramatika**: - Nepromjenljive vrste riječi	standardnom i jasnom jeziku (potrošačko društvo) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o karakteristikama željenog artikla pri kupovini **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst da bi reklamirao kupljeni proizvod ili promovisao neki proizvod	autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, i da odgovore na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (bonton u poslovnom svijetu, organizovanje posjete grada u pratnji vodiča, formiranje turističkog proizvoda u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta, poništavanje rezervacije karata...) - Hotelijersko poslovanje (informisanje klijenata o mogućnostima i uslovima poništavanja rezrervacija, prikladan način reagovanja na pritužbe klijenata i sl.) **Gramatika:** - Padeži sa i bez prijedloga - Genitiv imenica m. i ž. roda u množini	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije izraze i riječi koje se tiču njegovog posla, tj. vezane su za uslužne djelatnosti na recepciji ili u agenciji **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o poznatim temama i aktivnostima prilikom pružanja usluga u agenciji ili na recepciji **Pisanje** - Obavlja složeniju	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme rade projekte

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		poslovnu korespondenciju	

Napomena: Nastavnik može obraditi određene gramatičke cjeline i u okviru neke druge teme.

6. **Standardi znanja:**

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

RAZRED: PRVI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- predstavi članove šire porodice
- objasni odnose u užoj i široj porodici
- pozove, odbije ili prihvati poziv
- kaže bračno stanje
- prenese nečije izjave, savjete i pitanja
- izrazi zabranu
- traži dozvolu da nešto uradi
- napiše jednostavan tekst o porodici i događajima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o zdravlju
- preporuči fizičke aktivnosti i režim ishrane
- govori o zdravstvenom stanju
- zakaže pregled kod ljekara
- napiše jednostavan tekst o zdravim stilovima života

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o načinu organizovanja slobodnog vremena
- saopšti planove za odmor
- preporuči neki tv kanal, tj. neku emisiju, reportažu, film, knjigu
- iznese utiske o sadržaju gledanih emisija
- da jednostavne savjete za pronalaženje informacija na internetu
- napiše jednostavan tekst o interesovanjima

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način iznese utiske sa putovanja
- se raspita o redu vožnje i kupi putnu kartu
- napiše razglednicu sa putovanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji društvene probleme i svjetska humanitarna udruženja
- na jednostavan način opiše običaje kod proslave nekog praznika

- na jednostavan način iznese utiske sa neke proslave
- napiše jednostavan tekst o nekom društvenom problemu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše sobu, kartu, sto u restoranu, taksi
- zabilježi i prenese poruke
- se raspita o načinu plaćanja
- informiše o kursu valute
- informiše klijenta o znamenitostima grada
- informiše klijenta o kulturnim dešavanjima u gradu
- obavi jednostavnu pismenu korespondenciju

RAZRED: DRUGI

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- predloži, prihvati i odbije izlazak
- razlikuje književne, muzičke i filmske žanrove
- napiše sadržaj filma

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše bioskopske ili pozorišne karte
- razumije rječnik propagandnog i reklamnog materijala
- napiše reklamne slogane

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- govori o školskom sistemu
- govori o izboru zanimanja i planovima za budućnost
- sastavi CV

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- dogovori pripreme za putovanje
- razmjeni utiske sa putovanja
- napiše jednostavan dijalog (kupovina karata)

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- informiše o hotelskom sadržaju
- informiše o mogućnostima organizovanja svečanosti i seminara
- informiše o tehničkoj opremljenosti hotela
- preporuči kulturno-istorijski obilazak
- da osnovne informacije o nekom kulturno-istorijskom spomeniku
- napiše jednostavan e-mail o cjelokupnom sadržaju hotela

RAZRED: TREĆI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- jasno izrazi osjećanja prema drugima
- koristi odgovarajući vokabular u raznim vidovima komunikacije

- prepriča događaj
- napiše sastav o ličnim osjećanjima

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- iznese zapažanja u vezi sa nekim umjetničkim djelom
- uporedi umjetnička djela
- savjetuje i preporuči kako provesti slobodno vrijeme
- napiše sastav o svom hobiju

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- nabroji sve vrste tradicionalnih i novih sportova
- da savjete u vezi sa očuvanjem zdravlja
- preporuči preparate za ličnu higijenu i njegu
- napiše sastav o nekom sportskom događaju

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- detaljno opiše maršrutu i utiske sa putovanja
- predstavi turističku destinaciju
- razumije turističke informatore na stranom jeziku
- pronađe potrebne informacije u tur. informatorima
- napiše sastav o nekoj turističkoj destinaciji

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- argumentuje važnost učenja stranih jezika
- predloži način učenja stranih jezika
- uporedi život na selu i u gradu
- napiše sastav o načinima učenja stranog jezika

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- formira turistički proizvod u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta
- detaljno prezentuje turistički proizvod
- informiše o mjerama opreza pri putovanju u neku zemlju (viza, vakcina i sl.)
- govori o mogućnostima korištenja hotelskog trezora
- rješava konflikte nastale zbog nestanka stvari
- napiše detaljan plan nekog turističkog aranžmana

RAZRED: ČETVRTI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- uporedi tradicionalnu i savremenu porodicu
- razgovara o realnim i nerealnim zivotnim planovima
- napiše tekst o planovima za budućnost

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- razmjeni utiske sa izložbe, koncerta, pozorišne predstave
- obrazloži razloge izbora nekog kulturnog događaja

- komentariše umjetničko djelo
- napiše tekst u kome govori o vrstama umjetnosti

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- govori o načinu biranja poklona
- postiže dogovor oko izbora poklona
- govori o eventualnim posljedicama klimatskih promjena
- napiše jednostavan tekst o poklonima

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- precizno izražava svoje želje pri kupovini
- vrši reklamaciju kupljenog proizvoda
- putem interneta izvrši kupovinu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- predloži turistički obilazak grada ili regije u pratnji vodiča
- da detaljne informacije o tome što će se posjetiti, vremenu i mjestu polaska, povratka
- navede uslove pod kojima se može poništiti rezervacija
- informiše o mogućem povraćaju novca
- na prikladan način rješava eventualne probleme u funkcionisanju službi hotela
- obavlja složeniju poslovnu korespondenciju

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

Didaktička literatura

- I.Adler, M.Hajnc, HG.Kalerhof, T.Lisicki, M.Manevič, E.Nadčuk, K. Indler, I.Vilant: Ruski jezik za I i II razred srednje škole, udžbenik, Nivo B1, prema zajedničkom evropskom okviru za žive jezike (prilagođeno s njemačkog jezika), Data status, Beograd, 2012.
- L.L.Vohmina, N.I. Smirnova, V. Joksimović: Ruski jezik - Udžbenik za devetogodišnje škole i gimnazije Crne Gore - Nivo A1, Moskva-Podgorica, 2012.
- A.Terzić, M.Mežinski: Ruski jezik za II razred srednje škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd,1999.
- B.Šekularac: Nastava stranih jezika, Unireks, Nikšić 1992.
- V.Nikoilić: Metodika nastave ruskog jezika s praktikumom, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996.
- V.Dević – Romanova: Ruski jezik, Priručnik za razgovor, Zavod za udžbenike, Beograd, 1996.
- Dr.M.Skljarov: Metodika nastave ruskog jezika i književnosti, Sveučilište, Filozofski fakultet, Zagreb, 1969.

Gramatike

- Lj.Milinković: Praktikum iz gramatike ruskog jezika, Zavod za udžbenike, Beograd, 2006.

Rječnici

- B.Stanković: Riječnik Rusko- srpski, Matica srpska, Novi Sad, 1998.

Stručna literatura

- L.L.Vohmina: Udžbenički kompleks za ruski jezik kao strani, u oblasti međunarodnog turističkog biznisa (rusko izdanje), Moskva, 2007.

- Prospekti turističkih mjesta, tekstovi iz štampe i sa interneta

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika

- **Čitanje i slušanje** - Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).
- **Govor** - Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tečnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.
- **Pisanje** - Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja (gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd., bogastvo leksike, pravopis itd.).
- **Pismeni zadaci** - Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok časovi ili dva uzastopna časa).
- **Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda** izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- **Zaključna ocjena na kraju školske godine** izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodma.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi

- Profesor italijanskog jezika.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) – korelacija

Modul/predmet Ruski jezik je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Animacija

- Preduzetništvo
- Briga o gostu
- Turistička geografija Crne Gore
- Turističke regije svijeta
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Poslovna komunikacija
- Osnove restoraterstva
- Osnove kuvarstva
- Vodički poslovi
- Bonton u ugostiteljstvu
- Ekologija i zaštita životne sredine
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.1.4. ITALIJANSKI JEZIK

1. Oznaka i naziv modula: ITALIJANSKI JEZIK

2. Kreditna vrijednost modula: 24

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za govor, pisanje, čitanje i slušanje na italijanskom jeziku, na nivou B1 (završetkom prva dva razreda učenik se osposobljava za govor, čitanje, pisanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A2);
- Osposobljavanje za tečnu komunikaciju na italijanskom jeziku na ličnom i profesionalnom planu;
- Razvijanje odgovornosti, komunikativnosti, tolerantnih oblika ponašanja i timskog rada;
- Osposobljavanje za pružanje informacija i usluga klijentima u hotelima i agencijama.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Strani jezik II – Italijanski jezik	I, II, III, IV	423	24
Ukupno			423	24

4.1. Dio modula (predmet) ITALIJANSKI JEZIK

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): ITALIJANSKI JEZIK**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 24**
3. **Broj časova:**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	108			108	6
II	108			108	6
III	108			108	6
IV	99			99	6
Ukupno	423			423	24

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**
- Razvoj komunikativnih, govornih i pisanih sposobnosti učenika/ca na italijanskom jeziku.
- Ovladavanje tehnikama samostalnog učenja.
- Razvijanje tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga.
- Razvijanje sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog.
- Razvijanje osjećaja za „fair play” i timski rad.
- Razvijanje svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče porodice, slobodnog vremena i obrazovanja.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče ishrane, zdravlja i kupovine.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče putovanja, klime i uslužnih djelatnosti.

- Ovladavanje gramatičkim strukturama i pravilnom primjenom.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa klijentom u turističkoj agenciji i hotelu.
- Osposobljavanje za vođenje administracije i poslovne korespondencije.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Rodbinski odnosi u užoj i široj porodici (nesuglasice, zabrane, dozvole, predstavljanje, upoznavanje, pozivi i pozivnice...) - Blisko okruženje (prijatelji,fizički i karakterni izgled, susjedi, odnosi, suživot, proslave i rođendani, uslovi stanovanja, grad u kojem živimo, institucije u gradu i sl.) - Nepredviđeni događaji (incidenti, saobraćajne nezgode i sl.) - Vjenčanje, brak (bračno stanje, svadbena ceremonija, bračno putovanje i sl.) - Mjesto stanovanja **Gramatika:** - Prisvojni pridjevi - Opisni pridjevi - Komparacija pridjeva - Prošlo vrijeme/Perfekat povratnih glagola	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču njega, njegove porodice i bliskog okruženja **Razumijevanje- Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojoj porodicii, sebi i drugim ljudima, statusu, obrazovanju, nepredviđenim događajima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim opisuje porodicu, događaj, grad i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
2.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i zdravlje (aktivnosti radi održavanja fizičkog i moralnog zdravlja (joga, ples), umor, stres, iscrpljenost) - Bolesti i povrede (glavobolja, prehlada, lomovi, ljekari, zakazivanje, recepti...) - Ishrana i zdravi stilovi života (nutricionisti, vrste hrane i pića, loše navike...)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču zdravlja, zdravih stilova života, navika u ishrani **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, Insistirati na punim odgovorima -Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Poređenje priloga i pridjeva - Partitivni član - Imperativ - Imperativ i zamjenice - Glagol –služiti (servire)	govori i razgovara o navikama u ishrani, zdravim stilovima zivota, bolovima i povredama **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim afirmise zdrav zivot	teksta **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, prepričavaju i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Organizovanje slobodnog vremena (izlasci, razonoda i sl.) - Interesovanja mladih (književnost, film, pozorište, TV) - Televizija, novine i internet (film, reportaža, dnevnik, hronika, kanali, programi, kompjuterski vokabular...) **Gramatika:** - Kondicional prezenta - Relativne zamjenice: che , cui - Glagolska struktura: stare + gerundij - Perfekat i zamjenice direktnog objekta - Zamjenice direktnog objekta i infinitiv glagola	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču slobodnog vremena i razonode **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor/interakcija** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim interesovanjima (sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV) **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst koji obrađuje slobodno vrijeme i interesovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Praznici (državni i vjerski praznici, čestitke, tradicija, običaji...) - Raspust (želje i odluke, putovanja, utisci sa putovanja, aktivni odmor, odmor na moru, planini, u gradu,...) - Prevozna sredstva (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raspusta i putovanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	karata, povratna karta i karta za jedan pravac, prtljag, red vožnje...) **Gramatika:** - Prošla vremena: perfekat /imperfekat - Glagol željeti i rječica ci - Glagoli znati i poznavati(sapere,conoscere) - Neodređene zamjenice - Upotreba imperfekta za iskazivanje namjere ili zahtjeva	**Govor/interakcija** - Na jednostavan način govori i razgovara o praznicima, odmoru, putovanju, i prevoznim sredstvima koje je koristio **Pisanje** - Piše razglednice sa putovanja - Vodi dnevnik putovanja	**Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova, da odgovaraju na pitanja **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Društveni problemi (nasilje, maloljetnička delikvencija, uvrede; nezaposlenost, siromaštvo, nepismenost, rasizam i sl.) - Humanitarna udruženja i aktivnosti (volonterski rad, solidarnost, međusobno pomaganje, Crveni krst, Ljekari bez granica, Narodne kuhinje i sl.) - Internacionalni i nacionalni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart, Božić, Bajram, Vaskrs/Uskrs, 14.februar; kako se proslavljaju, kako se čestita i dr.) **Gramatika:** - Izražavanje potrebe: treba +infinitiv(bisogna +infinito) - Izražavanje želje: željeti, voljeti, preferirati+infinitif - Uzročne rečenice - Modalni glagoli u prošlom vremenu - Glagoli: uspjeti i otići (farcela,andarsene)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču društvenih problema **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o društvenim problemima, pojavama i humanitarnim aktivnostima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim izražava svoje misljenje o nekom društvenom problemu ili pojavi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmijesanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (jednostavna prezentacija turističkih proizvoda, jednostavna prezentacija kulturnih dešavanja i turističke ponude grada, regije, prodaja karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (rezervacija smještaja, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama, bonton i sl.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Hipotetičke rečenice (realne)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u reklamama, prospektima, redu vožnje... **Govor/interakcija** - Na jednostavan način informiše, savjetuje klijente i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail da informiše, rezerviše, potvrdi rezervaciju i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Izlasci sa prijateljima (pozivnice, prihvatanje i odbijanje, izražavanje osjećanja i raspoloženja, zakazivanje sastanka, dogovor o izlasku i sl.) - Muzika (baviti se muzikom, imati talenta, muzički instrumenti, muzički žanrovi, muzičke škole i dr.) - Muzičke manifestacije (Dan muzike, muzički festivali, koncerti) - Film (vrste filmova, nagrade i festivali, pozitivna i negativna kritika i sl.) - Susreti (upoznavanja) **Gramatika:** - Konjuktiv prezenta - Pokazne zamjenice - Relativne zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču interesovanja (muzika, osjećanja i raspoloženja) **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način dogovara sastanak; razgovara o muzici; prepričava film... **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst da opiše utiske o filmu ili o nekom festivalu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova, da slijede uputstva **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Društvo**		
	- Tradicija i folklor (italijanski praznici i sl.) - Mediji (reklamne kampanje, reklamni posteri, slogani, tv-programi, internet i dr.) - Televizija (emisije uživo, prenos emisija, serije, reklamna špica i dr.) - Pozorište (dogovor, rezervacija karata, izbor predstave, kritika i dr.) **Gramatika:** - Konjuktiv prezenta - Komparacija - Glagolska struktura - stare per+infinitiv	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raznih medija, interesovanja, tradicije i sl. **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor/interakcija** - Na jednostavan način saprijateljem komentariše tv-program, govori o omiljenim emisijama, kritikuje i dogovara šta da se gleda	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmijesanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		Pisanje - kreira jednostavan propagadni materijal	teme
3.	**Obrazovanje**		
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Raspust (dogovori o putovanju, izbor destinacija, turistički sajtovi) - Opis putovanja (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, prtljag, red vožnje) **Gramatika:** - Imperfekat/Perfekat - Futur - Konjuktiv prezenta - Hipotetičke rečenice sa gerundijom (realne)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču raspusta, putovanja, izbora destinacija i prevoznih sredstava **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o izboru destinacije i prevoznih sredstava **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst, npr. dijalog na šalteru autobuske ili željezničke stanice	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (prezentacija turističkih proizvoda, prezentacija kulturnih desavanja, prezentacija turističke ponude grada, regije, prodaja karata i sl.) - Hotelijersko poslovanje (cjelokupan hotelski sadržaj, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama, bonton)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije, npr. u kalendaru kulturnih dešavanja. **Govor** - Na jednostavan način pruža potrebne informacije klijentima i razgovara o kulturnim dešavanjima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, Insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta - Modalni glagoli - Hipotetičke rečenice	**Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail radi pružanja informacija klijentima	**Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, Igraju uloge, popune formular

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Ljubav prema drugima (pomoć, solidarnost, tolerancija, slaganje, neslaganje i sl.) - Komunikacija s drugima (e-mail, telefonski razgovori, sms-poruke i sl) - Ljubav s velikim Lj (susreti, poznanstva, osjećanja, ljubav na prvi pogled) **Gramatika:** - Prisvojne zamjenice - Opisni pridjevi - Relativne zamjenice (il/la quale) - Združene zamjenice - Komparacija pridjeva - Pluskvamperfekat - Indirektni govor uveden prezentom	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (ljubav, osjećanja i želje, prijatelji, tolerancija, dogovori i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje osjećanja, želja i sl.) **Govor** - Tečno govori i razgovara o međuljudskim odnosima , osjećanjima i očekivanjima **Pisanje** - Napiše pismo u kome govori o ličnim iskustvima i osjećanjima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje rezimiranje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, podnose izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Ljubav prema sebi (rekreativne aktivnosti, savjeti i preporuke za zdrav psihički i fizički život, prigovori i sl.) - Literatura i mladi (žanrovi, navike u čitanju, promovisanje kulture čitanja) - Likovna i muzička umjetnost	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (rekreativne aktivnosti, umjetnost)koje se emituju na radiju ili televiziji o aktuelnim dešavanjima, ukoliko se govori polako i razgovjetno	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da popunjavaju praznine u tekstu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Konjuktiv perfekta - Komparativ i superlativ - Infinitiv - Uslovni veznici - Pasiv	**Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja,želja i sl.) **Govor/interakcija** - Tečno govori i razgovara o slobodnom vremenu, kulturnim i aktuelnim dešavanjima **Pisanje** - Napiše pismo u kojem govori o svojim intersovanjima i ličnim iskustvima	**Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Zdravlje**		
	- Sport i sportski podvizi (sportska takmičenja, turniri, Olimpijada, prvenstva, nagrade, medalje i sl.) - Novi sportovi (rafting, paraglajding i sl.) - Tijelo i zdravlje (njega lica i tijela: kozmetički preparati i sl.) **Gramatika:** - Konjunktiv imperfekta - Komparativ i superlativ - Uzročni veznici - Vremenski veznici	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (sport, njega i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje osjećanja, želja, potreba) **Govor** - Tečno govori i razgovara o sportu, sportskim podvizima, novim sportovima **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst (zdrav duh u zdravom tijelu, sportski događaj)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da odgovaraju na pitanja **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da <u>učestvuju u diskusiji</u> i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Putovanja (uspomene s	**Razumijevanje -Slušanje**	**Razumijevanje-Slušanje**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	putovanja...) - Najinteresantnije tuističke destinacije (gradovi i zemlje, kulturno-istorijski spomenici, ljudi, maršrute i sl.) - Turistički informatori (vodič i sl.) **Gramatika:** - Prošla vremena: perfekat, imperfekat, pluskvamperfekat - Bezlične forme u prošlom vremenu - Konjuktiv uveden neodređenim pridjevima	- Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku koje se emituju na radiju ili televiziji (reportaže o turističkim destinacijama, maršrute) ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (uspomene s putovanja,turistički informatori...) **Govor** - Tečno govori i razgovara o događajima sa putovanja ,traži i pruža informacije o turističkom aranžmanu, kulturnim događanjima u gradu ili regionu **Pisanje** - Prezentuje turističku destinaciju	- Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da dopunjavaju tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da izmješane fragmente sklapaju u cjelinu **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u intervjuu i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Učenje stranih jezika (jezičke škole, nivoi znanja, prednosti i nedostaci učenja stranih jezika) - Život na selu ili u gradu (prednosti i nedostaci) - Prekomponovana porodica (bračna stanja, usvojena djeca, moja, tvoja i naša djeca...)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku koje se emituju na radiju ili televiziji (škola, strani jezici, društveni fenomeni i sl.), ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje**	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da povežu slike sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Dopusni veznici - Kondicional prošli - Prosti perfekat - Prisvojne zamjenice - Slaganje vremena	- Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (programi jezičkih škola, obuke...) **Govor/interakcija** - Tečno govori i razgovara o prednostima učenja stranih jezika, prednostima i nedostacima života na selu i u gradu **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje teme (škola, strani jezici, društveni fenomeni i sl.)	- Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (bonton u poslovnom svijetu, detaljna prezentacija turističkih proizvoda(razne vrste aranžmana: praznični, vjerski turizam...), formiranje turističkog proizvoda u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta, prodaja i rezervacija avio-karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (informisanje klijenata o mogućnostima organizovanja seminara u hotelu, o tehničkoj opremljenosti sala, organizovanju banketa, svadbi, proslava i sl.)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije izraze i riječi koje se tiču raznih uslužnih djelatnosti na recepciji ili u turističkoj agenciji **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku ili jeziku struke **Govor/interakcija** - Tečno govori i razgovara o agencijskom ili hotelskom aranzmanu,kulturnim manifestacijama u gardu,regionu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da slijede uputstva **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge,i da na osnovu obrađivane teme rade projekte

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Hipotetičke rečenice (realne)	**Pisanje** - Popunjava formulare - Obavlja poslovnu korespondenciju	

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Porodični odnosi nekad i sad (uloga žene u porodici, raspodjela kućnih poslova, dozvole i zabrane) - Životni snovi (realni i nerealni, planovi i sl.) - Naša budućnost (planovi za budućnost: vjenčanje, zaposlenje, studije i sl.) **Gramatika:** - Uzročne konstrukcije - Gerundij u zavisnim rečenicama - Gerundij i zamjenice - Hipotetičke rečenice - Konjuktiv pluskvamperfekta - Indirektni govor u perfektu - Neodređene zamjenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (posao, porodica, budućnost i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja) **Govor** - Tečno govori i razgovara o porodici i životnim planovima **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst koji obrađuje (posao, porodica, planovi za budućnost i sl.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Ono što volim (izložbe, koncerti, bioskop, pozorište i dr.) - Bioskop (prve projekcije, reakcije publike) - Likovna i muzička umjetnost (platno, kist, izložba, skulptura, boje, note, partiture, orkestar, hor i dr.)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (hobi, umjetnost i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Pokazne zamjenice - Relativne zamjenice - Prilozi za način - Vremenski veznici - Namjerni veznici - Dopusni veznici	tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje interesovanja, osjećanja, želja) **Govor/interakcija** - Tečno govori i razgovara o hobijima i interesovanjima i umjetnosti uopšte **Pisanje** - Napiše pismo u kome govori o ličnim iskustvima i zapažanjima u vezi sa umjetnošcu uopšte	- Podsticati ih na čitanje rezimiranje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, podnose izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Društvo**		
	- Praznici i kultura poklanjanja - Životna sredina (zaštita životne sredine, klimatske promjene, održivi turizam i sl.) - Sjutrašnjica **Gramatika:** - Gerundij prošli i infinitiv prošli - Irealne hipotetičke rečenice - Pasiv sa glagolima ići i doći	**Razumijvanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (praznici, budućnost, klimatske promjene, ekologija i sl.) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavnje osjećanja, želja, žaljenja...) **Govor** - Tečno govori i razgovara o životnoj sredini i klimatskim promjenama, sjutrašnjici, kulturi poklanjanja **Pisanje** - Sastavi jednostavan i	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da povezu slike sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da daju naslove djelovima teksta **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da učestvuju u diskusiji i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		sažet tekst koji obrađuje (pokloni i poklanjanje)	
4.	**Kupovina**		
	- Kupovina predmeta (boje, materijali i druge karakteristike) - Kupovina preko interneta - Potrošačko društvo (kupovina, reklame i reklamacije) **Gramatika:** - Rekapitulacija konjuktiva,slaganje vremena u konjuktivu - Rječica ci - Futur II	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije poruke na standardnom i jasnom jeziku (potrošačko društvo) koje se emituju na radiju ili televiziji, ukoliko se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku ili jeziku struke **Govor/interakcija** - Tečno govori i razgovara o karakteristikama željenog artikla pri kupovini **Pisanje** - Sastavi jednostavan i sažet tekst da bi reklamirao kupljeni proizvod ili promovisao neki proizvod	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, i da odgovre na pitanja **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da igraju uloge, i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (bonton u poslovnom svijetu, organizovanje posjete grada u pratnji vodiča, prezentacija turističkih proizvoda (odmor i rekreacija...), formiranje turističkog proizvoda u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta, poništavanje rezervacije karata...) - Hotelijersko poslovanje (informisanje klijenata o mogućnostima i uslovima poništavanja rezrervacija, prikladan	**Razumijvanje-Slušanje** - Razumije izraze i riječi koje se tiču njegovog posla, tj. vezane su za uslužne djelatnosti na recepciji ili u agenciji **Razumijevanje-Čitanje** - Razumije pisane tekstove na standardnom i jasnom jeziku (izražavanje osjećanja, želja) **Govor/interakcija** - tečno govori i razgovara o poznatim temama i aktivnostima prilkom	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Insistirati na punim i argumentovanim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova i dokumenata, da slijede uputstva. **Govor- Pisanje** - Podsticati ih da igraju

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	način reagovanja na pritužbe klijenata i sl.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Hipotetičke rečenice (realne)	pružanja usluga u agenciji ili na recepciji. **Pisanje** - obavlja složeniju poslovnu korespondenciju	uloge i da na osnovu obrađivane teme rade projekte

Napomena: Nastavnik može obraditi određene gramatičke cjeline i u okviru neke druge teme.

6. Standardi znanja:

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

RAZRED: PRVI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje

Učenik/učenica zna da:
- predstavi članove šire porodice
- objasni odnose u užoj i široj porodici
- pozove, odbije ili prihvati poziv
- kaže bračno stanje
- prenese nečije izjave, savjete i pitanja
- izrazi zabranu
- traži dozvolu da nešto uradi
- napiše jednostavan tekst o porodici i događajima

Zdravlje i ishrana

Učenik/učenica zna da:
- se raspita o zdravlju
- preporuči fizičke aktivnosti i režim ishrane
- govori o zdravstvenom stanju
- zakaže pregled kod ljekara
- napiše jednostavan tekst o zdravim stilovima života

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji

Učenik/učenica zna da:
- se raspita o načinu organizovanja slobodnog vremena
- saopšti planove za odmor
- preporuči neki tv kanal, tj. neku emisiju, reportažu, film, knjigu
- iznese utiske o sadržaju gledanih emisija
- da jednostavne savjete za pronalaženje informacija na internetu
- napiše jednostavan tekst o interesovanjima

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način iznese utiske sa putovanja
- se raspita o redu vožnje i kupi putnu kartu
- napiše razglednicu sa putovanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji društvene probleme i svjetska humanitarna udruženja
- na jednostavan način opiše običaje kod proslave nekog praznika
- na jednostavan način iznese utiske sa neke proslave
- napiše jednostavan tekst o nekom društvenom problemu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše sobu, kartu, sto u restoranu, taksi
- zabilježi i prenese poruke
- se raspita o načinu plaćanja
- informiše o kursu valute
- informiše klijenta o znamenitostima grada
- informiše klijenta o kulturnim dešavanjima u gradu
- obavi jednostavnu pismenu korespondenciju

RAZRED: DRUGI

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- predloži, prihvati i odbije izlazak
- razlikuje književne, muzičke i filmske žanrove
- napiše sadržaj filma

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše bioskopske ili pozorišne karte
- razumije rječnik propagandnog i reklamnog materijala
- napiše reklamne slogane

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- govori o školskom sistemu
- govori o izboru zanimanja i planovima za budućnost
- sastavi CV

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- dogovori pripreme za putovanje
- razmjeni utiske sa putovanja
- napiše jednostavan dijalog (kupovina karata)

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- informiše o hotelskom sadržaju
- informiše o mogućnostima organizovanja svečanosti i seminara
- informiše o tehničkoj opremljenosti hotela

- preporuči kulturno-istorijski obilazak
- da osnovne informacije o nekom kulturno-istorijskom spomeniku
- napiše jednostavan e-mail o cjelokupnom sadržaju hotela

RAZRED: TREĆI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- jasno izrazi osjećanja prema drugima
- koristi odgovarajući vokabular u raznim vidovima komunikacije
- prepriča događaj
- napiše sastav o ličnim osjećanjima

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- iznese zapažanja u vezi sa nekim umjetničkim djelom
- uporedi umjetnička djela
- savjetuje i preporuči kako provesti slobodno vrijeme
- napiše sastav o svom hobiju

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- nabroji sve vrste tradicionalnih i novih sportova
- da savjete u vezi sa očuvanjem zdravlja
- preporuči preparate za ličnu higijenu i njegu
- napiše sastav o nekom sportskom događaju

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- detaljno opiše maršrutu i utiske sa putovanja
- predstavi turističku destinaciju
- razumije turističke informatore na stranom jeziku
- pronađe potrebne informacije u tur. informatorima
- napiše sastav o nekoj turističkoj destinaciji

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- argumentuje važnost učenja stranih jezika
- predloži način učenja stranih jezika
- uporedi život na selu i u gradu
- napiše sastav o načinima učenja stranog jezika

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- formira turistički proizvod u skladu sa željama i finansijskim mogućnostima klijenta
- detaljno prezentuje turistički proizvod
- informiše o mjerama opreza pri putovanju u neku zemlju (viza, vakcina i sl.)
- govori o mogućnostima korišćenja hotelskog trezora
- rješava konflikte nastale zbog nestanka stvari
- napiše detaljan plan nekog turističkog aranžmana

RAZRED: ČETVRTI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- uporedi tradicionalnu i savremenu porodicu
- razgovara o realnim i nerealnim životnim planovima
- napiše tekst o planovima za budućnost

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- razmjeni utiske sa izložbe, koncerta, pozorišne predstave
- obrazloži razloge izbora nekog kulturnog događaja
- komentariše umjetničko djelo
- napiše tekst u kome govori o vrstama umjetnosti

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- govori o načinu biranja poklona
- postiže dogovor oko izbora poklona
- govori o eventualnim posljedicama klimatskih promjena
- napiše jednostavan tekst o poklonima

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- precizno izražava svoje želje pri kupovini
- vrši reklamaciju kupljenog proizvoda
- putem interneta izvrši kupovinu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- predloži turistički obilazak grada ili regije u pratnji vodiča
- da detaljne informacije o tome što će se posjetiti, vremenu i mjestu polaska, povratka
- navede uslove pod kojima se može poništiti rezervacija
- informiše o mogućem povraćaju novca
- na prikladan način rješava eventualne probleme u funkcionisanju službi hotela
- obavi složeniju poslovnu korespondenciju

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:
Didaktička literatura

- G. Rizzo, M.Bali: Espresso2, Alma Edizioni, Firenze, 2008.
- G.Rizzo, M.Bali: Espresso3, Alma Edizioni, Firenze, 2008.
- P.Balboni, M.Mezzardi: Rete 1, Guerra Edizioni, Perugia, 2005.
- T.Marin, S.Magnelli: Progetto Italiano 2, Edilingua, Roma, 2006
- P.Balboni: Educazione bilingue, Guerra Edizioni, Soleil, Perugia, 1999.
- P. Diadori: Insegnare italiano per i stranieri, La Nuova italia, Firenze, 2001.
- P.Mazzota: Europa, lingue e istruzione primaria, Pluringuismo per il bambino italiano europeo, UTET, Torino, 2002.
- M.Vedovelli: Guida all` italiano per stranieri, Carocci, Roma, 2002.
- Grupa autora: Zajednički okvir za žive jezike - učenje, nastava, ocjenjivanje, Ministarstvo prosvjete i nauke Republike Crne Gore, Podgorica, 2003.

Gramatike
- S. Moderc: „Gramatika italijanskog jezika“, Uduženje nastavnika italijanskog jezika Srbije, Beograd, 2004.
- J.Jernej: „Konverzacijska gramatika italijanskog jezika“, Školska knjiga, Zagreb,2001.
- M.Dardano, P.Trionfe: Grammatica della lingua italiana, Zanichelli, Bologna, 1997.

Rječnici
- M.Deanović, J.Jernej: „Italijansko-hrvatski rječnik“, Školska knjiga, Zagreb,1989.
- M.Deanović, J.Jernej: „Hrvatsko-italijanski rječnik“, Školska knjiga, Zagreb,1989.
- T. De Mauro: Vocabolario della lingua italiana, UTET, Torino, 2000.
- I. Klajn: „Italijansko-srpski rečnik“, Nolit, Beograd, 2011.
- N. Zingarelli: Vocabolario della lingua italiana, Zanichelli, Bologna, 1994.

Stručna literatura
- Prospekti turističkih mjesta, tekstovi iz štampe i sa interneta.

Internet
- www.impariamol’italiano.com
- www.matdid.com

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis - alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika
- **Čitanje i slušanje** - Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).
- **Govor** - Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tečnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.
- **Pisanje** - Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog

izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja (gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd., bogastvo leksike, pravopis itd.).
- **Pismeni zadaci** - Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok časovi ili dva uzastopna časa).
- **Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda** izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- **Zaključna ocjena na kraju školske godine** izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodma.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Profesor italijanskog jezika.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) – korelacija
Modul/predmet Italijanski jezik je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Preduzetništvo
- Briga o gostu
- Turistička geografija Crne Gore
- Turističke regije svijeta
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Poslovna komunikacija
- Osnove restoraterstva
- Osnove kuvarstva
- Vodički poslovi
- Bonton u ugostiteljstvu
- Ekologija i zaštita životne sredine
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.2. EKONOMIJA

1. Oznaka i naziv modula: EKONOMIJA

2. Kreditna vrijednost modula: 12

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za poštovanje osnovnih ekonomskih principa u poslovanju;
- Osposobljavanje za rad sa instrumentima plaćanja;
- Osposobljavanje za prikupljanje, analizu, obradu i prikazivanje podataka.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Poslovna ekonomija	I	72	4
	Finansijsko poslovanje	II	72	4
	Računovodstvo i statistika	III	72	4
Ukupno			216	12

2.2.1. POSLOVNA EKONOMIJA

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): POSLOVNA EKONOMIJA**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**
3. **Broj časova: 72**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	50	22		72	4
Ukupno	50	22		72	4

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Upoznavanje sa osnovnim ekonomskim pojmovima i odnosima za ciljem formiranja odnosa prema zdravoj privredi zemlje.
- Upoznavanje sa pojmovima iz poslovne ekonomije i turističkog i ugostiteljskog privrednog društva.
- Upoznavanje sa osnovnim elementima procesa rada.
- Osposobljavanje za timski rad i razvijanje inicijativnosti.
- Upoznavanje sa osnovnim i obrtnim sredstvima privrednog društva.
- Osposobljavanje za procjenu amortizacije osnovnih sredstava.
- Upoznavanje sa osnovnim oblicima ulaganja.
- Upoznavanje sa fiksnim i varijabilnim troškovima.
- Upoznavanje sa degresivnim i progresivnim troškovima.
- Upoznavanje sa rezultatima poslovanja privrednog društva.
- Upoznavanje sa osnovnim ekonomskim principima poslovanja.
- Osposobljavanje za poštovanje principa ekonomičnosti, produktivnosti i rentabilnosti.
- Razvijanje svijesti o pravilima ponašanja u poslovnom okruženju i njihovoj primjeni.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod u poslovnu ekonomiju**		
	- Pojam poslovne ekonomije - Povezanost disciplina koje spadaju u poslovnu ekonomiju - Pivredno društvo (pojam, nastanak, razvoj, karakteristike, zadaci, elementi, vrste privrednih društava kao i privredna društva prema organizacionim oblicima)	- Prepozna poslovnu ekonomiju kao nauku i značaj nastanka i razvoja privrednog društva	- Pokrenuti diskusiju o vrsti privrednih subjekata u kojima će se zapošljavati nakon sticanja kvalifikacije za koju se obrazuju **Istraživanje:** - Dati timovima učenika da pronađu privredna društva-preduzeća koja obavljaju tercijalnu djelatnost i objasne njihove specifičnosti **Vježba:** - Rad na tekstu- tehnika dopunjavanja rečenica, tekst sa praznonama **Napomena** - U ovom dijelu nastavnik daje prioritet nastanku i razvoju preduzeća **Vježba**: - Kroz igru uloga predstaviti radni kolektiv hotela i turističke agencije
2.	**Sredstva i izvori sredstava**		
	- Pojam i podjela sredstava - Osnovna sredstva (pojam, podjela,vrijednost,amortizacija, kapacitet osnovnih sredstava) - Obrtna sredstva (pojam i podjela) - Osnovni pokazatelji efikasnosti korišćenja obrtnih sredstava (koeficijent angažovanja i obrta sredstava)	- Analizira sredstva i izvore sredstava u ugostiteljskom i turističkom privrednom društvu	**Istraživanje** - Analizirati osnovna i obrtna sredstva hotela i turističke agencije po izboru - Nakon toga prezentacija i diskusija **Vježba:** - Utvrđivanje mjesečne amortizacije- rad u paru **Vježba:** - Podjela sredstava hotela prema vijeku trajanja –

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Vanposlovna sredstva-sredstva posebnih namjena		rad u paru, prezentacija **Vježba:** - Utvrđivanje koeficijenta angažovanja obrtnih sredstava kao i koeficijenta obrta-grupni rad
	- Izvori finansiranja privrednog društva		
3.	**Ulaganja**		
	- Pojam i oblici angažovanih sredstava	- Analizira ulaganja elemenata rada u ugostiteljskim i turističkim privrednim subjektima	**Vježba:** - Rad na tekstu-tehnika dopunjavanja rečenica, tekst sa prazninama **Vježba:** - Na osnovu zadatih troškova u preduzeću izvršiti razvrstavanje troškova na direktne i indirektne troškove - Grupni rad- 4-6 učenika-diskusija **Istraživanje** - Uspješnost poslovanja hotela i sa uštedom troškova elemenata procesa rada - Nakon toga prezentacija i diskusija **Vježba:** - Podjela rada u hotelu i turističkoj agenciji prema složenosti poslova koji se obavljaju
	- Troškovi (podjela troškova prema: elementima proizvodnje, mjestu nastanka, načinu obračuna podnosiocima, reagovanju na kretanje obima proizvodnje, kriterijumu vremena posmatranja, kriterijumu plana analize i kontrole poslovanja, kriterijumu analitičko-metodičkog instrumentarijuma (ukupni, prosječni, godišnji)		
	- Utrošci elemenata procesa rada		
4.	**Rezultati poslovanja**		
	- Rezultati poslovanja (fizički obim proizvodnje, ukupan prihod i dobit)	- Utvrđuje rezultate poslovanja	**Vježba:** - Utvrditi iznos ukupnog prihoda u privrednom društvu **X** – u posmatranoj godini **Vježba:** - Utvrditi poslovne prihode, prihode od finansiranja, vanredne prihode i ukupan prihod u preduzeću **X**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
5.	**Ekonomski principi poslovanja**		
	- Ekonomski pokazatelji efikasnosti poslovanja (princip produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti)	- Analizira principe poslovanja ugostiteljskog i turističkog privrednog društva	- Pokrenuti diskusiju o potrebi poštovanja osnovnih principa poslovanja **Vježba:** - Radnom metodom mjerenja produktivnost utvrditi produktivnost rada u hotelu- rad u grupama - Prezentovanje rezultata – diskusija **Vježba:** - Utvrditi ekonomičnost u hotelu - rad u grupama - Prezentacija diskusija

6. Stanrdi znanja

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Uvod u poslovnu ekonomiju

Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam poslovne ekonomije
- definiše privredno društvo i razlikuje karakteristike i zadatke privrednog društva
- definiše rad, sredstva za rad i predmete rada
- razlikuje osnovne elementa procesa rada u turizmu i ugostiteljstvu

Sredstva i izvori sredsava

Učenik/učenica zna da:
- objasni šta su sredstva, a šta izvori sredstava
- definiše osnovna sredstva i karakteristike osnovnih sredstava
- razlikuje osnovna sredstva prema pojavnim oblicima
- navede i objasni karakteristike obrtnih sredstava
- objasni razliku u vijeku trajanja osnovnih i obrtnih sredstava
- navede osnovne pokazatelje efikasnosti korišćenja obrtnih sredstava
- identifikuje i opiše osnovna i obrtna sredstva u hotelu
- navede vanposlovna sredstva
- navede izvore finansiranja poslovanja hotela

Ulaganja

Učenik/učenica zna da:
- razlikuje osnovne oblike ulaganja
- objasni pojavne oblike angažovanih sredstava
- objasni pojam i način utvrđivanja troškova
- navede troškove prema elementima procesa rada

- objasni troškove rada
- navede razliku fiksnih i varijabilnih troškova
- objasni direktne i indirektne troškove
- objasni razliku između troškova i utrošaka
- razlikuje utroške elemenata procesa rada

Rezultati poslovanja
Učenik/učenica zna da:
- navede oblike rezultata poslovanja u privrednom društvu
- razlikuje fizički obim proizvodnje - usluge u ugostiteljstvu i turizmu
- razlikuje ukupan prihod i dobit
- navede način utvrđivanja dobiti hotela

Ekonomski principi poslovanja
Učenik /učenica zna da:
- navede osnovne ekonomske principe poslovanja
- definiše princip produktivnosti
- razlikuje ekonomičnost i rentabilnost
- navede jednostavan primjer neekonomičnog poslovanja u hotelu

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- Dr J. Stanković-Ćetković: „Ekonomika preduzeća za srednje stručne škole“, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2009.
- Dr V. Drašković: „Osnovi ekonomije za srednje stručne škole“, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2009.
- Dr G. Bogetić: „Ekonomika preduzeća“, Zavod za udžebnike i nastavna sredstva, Podgorica, 1998.
- Dr B. Stavrić, dr B. Punović, dr P. S. Bojović: „Poslovna ekonomija za I razred ekonomske škole“, Zavod za užbenike, Beograd, 2006.
- Dr Lj. Kosar: „Ekonomika i organizacija preduzeća za II razred ugostiteljsko – turističke škole“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd, 1996.
- Zakon o privrednim društvima Crne Gore, Sl.list Crne Gore, broj 36/2011. od 27.7.2008.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.

- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani ekonomista;
- Visoka stručna sprema iz oblasti ekonomije – 240 ECTS.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) – korelacija
Modul/predmet Poslovna ekonomija je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Agencijsko poslovanje
- Preduzetništvo
- Pravo

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.2.2. FINANSIJSKO POSLOVANJE

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): FINANSIJSKO POSLOVANJE**

2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**

3. **Broj časova: 72**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
II	50	22		**72**	**4**
Ukupno	**50**	**22**		**72**	**4**

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**

- Upoznavanje sa pojmovima iz finansijskog poslovanja i razvijanje svijesti o njegovom značaju.
- Upoznavanje sa organizacijom obavljanja finansijskih poslova.
- Upoznavanje sa finansijskim poslovima i izvorima finansiranja privrednog društva i razvijanje odgovornosti u radu.
- Upoznavanje sa poslovima i instrumentima platnog prometa i razvijanje preciznosti u radu.
- Razvijanje svijesti o kompenzaciji kao načinu izmirenja obaveza privrednog društva.
- Upoznavanje sa načinom raspolaganja sredstvima bez saglasnosti vlasnika računa.
- Upoznavanje sa pojmovima likvidnost i nelikvidnost.
- Upoznavanje sa međunarodnim finansijskim organizacijama.
- Upoznavanje sa internom i eksternom finansijskom kontrolom.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod u nauku o finansijama**		
	- Nastanak, razvoj i funkcije novca (vrijednost novca, prometna vrijednost, cijena novca, hartije od vrijednosti) - Osnove finansija (poslovne finansije,finansijsko poslovanje privrednog društva, finansijska situacija i politika privrednog društva, faktori i principi finansijske politike)	- Razlikuje osnove finansija u privrednom društvu	**Vježba:** - Izvršiti obračun kamata- rad u paru - Diskusija **Vježba:** - Prikazati bilans normalne, suficitarne i deficitarne finansijske situacije - Rad u grupama - Diskusija **Vježba:** - Predstaviti princip finansijske discipline, optimalne likvidnosti, sigurnostii fleksibilnosti - Rad u grupama - Diskusija **Vježba:** - Predstaviti princip nezavisnosti kao i optimalnog aktivizacionog perioda - Rad u grupama - Diskusija
2.	**Organizacija obavljanja finansijskih poslova u privrednom društvu**		
	- Finansijski poslovi privrednog društva - Finansijska služba (organizacioni položaj u privrednom društvu, zadaci i podjela poslova) - Finansijsko upravljanje (finansijsko planiranje, upravljanje potraživanjima, zalihama i finansijska analiza) - Pojam i izvori finansiranja privrednog društva - Finansijski informacioni sistem	- Objasni finansijske poslove u privrednom društvu	**Vježba:** - Uraditi organizacionu šemu finansijske službe u ugostiteljskom privrednom društvu - Rad u grupi - Prezentacija - Diskusija **Preporuka:** - Posjeta finansijskoj ustanovi po izboru **Vježba:** - Simulacija rada finansijske službe i saradnja sa ostalim službama u hotelu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			Vježba: - Prikazati organizacioni položaj finansijske službe privrednog društva - Rad u paru - Diskusija **Vježba:** - Sastaviti mjesečni (operativni) finansijski plan - Rad u grupama - Diskusija
3.	**Finansijsko poslovanje u unutrašnjem prometu**		
	- Obezbjeđenje sposobnosti plaćanja - Pojam,oblici i zadaci platnog prometa - Vrste poslova i uslovi za obavljanje platnog prometa - Raspolaganje novčanim sredstvima po nalozima vlasnika računa - Raspolaganje sredstvima bez saglasnosti vlasnika računa - Instrumenti za gotovinska i bezgotovinska plaćanja u zemlji	- Objasni finansijsko poslovanje u unutrašnjem prometu	**Vježba:** - Utvrđivanje statističkog, dinamičkog i opšteg koeficijenta likvidnosti - Rad u grupama - Diskusija **Vježba:** - Obavljanje suštinske,računske i formalne kontrole dokumenata (likvidatura) - Grupni rad 4-6 učenika - Diskusija **Vježba:** - Popunjavanje instrumenata za gotovinska plaćanja - Rad u paru - Diskusija **Vježba:** - Popunjavanje instrumenata za bezgotovinska plaćanja - Rad u paru - Diskusija
4.	**Finansijsko poslovanje sa inostranstvom**		
	- Devizni sistem i devizno poslovanje - Sredstva međunarodnih plaćanja	- Objasni finansijsko poslovanje sa inostranstvom	**Vježba:** - Analizirati kursnu listu - Iz odnosa cijena različitih valuta odrediti

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Instrumenti platnog prometa sa inostranstvom - Naplate i plaćanja u devizama - Međunarodne finansijske organizacije		razlike u njihovoj kupovnoj snazi - Rad u paru - Diskusija **Vježba:** - Plaćanje akontacije trošova službenog putovanja u inostranstvo - Rad u grupi - Diskusija **Vježbe:** - Prezentacija međunarodne banke za obnovu i razvoj(Svjetske banke), međunarodne finansijske korporacije, međunarodnog udruženja za razvoj, Međunarodni monetarni fond
5.	**Finansijska i devizna kontrola**		
	- Pojam i vrste finansijske i devizne kontrole (interna,eksterna finansijska kontrola) - Organi finansijske i devizne kontrole	- Razlikuje internu i eksternu finansijsku kontrolu	**Vježba:** - Utvrditi računopolagače u hotelu prilikom obavljanja poslova unutrašnje finansijske kontrole - Rad u grupama - Diskusija **Vježba:** - Sastaviti finansijski izvještaj u skladu sa zakonom - Rad u grupama - Diskusija

6. Standardi zanja

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Uvod u nauku o finansijama

Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam finansija
- definiše novac
- navede funkcije novca
- objasni cijenu novca

- objasni finansijsku situaciju preduzeća

Organizacija obavljanja finansijskih poslova u privrednom društvu
Učenik/učenica zna da:
- objasni finansijsku službu u privrednom društvu
- razlikuje izvore finansiranja
- objasni akcijski kapital
- objasni oročene uloge i kredite
- objasni plaćanje avansom
- identifikuje i opiše finansijske informacije
- definiše platni promet

Finansijsko poslovanje u unutrašnjem prometu
Učenik/učenica zna da:
- razlikuje pojam likvidnost od pojma nelikvidnost
- objasni likvidaturu i razlikuje dokumenta na kojima se zasnivaju obaveze pivrednog društva
- razlikuje suštinsku, računsku i formalnu kontrolu
- razlikuje raspolaganje novčanim sredstvima po nalozima vlasnika računa i bez saglasnosti vlasnika računa
- popuni ček
- razlikuje instrumente za bezgotovinska plaćanja

Finansijsko poslovanje sa inostranstvom
Učenik/učenica zna da:
- objasni platni bilans zemlje
- navede razliku između pojmova suficit i deficit platnog bilansa
- objasni devizni kurs
- objasni konvertibilnost
- objasni kako se vrše naplate i isplate u platnom prometu sa inostranstvom
- objasni kako se plaćaju akontacije za službena putovanja u inostranstvo
- objasni cilj osnivanja Svjetske banke
- objasni funkciju i značaj međunarodnog monetarnog fonda

Finansijska i devizna kontrola
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam finansijske i devizne kontrole
- razlikuje internu i eksternu finansijsku kontrolu
- navede organe unutrašnje i spoljne finansijske kontrole

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- P. Goranović: „Fiskalna ekonomija“, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2005.
- R. Radoman: „Uvod u finansijski menadžment“, Ekonomski fakultet, Podgorica,1996.
- P. Jovanović-Gavrilović i drugi: „Osnovi finansija“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2005.
- M. Ivanišević i drugi: „Poslovne finansije“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2005.
- D. Bogdanović: „Finansijsko poslovanje“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2005.
- Ž. Ristić i drugi: „Javne finansije“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2005.
- K. Mihailović: „Osnove poreskog sistema Crne Gore“, Podgorica, 2006.

- M. M. Milanović, B. M. Milanović: „Finansijsko poslovanje za treći razred ekonomske, trgovinske i ugostiteljsko–turističke škole“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996.
- D. Bogdanović: „Finansijsko poslovanje za drugi razred ekonomske škole“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1997.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani ekonomista;
- Visoka stručna sprema iz oblasti ekonomije – 240 ECTS.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Finansijsko poslovanje je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Agencijsko poslovanje
- Preduzetništvo
- Pravo

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.2.3. RAČUNOVODSTVO I STATISTIKA

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): RAČUNOVODSTVO I STATISTIKA**

2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**

3. **Broj časova: 66**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
III	32	40		72	4
Ukupno	32	40		72	4

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**

- Upoznavanje sa osnovnim pojmovima iz računovodstva i knjigovodstva i razvijanje svijesti o njegovom značaju.
- Upoznavanje knjigovodstvenih dokumenata i razvijanje odgovornosti na radu.
- Upoznavanje sa stepenastim kontom, kontom po foliju, kontom po pagini.
- Upoznavanje sa pojmom i otvaranjem žiro računa.
- Upoznavanje sa pojmovima povjerilaca i dobavljača.
- Osposobljavanje za popunjavanje računa (fakture) i razvijanje preciznosti.
- Upoznavanje sa analitičkom i sintetičkom evidencijom.
- Upoznavanje sa masovnošću statističkog posmatranja.
- Osposobljavanje za prepoznavanje obilježja jedinica posmatranja.
- Osposobljavanje za prikupljanje podataka iz primarnih i sekundarnih izvora i razvijanje vještine planiranja.
- Osposobljavanje za sređivanje i grupisanje podataka.
- Razvijanje sposobnosti za grafičko prikazivanje.
- Osposobljavanje za analizu podataka.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod u računovodstvo**		
	- Računovodstvo (pojam,djelovi i zadaci) - Prosto i dvojno knjigovodstvo	- Razlikuje pojmove računovodstva i knjigovodstva	- Pokrenuti diskusiju o potrebi vođenja knjigovodstvene evidencije i čuvanju dokumenata preduzeća
2.	**Knjigovodstvena dokumenta i konta**		
	- Pojam, podjela i čuvanje knjigovodstvenih dokumenata - Pojam i oblici konta	- Razlikuje knjigovodstvena dokumenta	**Vježba**: - Podjela dokumenata prema različitim kriterijumima- rad u paru **Vježba:** - Popunjavanje knjigovodstvenih dokumenata – rad u manjim grupama – prezentacija - Diskusija
3.	**Evidencija poslovanja preko žiro računa**		
	- Žiro račun (pojam i otvaranje) - Dokumenta za naplatu i isplatu preko žiro računa - Knjiženje na kontu žiro račun - Evidencija blagajničkog poslovanja - Uporedna evidencija novčanih sredstava u blagajni i na žiro računu	- Vodi evidenciju novčanih sredstava	**Vježba:** - Popunjavanje zahtjeva za otvaranje žiro računa- kao i predstavljanje (objašnjavanje) šifre žiro računa-rad u paru - Diskusija **Vježba:** - Knjiženje poslovnih promjena na kontu žiro računa- rad u paru **Vježba:** - Uporedna evidencija novčanih sredstava u blagajni i na žiro računu-rad u paru
4.	**Evidencija obaveza prema dobavljačima**		
	- Pojam povjerilaca i dobavljača (dokumentacija u vezi sa evidencijom obaveza prema dobavljačima) - Analitička evidencija obaveza prema	- Vodi evidenciju obaveza prema dobavljačima	**Napomena:** - Praktične primjere raditi isključivo sa podacima o poslovanju u turizmu kao i u djelatnostima koje su usko vezane za turizam

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	dobavljačima - Evidencija na sintetičkom kontu dobavljača - Primjer za knjiženje na analitičkim kontima dobavljača i na sintetičkom kontu dobavljača		(npr. ugostiteljskih privrednih društava) **Vježba:** - Uraditi primjer za knjiženje na kontu dobavljača (analitička evidencija)-rad u paru
5.	**Osnovi opšte statistike**		
	- Karakteristike statističkog metoda (varijabilitet i masovnost statističkog posmatranja)	- Razlikuje metode statističkog posmatranja	- Pokrenuti diskusiju o potrebi prikupljanja podataka za statističku analizu o kretanju turista, popunjenosti hotelskih kapaciteta te kapaciteta prevoznih sredstava za vrijeme turističke sezone
6.	**Statističko posmatranje**		
	- Cilj i predmet posmatranja (statistički skup i jedinica posmatranja) - Obilježja jedinica posmatranja - Metodi obuhvatanja jedinica posmatranja - izvori i načini prikupljanja podataka	- Vrši istraživanje i prikupljanje podataka	**Istaživanje:** - Analizirati popunjenost hotelskih kapaciteta (iz okruženja) na osnovu primarnih i sekundarnih izvora podataka
7.	**Sređivanje i grupisanje podataka**		
	- Pojam, svrha, vrste,i faze sređivanja i grupisanja podataka - Atributivne serije - Vremenske i geografske serije	- Vrši sređivanje i obradu podataka	**Vježba:** - Pomoću geografske serije prikazati dolaske inostranih turista u Crnu Goru po grupama turističkih mjesta,a pomoću vremenske serije boravak inostranih turista u Crnoj Gori zadnjih 4 godine (koristiti sekundarne izvore podataka)-grupni rad 4-6 učenika - Prezentacija diskusija
8.	**Prikazivanje statistističkih podataka**		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Statističke tabele (pojam,vrste i pravila sastavljanja statističkih tabela - Linijski, površinski dijagrami, kvadrati i krugovi	- Vrši prikazivanje podataka	**Vježba:** - Na računaru raditi proste i složene statističke tabele / rad u paru **Vježba:** - Prikazati učešce aviokompanija u međunarodnom prevozu putnika sa aeorodroma u Golubovcima/Tivtu na osnovu grafikona strukture u krugu – Grafički prikaz pomoću kompjutera-Timski rad Prezentacija - Diskusija
9.	**Analiza podataka**		
	- Srednje vrijednosti (aritmetička sredina, modus, medijana)	- Vrši analizu podataka	**Vježbe:** - Utvrditi aritmetičku sredinu, modus I medijanu –rad u grupama-prezentovati podatke - Diskusija

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanjih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Knjigovodstvena dokumenta i konta
Učenik-učenica zna da:
- objasni knjigovodstvena dokumenta prema mjestu nastanka, prema sadržaju i prema namjeni
- popuni priznanicu
- objasni te- konto
- evidentira promjene preko stepenastog konta
- objasni konto po foliju i konto po pagini
- objasni analitička i sintetička konta

Evidencija poslovanja preko žiro računa
Učenik-učenica zna da:
- objasni potrebu i postupak otvaranja žiro računa
- objasni karton deponovanih potpisa
- objasni razliku između naloga za uplatu i naloga za isplatu
- objasni nalog za prenos
- opiše način uplate pazara turističke agencije ili hotela
- popuni uplatnicu

- objasni promjene koje se evidentiraju sa strane duguje i strane potražuje na žiro računu
- objasni pojam početno stanje i saldo za izravnanje
- objasni blagajnu

Evidencija obaveza prema dobavljačima
Učenik-učenica zna da:
- objasni pojmove povjerilac i dobavljač
- objasni pismo o bonifikaciji
- objasni račun (fakturu)
- objasni razliku između analitičke i sintetičke evidencije dobavljača

Osnovi opšte statistike
Učenik-učenica zna da:
- objasni varijabilitet i masovnost statističkog posmatranja
- opiše kvantitativno ispitivanje pojava i kvalitativno razlikovanje pojava

Statističko posmatranje
Učenik-učenica zna da:
- objasni cilj posmatranja
- objasni predmet statističkog posmatranja
- kratko objasni atributivna i numerička obilježja jedinica posmatranja
- navede i objasni primarne i sekundarne izvore podataka

Sređivanje i grupisanje podataka
Učenik-učenica zna da:
- objasni pojam statističkih serija
- objasni vremenske i hronološke serije
- objasni atributivne serije
- objasni geografske serije

Prikazivanje statističkih podataka
Učenik-učenica zna da:
- sastavi statističku tabelu
- objasni zaglavlje statističke tabele
- unese podatke u statističku tabelu
- navede i objasni vrste statističkih tabela

Analiza podataka
Učenik-učenica zna da
- objasni i izračuna aritmetičku sredinu iz negrupisanih podataka
- definiše medijanu i objasni medijanu neintervalnih serija
- objasni modus

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- V. Poznanić Leko, O. Markišić: „Računovodstvo za drugi razred srednjih stručnih škola“, Centar za stručno obrazovanje, 2010.
- V. Poznanić Leko: „Računovodstvo za I razred ekonomske škole“, Zavod za udžbenike, Beograd, 2007.
- V. Poznanić Leko: „Računovodstvo za II razred ekonomske škole“, Zavod za udžbenike, Beograd, 2007.
- V. Poznanić, J. Mugoša, K. Stanisavlević-Dulijan, V. Malešević: „Zbirka zadataka iz računovodstva za II razred ekonomske škole-svi obrazovni profili“, Zavod za udžbenike, Beograd, 2007.

- Dr M. Žižić, M. Vidić: „Statistika za III i IV razred ekonomske, ugostiteljsko-turističke i pravno-birotehničke škole“, Zavod za udžbenike, Beograd, 2004.
- Dr D. Mladenović, dr M. Eremić, dr Lj. Tatarević: „Ekonomska statistika“, Univerzitet u Beogradu, Ekonomski fakultet, 2003.
- J. Radulović: „Statistika“, Univerzitet Crne Gore, 2005.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Pismeno: pismeni zadatak, po jedan u polugodištu.
- Pismeno: kontrolni zadatak, najmanje po jedan u polugodištu.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani ekonomista;
- Visoka stručna sprema iz oblasti ekonomije – 240 ECTS.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Računovodstvo i statistika je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Agencijsko poslovanje
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.3. PRIMJENA INFORMACIONO KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE (IKT) U POSLOVANJU

1. Oznaka i naziv modula: PRIMJENA INFORMACIONO KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE (IKT) U POSLOVANJU

2. Kreditna vrijednost modula: 8

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za primjenu poslovne komunikacije u radu;
- Osposobljavanje za primjenu informacione tehnologije u poslovanju;
- Razvijanje usmene i pismene komunikacije, sposobnosti postizanja kompromisa, saradnje i timskog rada.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Poslovna komunikacija	I	72	4
	Poslovna informatika	II	72	4
Ukupno			144	8

2.3.1. POSLOVNA KOMUNIKACIJA

1. Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): POSLOVNA KOMUNIKACIJA
2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4
3. Broj časova: 72

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	40	32		72	4
Ukupno	40	32		72	4

Vježbe: odeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika.

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Ovladavanje osnovama poslovne kulture i razvijanje svijesti o njenom značaju.
- Shvatanje značaja profesionalnog ponašanja na radu i timskog rada.
- Ovladavanje znanjima i vještinama poslovne komunikacije.
- Upoznavanje sa sredstvima komunikacije, načinom njihovog korišćenja i razvijanje komunikacijskih vještina.
- Usvanje znanja iz oblasti korespondencije i razvija sposobnost pismenog komuniciranja.
- Osposobljavanje za oblikovanje raznih vrsta obrazaca u poslovnom prometu.
- Razvijanje osjećaja odgovornosti, objektivnosti i poslovne diskrecije.
- Osposobljavanje za samostalan rad.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Poslovna komunikacija**		
	- Pojam poslovne komunikacije	- Prepozna značaj poslovne komunikacije	
2.	**Poslovna kultura i poslovni bonton**		
	- Pojam poslovne kulture i poslovnog bontona - Kultura rada i kultura ponašanja - Odnos prema rukovodiocu, ostalim zaposlenim i strankama - Radna disciplina i oslovljavanje među zaposlenima	- Primijeni pravila poslovnog ponašanja u odnosu sa rukovodiocem, kolegama i strankama	**Vježba:** - Demonstriranje poslovnog bontona - Demonstriranje prijema stranke **Vježba:** - Demonstriranje primjene fraza oslovljavanja u svim fazama komunikacije
3.	**Sredstva za komunikaciju**		
	- Tehnička sredstva (uređaji) za komunikaciju (telefon, telefaks, računar, štampač, skener i fotokopirni aparat)	- Razlikuje namjenu i koristi tehnička sredstva za komunikaciju (telefon, telefaks, računar, štampač, skener i fotokopirni aparat)	**Vježba:** - Korišćenje telefona, telefaksa, skenera, štampača i fotokopir aparata
4.	**Komunikacija sa strankama**		
	- Pojam stranke i odnos prema strankama - Organizacija, načini prijema i poziva stranaka	- Uspostavi komunikaciju sa strankama i planira prijem stranke	**Vježba:** - Izrada poziva za stranku - Simulacija prijema stranke - Rad u parovima ili u manjim grupama
5.	**Korespondencija**		
	- Pojam, značaj, lica i vrste korespondencije - Osnovna načela korespondencije	- Prepozna značaj korespodencije i razlikuje lica, vrste i načela korespondencije	
6.	**Poslovna korespondencija**		
	- Pojam poslovne korespondencije - Stilovi i fraze u poslovnoj korespondenciji - Poslovno pismo i njegove elementi - Kovertiranje i adresiranje pisanih pošiljki	- Sastavi poslovno pismo i obavi kovertiranje i adresiranje pošte	**Vježba:** - Oblikovanje poslovnog pisma **Vježba:** - Kovertiranje i adresiranje pošte
7.	**Službena korespondencija**		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Osobine i vrste službene korespondencije - Vrste pisanih sastava u službenoj korespondenciji - Primjena i djelovi službenog dopisa	- Razlikuje vrste službene korespondencije i sastavlja službeni dopis	**Vježba:** - Oblikovanje službenog dopisa
8.	**Korespondencija u robnom prometu**		
	- Vrste i forme poslovnih pisama u robnom prometu - Obrasci u robnom prometu	- Sastavi upit, ponudu, porudžbinu, profakturu i fakturu	**Vježba:** - Oblikovanje upita, ponude, porudžbine, profakture i fakture
9.	**Korespondencija u vezi sa službenim putovanjima**		
	- Priprema i organizacija službenog putovanja - Korespondentni sastavi u vezi sa službenim putovanjem	- Izvrši rezervaciju prevoza i smještaja - Pripremi i sastavi putni nalog, račun i izvještaj o obavljenom službenom putovanju	**Vježba:** - Popunjavanje putnog naloga i računa **Vježba:** - Oblikovanje izvještaja o obavljenom službenom putovanju

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Pojam komunikacije
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam i značaj komunikacije

Poslovna kultura i poslovni bonton
Učenik/učenica zna da:
- navede i objasni pravila poslovnog ponašanja u odnosu sa rukovodiocem, kolegama i strankama
- navede i objasni fraze oslovljavanja u svim fazama komunikacije

Sredstva za komunikaciju
Učenik/učenica zna da:
- objasni namjenu tehničkih sredstava za komunikaciju (telefon, telefaks, računar, štampač, skener i fotokopirni aparat)

Komunikacija sa strankama
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam stranke i način prijema i poziva stranke

Korespondencija
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam, značaj, lica i vrste korespondencije

Poslovna korespondencija
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam poslovne korespondencije
- sastavi kratko poslovno pismo
- kovertira i adresira pisane pošiljke

Službena korespondencija
Učenik/učenica zna da:
- navede vrste službene korespondencije
- sastavi kratak službeni dopis

Korespondencija u robnom prometu
Učenik/učenica zna da:
- navede vrste i forme poslovnih pisama u robnom prometu
- sastavi upit, ponudu, porudžbinu, profakturu i fakturu

Korespondencija u vezi sa službenim putovanjima
Učenik/učenica zna da:
- objasni pripremu i organizaciju službenog putovanja
- popuni putni nalog i račun
- sastavi kratki izvještaj o obavljenom službenom putovanju

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- V.Bulatović: „Poslovna komunikacija i birotehnika“, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2011.
- B. Subotić, S.Rajković: „Kancelarijsko poslovanje“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2006.
- J.Manojlović, S.Ignjatović: „Poslovna i službena korespondencija“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2005.
- D.Spasić, J.Rakinić: „Korespondencija sa sekretarskim poslovanjem“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1
6.	Telefaks	-	1
7.	Skener	-	1
8.	Fotokopirni aparat	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani pravnik;
- Diplomirani ekonomista;
- Diplomirani psiholog;
- Visoka stručna sprema iz oblasti prava – 240 ECTS;
- Visoka stručna sprema iz oblasti ekonomije – 240 ECTS;
- Visoka stručna sprema iz oblasti psihologije – 240 ECTS.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Poslovna komunikacija je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Briga o gostu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Strani jezik II i III
- Poslovna psihologija
- Osnove restoraterstva
- Preduzetništvo
- Bonton u ugostiteljstvu (uvod u bonton)
- Marketing u turizmu
- Vodički poslovi
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.3.2. POSLOVNA INFORMATIKA

1. Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): POSLOVNA INFORMATIKA

2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4

3. Broj časova: 72

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
II	20	52		**72**	**4**
Ukupno	**20**	**52**		**72**	**4**

Vježbe: Učenici se dijele na grupe do 17 učenika

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Upoznavanje sa informatičkom opremom koja se koristi u poslovanju.
- Osposobljavanje za korišćenje programa za obradu teksta.
- Osposobljavanje za korišćenje programa za rad sa tabelama.
- Osposobljavanje za izradu prezentacija i razvijanje sposobnosti pravilnog načina prezentovanja.
- Osposobljavanje za korišćenje internet tehnologija.
- Razvijanje kompetencija za organizovan rad, sistematičnost, urednost, preciznost i efikasnost.
- Razumijevanje uticaja informatičkih dostignuća u poslovnoj komunikaciji i shvatanje neophodnosti korišćenja e-poslovanja.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Informatička oprema u poslovnoj primjeni**		
	- Osnovna informatička oprema u poslovnoj primjeni (štampač, skener, multimedijalna oprema i sl.)	- Razlikuje i koristi informatičku opremu	- Pokazati učenicima sve uređaje, mjesto i način povezivanja
2.	**Obrada teksta u tekst procesorima**		
	- Podešavanje radnog okruženja	- Obradi tekst u tekst procesoru prema zahtjevima i pripremi dokument za predstavljanje u odgovarajućoj formi (štampano, na CD-u i sl.)	**Vježba**: - Podesiti elemente radnog okruženja (palete alata, format papira, margine, lenjir, statusnu liniju, skrol trake itd.)
	- Rad sa dokumentima (otvaranje, zatvaranje, snimanje, štampanje)		**Vježba**: - Otvoriti postojeći dokument, snimiti i zatvoriti dokument **Vježba:** - Podesiti parametre štampača i štampati dokument
	- Formatiranje teksta (formatiranje paragrafa, tabulacija, kolone, editor formula, fusnote i endnote, rad sa simbolima, kreiranje sadržaja, provjera pravopisa, autokorekcija, numeracija stranica, heder i futer i dr.)		- Demonstrirati osnovne tehnike formatiranja na primjeru gotovog teksta **Vježba:** - Na gotovom tekstu formatirati paragrafe, definisati tabulaciju i sl. **Vježba:** - Oblikovati formule, ubaciti simbole, postaviti heder i futer i sl. **Vježba:** - Podesiti stil i primijeniti gotove stilove na elemente dokumenta **Vježba:** - Numerisati strane, kreirati sadržaj i indeks u gotovom dokumentu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Rad sa tabelama	- Kompletira dokument sa dodatim objektima (tabele, slike, grafikoni i sl.)	**Vježba:** - Kreirati tabelu sa zadatim brojem redova i kolona i formatirati elemente tabele **Vježba:** - Konvertovati tabelu u tekst i obrnuto; primijeniti gotove stilove nad tabelom
	- Importovanje i editovanje objekata		**Vježba:** - Importovati sliku u dokument i podesiti parametre **Vježba:** - Importovati objekat i podesiti položaj u odnosu na okolni tekst
	- Izrada šablona za poslovnu primjenu	- Izradi šablon tekstualnog poslovnog dokumenta	- Prikazati primjere gotovih (.dot, .dotx) šablona **Vježba:** - Napraviti i snimiti, a potom primijeniti šablon na poslovno pismo, memorandum i sl. **Vježba:** - U okviru izabranog šablona kreirati poslovni dopis, služeći se pravilima pisanja dopisa iz Poslovne komunikacije
3.	**Tabelarna obrada podataka**		
	- Podešavanje radnog okruženja	- Formira i obrađuje tabele podataka u programu za tabelarnu obradu	**Vježba:** - Podesiti elemente radnog okruženja (alati, format papira, naziv radnog lista i sl.)
	- Rad sa dokumentima u programima za tabelarnu obradu podataka		**Vježba:** - Kreirati, dodati i imenovati radni list **Vježba:** - Kreirati grupu podataka u formi tabele

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			Vježba: - Definisati tipove podataka u poljima tabele **Vježba:** - Formatirati elemente tabele, izabrati font, stil, okvire i sl. **Vježba:** - Sortirati podatake u tabeli po kolonama
	- Rad sa formulama (funkcije – SUM, MAX, MIN, AVERAGE i sl.)	- Uobličava formule i priprema podatke za analizu	- Demonstrirati primjenu formula prema zadatku **Vježba:** - Kreirati tabelu sa brojčanim podacima i uraditi osnovne računske operacije sa podacima, procenat i sl. **Vježba:** - Kreirati tabelu sa brojčanim podacima i primijeniti formule za: sumu, prosjek, min. i max. element, srednju vrijednost i sl.
	- Importovanje objekata	- Vrši importovanje objekata i povezuje ih sa podacima u tabelama	**Vježba:** - Importovati slike i druge objekte i podesiti parametre
	- Rad sa dijagramima i grafikonima	- Kreira dijagrame i grafikone prema zadatim ili dobijenim podacima	**Vježba:** - Podesiti elemente grafikona **Vježba:** - Povezati tabelu podataka sa grafikonom **Vježba:** - Mijenjati podatke u tabeli i pratiti prilagođavanje u grafikonu
	- Izrada šablona za poslovnu primjenu	- Izradi šablon za jednu ili više tabela; pripremi dokument za predstavljanje u	**Vježba:** - Kreirati šablon dokumenta (.xlt, .xltx)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		odgovarajućoj formi (štampano, na CD-u i sl.)	**Vježba:** - Kreirati mjesečni poslovni izvještaj primjenom prethodno kreiranog šablona
4.	**Multimedijalne prezentacije**		
	- Rad sa multimedijalnim elementima (slika, zvuk, film itd.)	- Vrši odabir i modifikuje multimedijalne elemente (sliku, zvuk, film i sl.)	- Pokazati i podešavati osnovne parametre multimedijalnih elemenata (u odgovarajućim alatima) **Vježba:** - Pripremiti elemente za izradu prezentacije
	- Izrada prezentacija	- Kreira i izlaže prezentaciju	**Vježba:** - Izvršiti unos teksta u predviđeni Tekst box, unos slike, filma, zvuka i dr. **Vježba:** - Izraditi prezentaciju prema zadatku sa definisanjem trajanja slajdova, zvučnim efektima i sl. **Vježba:** - Primijeniti tranzicione efekte i na multimedijalnim elementima **Vježba:** - Napraviti i prikazati prezentaciju na zadatu temu.Rad u manjim grupama
5.	**Internet tehnologije**		
	- Pretraživači	- Razlikuje i koristi internet pretraživače	- Demonstrirati rad i podešavanje pretraživača **Vježba:** - Upisati i analizirati elemente različitih web adresa **Vježba:** - Pretraživati internet

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			prema različitim kriterijumima i izabranu stranu definisati kao omiljenu **Vježba:** - Kreirati korisnički nalog i slati i primati poruke koristeći internet servise za elektronsku poštu
	- E-mail klijenti	- Sastavlja i šalje poslovna pisma koristeći e-mail klijent	**Vježba:** - Podesiti parametre komunikacije e-mail klijenta **Vježba:** - Po grupama slati i primati e-mail poruke, dodati dokumet kao prilog (attachment) i direktno iz tekst procesora **Vježba:** - Dodati i mijenjati podatke o korisnicima u adresaru i slati e-mailove **Vježba:** - Zadati, kao seminarski rad, izradu i primjenu šablona poslovne e-mail poruke
	- Online komunikacija (Voip, mobilna telefonija, GSM i dr.)	- Uspostavlja i održava online komunikaciju (Voip, mobilna telefonija, GSM i dr.)	- Demonstrirati uspostavljanje i održavanje veze, video konferencije u nekom Voip alatu **Vježba:** - Napraviti tipičnu cirkularnu sms poslovnu poruku, prema zadatku; raditi u grupama **Vježba:** - Uspostaviti i održati chat vezu
	- Društvene mreže	- Učestvuje i komunicira na društvenim mrežama	**Vježba:** - Kreirati grupe na društvenoj mreži. Rad u

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			grupama

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Informatička oprema u poslovnoj primjeni
Učenik/učenica zna da:
- navede informatičku opremu i objasni njihovu funkciju
- izvrši povezivanje i podešavanje perifernih uređaja

Obrada teksta u tekst procesorima
Učenik/učenica zna da:
- podesi radno okruženje
- otvori, snimi, odštampa i zatvori dokumet
- unese tekst i izvrši formatiranje teksta
- kreira i formatira tabelu
- ubaci objekat u dokument (sliku, grafikon)
- primjeni šablon poslovnog dokumenta

Tabelarna obrada podataka
Učenik/učenica zna da:
- podesi radno okruženje
- otvori, snimi, odštampa i zatvori dokument
- unese i definiše tipove podataka
- kreira i formatira tabelu
- sortira podatke
- primijeni osnovne računske informacije i osnovne funkcije
- ubaci sliku u dokument
- ubaci grafikon u dokument i poveže ga sa tabelom
- primijeni šablon poslovnog dokumenta

Multimedijalne prezentacije
Učenik/učenica zna da:
- odabere i pripremi multimedijalne elemente
- kreira i prikaže prezentaciju

Internet tehnologije
Učenik/učenica zna da:
- razlikuje i koristi internet pretraživače
- pretraži internet po različitim kriterijumima
- pošalje i primi poslovnu poruku korišćenjem e-mail servisa
- koristi sms, Voip i društvene mreže

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:
- N.Klem, G.Šuković: „Informatika, udžbenik za I razred opšte gimnazije“, Zavod za izdavanje udžbenika i nastavna sredstva, Podgorica, 2011.
- G.Tasić, M.Matijević: „Poslovna informatika“, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2010.

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	16
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani matematičar, smjer računarske nauke, smjer primijenjena matematika;
- Diplomirani inženjer elektrotehnike, smjer računarska tehnika i informatika;
- Diplomirani ekonomista, smjer poslovni informacioni sistemi ili srodni smjerovi;
- Diplomirani inženjer organizacionih nauka, smjer informacione tehnologije;
- Visoka stručna sprema iz oblasti računarstva i informacionih tehnologija 240 ETCS.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Poslovna informatika je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Informatika
- Preduzetništvo
- Osnove restoraterstva
- Marketing u turizmu
- Turistički projekti

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.4. OSNOVE TURIZMA

1. Oznaka i naziv modula: OSNOVE TURIZMA

2. Kreditna vrijednost modula: 06

3. Ciljevi modula:
- Sticanje i razumijevanje osnovnih znanja iz oblasti turizma kao osnove za dalje uspješno obrazovanje, a sa ciljem doprinosa razvoju turizma Crne Gore kao njene strateške orijentacije;
- Razvijanje kreativnosti, tolerantnosti i sposobnosti za timski rad, ali i za sopstveno preuzimanje odgovornosti.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Osnove turizma	**I**	**108**	**6**
Ukupno			**108**	**6**

4.1. Dio modula (PREDMET) – OSNOVE TURIZMA

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): Osnove turizma**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 6**
3. **Broj časova: 108**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	60	12	36	**108**	**6**
Ukupno	**60**	**12**	**36**	**108**	**6**

Praktična nastva: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika.

4. Ciljevi dijela modula (predmeta): Osnove turizma
- Upoznavanje sa pojmom turizma i uslovima njegovog nastanka.
- Razlikovanje osnovnih kategorija turizma i prepoznavanje prirodne sredine pogodne za njegov razvoj.
- Upoznavanje sa razvojnim putem turizma i razvijanje sposobnosti sistematičnosti.
- Upoznavanje sa specifičnostima turističkog tržišta i razvijanje sposobnosti sopstvenog rasuđivanja i donošenja zaključaka.
- Razlikovanje funkcija turizma i razvijanje svijesti o značaju stranog turiste.
- Prepoznavanje motiva i utvrđivanje stepena zadovoljstva turiste njima.
- Procjena značaja posebnih oblika savremenog turizma i razvijanje procesa kompleksnog razmišljanja.
- Razvijanje ekološke svijesti preko upoznavanja održivog razvoja turizma.
- Upoznavanje sa potrebom organizacije turizma i njenim subjektima.
- Razumijevanje značaja komuniciranja u turizmu.
- Razvijanje svijesti o potrebi primjene osnovne pravne regulative i razvijanje prolagodljivosti i smokontrole.
- Upoznavanje sa planiranjem u turizmu i razvijanje svijesti o značaju planiranja i značaju timskog rada.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **PRVI** (TEORIJA I VJEŽBE – 72 ČASA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uslovi nastanka turizma**		
	- Definisanje turizma - Turističke potrebe - Rekreacija	- Definiše pojam i uslove nastanka turizma	- Kroz razgovor navesti učenike da odrede uslove potrebne za razvoj turizma - Na razlici između primarnih i sekundarnih potreba odrediti karakteristike - turističkih potreba **Vježba** - Dati grupama učenika da odrede: 1. Koje su vrste rekreacija? 2. Koja rekreacija jeste turizam?
2.	**Osnovne kategorije turizma**		
	- Definisanje potrošača u turizmu - Turizam i faktor prostora - Turistički proizvod - Turistička potrošnja i turistički promet	- Razlikuje osnovne kategorije turizma	- Kroz razgovor sa učenicima definisati potrošače u turizmu. Provjeriti zapamćeno preko vježbe **Vježba** - Rad na tekstu/tekst sa prazninama - - Dati grupama učenika radni list sa otkucanim nastavnim sadržajem u kome treba popuniti praznine i dopuniti rečenice **Napomena** - Katalog znanja predviđa 2 testa u toku nastavne godine. Od učenika se smije zahtijevati samo ono što se sa njima radi na času. Zato je potrebno, kada god je to moguće, vježbati sa njima rad na tekstu **Vježba**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			- Uraditi sa učenicima vizuelizaciju sadržaja „Značaj prostora za razvoj turizma“ preko razrađene organizacione šeme - ROŠ metode - Koristiti podatke vrijednosti turističke potrošnje i turističkog prometa u Crnoj Gori/izvor Nacionalna turistička organizacija - NTO, MONSTAT
3.	**Razvojni put turizma**		
	- Razvojni put turizma - Epoha turizma privilegovanih klasa - Epoha savremenog turizma	- Objasni razvojni put turizma	**Vježba** - Uraditi sa učenicima vizuelizaciju sadržaja preko ROŠ metode, odrediti periode epoha i njihove karakteristike
4.	**Turizam kao specifična privredna djelatnost**		
	- Pojam i elementi turističkog tržišta - Karakteristike turizma kao privredne djelatnosti - Heterogenost strukture turizma - Sezonski karakter poslovanja - Karakteristike turističke tražnje - Karakteristike turističke ponude	- Odredi turističko tržište kao specifično	- Navesti učenike da definišu turističko tržište i odrede njegove elemente - Upoznati ih sa specifičnostima turizma kao privredne djelatnosti **Napomena** - Može se koristiti ROŠ metoda ili metode rada na tekstu **Vježba** - Rad na tekstu/davanje naslova odlomcima - Na radnom listu dati cijeli nastavni sadržaj koji će učenici poslije predavnja i obrisane table pročitati, podijeliti na odlomke i dati odlomcima naslove
	- Karakter rada turizma		**Vježba** - Primijeniti metodu Zupčanici - Podijeliti učenike na dvije grupe i dati im da za 10 minuta

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			zapamte po jedan dio nastavnog sadržaja; Učenici formiraju unutrašnje i spoljašnje krugove i prenose naučeno jedni drugima; Najbolje je da krugovi imaju 3-4 učenika
5.	**Funkcije turizma**		
	- Ekonomske (primarne) funkcije sa direktnim uticajem - Ekonomske (primarne) funkcije sa indirektni, multiplikovanim i ostalim uticajem - Neekonomske (posljedične) funkcije turizma	- Objasni funkcije turizma	**Vježba** - Uraditi sa učenicima vizuelizaciju sadržaja preko ROŠ metode - Tražiti od učenika da objasne primarne i posledične funkcije turizma i značaj stranog turiste za nacionalnu ekonomiju
6.	**Turistički motivi**		
	- Motivi, pojam i osobine - Atraktivni atribut motiva - Valorizacija turističkih motiva	- Napravi anketu za procjenu zadovoljstava turiste različitim motivima	**Vježba** - Preko video prezentacije primjera iz Crne Gore tražiti od učenika da odrede atraktivne atribute motiva
7.	**Oblici i vrste savremenog turizma**		
	- Turistička tipologija - Oblici turizma - Vrste turizma	- Uspostavi vezu između oblika i vrsta turizma i turističke ponude	**Vježba** - Video prezentacija „Montenegro beauty“ - Podstaći učenike na razmišljanje o oblicima i vrstama turizma u Crnoj Gori - Preko primjera ukazati na karakteristike i razlike između njih, a samim tim odrediti i elemente turističkog proizvoda koji kvalitetno zadovoljavaju potrebe pojedinih segmenata turističke tražnje
8.	**Osnove održivog razvoja turizma**		
	- Turizam „potrošač“ prostora - Pojam održivog razvoja turizma - Načela i pretpostavke	- Objasni na primjerima značaj održivog razvoja turizma	**Vježba** - Učenici na primjerima u Crnoj Gori pokazuju gdje je turizam „potrošio”, a gdje je

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	održivog razvoja		„požderao” prostor **Preporuka** - Pokrenuti diskusiju o raspoloživim potencijalima Crne Gore za održivi razvoj turizma (profil jakih i slabih strana)
9.	**Organizacija turizma**		

	- Turistička destinacija- pojam, sadržina, tipologija
	- Organizacija turizma na domaćem i međunarodnom nivou i na nivou privrednih subjekata:
	  - preduzeća koja se bave posredovanjem (turističke agencije i organizatori putovanja)
	  - ugostiteljskom djelatnošću i
	  - saobraćajnom djelatnošću
		- Razlikuje subjekte organizacije turizma	- Obraditi turističke destinacije preko video prezentacije destinacija CG
			- Pokrenuti diskusiju o organizacionim oblicima turizma (društvene, državne, međunarodne i privredne turističke organizacije- turističke agencije, hoteli..., restorani.., saobraćajna preduzeća

10.	**Komuniciranje u turizmu**		
	- Pojam komuniciranja - Sredstva komuniciranja - Primjena Informaciono-komunikacione tehnologije (IKT) u turizmu	- Objasni značaj komuniciranja za turizam a posebno značaj IKT-a	- U cilju sagledavanja uticaja IKT-a na turistička kretanja pokrenuti diskusiju o: o internetu (sajtovima, društvenoj mreži, mobilnim aplikacijama i mogućnostima primjeme IKT-a kod privrednih subjekata u oblasti turizma) i bukiranju (kupovanje i plaćanje usluga)
11.	**Zakonska regulativa**		
	- Zakonski akti na području turizma	- Razlikuje pravnu regulativu iz oblasti turizma	- Pokrenuti diskusiju o uslovima boravka na moru (buka, ležaljke i suncobrani, mogućnost korišćenja sopstvenog suncobrana, čistoća plaže, boravišna taksa...) - Koristiti Zakon o turizmu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
12.	**Planiranje turizma**		
	- Planiranje u turizmu - Planiranje održivog razvoja	- Objasni korake planiranja održivog razvoja	- Odrediti sa učenicima korake iz niza aktivnosti u planiranju turističkog razvoja - Koristiti Master plan/Strategija razvoja turizma do 2020. godine - Analiza i diskusija

Razred: **PRVI** (PRAKTIČNA NASTAVA – 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod**		
			- Uvod u praktičnu nastavu
2.	**Uslovi nastanka turizma**		
		- Definiše pojam i uslove nastanka turizma	- Video prezentacija oblika rekreacije - Dati učenicima da osmisle turistički proizvod koji bi zadovoljio njihove potrebe/individualni rad
3.	**Osnovne kategorije turizma**		
		- Razlikuje osnovne kategorije turizma	- Dati grupama učenika da naprave panoe sa atraktivnim, komunikativnim i receptivnim faktorima Crne Gore - Dati učenicima da procijene koliko je neko turističko mjesto koje dobro poznaju, zadržalo svoj kulturni identitet/rad u paru - Poslati grupu učenika u neki hotel da istraže vrijednosti turističkog prometa iskazanog brojem noćenja/brojem turista - Prezentacija rezultata i diskusija - Na internetu naći podatke o turističkoj potrošnji i prometu u Crnoj Gori/rad u paru - Diskusija
4.	**Turizam kao privredna djelatnost**		
		- Odredi turističko tržište kao specifično	- Dati učenicim da osmisle anketu i anketiraju maturante koji nijesu pošli na matursku ekskurziju - Naći uzroke - Podijeliti učenicima uloge za Igru uloga „Sezonska radna snaga“ - Uloge/vlasnik, konobar, šef kuhinje, gosti

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			- Grupe od po 3-4 učenika osmišljavaju načine produženja sezone - Prezentacija grupa i diskusija
5.	**Turistički motivi**		
		- Napravi anketu za procjenu zadovoljstava turiste različitim motivima	- Dati grupama učenika da sastave „Upitnik za procjenu zadovoljstva turista određenim turističkim prostorom“ - Istraživanje - Prezentacija grupa - Diskusija - Povesti učenike da se upoznaju sa nekom atrakcijom - Prethodno će grupa učenika pripremiti kratke informacije vezane za atrakciju (npr. istorijat, renoviranje prostora...) - Tražiti od učenika da odrede atraktivne atribute posjećene atrakcije/individualni rad
6.	**Oblici i vrste savremenog turizma**		
		- Uspostavi vezu između oblika i vrsta turizma i turističke ponude	- Dati učenicima da odrede čime bi se prilagodili izabranom obliku turističke tražnje/rad u paru - Dati učencima da na času koristeći internet prikažu slikom oblike i vrste turizma/rad u paru
7.	**Osnove održivog razvoja turizma**		
		- Objasni na primjerima značaj održivog razvoja turizma	- Video prezentacija dobrih i loših primjera vezanih za očuvanje životne sredine - Tražiti od učenika da osmisle prijedloge za unapređenje životne sredine

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			- Organizovati akciju uređenja nekog prostora (npr. učionice, školskog dvorišta...)
8.	**Organizacija turizma**		
		- Razlikuje subjekte organizacije turizma	- Pokrenuti diskusiju o privrednim subjektima u turizmu - Povesti učenike da posjete jednu turističku agenciju, jedno ugostiteljsko ili jedno saobraćajno preduzeće - U okviru saradnje sa lokalnom zajednicom nastavnik može pozvati nekog lokalnog preduzetnika „mentora“ - Diskusija
9.	**Komunikacija u turizmu**		
		- Objasni značaj komuniciranja za turizam a posebno značaj ICT-a	- Dati grupama učenika da na internetu pronađu prezentaciju npr. grada Kotora i analiziraju prvih pet sajtova - Razviti diskusiju o: dizajnu, korisnosti informacija, kvalitetu datih informacija, na koliko jezika su date... - Zadati učenicima da preko društvenih mreža (facebook-a, twitter-a, foruma i blogova) i pametnih telefona (smart phone) pronađu korisne informacije o turističkoj ponudi - Diskusija - Odraditi buking preko interneta - Zadati grupama učenika da procijene brošuru neke poznate turističke destinacije i tražiti odgovore po pitanju naslovne strane , koncepcije, informativnosti i slično - Zadati učenicima da

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			kreiraju propagandnu poruku/rad u paru - Dati grupama učenika da izrade jedno sredstvo komunikacije /prospekt, flajer
10.	**Zakonska regulativa**		
		- Razlikuje pravnu regulativu iz oblasti turizma	- Naći na internetu Zakon o turizmu i ostale zakone vezane za turizam i proraditi ih/ rad u paru - Diskusija
11.	**Planiranje turizma**		
		- Objasni korake planiranja održivog razvoja	- Pokrenuti diskusiju na temu „Kako se naša škola može uključiti u planiranje održivog turizma“

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja

Uslovi nastanka turizma
Učenik/učenica zna da:
- definiše i razlikuje potrebe
- navede uslove potrebne da osoba bude turista
- objasni kako je turizam postao privredna djelatnost
- definiše turizam
- definiše turističke potrebe
- navede karakteristike turističkih potreba
- razlikuje vrste rekreacije
- objasni zašto svaka rekreacija nije turizam
- objasni zašto je svaki turizam rekreacija

Osnovne kategorije turizma
Učenik/učenica zna da:
- navede pitanja na koja se moraju dati odgovori da bi definisali pojam turiste
- razlikuje potrošače od turista
- imenuje osobe koje nijesu turisti
- definiše turistu
- razlikuje faktore koji prostor čine turističkim
- kratko opiše atraktivne faktore
- kratko opiše komunikativne faktore
- kratko opiše receptivne faktore
- objasni turističku potrošnju
- definiše turistički promet i odredi njegove dimenzije
- osmisli turistički proizod

Razvojni put turizma
Učenik/učenica zna da:
- opiše razvojni put turizma
- navede periode i trajanje epohe privilegovanih klasa
- objasni značaj Thomasa Cooka za turizam
- navede periode i trajanje epohe savremenog turizma
- navede karakteristike perioda epohe savremenog turizma u kojoj živi

Turizam kao privredna djelatnost
Učenik/učenica zna da:
- definiše i odredi elemente turističkog tržišta
- razlikuje specifičnosti turizma kao privredne djelatnosti
- odredi heterogenu strukturu turizma
- objasni sezonski karakter poslovanja i načine desezoniranja tražnje
- kratko opiše karakteristike turističke tražnje
- kratko opiše karakteristike turističke ponude
- identifikuje karakter rada turizma

Funkcije turizma
Učenik/učenica zna da:
- navede ekonomske funkcije turizma
- kratko objasni kako turizam utiče na BDP
- navede primjer nevidljivog uvoza i izvoza i njihov značaj za zemlju
- objasni kako turizam utiče na zapošljavanje
- kratko objasni kako turizam utiče na razvoj nerazvijenih područja
- kratko objasni indirektne uticaje turizma
- navede ko vrši multiplikovane uticaje
- opiše konverzionu funkciju turizma
- navede posljedične funkcije turizma

Turistički motivi
Učenik/učenica zna da:
- definiše motive i odredi njihove karakteristike
- razlikuje atraktivne atribute motiva
- navede kriterijume turističke valorizacije
- kratko objasni način utvrđivanja zadovoljstva turiste motivima

Oblici i vrste savremenog turizma
Učenik/učenica zna da:
- definiše pojam tipologije
- kratko objasni oblike turizma
- navede vrste turizma

Osnove održivog razvoja turizma
Učenik/učenica zna da:
- navede razliku između pojmova „troši“ i „ždere“ prostor
- objasni potrebu razvoja održivog turizma
- definiše načela i pretpostavke održivog razvoja

Organizacija turizma
Učenik/učenica zna da:
- definiše pojam destinacije
- navede elemente turističke destinacje

- razlikuje organizacije turizma
- definiše turističku agenciju
- objasni funkcije turističkih agencija
- objasni značaj saobraćajnih i ugostiteljskih preduzeća za turizam

Komuniciranje u turizmu
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam komuniciranja
- navede sredstva komuniciranja
- odredi ICT-a za turizam

Zakonska regulativa
Učenik/učenica zna da:
- kratko objasni zakonske akte na području turizma
- navede značaj etičkog kodeksa u turizmu

Planiranje turizma
Učenik/učenica zna da:
- kratko objasni planiranje turizma
- kratko objasni potrebu planiranja održivog razvoja turizma

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:
- I. P. Županović: „Osnove turizma i ugostiteljstva“, Centar za stručno obrazovanje,
- Podgorica, 2008.
- O. Bakić, M. Nikolić: „Osnove turizma i ugostiteljstva“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2007.
- Dr. K. Čačić: „Ekonomika turizma“, Zavod za udžbenike, Beograd, 2007.
- Zakon o turizmu
- Master plan
- Internet

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar		1
2.	Projektor		1
3.	Projekciono platno		1
4.	Štampač		1
5.	Internet konekcija		1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Provjera znanja vrši se usmeno i pismeno na paktičnom dijelu.
- Usmeno i praktično, najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Pismeno, po jedan test u svakom polugodištu.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Visoka školska sprema 240 ECTS iz oblasti turizma ili ekonomije.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Osnove turima je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Marketing u turizmu
- Strani jezik I II i III
- Pravo
- Animacija
- Turistička geografija Crne Gore
- Poslovna psihologija
- Matematika
- Istorija umjetnosti i kultura

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.5. ISTORIJA UMJETNOSTI I KULTURA

1. Oznaka i naziv modula: Istorija umjetnosti i kultura

2. Kreditna vrijednost modula: 5

3. Ciljevi modula:
- Upoznavanje sa različitim umjetničkim stilovima i pravcima;
- Prepoznavanje raznih religioznih kulturno-istorijskih epoha u svijetu i Crnoj Gori;
- Predstavljanje umjetničkih djela u svijetu i Crnoj Gori;
- Upoznavanje sa tradicijom i kulturnom baštinom Crne Gore kroz rukotvorine, crnogorsku nošnju i tradicionalnu kuhinju.

4. DJELOVI MODULA:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Istorija umjetnosti i kultura	I	108	5
Ukupno			108	5

4.1. DIO MODULA (PREDMET) ISTORIJA UMJETNOSTI I KULTURE

1. Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): ISTORIJA UMJETNOSTI I KULTURE
2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 5
3. Broj časova: 108

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	72		36	108	5
Ukupno	72		36	108	5

Praktična nastava: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika.

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Utvrđivanje veze između istorije umjetnosti i istorije i arheologije.
- Prepoznavanje djela pećinskog slikarstva, megalitskih spomenika na lokalitetetima u Crnoj Gori.
- Prepoznavanje arheoloških nalazišta na osnovu njihovih karakteristika.
- Prepoznavanje i prezentovanje različitih stilova grčke arhitekture, antičkog slikarstva, skulpture i primjenjene umjetnosti u Crnoj Gori.
- Prepoznavanje i prezentovanje dijela rimske umjetnosti u svijetu i Crnoj Gori.
- Prepoznavanje i prezentovanje arhitekture vizantijskog stila.
- Prepoznavanje i prezentovanje sa arhitekture renesansnog stila.
- Prepoznavanje i prezentovanje arhitekture, skulpture i slikarstva baroka.
- Prepoznavanje i prezentovanje specifičnosti umjetničkih pravaca od XIX i XX vijeka.
- Prezentovanje pojedinih autora, moderne i aktuelne umjetnosti u Crnoj Gori.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **PRVI** (TEORIJA - 72 ČASA)

Redni broj	Teme i sadržaj	Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije kandidat je osposobljen da:	Preporuka za izvođenje nastave
1.	**Uvod**		
	- Likovna podjela, elementi likovnog izražavanja - Upoznavanje sa programom rada - Veza između istorije umjetnosti i arheologije	- Pravi vezu između istorije umjetnosti i istorije i arheologije	- Gledanje reprodukcija - Diskusija
2.	**Praistorija**		
	- Period praistorije, kameno i metalno doba: arhitektura, slikarstvo,vajarstvo i primjenjena umjetnost - Praistorija na tlu Crne Gore	- Objasni na primjerima karakteristike pećinskog slikarstva i megalitske spomenike	- Prikazivanje slika i video zapisa u skladu sa temom - Komparativna analiza - Diskusija
3.	**Egipat i Mesopotamija**		
	- Egipatska umjetnost- arhitektura, slikarstvo, vajarstvo i primijenjena umjetnost - Mesopotamska umjetnost- arhitektura, slikarstvo, vajarstvo i primijenjena umjetnost	Objasni na primjerima karakteristike dijela egipatske i mesopotamske likovne umjetnosti	- Posmatranje reprodukcija i fotografija
4.	**Grčka**		
	- Grčka umjetnost-stilovi u arhitekturi - Period grčke umjetnosti na tlu Crne Gore - Grčko slikarstvo i vajarstvo	- Objasni na primjerima karakteristike stilova grčke arhitekture, vajarstva, slikarstva i primjenjene umjetnosti	- Gledanje filmova koji opisuju vrijeme kada je nastajala grčka umjetnost
5.	**Rim**		
	- Rimska umjetnost- arhitektura - Rimsko slikarstvo i vajarstvo - Antička umjetnost na tlu Crne Gore	- Objasni na primjerima karakteristike djela rimske likovne umjetnosti	- Gledanje filmova koji opisuju vrijeme kada je nastajala rimska umjetnost
6.	**Srednji vijek**		
	- Pojava hrišćanstva i uloga religije u razvoju umjetnosti - Vizantijska umjetnost - Islamska umjetnost - Predromanička, romanička i gotička	- Objasni na primjerima karakteristike likovne umjetnosti srednjeg vijeka	- Posmatranje knjiga, časopisa i reprodukcija

Redni broj	Teme i sadržaj	Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije kandidat je osposobljen da:	Preporuka za izvođenje nastave
	umjetnost - Srednjevjekovna umjetnost na tlu Crne Gore		
7.	**Renesansa**		
	- Renesansa – slikarstvo vajarstvo i arhitektura - Veza među Ranom i Visokom renesansom - Renesansa na tlu Crne Gore	- Objasni na primjerima karakteristike likovne umjetnosti renesansnog stila	- Organizovati gledanje filmova sa diskusijom: Sikstinska kapela, Leonardo da Vinči i Mikelanđelo... - Slušanje renesansne muzike
8.	**Barok**		
	- Barok u Italiji - Barok u ostalim djelovima Evrope - Barok u Crnoj Gori	- Objasni na primjerima likovne umjetnosti baroka	- Gledanje filmova o Goji i Rembrantu - Organizovati prezentaciju Baroka: muzika, književnost i moda toga doba
9.	**XIX vijek – XX vijek**		
	- Neoklasicizam, Romantizam, Realizam - Imresionizam i postimpresionizam - Fovizam i Ekspresionizam - Kubizam - Futurizam - Nadrealizam - Apstraktna umjetnost - Savremena umjetnost na tlu Evrope -	- Razlikuje specifičnosti umjetničkih pravaca od XIX i XX vijeka	- Organizovati predavanje uz gledanje filmova o najznačajnijim umjetnicima epohe (Van Gog, Modiljani, Dali, Pikaso)
10.	**Aktuelna umjetnost u Crnoj Gori**		
	- Moderna umjetnost na tlu Crne Gore - Savremena crnogorska umjetnost i kultura	- Objasni na primjerima karakteristike moderne i savremene umjetnosti u Crnoj Gori	- Dati timovima zadatak da obiđu umjetnike i urade intervjue sa njima - Obilazak aktuelnih izložbi

Razred: **PRVI** (PRAKTIČNA NASTAVA 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije kandidat je osposobljen da	Preporuka za izvođenje nastava
1.	**Uvod**		
		- Pravi vezu između istorije umjetnosti i istorije i arheologije	- Posjeta galerijama, muzejima, izložbama
2.	**Praistorija**		
		- Objasni na primjerima karakteristike pećinskog slikarstva i megalitske spomenike	- Posjeta praistorijskih lokaliteta na tlu Crne Gore - Odjeljenje podijeliti na dvije ili više grupa sa zadatkom izrade prezentacija posjećenih lokaliteta ili na osnovu prikazanih materijala - Prezentovanje i diskusija
3.	**Egipat i Mesopotamija**		
		Objasni na primjerima karakteristike dijela egipatske i mesopotamske likovne umjetnosti	- Podijeliti odjeljenje na grupe sa zadatkom da napraviti promotivni materijal određene turističke destinacije sa motivima egipatske i mesopotamske umjetnosti i arhitekture - Prezentacija materijala i diskusija
4.	**Grčka**		
		- Objasni na primjerima karakteristike stilova grčke arhitekture, vajarstva, slikarstva i primjenjene umjetnosti	- Timovima učenika postaviti zadatak: Izrada flajera za određenu destinaciju
5.	**Rim**		
		- Objasni na primjerima karakteristike djela rimske likovne umjetnosti	- Priprema učenika za posjetu rimskim mozaicima u Risnu sa ciljem prezentovanja mozaika za vrijeme posjete - igranje uloga (turistički vodič)
6.	**Srednji vijek**		
		- Objasni na primjerima karakteristike likovne umjetnosti srednjeg vijeka	- Zadati timovima da kreiraju promo materijal o Srednjevjekovnim nalazištima kod nas - Svaki tim da organizuje obilazak određenog

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije kandidat je osposobljen da	Preporuka za izvođenje nastava
			karakterističnog primjera Vizantije kod nas - Organizovanje javnog predavanja - Sastaviti i izraditi kompletnu turističku prezentaciju Kotora i Risna - Organizovati posjetu Centru za konzervaciju i restauraciju na Cetinju
7.	**Renesansa**		
		- Objasni na primjerima karakteristike likovne umjetnosti renesansnog stila	- Napraviti prezentaciju renesansnog slikarstva i književnosti
8.	**Barok**		
		- Objasni na primjerima karakteristike likovne umjetnosti baroka	- Organizovati prezentaciju Baroka:muzika, književnost i moda tog doba
9.	**XIX vijek – XX vijek**		
		- Razlikuje specifičnosti umjetničkih pravaca od XIX i XX vijeka	- Osmisliti i izraditi prezentaciju iz perioda po izboru - Posjeta galeriji i muzeju
10.	**Aktuelna umjetnost u Crnoj Gori**		
		- Objasni na primjerima karakteristike moderne i savremene umjetnosti u Crnoj Gori	- Posjeta FLU - Cetinje - Dati timovima zadatak da obiđu umjetnike i urade intervjue sa njima - Obilazak aktuelnih izložbi

6. Standardi znanja

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Uvod u predmet

Učenik/ca zna da:

- objasni pojam i značaj umjetnosti
- navede razlike između istorije i arheologije

Praistorija

Učenik/ca zna da:

- razlikuje djela kamenog i metalnog doba
- prepozna pećinsko slikarstvo
- navede praistorijske lokalitete u Crnoj Gori

Egipat i Mesopotamija
Učenik/ca zna da:
- nabroji karakteristike egipatske i mesopotamske arhitekture
- prepozna djela slikarstva i vajarstva tog perioda

Grčka
Učenik/ca zna da:
- objasni razliku među stilovima grčke arhitekture
- nabroji karakteristike grčkog slikarstva i vajarstva

Rim
Učenik/ca zna da:
- nabroji vrste i karakteristike dijela rimske arhitekture
- navede specifičnosti rimskog vajarstva
- navede primjere rimske umjetnosti na tlu Crne Gore

Srednji vijek
Učenik/ca zna da:
- nabroji karakteristike arhitekture vizantijskog stila
- razlikuje karakteristike romaničkog i gotičkog stila
- navede primjere srednjevjekovne arhitekture na tlu Crne Gore

Renesansa
Učenik/ca zna da:
-opiše karakteristike renesansnog stila
- nabroji značajne likovne umjetnike renesanse
- prepozna najznačajnija djela renesansnog slikarstva

Barok
Učenik/ca zna da:
- prepozna djela arhitekture, slikarstva i vajarstva Baroka
- navede osnovne karakteristike umjetničkog pravca

XIX I XX vijek
Učenik/ca zna da:
- navede umjetničke pravce
- navede glavne predstavnike pravaca

Aktuelna umjetnost kod nas
Učenik/ca zna da:
- navede umjetnike savremene crnogorske likovne scene

7. Okvirni spisak literature

- P. Vasić: „Uvod u likovne umjetnosti“, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu,1988.
- H. W. Janson: „Istorija umjetnosti“, Izdavački zavod Jugoslavija Beograd,1975.
- K. Frontizi: „Nova istorija umetnosti“, Plato, Beograd, 2005.
- C. Markovic: „Spomenici kulture Crne Gore“, Beograd 1997.
- Studije iz crnogorske istorije umjetnosti, Cetinje 1999.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar		1
2.	Projektor		1
3.	Projekciono platno		1
4.	Promotivni materijali u skladu sa sadržajem		
5.	Internet konekcija		1
6.	Filmovi: Gladijator, Troja, Sikstinska kapela, Leonardo da Viči, Mikelanđelo, Goja...		1
7.	Muzički CD - barok i renesansa		1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Provjera znanja vrši se usmeno i toku praktične nastave, najmanje jednom u svakom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.
- Ukoliko nastavu izvode dva nastavnika, nastavnici usaglašavaju ocjenu na kraju klasifikacionih perioda i kraju školske godine ukoliko je ocjena pozitivina iz oba dijela. Ukoliko nastavnici ne mogu usaglasiti ocjenu, ocjena se izvodi u skladu sa zakonom.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju razreda.

11. Profil stručne spreme nastavnika i stručnih saradnika
- Visoka školska sprema 240 ECTS iz oblasti likovne umjetnosti ili istorije umjetnosti.

12. Povezanost djelova modula (predmeta)

Modul/predmet Istorija umjetnosti je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Strani jezik II i III
- Turistička geografija Crne Gore
- Turističke regije svijeta
- Agencijsko poslovanje
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Vodički poslovi

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.6. AGENCIJSKO POSLOVANJE

1. Oznaka i naziv modula: AGENCIJSKO POSLOVANJE

2. Kreditna vrijednost modula: 20

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za rad na poslovima formiranja, prodaje i realizacije turističkih aranžmana;
- Osposobljavanje za obavljanje posredničkih poslova agencije;
- Osposobljavanje za rad na globalnim distribucionim i rezervacionim sistemima.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Agencijsko poslovanje	II, III, IV	384	20
Ukupno			384	20

4.1. Dio modula (predmet) AGENCIJSKO POSLOVANJE

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): AGENCIJSKO POSLOVANJE**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 20**
3. **Broj časova: 384**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
II	26	10	72	**108**	**6**
III	23	13	108	**144**	**8**
IV	22	11	99	**132**	**6**
Ukupno	**71**	**34**	**279**	**384**	**20**

Vježbe: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika.
Praktična nastva: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika.

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Obavljanje poslova u skladu sa standardima agencije (kodeks odijevanja, ponašanja i higijensko-tehničke mjere zaštite na radu), osigurava kvalitet sopstvenog rada.
- Provjeravanje sredstava za rad i njihovo racionalno korišćenje.
- Korišćenje različitih rezervacionih sistema i kanala.
- Prikupljanje i analiza informacija, planiranje i organizovanje poslove po prioritetima.
- Razlikovanje organizacione strukture agencija i podjele poslova.
- Formiranje različitih vrsta aranažmana.
- Planiranje, prodaja i realizovanje različitih vrsta aranžmana.
- Obračun aranžmana i izračunavanje uspješnosti.
- Rukovanje instrumentima turističkog prometa.
- Obavljanje posredničkih poslova.
- Saradnja sa turističkim organizacijama, nadležnim institucijama i poslovnim partnerima.

- Sticanje pozitivne orijentacije i identifikacija sa zanimanjem.
- Razvijanje komunikativnosti i sklonosti ka timskom radu.
- Razvijanje osjećaj za preciznim radom i kvalitetnim ispunjavanjem radnih obaveza.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **DRUGI** (TEORIJA I VJEŽBE - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Pojam, nastanak i vrste turističkih agencija**		
	- Pojam turističkih agencija - Nastanak i razvoj turističkih agencija u svijetu - Nastanak i razvoj turističkih agencija kod nas - Podjela turističkih agencija prema karakteru poslovanja (inicijativne i receptivne) - Podjela turističkih agencija prema predmetu poslovanja - Podjela turističkih agencija prema ostalim kriterijumima (prostorni, organizaciona forma i način djelovanja) - Turoperatori (pojam, značaj i karakteristike)	- Objasni istorijat nastanka turističkih agencija - Razlikuje turističke agencije	- Dijalog na temu komparativne analize turističkih agencija nekad i sad (grupni rad ili rad u parovima) - Pripremiti prezentaciju o nastanku i razvoju turističkih agencija u svijetu i kod nas - Pravi šematski prikaz podjele agencija prema različitim kriterijumima - Oformiti grupu sa zadatkom da prikupi i prezentuje podatke o turoperatorima u okruženju (internet)
2.	**Ispunjenost uslova i potrebni resursi za osnivanje i rad turističkih agencija**		
	- Ispunjenost uslova za rad turističkih agencija - Prostor i oprema turističke agencije - Turističko-informativna dokumentacija - Specifičnost ljudskih resursa u poslovanju turističkih agencija - Kadrovi na kreiranju uslužnog programa turističke agencije - Kadrovi na poslovima informisanja i prodaje - Kadrovi na poslovima izvršenja turističkog aranžmana	- Objasni prostorne, materijalne i kadrovske uslove za rad turističke agencije	- Šematski prikazati kadrovsku strukturu turističke agencije - Izrada kratkog elaborata o ispunjenosti uslova za rad turističke agencije
3.	**Organizacija i funkcijeturističkeagencije**		
	- Funkcija organizatora putovanja - Posrednička funkcija turističke agencije - Informativno – savjetodavna funkcija TA	-Objasni organizaciju i funkcije turističke agencije	- Prikupiti podatke o učešću posredničkih poslova u ukupnim poslovima savremenih agencija (obilazak agencija)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Promotivna funkcija turističke agencije - Funkcija prodaje i organizacija ostalih poslovnih funkcija u poslovnici turističkih agencija		- Posjeta agenciji u cilju prikupljanja podataka o vrstama turističkih aranžmana koje ona plasira na tržištu i o učešću organizatorske funkcije u ukupnim poslovima - Izrada kataloga ponude, prospekta i flajera (internet) - Simulacija situacije: Prezentacija ponude na info punktu - Sačiniti prezentaciju na temu „Poslovi u poslovnicama turističke agencije“ (rad u grupi) Preporučuje se terensko istraživanje uz rad u grupama uz korišćenje interneta
4.	**Poslovi planiranja u turističkoj agenciji**		
	- Značaj planiranja u poslovanju savremenih turističkih agencija - Planiranje kao faza upravljanja turističkom agencijom	- Izradi mjesečni i godišnji plan aktivnosti agencije	- Prezentacija na temu: „Značaj planiranja u tržišnoj ekonomiji na primjerima iz prakse“ - Izraditi mjesečni i godišnji plan aktivnosti agencije (rad u grupama)
5.	**Instrumenti turističkog prometa**		
	- Vaučer (turistička uputnica) - Putnički (turistički ček) - Kreditna kartica	- Rukuje instrumentima turističkog prometa	- Popuniti obrazac individualni i grupni vaučer (individualni rad) - Realizovati putnički ček (individualni rad) - Posjeta turističkoj agenciji

Razred: **DRUGI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 72 ČASA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Ispunjenost uslova i potrebni resursi za osnivanje i rad turističkih agencija**		
		- Objasni prostorne, materijalne i kadrovske uslove za rad turističke agencije	- Odlazak u turističku agenciju kako bi se upoznali sa osnovnim i obrtnim sredstvima turističke agencije
2.	**Organizacija i funkcije turističkih agencija**		
		- Objasni organizaciju i funkcije turističke agencije	- Odlazak u turističku agenciju i na licu mjesta uočiti razliku između obaveza zaposlenih u agenciji
3.	**Poslovi planiranja u turističkoj agenciji**		
		- Izradi mjesečni i godišnji plan aktivnosti agencije	- Posjeta turističkoj agenciji - Planirati aktivnosti prema vremenskom kriterijumu - Individualni rad
4.	**Instrumenti turističkog prometa**		
		- Rukuje instrumentima turističkog prometa	- U turističkoj agenciji ili kabinetu za praktičnu nastavu popunjavati obarazac individualnog i grupnog vaučera (individualni rad) - Realizovati putnički ček

Razred: **TREĆI** (TEORIJA I VJEŽBE - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Saradnja turističkih agencija sa okruženjem**		
	- Pojam i podjela okruženja turističkih agencija - Saradnja turističkih agencija sa užim okruženjem (saobraćaj, ugostiteljstvo, trgovina, banke i osiguravajuća društva) - Saradnja turističke agencije sa državnim organima i institucijama - Uticaj turističkih organizacija na poslovanje turističkih agencija	- Objasni principe i način rada sa turističkim organizacijama, nadležnim institucijama i poslovnim partnerima	- Navesti primjere saradnje sa poslovnim partnerima iz okruženja. Rad u grupi. Metoda prikupljanja ideja - Šematski prikazati elemente užeg i šireg okruženja. Metoda razrađena organizaciona šema. Rad u grupi - Vježbe uz nastavu teorije u kabinetu - Prezentacija na temu: „Stimulativne i destimulativne mjere ekonomske politike za poslovanje privrednih društava iz oblasti turizma“ - Korišćenje interneta uz grupni rad - Obilazak lokalne turističke organizacije i prikupljanje podataka o aktivnostima kojima se bavi - Prezentacija dobijenih informacija na nivou odjeljenja
7.	**Posrednički poslovi turističkih agencija**		
	- Ugovor između turističkih agencija i korisnika usluga (ugovor o organizovanju putovanja i posrednički ugovor o putovanju) - Ugovori turističkih agencija i saobraćajnih preduzeća (ugovor o prodaji karata, ugovor o avio čarteru, ugovor o brodskom čarteru, ugovor o rent-a-car uslugama) - Ugovor između turističkih agencija i ugostiteljskih preduzeća (ugovor o zatraženoj i potvrđenoj	- Obavlja posredničke poslove	- Pripremiti i podijeliti učenicima primjer ugovora između turističkih agencija i korisnika usluga (ugovor o organizovanju putovanja i posrednički ugovor o putovanju) - Vježba: sastaviti ili popuniti obrazac ugovora. Individualni rad - Pripremiti i podijeliti učenicima primjer ugovora turističkih agencija i saobraćajnih preduzeća (ugovor o prodaji karata, ugovor o avio čarteru, ugovor o

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	rezervaciji, ugovor o alotmanu, ugovor o fiksnom zakupu) - Međusobna saradnja turističkih agencija (ugovor o poslovnoj saradnji – subgenturi, ugovor na osnovu zatraženih i potvrđenih usluga) - Ugovor turističkih agencija sa osiguravajućim društvima (ugovor o putničko-zdravstvenom osiguranju) - Ugovor turističkih agencija sa bankama (ugovor o poslovnoj saradnji i obavljanju mjenjačkih poslova) - Ugovorni odnosi turističkih agencija sa trgovinskim preduzećima		brodskom čarteru, ugovor o rent-a-car uslugama) - Vježba: sastaviti ili popuniti obrazac ugovora. Individualni rad - Pripremiti i podijeliti učenicima primjer ugovora između turističkih agencija i ugostiteljskih preduzeća (ugovor o zatraženoj i potvrđenoj rezervaciji, ugovor o alotmanu, ugovor o fiksnom zakupu) - Pripremiti i podijeliti učenicima primjer ugovora o međusobnoj saradnji turističkih agencija (ugovor o poslovnoj saradnji – subgenturi, ugovor na osnovu zatraženih i potvrđenih usluga) - Pripremiti i podijeliti učenicima primjer ugovora turističkih agencija sa osiguravajućim društvima (ugovor o putničko-zdravstevnom osiguranju) - Pripremiti i podijeliti učenicima primjer ugovora turističkih agencija sa bankama (ugovor o poslovnoj saradnji i obavljanju mjenjačkih poslova) - Pripremiti i podijeliti učenicima primjer ugovora turističkih agencija sa trgovinskim preduzećima
8.	**Globalni rezervacioni sistemi**		
	- Pojam i način funkcionisanja GDS-a - Razvoj GDS-a - Kompjuterski rezervacioni sistemi GDS-a	- Koristi globalni rezervacioni sistem-Amadeus	- Pravi prezentaciju o pojmu i načinu funkcionisanja GDS-a. Rad u grupi - Korišćenje interneta - Terenska nastava

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Vodeći GDS u svijetu (Amadeus, Sabre, Galileo) - Amadeus – lider na globalnom tržištu - Poslovne aktivnosti i ciljne grupe Amadeusa		- Posjeta turističkoj agenciji i prikupljanje informacija o sistemu koji se koristi - Prezentacija rezultata istraživanja na nivou odjeljenja

Razred: **TREĆI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 108 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Saradnja turističkih agencija sa okruženjem**		
		- Objasni principe i način rada sa turističkim organizacijama, nadležnim institucijama i poslovnim partnerima	- Rad u kabinetu ili turističkoj agenciji gdje se upoznaje sa poslovnim partnerima iz okruženja - Raditi na poslovima saradnje sa užim i širim okruženjem - Pripremiti pitanja za zaposlene - Boravak u lokalnoj turističkoj organizaciji. Postavljati pitanja i diskutovati o aktivnostima LTO-a - Obavljati poslove promocije na nivou svog grada - Boravak u nacionalnoj turističkoj organizaciji - Obavljati poslove promocije na nivou zemlje
7.	**Posrednički poslovi turističkih agencija**		
		- Obavlja posredničke poslove	- Rad u kabinetu ili turističkoj agenciji na sastavljanju ugovora između agencija i korisnika usluga - Uz pomoć zaposlenih u turističkoj agenciji ili nastavnika radi na sastavljanju ugovora o prodaji karata, rent-a-car uslugama, ugovoru o brodskom i avio čarteru - Prisustvuje i radi na sastavljanju ugovora između agencija i ugostiteljskih preduzeća - Rad na sastavljanju različitih ugovora između agencija i saobraćajnih preduzeća - Rad na poslovima međuagencijske saradnje kroz ugovore koji su prisutni u praksi - Popunjava polisu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			putničko-zdravstvenog osiguranja i izračunavanje premije osiguranja
8.	**Globalni rezervacioni sistemi**		
		- Koristi rezervacioni sistem Amadeus	- Rad u kabinetu praktične nastave ili u turističkoj agenciji na komjuteru sa instaliranim globalnim distribucionim sistemom-Amadeus - Praviti rezervacije i prodavati avio karte za različite destinacije

Razred: **ČETVRTI** (TEORIJA I VJEŽBE - 33 ČASA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
9.	**Formiranje turističkih aranžmana**		
	- Pojam i struktura turističkog aranžmana - Boravišni i akcioni aranžmani - Oglašeni i naručeni aranžmani - Specijalizovani aranžmani (incentive i inclusive tours aranžmani) - Ostale vrste aranžmana (studijski, kongresni, kružna putovanja zdravstveni...) - Izlet kao turistički aranžman - Faze formiranja turističkog aranžmana - Postavljanje aranžmana - Kalkulacija turističkog aranžmana (neto cijena, fiksni troškovi, bruto cijena, agencijska marža, prodajna cijena) - Utvrđivanje uslova turističkog aranžmana - Program turističkog aranžmana	- Formira različite vrste aranžmana	- Na primjerima, pojašnjavati povoljnosti paket aranžmana u odnosu na individualno putovanje - Analizirati aranžmane renomiranih turističkih agencija - Organizovati intervjue sa poznanicima i prijateljima u cilju prikupljanja podataka o njihovim iskustvima na temu organizovanih i individualnih putovanja - Formirati turističke aranžmane (ljetovanje i zimovanje uz destinaciju po izboru) - Koristiti internet, kataloge, prospekte za prikupljanje informacija Rad u grupi. Prezentovati program aranžmana - Formirati izlet po fazama. Rad u grupi - Prezentovati izlet - Formirati ostale vrste aranžmana po zadatim parametrima uz korišćenje interneta i drugih izvora Prezentovati dobijene rezultate - Izračunati predkalkulaciju i konačnu kalkulaciju. Koristi obrazac za kalkulaciju. Individualni rad - Kreirati i sastaviti program za: studijsko putovanje, ekskurziju itd. (destinacije po izboru uz korišćenje interneta i raspoložive propagandne materijale agencija)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			- Individualni rad ili rad u manjim grupama
10.	**Plasman turističkog aranžmana**		
	- Proces plasmana turističkog aranžmana - Booking - Oblici plasmana turističkog aranžmana - Katalog aranžmana - Komunikacija sa potencijalnim kupcima - Primjena savremene tehnologije u prodaji aranžmana - Turistička agencija kao kanal prodaje turoperatora - Promotivne aktivnosti i promotivni budžet	- Plasira, prodaje i realizuje različite vrste aranžmana	- Sastaviti prezentaciju ponude agencije (rad u manjim grupama) - Koristiti PowerPoint ili pano kao sredstvo za prezentaciju - Analizirati prezentacije na nivou odjeljenja - Metoda simulacije. Osmisliti zadatke za uloge na temu upoznavanja sa ponudom na prodajnom mjestu - Napraviti prospekt ponude agencije - Koristiti internet za prikupljanje informacija i fotografija, kao i druge izvore - Razgovor na temu: „Analiza faza plasmana“ (frontalni rad) - Prikazivati video materijal i snimke odabranih motiva
11.	**Izvođenje turističkog aranžmana**		
	- Proces realizacije turističkog aranžmana - Realizacija transfera i izleta - Određivanje izvođača aranžmana (turistički vodič, agencijski predstavnik i pratilac grupe)	-Izvodi turistički aranžman	- Obilazak grada uz prezentaciju motiva po principu “jedan učenik jedan motiv“ - Simulacija situacije: prezentacija ponude agencije na sajmu turizma
12.	**Obračun aranžmana i analiza uspješnosti**		
	- Pojam i faze obračuna aranžmana - Analiza uspješnosti aranžmana - Ekonomski pokazatelji uspješnosti poslovanja (ekonomičnost, produktivnost i rentabilnost)	- Obračunava aranžman i izračunava uspješnost	- Izračunava: ukupan prihod, ukupan rashod, dobiti/gubitak - Na osnovu dobijenih podataka, kroz individualni rad obračunava turistički aranžman - Izračunava ekonomske parametre uspješnosti (produktivnost,

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			ekonomičnost i rentabilnost) - Daje ekonomsko tumačenje dobijenih rezultata parametara - Sastavljanje ankete kojom se analizira stepen uspješnosti pretpostavljenog aranžmana

Razred: **ČETVRTI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 99 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
9.	**Formiranje turističkih aranžmana**		
		- Formira različite vrste aranžmana	- Rad u kabinetu za praktičnu nastavu ili turističkoj agenciji - Kreirati itinerer za razne vrste aranžmana - Korišćenje interneta za prikuljanje informacija. Rad u grupi. Metoda rad na tekstu - Raditi na traženju smještaja i prevoznog sredstva adekvatnog za realizaciju aranžmana - Uz korišćenje interneta prikupljati informacije o prirodnim i antropogenim faktorima koje treba uvrstiti u program aranžmana - Izračunati predkalkulaciju i konačnu kalkulaciju - Koristiti obrazac za kalkulaciju za izračunavanje prodajne cijene aranžmana - Uz pomoć nastavnika i zaposlenih u turističkoj agenciji utvrditi opšte uslove putovanja - Rad u kabinetu ili u turističkoj agenciji na izradi programa putovanja uz korišćenje interneta i drugog promotivnog materijala - Formirati turističke aranžmane (ljetovanje i zimovanje uz destinaciju po izboru) - Individualni rad uz korišćenje interneta
10.	**Plasman turističkog aranžmana**		
		- Plasira, prodaje i realizuje različite vrste aranžmana	- Rad u kabinetu ili turističkoj agenciji na sastavljanju prezentacije ponude agencije - Upoznavanje

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			potencijalnih kupaca sa ponudom na prodajnom mjestu turističke agencije - Kreiranje kataloga ponude agencije - Prikazivanje video materijala i snimaka odabranih motiva
11.	**Izvođenje turističkog aranžmana**		
			- Obilazak grada uz prezentaciju motiva po principu "jedan učenik jedan motiv" - Obavljaju poslove turističkog vodiča (igranje uloga)
12.	**Obračun aranžmana i analiza uspješnosti**		
		- Obračunava aranžman i izračunava uspješnost	- Rad u turističkoj agenciji ili kabinetu za praktičnu nastavu na obračunavanju ukupnog prihoda, ukupnog rashoda, dobiti/gubitka - Na osnovu dobijenih podataka sa zaposlenima u turističkoj agenciji ili sa nastavnikom obračunati turistički aranžman - Raditi na analizi dobijenih rezultata parametara - Sastaviti anketu kojom se analizira stepen uspješnosti pretpostavljenog aranžmana

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Pojam i vrste turističkih agencija
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam i značaj turističkih agencija za razvoj turizma
- objasni faze u nastanku i razvoju turističkih agencija u svijetu i kod nas
- razlikuje inicijativne i receptivne agencije
- objasni ostale vrste turističkih agencija i razlikuje poslove kojima se bave

- opiše uslove u kojima su nastali turoperatori i objašnjava njihov značaj u savremenom turizmu

Ispunjenost uslova i potrebni resursi za osnivanje i rad turističkih agencija
Učenik/učenica zna da:
- nabroji potrebne resurse za osnivanje i rad turističkih agencija
- navede poslove kadrova na kreiranju programa turističkog aranžmana
- navede poslove kadrova na poslovima informisanja i prodaje
- navede poslove kadrova na poslovima izvršenja turističkog aranžmana

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- primijeni pravilnik o minimalno-tehničkim uslovima u pogledu opreme i uređenja poslovnica turističkih agencija
- koristi različite oblike turističko-informativne dokumentacije
- razlikuje kadrove zaposlene u turističkoj agenciji, zavisno od opisa poslova kojima se bave

Organizacija i funkcije turističke agencije
Učenik/učenica zna da:
- analizira karakter poslovanja turističke agencije kao oranizatora putovanja
- objasni ulogu i znacaj informativno-savjetodavne uloge turističke agencije
- navede načine realizacije propagandne funkcije turističke agencije
- nabroji i objasni poslove koji se obavljaju u poslovnici turističke agencije
- objasni značaj posredničkih poslova u turističkim agencijama

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- pruža informativno-savjetodavne usluge u turističkoj agenciji
- prezentuje način realizacije propagandne funkcije turističke agencije

Poslovi planiranja u turističkoj agenciji
Učenik/učenica zna da:
- objasni značaj planiranja u turističkoj agenciji
- navede elemente i način sastavljanja mjesečnog i dnevnog plana aktivnosti u turističkoj agenciji

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- sačini mjesečni i dnevni plan aktivnosti u turističkoj agenciji

Instrumenti turističkog prometa
Učenik/učenica zna da:
- objasni vaučer kao instrument turističkog prometa
- navede karakteristike putničkog čeka i objasni način njegove realizacije
- navede karakteristike kreditne kartice kao instrumenta plaćanja

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- popuni vaučer kao instrument turističkog prometa
- realizuje putnički ček
- vrši naplatu usluga kreditnom karticom

Saradnja turističkih agencija sa okruženjem (III razred)
Učenik/učenica zna da:
- objasni oblike saradnje turističkih agencija i saobraćajnih privrednih društava

- objasni oblike saradnje turističkih agencija i privrednih društava iz domena ugostiteljstva
- navede oblike saradnje između turističke agencije i korisnika njenih usluga
- obrazloži razloge za međuagencijsku saradnju, kao i načine na koje se ona realizuje
- objasni načine na koje agencija sarađuje sa ostalim faktorima koje i čine njeno uže okruženje (banke,osiguravajuće kompanije,trgovina…)
- analizira mjere ekonomske politike koje utiču na poslovnu klimu agencija

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- obavlja saradnju turističkih agencija i saobraćajnih privrednih društava
- obavlja poslove saradnje turističkih agencija i privrednih društava iz domena ugostiteljstva
- obavlja poslove saradnje između turističke agencije i korisnika njenih usluga
- vrši međuagencijsku saradnju
- obavlja poslove saradnje sa ostalim faktorima koje čine njeno uže okruženje (banke,osiguravajuće kompanije, trgovina…)

Posrednički poslovi turističke agencije
Učenik/učenica zna da:
- navede karakteristike i elemete ugovora kojima se reguliše saradnja agencija i korisnika usluga (ugovor o organizovanju putovanja i posrednički ugovor o putovanju)
- navede karakteristike i elemente ugovora koji regulišu međuagencijsku saradnju (ugovor o poslovnoj saradnji i ugovor na osnovu zatražene i potvrđene usluge)
- navede karakteristike i elemente ugovora kojima se regulišu odnosi sa saobraćajnim privrednim društvima (ugovor o prodaji karata, ugovor o avio čarteru, ugovor o brodskom čarteru, ugovor o rent-a-car uslugama)
- nabroji karakteristike i elemente ugovora kojima se regulišu odnosi turističkih agencija i ugostiteljskih privrednih društava (ugovor o fiksnom zakupu, alotmanu i zatraženoj i potvrđenoj rezervaciji)
- navede elemente, predmet ugovora, kao i prava i obaveze ugovornih strana kod ugovora o osiguranju
- analizira i navede elemente ugovora koje agencije potpisuju sa poslovnim bankama, a koji se tiču obavljanja mjenjačkih poslova i drugih oblika saradnje

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- sastavlja ugovore između agencija i korisnika usluga (ugovor o organizovanju putovanja i posrednički ugovor o putovanju)
- vrši međuagencijsku saradnju (ugovor o poslovnoj saradnji i ugovor na osnovu zatražene i potvrđene usluge)
- sastavlja ugovore kojima se regulišu odnosi sa saobraćajnim privrednim društvima (ugovor o prodaji karata, ugovor o avio čarteru, ugovor o brodskom čarteru, ugovor o rent-a-car uslugama)
- sastavlja ugovore kojima se regulišu odnosi turističkih agencija i ugostiteljskih privrednih društava (ugovor o fiksnom zakupu, alotmanu i zatraženoj i potvrđenoj rezervaciji)
- sastavlja ugovor o osiguranju

Globalni distribucioni sistemi
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam i način funkcionisanja GDS-a
- navede genezu GDS-a
- definiše kompjuterski rezervacioni sistem

- definiše GDS
- nabroji i objasni vodeće GDS-ove u svijetu (Amadeus, Sabre, Galileo)
- objasni ulogu Amadeusa kao lidera na globalnom tržištu
- navede poslovne aktivnosti i ciljne grupe Amadeusa

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- obavlja poslove rezervacije i prodaje karata koristeći globalne distribucione sisteme

Formiranje turističkog aranžmana (IV razred)
Učenik/učenica zna da:
- nabroji i objasni elemente turističkog aranžmana
- objasni razliku između akcionih i boravišnih aranžmana
- objasni razliku između oglašenih i naručenih aranžmana
- navede karakteristike i faze u kreiranju izleta
- objasni razliku između navedenih vrsta specijalizovanih aranžmana (afinitetni, podsticajni, zdravstveni, kongresni, kružna putovanja…)
- nabroji faze u formiranju aranžmana
- objasni način postavljanja aranžmana po zadatim parametrima
- definiše opšte i posebne uslove putovanja
- objasni način izračunavanja prodajne cijene aranžmana po fazama (neto cijenu,fiksne troškove,bruto cijenu,agencijsku maržu)
- obrazloži način izrade programa putovanja za sve navedene vrste turističkih aranžmana

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- pravi razliku između akcionih i boravišnih aranžmana
- pravi razliku između oglašenih i naručenih aranžmana
- kreira izlet
- kreira akcioni i boravišni aranžman
- kreira vrste specijalizovanih aranžmana (afinitetni,podsticajni,zdravstveni, kongresni,kružna putovanja…)
- postavlja aranžman po zadatim parametrima
- utvrđuje opšte i posebne uslove putovanja
- izračunava prodajnu cijenu aranžmana (neto cijenu,fiksne troškove,bruto cijenu, agencijsku maržu)
- pravi program putovanja za sve navedene vrste turističkih aranžmana

Plasman turističkog aranžmana
Učenik/učenica zna da:
- nabroji i objasni faze plasmana turističkog aranžmana
- navede elemente booking liste
- objasni ulogu i značaj kataloga ponude agencije
- obrazloži značaj savremene tehnologije u cilju prezentovanja ponude agencije potencijalnim korisnicima usluga
- analizira značaj promocionog budžeta za ukupne promotivne aktivnosti agencije
- objasni na koji način detaljističke agencije vrše ulogu kanala prodaje turoperatora

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- vrši plasman turističkog aranžmana po fazama
- sačini booking listu
- sačini katalog ponude agencije
- koristi savremenu tehnologiju u cilju prezentovanja ponude agencije potencijalnim korisnicima usluga

Izvođenje turističkog aranžmana
Učenik/učenica zna da:
- objasni i na primjerima simulira proces realizacije aranžmana po programu
- objasni kriterijume za odabir odgovarajućeg kadra za izvođenje aranžmana (vodič, pratilac grupe, prevodilac, predstavnik agencije
- objasni način realizacije transfera turista
- objasni razliku između izleta kao samostalnog aranžmana i kao dijela nekog drugog aranžmana
- opiše posao turističkog vodiča

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- vrši proces realizacije aranžmana po programu
- vrši realizaciju transfera turista
- obavlja posao turističkog vodiča

Obračun turističkog aranžmana
Učenik/učenica zna da:
- analizira različite faze obračuna turističkog aranžmana
- navede formule za izračunavanje ukupnog prihoda, ukupnog rashoda i dobiti/gubitka turističke agencije
- objasni ulogu i značaj ankete
- objasni način izračunavanja parcijalnih ekonomskih pokazatelja poslovanja i tumačenje dobijenih rezultata

Učenik/učenica je osposobljen/a da:
- obračunava ukupne prihode, ukupne rashode i dobit/gubitak turističke agencije
- sastavi anketu i provjeri stepen zadovoljstva/nezadovoljstva učesnika aranžmana pruženim uslugama
- izračuna parcijalne ekonomske pokazatelje poslovanja
- procijeni uspješnost poslovanja na osnovu dobijenih rezultata

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- V.Spasić : ,,Poslovanje turističkih agencija i organizatora putovanja",Univerzitet Singidunum, Beograd,2011.
- Grupa autora „Hotelski i recepcijski poslovi“,Trauner-Linc, Austrija, 2008.
- O.Bakić, J.Popesku, M.Nikolić, B.Zečević: „Agencijsko i hotelijersko poslovanje“ za I,II,III,i IV razred ugostiteljsko-turističke škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.
- D. Meštrov D, Đ.Bunja, B.Kralj: „Organizacija poslovanja putničkih agencija“, Školska knjiga, Zagreb, 2007.
- M.Nikolić , M.Bakić , B.Kapor, Lj. Stojanović: „Praktikum za agencijsko i hotelijersko poslovanje“ za I i II razred ugostiteljsko – turističke škole , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd , 2003.
- M.Bakić , M. Nikolić, B.Stefanović: „Praktikum za agencijsko i hotelijersko poslovanje za III i IV razred ugostiteljsko turističke škole , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd , 2003.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	15
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1
6.	Softver	Amadeus	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:

- Usmena ili provjera znanja putem testa najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Praktična provjera stečenih vještina i kompetencija
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

Napomena: Ukoliko nastavu izvodi više nastavnika, usaglašavanje zaključne ocjene vrši se tako što se uzima u obzir ocjena iz svih djelova modula (predmeta). Ukoliko je iz jednog dijela ocjena negativna zaključna ocjena ne može biti pozitivna. Ukoliko se ne može usaglasiti zaključna ocjena, ista se izvodi u skladu sa zakonom.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11.Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi

- Visoka stručna sprema iz oblasti turizma ili ekonomije turističkog smjera (240 ETCS), sa potvrdom o znanju za rad na globalnim rezervacionim sistemima (Amadeus, Galileo...)

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Agencijsko poslovanje je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Finansijsko poslovanje
- Računovodstvo i statistika
- Pravo
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Poslovna informatika
- Preduzetništvo
- Strani jezik II i III
- Briga o gostu
- Marketing u turizmu
- Animacija
- Istorija umjetnosti i kultura

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.7. HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE

1. Oznaka i naziv modula: HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE

2. Kreditna vrijednost modula: 18

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za obavljanje recepcijskih poslova u hotelu.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Hotelijersko i recepcijsko poslovanje	II, III, IV	384	18
Ukupno			384	18

4.1. Dio modula (predmet) HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE
1. Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE
2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 18
3. Broj časova: 384

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
II	29	7	72	**108**	**5**
III	28	8	108	**144**	**7**
IV	34	9	99	**132**	**6**
Ukupno	**91**	**24**	**279**	**384**	**18**

Vježbe: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika
Praktična nastava: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika.

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Upoznavanje sa potrebama gostiju s obzirom na njihove običaje, tradiciju i kulturu.
- Osposobljavanje za primjenu standarda poslovnog bontona.
- Upoznavanje sa organizacionim strukturama različitih hotelskih sistema.
- Osposobljavanje za upotrebu tehničkih i drugih sredstva za rad na recepciji.
- Upoznavanje sa smještajnim jedinicama po strukturi i opremi.
- Osposobljavanje za primjenu procedura u skladu sa standardima bezbjednosti i zaštite u hotelu.
- Osposobljavanje za pravilnu komunikaciju sa gostom.
- Osposobljavanje za obavljanje poslova prilikom upita i rezervacija.
- Osposobljavanje za obavljanje poslova prijema, boravka i odjave gosta.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa saradnicima i drugim službama u skladu sa hotelskom procedurom.
- Osposobljavanje za korišćenje stručne terminologije.
- Osposobljavanje za obavljanje poslova sa agencijama.
- Osposobljavanje za obračun i naplatu usluga.
- Osposobljavanje za timski rad.

- Razvijanje pozitivnog odnosa prema poslu.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **DRUGI** (TEORIJA I VJEŽBE - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Karakteristike gosta**		
	- Običaji, tradicija i kultura različitih nacija (akcenat staviti na goste koji čine većinu u strukturi crnogorskog turizma)	- Prepozna potrebe gostiju s obzirom na njihove običaje, tradiciju i kulturu	- Koristiti Statističke izvještaje MONSTATA o STRUKTURI gostiju radi utvrđivanja strukture gostiju u Crnoj Gori
2.	**Poslovni bonton**		
	- Tačnost - Odjeća (uniforma) - Ponašanje prilikom poslovnog sastanka - Predstavljanje i ophođenje sa strankom - Književni ili govorni jezik - Briga o gostu - Ponašanje za stolom - Društveni razgovor	- Ponaša se u skladu sa standardima poslovnog bontona	- Simulacija situacija - Igranje uloga
3.	**Organizacija rada**		

	- Veliki organizacioni sistemi
	- Osoblje u recepciji (na prijemu)
	  - Osobine recepcionera
	  - Spoljašnji izgled radnika u recepciji
	  - Saradnja sa drugim sektorima
	  - Recepcija hotela iz ugla gosta
		- Tumači organizacione šeme različitih hotelskih sistema
		
		- Razlikuje podjelu poslova u skladu sa organizacionom šemom osoblja na recepciji
			- Analiza organizacionih šema različitih hotelskih preduzeća (po veličini, vrsti usluga i kategoriji...)
			- Pogledati video snimak na web adresi: http://www.youtube.com/watch?v=s3aR3yP4aKg i druge koji se odnose na rad recepcije
			- Diskusija

4.	**Oprema recepcije**		

	- Dizajn radnog prostora
	  - Recepcija
	  - Lobby bar ili prijemno odjeljenje
	- Tehnička oprema
	- Hotelski informacioni sistem (Fidelio)
	- Sredstva za organizaciju rada
		- Pripremi radno mjesto
		- Upotrebljava tehnička i druga sredstva za rad na recepciji
			- Prezentacija sa različitim primjerima
			- Diskusija

5.	**Smještajne jedinice**		
	- Vrste smještajnih jedinica - Oprema smještajnih	- Razlikuje vrste smještajnih jedinica po	- Prezentovati Pravilnik o kategorizaciji i

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	jedinica	strukturi i opremi	razvrstavanju smještajnih jedinica - Prikazivanje slika i video zapisa - Prikazivanje različitih planova smještajnih jedinica - Diskusija
6.	**Bezbjednost u hotelu**		
	- Alarmni sistem - Zaštita od požara - Bezbjednost u liftu - Bezbjednost prilikom nestanka električne energije - Kodna kartica - Sefovi	- Primjenjuje procedure u skladu sa standardima bezbjednosti i zaštite u hotelu	- Analiza hotelskih procedura koje se odnose na bezbjednost - Prikazivanje plana evakuacije - Diskusija

Razred: **DRUGI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 72 ČASA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Karakteristike gosta**		
		- Prepozna potrebe gostiju s obzirom na njihove običaje, tradiciju i kulturu	- Igranje uloga - Simulacija situacija - Organizovati gostujuće predavanje - Podijeliti učenike u grupe i zadati teme vezane za goste sa različitim običajima, tradicijom i kulturom. Izrada prezentacija i prezentovanje
2.	**Poslovni bonton**		
		- Ponaša se u skladu sa standardima poslovnog bontona	- Simulacija situacija - Igranje uloga na osnovu unaprijed datih instrukcija
3.	**Organizacija rada**		
		- Tumači organizacione šeme različitih hotelskih sistema - Razlikuje podjelu poslova u skladu sa organizacionom šemom osoblja na recepciji	- Osnivanje virtuelnih hotelskih preduzeća - Simulacija organizacije rada recepcije - Posjeta hotelu i razgovor sa recepcionerima i šefovima recepcije
4.	**Oprema recepcije**		
		- Pripremi radno mjesto - Upotrebljava tehnička i druga sredstva za rad na recepciji	- Organizacija prostora i lična priprema za posao - Priprema tehničkih i administrativnih sredstava za rad - Upoznavanje sa Hotelskim informacionim sistemima
5.	**Smještajne jedinice**		
		- Razlikuje vrste smještajnih jedinica po strukturi i opremi	- Obilazak smještajnih jedinica u različitim hotelima - Diskusija
6.	**Bezbjednost u hotelu**		
		- Primjenjuje procedure u skladu sa standardima bezbjednosti i zaštite u hotelu	- Obilazak hotela i upoznavanje sa sitemima bezbjednosti i procedurama

Razred: **TREĆI** (TEORIJA I VJEŽBE - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Komunikacija sa gostom**		
	- Verbalna komunikacija - Neverbalna komunikacija - Pisana komunikacija - Konflikti	- Komunicira sa gostom u skladu sa pravilima verbalne, neverbalne i pisane komunikacije	- Lični kontakt sa gostom - Telefoniranje - Pravilno korišćenje telefaksa - Reklamacije - Elektronska komunikacija u turizmu - Područje E-turizma - Website hotela - Elektronska pošta - Menadžment pisanih informacija - Vrste pisanih informacija - Aktivna prodaja sa ciljno usmjerenim informacijama - Tipografija i oblikovanje strana - Oblikovanje pisanih informacija
2.	**Od upita do odjave**		
	- Upit i ponuda hotela - Pojam i vrste rezervacija - Vrste rezervacija (po obimu, vremenskoj dimenziji, sigurnosti) - Vrste rezervacija po izvoru rezervisanja (globalni distribucioni sistemi, Internet kao izvor rezervacija, direktne telefonske rezervacije, gosti bez prethodne rezervacije, franšizni besplatni telefonski brojevi) - Evidentiranje rezervacija - Popunjavanje plana zauzetosti soba - Prenos podataka u kartoteku gostiju - Potvrda rezervacije - Uplata na račun (a konto) - Storniranje rezervacija - Dolazak gosta - Prijem grupe gostiju - Prijem individualnog gosta - Odlazak i odjava gosta	- Obradi podatke vezane za upit i rezervaciju - Obavi poslove prijema, boravka i odjave gosta	

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Postupanje prilikom odjave gosta - Brza odjava - Račun za gosta - Usluge prilikom odlaska gosta		
3.	**Interna komunikacija**		
	- Predaja poslova - Usklađivanje (koordinacija) sa drugim sektorima - Radni sastanci rukovodioca sektora - Radni sastanci radnika u hotelu - Dogovori prije nekog događaja u hotelu - Interna komunikaciona sredstva	- Komunicira sa saradnicima i drugim službama u skladu sa hotelskom procedurom - Koristi stručnu terminologiju u komunikaciji sa gostima i saradnicima	
4.	**Saradnja sa turističkim agencijama**		
	- Ugovori i korenspodencija sa agencijama	- Postupa u skladu sa ugovornim obavezama između hotela i turističke agencije	

Razred: **TREĆI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 108 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Komunikacija sa gostom**		
		- Komunicira sa gostom u skladu sa pravilima verbalne, neverbalne i pisane komunikacije	- Simulacija: - kontakt sa gostom (dobra i loša komunikacija) - telefoniranje (Napraviti evaluacioni listić za ocjenu komunikacije sa recepcionerima. Pozivanje hotela i komunikacija sa recepcionerima. Ocjenjivanje komunikacije) - korišćenje telefaksa - Razgledanje sajtova različitih hotela, anliza i diskusija) - Slanje elektronske pošte - Kreiranje propagandnog materijala - Simulacija prodaje smještaja i ostalih usluga hotela - Rješavanje pritužbi - Simulacija konfliktnih situacija i prevazilaženje - Sastavljanje anketnog listića za gosta - **Praktična nastava kod poslodavca**
2.	**Od upita do odjave**		
	- Upit i ponuda hotela - Pojam i vrste rezervacija - Vrste rezervacija (po obimu, vremenskoj dimenziji, sigurnosti) - Vrste rezervacija po izvoru rezervisanja (globalni distribucioni sistemi, Internet kao izvor rezervacija, direktne telefonske rezervacije, gosti bez prethodne rezervacije, franšizni besplatni telefonski brojevi) - Evidentiranje rezervacija - Popunjavanje plana zauzetosti soba	- Obradi podatke vezane za upit i rezervaciju - Obavi poslove prijema, boravka i odjave gosta	- Simulacijom situacija i igranjem uloga proći kroz sve faze rada na recepciji - Oblikovati dokumentaciju u skladu sa poslovima od upita do odjave - U svim fazama koristiti Hotelski informacioni sistem - **Praktična nastava kod poslodavca**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prenos podataka u kartoteku gostiju - Potvrda rezervacije - Uplata na račun (a konto) - Storniranje rezervacija - Dolazak gosta - Prijem grupe gostiju - Prijem individualnog gosta - Odlazak i odjava gosta - Postupanje prilikom odjave gosta - Brza odjava - Račun za gosta - Usluge prilikom odlaska gosta		
3.	**Interna komunikacija**		
		- Komunicira sa saradnicima i drugim službama u skladu sa hotelskom procedurom - Koristi stručnu terminologiju u komunikaciji s gostima i saradnicima	- Simulacija situacija i igranje uloga: - Predaja poslova - Usklađivanje (koordinacija) sa drugim sektorima - Radni sastanci rukovodioca sektora - Radni sastanci radnika u hotelu - Dogovori prije nekog događaja u hotelu - Interna komunikaciona sredstva - **Praktična nastava kod poslodavca**
4.	**Saradnja sa turističkim agencijama**		
	- Ugovori i korenspodencija sa agencijama	- Postupa u skladu sa ugovornim obavezama između hotela i turističke agencije	- Pisanje ugovora i saradnja sa virtuelnim agencijama - **Praktična nastava kog poslodavca**

Razred: **ČETVRTI** (TEORIJA I VJEŽBE - 33 ČASA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
5.	**Obračun**		
	- Račun za gosta - Knjiženje usluga - Vrste plaćanja - Obračun sa drugim sektorima - Planiranje i analiza troškova	- Izdaje račun gostu	
6.	**Ostali sektori u hotelu**		
	- Sektor hrane i pića - Hotelsko domaćinstvo - Tehnički sektor - Sektor ljudskih resursa - Sektor prodaje i marketinga - Sektor finansija	- Razlikuje nadležnosti hotelskih sektora	
7.	**Odgovornost i osiguranje**		
	- Privatno-pravna odgovornost ugostitelja - Odgovornost za štetu zbog nestanka ili oštećenja stvari gosta - Odgovornost zbog tjelesne povrede i narušavanja zdravlja hotelskih gostiju - Odgovornost radnika - Ugovor o osiguranju - Osiguranje od odgovornosti - Osiguranje hotelskih gostiju od posljedica nesrećnog slučaja - Osiguranje garderobe - Osiguranje čuvanja vozila	- Razumije osnovna načela privatno-pravne odgovornosti iz domena svojih nadležnosti - Razumije vrste osiguranja imovine i lica u ugostiteljstvu	

Razred: **ČETVRTI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 99 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
5.	**Obračun**		
		- Izdaje račun gostu	- Pravljenje računa - Knjiženje usluga - Simulacija naplate usluga različitim sredstvima plaćanja - Obračun usluga drugih sektora - Simulacija prodaje dodatnih usluga na recepciji - Analiza troškova - **Praktična nastava kod poslodavca**
6.	**Ostali sektori u hotelu**		
	- Sektor hrane i pića - Hotelsko domaćinstvo - Tehnički sektor - Sektor ljudskih resursa - Sektor prodaje i marketinga - Sektor finansija	- Razlikuje nadležnosti hotelskih sektora	- Za vrijeme praktične nastave kod poslodavca napraviti plan rasporeda učenika po sektorima sa rotacijama kako bi učenici imali mogućnost upoznavanja sa radom svih sektora
7.	**Odgovornost i osiguranje**		
		- Razumije osnovna načela privatno-pravne odgovornosti iz domena svojih nadležnosti - Razumije vrste osiguranja imovine i lica u ugostiteljstvu	-

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Karakteristike gosta
Učenik/ca zna da:
- Na primjerima opisuje karakteristične razlike u potrebama gostiju u odnosu na običaje, tradiciju i kulturu

Poslovni bonton
Učenik/ca zna da:
- Pojašnjava značaj pravilnog ponašanja i izgled recepcionera za imidž hotela
- Demonstrira procedure i pravila prilikom poslovnog sastanka
- Poštuje pravila predstavljanja i lijepog ophođenja sa strankama
- Vodi poslovne razgovore u skladu sa pravilima poslovne komunikacije

Organizacija rada
Učenik/ca zna da:
- Nabraja strukturu radnih mjesta u zavisnosti od sektora
- Opisuje podjelu poslova na recepciji i nadležnosti po radnim mjestima

Oprema recepcije
Učenik/ca zna da:
- Nabraja tehnička i administrativna sredstva za rad na recepciji
- Vrši pripremu radnog prostora
- Demonstrira način upotrebe tehničkih i drugih sredstava za rad

Smještajne jedinice
Učenik/ca zna da:
- Razlikuje smještajne jedinice po strukturi i opremi
- Vrši komparativnu analizu smještajnih jedinica

Bezbjednost u hotelu
Učenik/ca zna da:
- Opisuje bezbjednosne prosedure u različitim situacijama (požar, zemljotres, bezbjednost u liftu, nestanak električne energije, ličnih stvari...)

Komunikacija sa gostom
Učenik/ca zna da:
- Komunicira verbalno u skladu sa kriterijumima dobre komunikacije
- Prepoznaje karakteristična značenja neverbalne komunikacije
- Sastavlja poslovna pisma u skladu sa standardima
- Rješava reklamacije izbjegavajući konfliktne situacije

Od upita do odjave
Učenik/ca zna da:
- Sastavlja ponudu hotela na osnovu upita
- Vrši rezervaciju u skladu sa potrebama gosta
- Evidentira rezervacije
- Popunjava plan zauzetosti soba
- Prenosi podatke u kartoteku gostiju
- Vrši potvrdu ili storniranje rezervacije
- Vrši uplatu na računu (a konto)
- Obavlja pripremne poslove prije dolaska gosta
- Vrši prijem individualnog gosta i grupe gostiju
- Vrši prijem VIP gostiju
- Obavlja poslove pri odjavi gosta
- Postupanje prilikom odjave gosta
- Vrši obračun usluga i izdavanje računa
- Zna obradu podataka
- Koristi Hotelski informacioni sistem

Interna komunikacija
Učenik/ca zna da:
- Vrši prijem i predaju poslova prilikom smjene
- Opisuje način komunikacije i saradnje sa ostalim sektorima
- Vodi zapisnik sa radnih sastanaka

Saradnja sa turističkim agencijama

Učenik/ca zna da:
- Obavlja poslove na recepciji koje proističu iz ugovornih obaveza sa turstičkim agencijama i drugim preduzećima

Obračun
Učenik/ca zna da:
- Vrši knjiženje usluga
- Vrši obračun troškova sa drugim sektorima

Ostali sektori u hotelu
Učenik/ca zna da:
Opisuje nadležnosti sektora:
- Sektor hrane i pića
- Hotelsko domaćinstvo
- Tehnički sektor
- Sektor ljudskih resursa
- Sektor prodaje i marketinga
- Sektor finansija

Odgovornost i osiguranje
Učenik/ca zna da:
- Pojasni značaj odgovornosti i osiguranja subjekata u procesu pružanja usluga
- Nabroji osnovne vrste osiguranja i odgovornosti davalaca usluga i gosta

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- Grupa autora „Hotelski i recepcijski poslovi“,Trauner-Linc,Austrija, 2008.
- O. Bakić, J. Popesku, M. Nikolić, B. Zečević: „Agencijsko i hotelijersko poslovanje“ za I,II,III,i IV razred ugostiteljsko-turističke škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.
- M. Nikolić, M. Bakić, B. Kapor, Lj. Stojanović: „Praktikum za agencijsko i hotelijersko poslovanje“ za I i II razred ugostiteljsko–turističke škole , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva , Beograd , 2003.
- David K. Hays , Jack D. Ninemeir: „Upravljanje hotelskim poslovanjem“ , Zagreb 2005.
- B. Kralj, P. Štefanec, D. Gavranić, J. Štefanec, M. Štefanec: „Organizacija poslovanja prijemnog odjela“, Školska knjiga, Zagreb, 2008.
- Đ. Bunja: „Organizacija poslovanja u hotelijerstvu u turizmu“, Školska knjiga, Zagreb, 2008.
- M. Bakić , M. Nikolić, B. Stefanović: „Praktikum za agencijsko i hotelijersko poslovanje za III i IV razred ugostiteljsko turističke škole , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva , Beograd , 2003.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	15
2.	Projektor	-	1

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1
6	Softver – hotelski informacioni sistem	Fidelio	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Ocjena sa praktične nastave.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine;

11.Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Visoka školska sprema (240 ETCS) iz oblasti hotelijerstva sa znanjem rada na hotelskim informacionim sistemima (Fidelio) - poželjno radno iskustvo na recepciji.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Hotelijersko poslovanje je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Briga o gostu
- Preduzetništvo
- Osnove restoraterstva
- Poslovna informatika
- Poslovna komunikacija
- Finansijsko poslovanje
- Računovodstvo i statistika
- Strani jezik II i III
- Marketing u turizmu
- Agencijsko poslovanje
- Animacija
- Istorija umjetnosti i kultura
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.8. MARKETING U TURIZMU

1. Oznaka i naziv modula: MARKETING U TURIZMU

2. Kreditna vrijednost modula: 8

3. Ciljevi modula:
- Prihvatanje marketinga kao savremene koncepcije i filozofije poslovanja na razvijenim turističkim tržištima;
- Sticanje saznanja o ponašanju turističkih preduzeća u različitim tržišnim uslovima, sa naglaskom na misaoni proces kod donošenja upravljačkih odluka;
- Razvijanje spremnosti i sposobnosti za saradnju, „fair play", tolerantnost i postizanje kompromisa.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Marketing u turizmu	III, IV	138	8
Ukupno			138	8

4.1. Dio modula (predmet): MARKETING U TURIZMU

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): MARKETING U TURIZMU**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 8**
3. **Broj časova: 138**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
III	44	28		72	4
IV	36	30		66	4
Ukupno	80	58		138	8

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Upoznavanje sa marketingom, kao poslovnom filozofijom i razvijanje kritičkog odnosa prema ostalim poslovnim orijentacijama preduzeća.
- Prepoznavanje odgovarajuće strategije ciljnog marketinga.
- Upoznavanje sa značajem ponašanja potrošača i istraživanja tržišta za marketing i razvijanje svijesti o značaju informacija.
- Osposobljavanje za kreiranje turističkog proizvoda.
- Razvijanje kritičnog odnosa prema cijeni kao instrumentu marketinga i sticanje sposobnosti rješavanja problema i odabira alternativa.
- Osposobljavanje za sprovođenje diferenciranja cijena.
- Upoznavanje sa načinima distribucije informacija i turističkog proizvoda i razvijanje tolerancije, kulture govora i ophođenja u raznim poslovnim situacijama.
- Osposobljavanje za procjenu uspješne promocije i razvijanje kreativnih sposobnosti.
- Osposobljavanje za sprovođenje planiranja i razvijanje svijesti o značaju timskog rada.
- Osposobljavanje za organizovanje marketing aktivnosti turističkih preduzeća.
- Upoznavanje se sa marketingom Crne Gore kao turističke destinacije.

- Upoznavanje sa marketingom različitih subtržišta i razvijanje procesa kompleksnog razmišljanja.
- Upoznavanje sa turističkim integracijama u Evropi.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Marketing – savremena poslovna koncepcija**		
	- Pojam i razvoj marketinga	- Shvati marketing kao poslovnu filozofiju i razvija kritički odnos prema ostalim poslovnim orijentacijama preduzeća	Primjeniti nastavnu metodu: Dati naslove odlomcima
	- Marketing kao poslovna filozofija		**Vježba:** - Na primjerima iz Crne Gore definisati ciljna tržišta
	- Marketing u turizmu kao dio marketinga usluga		**Vježba:** - Odrediti specifičnosti marketinga u turizmu na osnovu karakteristika usluga/grupni rad 4-6 učenika
	- Marketing okruženje: - mikrookruženje - makrookruženje		**Istraživanje**: - Analizirati makro i mikro okruženje hotela po izboru. Prezentacija i diskusija
	- Izbor strategije marketinga - segmentacija tržišta - ciljni marketing - pozicioniranje turističkog proizvoda	- Prepozna odgovarajuću strategiju marketinga	**Vježba:** - Podjela turista na segmente prema zadatim kriterijumima / grupni rad 4-6 učenika **Vježba:** - Za koje ciljno tržište biste se opredijelili /rad u paru
2.	**Turističko tržište i marketing**		
	- Pojam i elementi turističkog tržišta - Karakteristike i trendovi turističke tražnje i turističke ponude	- Analizira značaj ponašanja potrošača i istraživanja tržišta za marketing	**Vježba:** - Rad na tekstu -tehnika dopunjavanja rečenica, tekst sa prazninama
	- Ponašanje potrošača u turizmu		**Vježba:** - Ko donosi odluke, kako kupuju, kriterijumi za izbor, gdje i kada, kupuju/ individualni rad, diskusija
	- Istraživanje turističkog tržišta - Predmet istraživanja turističkog tržišta - Metode istraživanja turističkog tržišta		**Istraživanje:** - Sastavljanje ankete i anketiranje učenika IV razreda u vezi sa maturskom ekskurzijom
	- Marketing informacioni sistem-MIS		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
3.	**Instrumenti marketinga (ponuda, cijena, kanali distribucije)**		
	- Pojam i osnovne karakteristike instrumenata marketinga Ponuda - turistička ponuda i proizvod, - faze oblikovanja turističkog proizvoda - pozicioniranje turističke ponude-analiza situacije,strategije za pozicioniranje ponude, asortiman proizvoda/ponude, inovacija proizvoda/ponude - kvalitet proizvoda/ponude - životni ciklus proizvoda - razvijanje marke	- Razumije važnost turističkog proizvoda kao instrumenta marketinga	**Vježba:** - SWOT analiza odabranog hotela-korišćenje interneta/grupni rad **Istraživanje**: - Asortiman odabranog restorana. Prezentacija, Diskusija - Predstaviti učenicima nove sadržaje u turističkoj ponudi Crne Gore koji su predviđeni Master planomdo 2020. god. **Vježba:** - Predstavljanje poznatih domaćih i svjetskih marki putem fotografija ili video prezentacije
	Cijena - cijena kao instrument marketinga - spoljašnji faktori politike cijena (tražnja, konkurencija, državni i međudržavni uticaji) - unutrašnji faktori politike cijena (troškovi) - strateško formiranje cijena - cijenovno prilagođavanje (diferenciranje cijena, upravljanje zaradom, cijene paket aranžmana)	- Formira kritičan odnos prema cijeni kao instrumentu marketinga i procjenjuje značaj diferenciranja cijena	**Vježba:** - Simulacija situacije "cijena odgovara kvalitetu usluga" i „cijena ne odgovara kvalitetu usluga" **Istraživanje:** - Uticaj konkurencije i ekonomske krize na poslovanje odabranog turističkog preduzeća; Prezentacija; Diskusija **Vježba:** - Izračunavanje mrtve tačke rentabilnosti/rad u paru **Istraživanje**: - Oblik diferenciranja cijena jednog ugostiteljskog preduzeća. Prezentacija; Diskusija **Vježba:** - Opisati funkcionisanje

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			Yild managamenta na primjeru iz knjige
	- Kanali distribucije (prodaje) - Pojam i uloga kanala distribucije - Funkcije kanala distribucije - Izbor kanala distribucije u turizmu (direktni i indirektni kanali distribucije, strategije prodaje) - Distribucija informacija (digitalni info punktovi, coll centri) - Sistemi rezervacije (Centralni rezervacioni sistem - CRS, direktna rezervacija, rezervacija preko turističkih agencija) - Organizacija prodaje (prodaja na sajmovima, prodaja preko kataloga) - Elektronsko poslovanje (internet, uticaj interneta na poslovanje, internet stranica, prodajno tehnička pomoćma sredstva, on-line marketing, oblasti e-poslovanja)	- Razumije važnost distribucije informacija i turističkog proizvoda za turizam	**Vježba:** - Posjetiti sajtove www.montenegro. travel i www.visiteurope.com **Istraživanje**: - Digitalni info punktovi; coll centri; Prezentacija; Diskusija **Vježba:** - Video prezentacija međunarodnih turističkih sajmova - Simulacija situacija u turističkoj agenciji ili sajmu **Istraživanje:** - Uticaj interneta na poslovanje jednog ugostiteljskog preduzeća; Prezentacija; Diskusija **Vježba:** - Uraditi buking preko interneta/ rad u paru

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
4.	**Instrumenti marketinga (promocija, ostali instrumenti)**		
	Promocija - Promocija kao instrument marketinga - Pojam i principi turističke propagande (karakteristike, psihološki uticaj, sredstva, planiranje propagande) - Prodajna promocija - Promocioni aspekt lične prodaje - Odnosi sa javnošću (Public relatoins-konferencija za štampu, saopštenje za javnost, vijest u novinama, studijska putovanja) - Direktni marketing - Primjena IKT-a u promotivnim aktivnostima - Način finansiranja promotivnih aktivnosti	- Procjeni načine uspješne promocije i primjeni ih	**Vježba:** - Prikazati učenicima propagandne filmove **Vježba:** - Kreiranje propagandne poruke/grupni rad 4-6 učenika **Vježba:** - Pokazati sredstva turističke propagande (plakat, prospekt i sl.) **Vježba:** - Simulacija situacije-konferencija za štampu; saopštenje za javnost **Vježba:** - Rad na tekstu: tehnika dopunjavanja rečenica, tekst sa prazninama.
	- Ostali instrumenti marketing MIX-a – - ljudi - fizička sredina proces	- Procjeni značaj ostalih instrumenata marketinga	**Vježba:** - Predstaviti optimalnu kombinacija instrumenata marketing MIX-a / grupni rad 4-6 učenika
	- Optimalna kombinacija instrumenata marketing MIX-a		
5.	**Marketing planiranje, organizacija i kontrola**		
	- Planiranje marketing aktivnosti	- Napravi plan marketing aktivnosti turističkog preduzeća i razvija svijest o značaju planiranja	**Istraživanje:** - Na osnovu modela marketing planiranja predstavite marketing plan hotela; Prezentacija; Diskusija **Istraživanje:** - Koji oblik organizacije se primjenjuje u jednom objektu turističke privrede. Prezentacija; Diskusija
	- Proces marketing planiranja - poslovna misija - marketing revizija - SWOT analiza - Marketing ciljevi - Suštine strategije - Odluke o marketing miksu - Ostale specifičnosti marketing planiranja		
	Organizacija - funkcionalni model - teritorijalni model - modeli organizacije po		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	proizvodima i kupcima - Kontrola		
6.	**Područja primjene marketinga u turizmu**		
	- Marketing turističke destinacije - Marketing turističkih preduzeća - Marketing aktivnosti hotela i - turističkih agencija - Marketing aktivnost ostalih turističkih preduzeća (restorani, saobraćajna preduzeća i sl.)	- Razlikuje marketing aktivnosti turističkih preduzeća	**Istraživanje**: - Marketing aktivnosti nekog hotela; Prezentacija; Diskusija
7.	**Marketing Crne Gore kao turističke destinacije**		
	- Turistička politika u Crnoj Gori - Turistička ponuda Crne Gore - Razvoj turizma u Crnoj Gori - Karakteristike turističke ponude Crne Gore - Razvoj održivog turizma u Crnoj Gori	- Vrednuje marketing Crne Gore kao turističke destinacije	**Vježba**: - Analiza statističkih podataka-MONSTAT - Koristiti Master plan
	- Marketing preduzeća i organizacija turističke privrede Crne Gore - Marketing ugostiteljskih i saobraćajnih preduzeća Crne Gore - Marketing turističkih agencija i ostalih nosilaca ponude u Crnoj Gori		**Vježba:** - Studija slučaja: marketing jednog saobraćajnog preduzeća; Diskusija
	- Turističke organizacije u Crnoj Gori (nacionalne, regionalne i lokalne)		**Istraživanje:** - Posjeta LTO
8.	**Marketing za razna turistička subtržišta**		
	- Pojam subtržišta - Razni oblici turizma - eko turizam - zdravstveni turizam - poslovni turizam - gradski turizam - izletnički turizam - kulturni, - vjerski,	- Upoređuje marketing različitih subtržišta	**Vježba:** - Korišćenjem interneta i udžbenika svaka grupa treba da obradi jedno sub tržište i odštampa materijal za sve učenike

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- sportski turizam		
9.	**Očekivane promjene (trendovi) u budućem razvoju turizma i uticaj na marketing**		
	- Budućnost turizma u evropskim razmjerama i uticaj na marketing u turizmu	- Zna turističke integracije u Evropi - Analizira uticaj globalizacije na turizam	

6. Standardi znanja:

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Marketing – savremena poslovna koncepcija

Učenik/učenica zna da:
- definiše marketing i faze u njgovom razvoju
- definiše poslovnu filozofiju preduzeća i elemente na kojima se zasniva
- odredi karakteristike usluga
- navede specifičnosti marketinga u turizmu
- razlikuje makro i mikro okruženje
- definiše segmentaciju, njene karakteristike i kriterijume
- razlikuje strategije ciljnog marketinga
- navede faktore od kojih zavisi pozicioniranje turističkog proizvoda

Turističko tržište i marketing

Učenik/učenica zna da:
- definiše turističko tržište i odredi njegove elemente
- objasni turističku ponudu i njene karakteristike
- objasni turističku tražnju i njene karakteristike
- navede nove trndove turističke tražnje
- navede nove trendove turističke ponude
- objasni faze ponašanja potrošača i faktore koji utiču na ponašanje
- imenuje faze istraživanja tržišta
- razlikuje metode istraživanja
- identifikuje zadatak MIS-a

Instrumenti marketinga

Učenik/učenica zna da:
- nabroji instrumente marketinga
- napravi razliku između turističkog i fizičkog proizvoda
- objasni faze u oblikovanju turističkog proizvoda
- navede korake pozicioniranja turističke ponude
- opisuje asortiman ponude odabranog ugostiteljskog objekta
- poveže nivo proizvoda sa nivoom kvaliteta
- imenuje faze u životnom ciklusu proizvoda
- opiše sastavne elemente marke (po izboru)
- zaključi kakvo je mjesto politike cijena u odnosu na druge instrumente
- navede faktore politike cijena
- objasni odnos između cijene i kvaliteta usluga
- opiše psihološko određivanje cijena

- napravi razliku između cjenovnih i necjenovnih instrumenata konkurentske borbe
- objasni donju i gornju granicu cijena
- definiše strateško formiranje cijena
- navede oblike diferenciranja cijena
- napravi razliku između paušalne cijene i ostalih cijena
- kratko opiše pojam i ulogu kanala distribucije kao instrumenta marketinga
- navede funkcije kanala distribucije
- napravi razliku između direktnih i indirektnih kanala distribucije
- razlikuje strategije prodaje
- opiše funkcionisanje digitalnih info punktova i call centara
- razlikuje sisteme rezervacije
- opiše značaj sajmova
- objasni uticaj interneta na poslovanje
- pošalje e-mail
- navede primjere elektronskih transakcija
- kratko opiše pojam i ulogu promocije kao instrumenta marketinga
- kratko objasni pojam i osnovne principe turističke propagande
- kreira propagandnu poruku
- objasni uticaj propagande na potrošače
- razlikuje i kratko objasni sredstva propagande
- navede etape u planiranju propagandnih akcija
- definiše prodajnu promociju, ličnu prodaju, i odnose sa javnošću
- opisuje prednosti direktnog marketinga
- prepoznaje prednosti internet marketinga
- navodi ostale instrumente marketinga

Marketing planiranje, organizacija i kontrola
Učenik/učenica zna da:
- definiše planiranje i marketing planiranje
- navede faze marketing planirnja
- navede načine organizacije marketinškog sektora
- opiše značaj kontrole

Područja primjene marketinga u turizmu
Učenik/učenica zna da:
- navede područja primjene marketinga
- napravi razliku između marketinga destinacije i marketinga preduzeća
- objasni marketing aktivnosti hotela ili turističke agencije

Marketing Crne Gore kao turističke destinacije
Učenik/učenica zna da:
- definiše pojam i zadatak turističke politike
- navede turističke vrijednosti Crne Gore
- opiše kretanje turističkog prometa u Crnoj Gori
- definiše pojam i principe održivog turizma u Crnoj Gori
- objašnjava marketing ugostiteljskih i saobraćajnih preduzeća Crne Gore
- objašnjava marketing turističkih agencija i ostalih nosilaca ponude u Crnoj Gori
- imenuje i objašnjava aktivnosti turističkih organizacija u Crnoj Gori

Marketing za razna turistička subtržišta
Učenik/učenica zna da:
- definiše pojam subtržišta i imenuje ih
- pravi razliku između subtržišta
- navodi karakteristike eko turizma

- navodi karakteristike zdravstvenog turizma
- navodi karakteristike poslovnog turizma
- navodi karakteristike gradskog turizma
- navodi karakteristike izletničkog turizma
- navodi karakteristike kulturnog, turizma
- navodi karakteristike vjerskog i turizma
- navodi karakteristike sportskog turizma

Očekivane promjene (trendovi) u budućem razvoju turizma i uticaj na marketing
Učenik/učenica zna da:
- navede najznačajnije turističke integracije u Evropi

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:
- Lj.Lukačević, Mr T.Šebek, V.Medigović, M.Božović: „Marketing u turizmu“, udžbenik za III i IV razred srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2011.
- O.Bakić: „Marketing u turizmu“ za IV razred ugostiteljsko-turističke škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2008.
- Zakon o turizmu, Sl.list Crne Gore br.61/10 od 22.10.2010.
- Master plan-Strategija razvoja turizma Crne Gore do 2020.
- **Napomena:** U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar - laptop	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

Pored osnovnih materijlanih uslova pojedine nastavne sadržaje je poželjno realizovati u računarskoj učionici.

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Pismena provjera znanja (test), jednom u polugodištu.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Visoka školska sprema 240 ECTS iz oblasti turizma i ekonomije.

12.Povezanost djelova modula (predmeta) – korelacija

Modul/predmet Marketing u turizmu je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Osnove turizma
- Preduzetništvo
- Strani jezik II i III
- Animacija
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Poslovna psihologija
- Poslovna ekonomija
- Poslovna komunikacija
- Turistički projekti

NAPOMENA:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.9. TURISTIČKA GEOGRAFIJA

1. Oznaka i naziv modula: TURISTIČKA GEOGRAFIJA

2. Kreditna vrijednost modula: 8

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za vrednovanje prirodnih i antropogenih vrijednosti u cilju turističke valorizacije;
- Osposobljavanje za razumijevanje elemenata i faktora turističkih kretanja;
- Upoznavanje sa prirodnim i antorpogenim vrijednostima svjetskih turističkih regija i turističkim razvojem;
- Upoznavanje sa turističko-geografskim položajem Crne Gore;
- Upoznavanje sa prirodnim i antropogenim vrijednostima Crne Gore;
- Upoznavanje sa materijalnom osnovom turizma, prometom turista i važnijim turističkim oblicima;
- Upoznavanje sa reogionalnim aspektom turizma Crne Gore.

4. DJELOVI MODULA:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Turističke regije svijeta	II	72	4
	Turistička geografija Crne Gore	III	72	4
Ukupno			144	8

2.9.1. TURISTIČKE REGIJE SVIJETA

1. Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): TURISTIČKE REGIJE SVIJETA
2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 04
3. Broj časova: 72

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
II	72			72	04
Ukupno	72			72	04

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Definisanje pojma i značaja turističke geografije i njene povezanosti sa drugim naukama.
- Razlikovanje elemenata turističkih kretanja.
- Definisanje turističkih vrijednosti po vrsti i značaju za turističku valorizaciju.
- Pojašnjavanje faktora koji utiču na turistička kretanja.
- Pojašnjavanje podjele i oblika turističkih kretanja.
- Pojašnjavanje uloge i značaja saobraćaja u turizmu.
- Definisanje najvažnijih turističkih pravaca.
- Izučavanje prirodnih i antropogenih vrijednosti važnijih turističko-geografskih regija svijeta.
- Upoznavanje sa izabranim planinskim turističko-geografskim regijama.

- Predstavljanje regije banjskog turizma u Evropi.
- Predstavljanje svjetskih metropola kao centara najvećeg turističkog prometa.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Predmet i zadatak turističke geografije i njena veza sa drugim naukama**		
		- Definiše pojam i značaj turističke geografije i njenu povezanost sa drugim naukama	- Definisanje, na primjerima, uzročno-posljedičnih veza turističke geografije sa drugim naučnim disciplinama - Diskusija
2.	**Elementi turističkih kretanja**		
	- Prostorni elementi turističkih kretanja - Funkcionalni turistički elementi - Rekreativni turistički elementi - Kulturni turistički elementi	- Razlikuje elemente turističkih kretanja	- Predavanje zasnovano na primjerima - Na kraju teme, podijeliti odjeljena na četiri grupe i podsticati grupnu diskusiju po elementima, zasnovanim na primjerima Crne Gore - Član grupe prezentuje stavove
3.	**Turističke vrijednosti**		
	Prirodne turističke vrijednosti: - Geomorfološke turističke vrijednosti - Turistička vrijednost klime - Hidrografske vrijednosti - Biogeografske vrijednosti **Antropogene turističke vrijednosti:** - Pejzažne turističke vrijednosti - Manifestacione turističke vrijednosti - Ambijentalne turističke vrijednosti - Umjetničke turističke vrijednosti - Etnosocijalne turističke vrijednosti	- Razvrstava turističke vrijednosti po vrsti i opisuje značaj za turističku valorizaciju	- Predavanje uz prikazivanje odgovarajućih primjera na slikama i video zapisima - Pretraživanje interneta sa primjerima - Diskusija
4.	**Faktori turističkih kretanja**		
	- Ekonomski faktor - Politički faktor - Kulturni faktor - Organizacioni faktor	- Pojašnjava faktore koji utiču na turstička kretanja	- Predavanja utemeljiti primjerima - Diskusija
5.	**Oblici turističkih kretanja**		
	- Podjela turističkih kretanja prema	- Pojašnjava podjelu i oblike turističkih	- Pokrenuti diskusiju sa učenicima o faktorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	osnovnim potrebama - Podjela turističkih kretanja prema vrstama turističkih vrijednosti - Podjela turističkih kretanja prema vrstama saobraćaja (željeznički turizam, moto-turizam, pomorski turizam, vazduhoplovni turizma)	kretanja	koji utiču na turistička kretanja
6.	**Uloga i značaj saobraćaja u turizmu**		
		- Pojašnjava ulogu i značaj saobraćaja u turizmu	- Ukazati na značaj saobraćajne infrastrukture u turističkom prometu - Praviti komparacije između razvijenih i nerazvijenih zemalja - Diskusija
7.	**Najvažniji pravci turističkih kretanja**		
	- Interkontinentalni pravci turističkih kretanja - Kontinentalni pravci turističkih kretanja	- Definiše najvažnije turističke pravce	- Dati učenicima da na mapama nacrtaju najvažnije pravce turističkih kretanja (mogućnost podjele odjeljenja po grupama – grupni rad)
8.	**Važnije turističko-geografske regije svijeta**		
	- Španско sredozemlje - Azurna obala - Italijansko sredozemlje - Jadranska obala - Crnogorsko primorje - Francusko atlansko primorje - Portugalsko primorje - Primorske regije SAD (Florida i Kalifornija - Turistički afirmisane ostrvske grupe	- Opiše prirodne i antropogene vrijednosti važnijih turističko-geografskih regija svijeta	- Prikazivanje promotivnih materijala i posjeta web sajtovima nacionalnih turističkih organizacija - Po završetku teme, definisati više tema na koju će učenici uraditi seminarski rad ili organizovati grupni rad sa ciljem izrade PowerPoint prezentacije i njeno prezentovanje od strane grupe - Diskusija
9.	**Izabrane planinske turističko-geografske regije**		
	- Alpi (spoljšnji Alpi, zapadne Alpi, centralne i istočne Alpi) - Himalaji	- Opiše izabrane planinske turističko-geografske regije	- Prikazivanja slika i video zapisa u skaldu sa lekcijom - Po završetku teme, definisati više tema na koju će učenici uraditi seminarski rad ili

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			organizovati grupni rad sa ciljem izrade PowerPoint prezentacije i njeno prezentovanje od strane grupe - Diskusija
10.	**Banje i njihov turistički značaj**		
	- Regije banjskog turizma u Evropi	- Opiše regije banjskog turizma u Evropi	- Prikazivenja slika i video zapisa sa pojašnjenjima poznatih evropskih banja - Po završetku teme, definisati više tema na koje će učenici pripremiti PowerPoint prezentacije i njeno prezentovanje od strane grupe - Diskusija
11.	**Svjetske metropole – centri najvećeg turističkog prometa**		
	- Metropole evropskog turizma - Metropole mediteranskog turizima - Kontinentalne metropole turizma - Turističke metropole izvan Evrope - Ostale turističke metropole svijeta	- Opisuje svjetske metropole kao centre najvećeg turističkog prometa	- Prikazivanje promotivnih materijala i web prezentacija - Izrada PowerPoint prezentacije po završetku teme i njeno prezentovanje od stane grupe ili pojedinaca - Diskusija

6. Standardi znanja:

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Predmet i zadatak turističke geografije i njena veza sa drugim naukama

Učenik/učenica zna da:
- predstavi predmet izučavanja turističke geografije
- navodi povezanost turstičke geografije sa drugim naukama

Elementi turističkih kretanja

Učenik/učenica zna da:
- nabroji elemente turističkih kretanja i daje kratak opis

Turističke vrijednosti

Učenik/učenica zna da:
- nabroji prirodne i antropogene turističke vrijednosti i daje kratak opis značaja za turističku valorizaciju

Faktori turističkih kretanja
Učenik/učenica zna da:
- nabroji faktore turističkih kretanja i na jednom primjeru daje pojašnjenje

Oblici turističkih kretanja
Učenik/učenica zna da:
- razlikuje oblike turističkih kretanja

Uloga i značaj saobraćaja u turizmu
Učenik/učenica zna da:
- pojasni značaj saobraćaja u turizmu

Najvažniji pravci turističkih kretanja
Učenik/učenica zna da:
- navede najvažnije turističke pravce

Važnije turističko-geografske regije svijeta
Učenik/učenica zna da:
- pokaže na geografskoj karti položaj turističke regije
- opiše najbitnije prirodne i antropogene vrijednosti regija

Izabrane planinske turističko-geografske regije
Učenik/učenica zna da:
- pokaže na geografskoj karti položaj turističke regije
- opiše najbitnije prirodne i antropogene vrijednosti regija

Banje i njihov turistički značaj
Učenik/učenica zna da:
- pokaže položaj na geografskoj karti
- kratko opiše banjske centre i njihovu funkciju

Svjetske metropole – centri najvećeg turističkog prometa
Učenik/učenica zna da:
- pokaže položaj na geografskoj karti
- kratko opiše turističke vrijednosti

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- Dr I. Blažević i dr Z. Pepeonik: „Turistička geografija“, Školska knjiga, Zagreb, 1991.
- Dr M.Vasović i dr Ž.Jovičić: „Važnije turističko-geografske regije Evrope“, Rad, Beograd, 1982.
- Dr Ž. Jovičić: „Tursitička kretanja“, Turistička štampa, beograd, 1966.
- „Komplet atlas svijeta“, Monde neuf, Mediasat Group, podgorica, 2005.
- Dr S. Stanković: „Jezera svijeta“, Srpsko geografsko društvo, beograd, 1974.
- Ž. Jovičić: „Turistička geografija“, Naučna knjiga, beograd, 1989.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Promotivni materijali u skladu sa sadržajem	-	
5.	Internet konekcija	-	1
6.	Školske karte u skladu sa sadržajem (karta svijeta, po kontinentima, reginalno...)	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Provjera znanja u toku prezentovanja - PowerPoint prezentacija
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Visoka školska sprema (240 ETCS)iz oblasti geografije ili turizma.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Turističke regije svijeta je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Strani jezik II i III
- Istorija umjetnosti i kultura

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.9.2. TURISTIČKA GEOGRAFIJA CRNE GORE

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): TURISTIČKA GEOGRAFIJA CRNE GORE**

2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**

3. **Broj časova: 72**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
III	72			**72**	**4**
Ukupno	**72**			**72**	**4**

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**

- Upoznavanje sa turističko-geografskim položajem Crne Gore u odnosu na glavne turističke pravce;
- Predstavavljanje prirodnih i antropogenih turističkih vrijednosti Crne Gore;
- Predstavljanje gradskih naselja kao turističkih vrijednosti u Crnoj Gori;
- Predstavljanje objekata svjetske baštine u Crnoj Gori;
- Upoznavanje sa materijalnom osnovom za razvoj turizma Crne Gore;
- Predstavljanje turističkog prometa Crne Gore;
- Upoznavanje sa osnovnim oblicima turističke ponude Crne Gore;
- Upoznavanje sa značajem ravnomjernog regionalnog razvoja Crne Gore za turizam;
- Prezentovanje perspektiva razvoja turizma u Crnoj Gori.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Turističko-geografski položaj Crne Gore**		
	- Veličina teritorije i granice - Turistički položaj CG u odnosu na glavne turističke pravce - Položaj prema saobraćajnim pravcima	- Utvrdi turističko-geografski položaj Crne Gore u odnosu na glavne turističke pravce	- Definisanje geografskog položaja u koordinatnom sistemu i na karti - Sagledavajući emotivna područja pokrenuti diskusiju o položaju Crne Gore u odnosu na glavne turističke pravce, prije svega u Evropi - Predlaganje rješenja u cilju prevazilaženja nepovoljnosti
2.	**Prirodne i antropogene turističke vrijednosti CG**		

	Prirodne vrijednosti
	- Jadransko more
	- Planine kao prirodne turističke vrijednosti CG
	  - Planine CG
	  - Planine kao samostalne turističke vrijednosti
	  - Planine kao komplementarne turističke vrijednosti CG
	- Jezera kao turističke vrijednsoti CG
	  - Jezera kao samostalne turističke vrijednosti
	  - Jezera kao komplementarne turističke vrijednsoti
	  - Vještačka jezera i njihov privredni zančaj
	- Rijeke kao samostalne turističke vrijednsoti
	- Rijeke kao komplementarne turističke vrijednosti
	- Termomineralni i drugi izvori
	- Nacionalni parkovi CG
		- Predstavi prirodne i antropogene turističke vrijednosti Crne Gore	- Predstavljanje kriterijuma za turističku valorizaciju prirodnih i antropogenih vrijednosti
			- Podijeliti učenike u više grupa i dati im osnovne karakteristike neke od prirodnih i antropogenih vrijednosti
			- Pokrenuti diskusiju u okviru grupe o mogućim oblicima i vrstama turizma na osnovu datih kriterijuma.
			- Svaka grupa przentuje svoje stavove
			- Diskusija

	Antropogene vrijednosti - Arheološke turističke vrijednosti - Spomeničke vrijednosti - Umjetničke i etnograske		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	turističke vrijednosti - Vrijednosti iz kamenog doba		
3.	**Gradska naselja kao turističke vrijednosti u CG**		
	- Glavni grad - Prijestonica - Gradovi – turistički centri - Gradovi na važnijim saobraćajnicama	- Predstavi gradska naselja kao turističke vrijednosti u Crnoj Gori	- Podijeliti učenike na grupe u skladu sa turističkom podjelom gradova u CG. Učenici rade PowerPoint prezentacije. - Prezentacija
4.	**Objekti svjetske baštine u Crnoj Gori**		
	- Kotor sa okolinom - Durmitor sa kanjonom rijeke Tare	- Predstavi objekte svjetske baštine u Crnoj Gori	- Učenicima dati zadatak da donesu slike objekata svjetske baštine u CG ili da pripreme Powerpoint prezentaciju. - Igranjem uloga vodiča predstaviti glavne turističke vrijednosti
5.	**Materijalna osnova turizma**		
	- Saobraćajnice i saobraćajna sredstva - Receptivni kapaciteti - Ostali kapaciteti	- Opiše materijalnu osnovu za razvoj turizma Crne Gore	- Uraditi komparativnu analizu sobraćajne infrastrukutre po crnogorskim regijma i Grne Gore sa zemljama razvijenih zemalja – definisati prednosti i nedostatke. Diskusija o potrebnim mjerama u CG - Analizirati statističke podatke MONSTAT-a o vrsti i kapacitetima smještajnih kapaciteta Crne Gore. Uporediti sa zadatim projekcijama Strategije razvoja turizma u Crnoj Gori. Diskusija i predlozi
6.	**Promet turista**		
	- Promet domaćih turista - Promet stranih turista	- Predstavi turistički promet Crne Gore	- Uraditi Komparativnu analizu sa turističkim prometom manjih zemalja (Monako) i zemljama u okruženju (Hrvatska, Italija, Albanija, Srbija...). Izvršiti analizu strukture gostiju prema MONSTAT-ovim podacima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
7.	**Oblici turističkog prometa**		
	- Osnovni oblici prometa - Ostali oblici prometa	- Utvrdi osnovne oblike turističke ponude Crne Gore	- Definisati osnovne i ostale oblike turističkog prometa u CG- Pokrenuti diskusiju oko mogućnosti za razvoj novih oblika
8.	**Regionalni aspekt turizma Crne Gore**		
	- Pojam turističko-geografske regije - Turističke regije CG - Unutrašnja struktura regija	- Prepozna značaj ravnomjernog regonalnog razvoja Crne Gore za turizam	- Na primjerima ukazati na neravnomjernost razvoja CG. Dati primjere drugih zemalja (Francuska – primorski i planinski turizam)
9.	**Perspektive razvoja turizma u Crnoj Gori**		
	- Turizam i moderni trendovi - Projekti specifičnih vidova turizima - Problemi i ograničenja - Perspektive u Strategiji razvoja turizma do 2020. godine	- Prezentuje perspektive razvoja turizma u Crnoj Gori	- Pokrenuti grupne diskusije o mogućnostima unapređenja turizma u CG, po segmentima. Iznošenje stavova i diskusija u plenumu

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanjih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Turističko-geografski položaj Crne Gore
Učenik-učenica zna da:
- pokaže položaj CG na karti u odnosu na glavne turističke pravce
- pojasni položaj CG u odnosu na glavne turističke pravce

Prirodne i antropogene turističke vrijednosti CG
Učenik-učenica zna da:
- nabroji elemente prirodnih i antropogenih turističkih vrijednosti
- na lokalnim primjerima, predstavi prirodne i antropogene turističke vrijednosti
- opiše najatraktvnije prirodne i antropogene turističke vrijednosti CG

Gradska naselja kao turističke vrijednsoti u CG
Učenik-učenica zna da:
- izvrši podjelu gradskih naselja po turističkoj važnosti
- opiše najznačajnije turističke vrijednosti crnogorskih gradova

Objekti svjetske baštine u Crnoj Gori
Učenik-učenica zna da:
- nabroji objekte svjetske baštine u CG i pojasni osnovne vrijednosti zbog kojih su proglašeni objektima svjetske baštine

Materijalna osnova turizma

Učenik-učenica zna da:
- predstavi najznačajnije elemente materijalne osnove turizma u CG

Promet turista
- prezentuje strukturu turističkog prometa i osnovne karakteristike

Oblici turističkog prometa
Učenik-učenica zna da:
- nabroji osnovne oblike turističkog prometa u CG

Regionalni aspekt turizma Crne Gore
Učenik-učenica zna da:
- definiše pojam turističke regije
- definiše turističke regije u CG
- opiše unutrašnju strukturu određene regije

Perspektive razvoja turizma u Crnoj Gori
Učenik-učenica zna da:
- prezentira strateški plan razvoja turizma u CG

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- Z. Bešić: „Krasni kanjoni na teritoriji Crne Gore i njihove prirodne ljepote“, Glasnik Republičkog zavoda za zaštitu prirode – Prirodnjačkog muzeja, br. 4, Titograd, 1971.
- M. Brajović: „Durmitor i Tara – svjetska prirodna baština“, Stručna knjiga, Beograd, 1987.
- M. Burić: „Geografsko istorijski atlas“, Institut za geografiju, Nikšić, 2003.
- M. Vasović: „Geografske odlike Crne Gore“, monografija – Crna Gora, “Književne novine”, Beograd, 1976.
- O. Vizi: „Životinjski svijet Crne Gore“, Zbornik radova sa naučkog skupa Crna Gora, ekološka država, Podgorica, 1993.
- Grupa autora, „Geografija Crne Gore – faktori prerazmještaja stanovništva“, „Univerzitetska riječ“, Nikšić, 1991.
- Z. Ivanović: „Prirodni resursi kao značajan faktor ekonomske stabilizacije u Crnoj Gori“, Godišnjak Ekonomskog fakulteta (povodom 25 godina), br. 8, Titograd, 1985.
- Ž. Jovičić: „Turistička geografija“, Naučna knjiga, Beograd, 1989.
- S. Kasalica, Klima Durmitora i njen značaj za turizam, Zbornik radova profesora i saradnika Pedagoške akademije u Nikšiću, br. 5 – 6, Nikšić, 1975.
- S. Kasalica: „Sjeverna Crna Gora”, turističko – geografska studija, NIO, „Univerzitetska riječ”, Nikšić, 1988.
- B. Milojević: „Doline Tare, Pive i Morače”, geografska promatranja, Naučno.
- S. Nikolić: „Priroda i turizam Crne Gore”, ekološka pitanja zaštite i razvoja, Republički zavod za zaštitu prirode, Podgorica, 2000.
- B. Radojičić: „Geografija Crne Gore”, prirodna osnova, Unireks, Nikšić, 1996.
- S. Stanković: „Planinska jezera Crne Gore”, Limnološka monografija, Srpsko geografsko društvo, Beograd, 1998.
- B. Stanišić, M. Vujošević: „Turistička geografija”, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, Zavod za izdavanje udžbenika Novi Sad, Beograd - N. Sad 1989.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave,

praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Promotivni materijali u skladu sa sadržajem	-	
5.	Internet konekcija	-	1
6.	Školske karte Crne Gore u skladu sa sadržajem	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Provjera znanja u toku prezentovanja - PowerPoint prezentacija
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Visoka školska sprema (250 ETCS) iz oblasti turizma ili geografije.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Turistička geografija Crne Gore je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Strani jezik II i III
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Vodički poslovi
- Ekologija i zaštita životne sredine

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.10. PRAVO

1. Oznaka i naziv modula: PRAVO

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Upoznavanje sa ulogom i značajem prava i države u društvu;
- Upoznavanje sa značajem zaključivanja ugovora, pravima i obavezama koja proizilaze iz njih;
- Upoznavanje sa vrstama odgovornosti za privredne prestupe i prekršaje.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Pravo	IV	66	4
Ukupno			66	4

4.1. Dio modula (predmet): PRAVO

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): PRAVO**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**
3. **Broj časova: 72**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
III	36	30		66	4
Ukupno	36	30		66	4

Vježbe: odjeljenje se ne dijeli na grupe.

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Upoznavanje sa pojmom prava i države, njenim elementima i razvijanje svijesti o njihovom značaju.
- Upoznavanje sa subjektima prava i njihovima razlikama.
- Upoznavanje sa pojmom i vrstama pravnih normi i razvijanje osjećaja za odgovornost.
- Upoznavanje sa pravnim poslovima i obligacionim odnosima.
- Upoznavanje sa pojmom, vrstama i opštim uslovima za zaključivanje ugovora i razvijanje svijesti o preuzimanju odgovornosti i poštovanju odredbi ugovora.
- Osposobljavanje sa izradu pojedinih vrsta ugovora i razvijanje preciznosti i tačnosti u radu.
- Upoznavanje sa vrstama bankarskih poslova i hartijama od vrijednosti i vrstama odgovornosti za privredne prestupe i prekršaje.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **ČETVRI**

Redni Broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Pojam, značaj prava i države**		
	- Pojam i značaj prava - Pojam i elementi države	- Prepozna značaj prava i razlikuje elemente države	- Pokrenuti grupnu diskusiju o značaju prava i države za društvo
2.	**Subjekti prava**		
	- Subjekti prava - Fizička lica kao subjekti prava - Pojam i vrste pravnih lica	- Razlikuje subjekte prava	- Pokrenuti grupnu diskusiju o razlikama između fizičkih i pravnih lica
3.	**Pravne norme**		
	- Pojam, elementi i vrste pravnih normi	- Objasni pravne norme, njihove elemente i vrste	**Vježba:** - Pronaći primjer pojedinačne pravne norme i objasniti njene elemente
4.	**Pravni poslovi**		
	- Pojam pravnih poslova - Vrste pravnih poslova	- Objasni pojam i navede vrste pravnih poslova	**Vježba:** - Primjer jednostranog pravnog posla (testament)
5.	**Obligacioni odnosi**		
	- Pojam obligacija i obligacionih odnosa - Vrste obligacija	- Objasni i navede vrste obligacija	
6.	**Ugovori**		
	- Pojam ugovora i opšti uslovi za zaključivanje ugovora - Načini prestanka ugovora	- Objasni pojam i opšte uslove za zaključivanje ugovora i načine prestanka	Pokazati učenicima primjer jednog ugovora
7.	**Vrste ugovora**		
	- Ugovor o prodaji (pojam i elementi ugovora)	- Sastavi ugovor o prodaji, posredovanju, špediciji, prevozu robe i putnika i osiguranju	**Vježba:** - Izrada ugovora o prodaji
	- Ugovor o posredovanju (pojam i elementi ugovora)		**Vježba:** - Izrada ugovora o posredovanju
	- Ugovor o špediciji (pojam i elementi ugovora i vrste špedicija)		**Vježba:** - Izrada ugovora o špediciji
	- Ugovor o prevozu robe i putnika (pojam i elementi ugovora)		**Vježba:** - Izrada ugovora o prevozu robe i putnika
	- Ugovor o osiguranju (pojam i elementi		**Vježba:** - Izrada ugovora o

Redni Broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	ugovora)		osiguranju
8.	**Bankarski poslovi**		
	- Pojam i vrste bankarskih poslova	- Objasni i navede vrste bankarskih poslova	
9.	**Hartije od vrijednosti**		
	- Pojam i vrste hartija od vrijednosti	- Ispuni ček, konosman i mjenicu	**Vježba:** - Popunjavanje čeka, mjenice i konosmana
10.	**Pojam i vrste odgovornosti za privredne prestupe i prekršaje**		
	- Pojam i vrste odgovornosti za privredne prestupe i prekršaje	- Razlikuje vrste odgovornosti za privredne prestupe i prekršaje	

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Pojam, značaj prava i države
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam i značaj prava
- objasni pojam i značaj države i navede njene elemente

Subjekti prava
Učenik/učenica zna da:
- navede i objasni subjekte prava
- navede razliku između fizičkih i pravnih lica

Pravne norme
Učenik/učenica zna da:
- objasni značaj pravnih normi i na primjeru objasni njene elemente
- navede i objasni vrste pravnih normi
- navede razlike između pojedinačne i opšte pravne norme

Pravni poslovi
Učenik/učenica zna da:
- objasni šta je pravni posao i kako nastaje
- navede i objasni vrste pravnih poslova

Obligacioni odnosi
Učenik/učenica zna da:
- objasni šta je obligacioni odnos
- navede vrste obligacionih odnosa

Ugovori
Učenik/učenica zna da:
- objasni šta je ugovor i navede opšte uslove za njegovo zaključivanje
- navede načine prestanka ugovora

Vrste ugovora
Učenik/učenica zna da:
- navede vrste ugovora i objasni njihov značaj
- navede i objasni elemente ugovora o prodaji,
- navede i objasni elemente ugovora o posredovanju
- navede i objasni elemente ugovora o špediciji,
- navede i objasni elemente ugovora prevozu robe i putnika
- navede i objasni elemente ugovora osiguranju

Bankarski poslovi
Učenik/učenica zna da:
- objasni i navede vrste bankarskih poslova

Hartije od vrijednosti
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam hartija od vrijednosti
- objasni šta je ček, konosman i mjenica

Pojam i vrste odgovornosti za privredne prestupe i prekršaje
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam odgovornosti za privredne prestupe i prekršaje
- navede vrste odgovornosti za privredne prestupe i prekršaje

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- N.Subotić- Konstantinović, B. Mijatović: „Pravo“, za treći razred ekonomske škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2006.
- N.Subotić- Konstantinović, B. Mijatović: „Pravo“, za četvrti razred ekonomske škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2006.
- Oliver B.Antić: „Poslovi pravnog prometa“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Oliver B.Antić: „Poslovi pravnog prometa“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Dr R. Korać, Dr Z. Rašović: Ugovori u 100 obrazaca, Kulturno-prosvjetna zajednica, Podgorica, 1998.
- Zakon o obligacionim odnosima Crne Gore, Sl.list Crne Gore, broj 47/08. od 07.08.2008.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni Broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani pravnik;
- Visoka stručna sprema iz oblasti prava – 240 ECT.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Pravo je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Preduzeništvo
- Agencijsko poslovanje
- Osnove turizma
- Poslovna ekonomija
- Finansijsko poslovanje
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Turistički projekti

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

2.11. PREDUZETNIŠTVO

1. Oznaka i naziv modula: PREDUZETNIŠTVO

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za kreiranje i pokretanje biznisa;
- Razvijanje inicijativnosti, kreativnosti, odgovornosti, komunikativnosti i timskog rada.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Preduzetništvo	IV	66	4
Ukupno			66	4

4.1. Dio modula (predmet) PREDUZETNIŠTVO

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): PREDUZETNIŠTVO**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**
3. **Broj časova:**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
IV	18	48		66	4
Ukupno	18	48		66	4

Vježbe: odeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika.

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**
- Upoznavanje sa pojmovima iz preduzetništva i razvijanje svijesti o njegovom značaju.
- Upoznavanje sa pojmom ideje, izvorima i tehnikama za pronalaženje biznis ideje, osposobljavanje za timski rad i razvijanje inicijativnosti.
- Prepoznavanje poslovne šanse i razvijanje logičkog mišljenja i sposobnosti za pravilno zaključivanje.
- Procjena biznis ideje korišćenjem SWOT analize i razvijanje analitičkog mišljenja.
- Definisanje vizije, misije, postavljanje poslovnih ciljeva i razvijanje vještine planiranja.
- Upoznavanje sa strukturom biznis plana, postupkom istraživanja tržišta, izrada biznis plana i razvijanje organizacionih sposobnosti.
- Osposobljavanje za prezentovanje biznis plana i razvijanje prezentacijskih vještina.
- Upoznavanje sa oblicima obavljanja privrednih djelatnosti.
- Osposobljavanje za kreiranje vizuelnog identiteta privrednog društva i razvijanje kreativnih sposobnosti.
- Upoznavanje sa postupkom registracije privrednog društva.
- Upoznavanje sa postupkom prijema radnika u radni odnos.
- Razvijanje svijesti o pravilima ponašanja u poslovnom okruženju i njihova primjena.

- Osposobljavanje za organizovanje i vođenje poslovnog sastanka i razvijanje komunikacijskih vještina.
- Osposobljavanje za promovisanje privrednog društva, proizvoda/usluge.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod u preduzetništvo**		
	- Pojam preduzetništva - Istorija preduzetništva - Pojam preduzetnika (ekonomski, psihološki, sociološki pristup i zablude o peduzetnicima)	- Prepozna značaj preduzetništva i preduzetničkih vještina, kao i pokretanja sopstvenog biznisa	- Pokrenuti grupnu diskusiju o mogućnostima zapošljavanja koje nudi kvalifikacija koju stiču **Vježba:** - Dati učenicima test za procjenu preduzetničih osobina
2.	**Biznis ideja**		
	- Pojam ideje - Biznis ideja (proizvod/usluga i prikupljanje ideja)	- Osmisli biznis ideju koristeći razne tehnike	**Vježba:** - Podstaći učenike na razmišljanje o problemima sa kojima se srijeću i načinima njihovog rješavanja
	- Tehnike za pronalaženje biznis ideje (kopiranje postojećih poslova, mapiranje, pretvaranje hobija u potencijalni posao, korišćenje radnog iskustva za pokretanje posla, brainstorming tehnika i inovacije novih proizvoda/usluga)		**Vježba:** - Primjeniti brainstorming tehniku za pronalaženje biznis ideje **Vježba:** - Podstaći svakog učenika da osmisli i provjeri sopstvenu biznis ideju **Napomena**: U ovom dijelu, nastavnik može pozvati na čas lokalnog preduzetnika „mentora“ **Vježba:** - Podijeliti učenike na timove i uputiti ih na izbor timske biznis ideje **Napomena:** Sve naredne vježbe se izvode timski. Svaki tim treba da ima folder za čuvanje dokumentacije (istraživanja, upitnici/ankete, SWOT analiza, djelovi biznis plana, konkurs, CV, reklamni materijal i ostali materijali sa vježbi)
	- Poslovna šansa (posmatranje promjena i trendova, rješavanje problema, pronalaženje	- Na osnovu istraživanja, prepozna poslovnu šansu na tržištu i donese konačnu odluku o biznis	**Vježba:** - Uraditi provjeru poslovne šanse na osnovu istraživanja

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	praznina na tržištu, takmičenje/konkurencija, provjera poslovne šanse, konačna odluka)	ideji	tržišta **Vježba:** - Prezentovati biznis ideje timovima učenika i lokalnim preduzetnicima „mentorima“
3.	**Analiza i planiranje biznisa**		
	- SWOT analiza	- Procijeni biznis ideju na osnovu SWOT analize	**Vježba:** - Uraditi SWOT analizu biznis ideje i prezentovati
	- Ciljevi i poslovna politika preduzeća (vizija, misija, ciljevi, poslovna politika, strategija)	- Definiše viziju, misiju, poslovne ciljeve i razlikuje strategije koje se najčešće koriste (ofanzivna, defanzivna, strategija imitacije i tradicionalistička)	**Vježba:** - Definisati viziju, misiju i postaviti ciljeve poslovanja
	- Biznis plan (struktura, analiza tržišta prodaje i konkurencije, analiza tržišta nabavke, marketing plan – cijena, lokacija, distibucija i promocija, tehničko-tehnološka analiza, finansijski plan sa vremenskim okvirom realizacije)	- Uradi biznis plan na osnovu istraživanja i analiza svih elemenata koji ga čine i procijeni isplativost i rizik ulaganja u njegovu realizaciju	**Vježba:** - Započeti izradu biznis plana. Dati osnovne podatke o timu, opis biznis ideje i proizvoda/usluge) **Vježba:** - Uraditi analizu tržišta prodaje (profil kupaca/korisnika, obim prodaje itd.) **Vježba:** - Uraditi analizu konkurencije (snage i slabosti konkurenata i prednosti u odnosu na njih) **Vježba:** - Uraditi analizu tržišta nabavke (prikupiti informacije o dobavljačima, njihovim cijenama, lokaciji, kvalitetu i sl.) **Vježba:** - Uraditi marketing plan (odrediti cijenu proizvoda/usluge, lokaciju, načine distribucije i promocije) **Vježba:** - Uraditi tehničko-

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			tehnološku analizu biznis ideje **Vježba:** - Uraditi finasijski plan (početna ulaganja, izvore finansiranja, bilans uspjeha) **Vježba:** - Uraditi vremenski plan realizacije **Vježba:** - Uraditi rezime biznis plana **Vježba:** - Kompletirati biznis plan
	- Prezentacija (način, pravila i struktura prezentacije)	- Prezentuje biznis plan koristeći pravila za uspješno prezentovanje	**Vježba:** - Definisati zajedno sa učenicima kriterijume za procjenu kvaliteta prezentacije - Dati svakom timu učenika da kreira Power Point prezentaciju biznis plana **Vježba:** - Prezentacija biznis plana i procjena kvaliteta prezentacije i biznis plana od strane ostalih timova **Preporuka:** - Prezentacija biznis planova preduzetnicima „mentorima“ i drugim relevantnim licima **Napomena**: - Pripremiti učenike za školsko i državno takmičenje za najbolji biznis plan. Svaki tim učenika mora da ima urađen biznis plan.
4.	**Osnivanje privrednog društva**		
	- Oblici obavljanja privrednih djelatnosti (preduzetnik, ortačko društvo, komanditno društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i djelovi	- Razlikuje oblike obavljanja privrednih djelatnosti	**Vježba:** - Dati timovima učenika da pronađu primjer različitih oblika obavljanja privrednih djelatnosti i objasne njegove specifičnosti

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	stranog društva)		
	- Naziv i vizelni identitet privrednog društva (ime preduzeća, logotip, zaštitna boja, tipografija, maskota, grb, slogan)	- Osmisli vizuelni identitet privrednog društva, proizvoda/usluge	**Vježba:** - Dati svakom timu da osmisli ime svog privrednog društva **Vježba:** - Kreirati logotip svog privrednog društva **Vježba:** - Kreirati slogan svog privrednog društva ili svog proizvoda/usluge
	- Registracija privrednog društva	- Pripremi potrebnu dokumentaciju za registraciju privrednog društva	- Dati svakom timu da prikupi informacije i formulare za registraciju jednog od oblika za obavljanje privredne djelatnosti **Vježba:** - Dati svakom učeniku da popuni formular za registraciju Preduzetnika
	- Prijem radnika u radni odnos	- Sastavi konkurs, prijavu, radnu biografiju (CV) i organizuje intervju za prijem u radni odnos	**Vježba:** - Izraditi konkurs za prijem u radni odnos na osnovu primjera **Vježba:** - Izraditi i prezentovati radnu biografiju CV **Vježba:** - Sastaviti prijavu za prijem u radni odnos i obaviti intervju za posao igrom uloga
5.	**Poslovna i tržišna komunikacija**		
	- Poslovni kodeks	- Primjeni pravila poslovnog kodeksa	Pokrenuti diskusiju o pravilima poslovnog kodeksa i analizirati različite primjere **Vježba:** - Osmisliti i nacrtati uniformu preduzeća u skladu sa djelatnošću kojom se bavi i prezentovati rad svog tima
	- Poslovni sastanak (priprema, tok i	- Organizuje i vodi poslovni sastanak	**Vježba:** - Pripremiti i organizovati

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	završetak sastanka)		poslovni sastanak i sastaviti poziv za učešće
	- Promocija (privredna propaganda, lična prodaja, prodajna promocija, odnosi sa javnošću i propagandna poruka)	- Promoviše privredno društvo, proizvod/uslugu (kreira reklamnu poruku, flajer i ostali propagandni materijal)	Zadati učenicima da isplaniraju oblike promocije i prikupe informacije o medijima na kojima će se reklamirati **Vježba:** - Kreirati reklamnu poruku **Vježba:** - Osmisliti i izraditi flajer

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Uvod u preduzetništvo
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam i značaj preduzetništva
- kratko opiše nastanak i razvoj preduzetništva
- navede i kratko opiše pristupe teoriji o preduzetniku

Biznis ideja
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam ideje
- definiše biznis ideju i razlikuje oblike u kojima se realizuje
- navede tehnike za pronalaženje biznis ideja i opiše jedan primjer
- razlikuje biznis ideju od poslovne šanse
- osmisli i opiše biznis ideju

Analiza i planiranje biznisa
Učenik/učenica zna da:
- objasni šta je SWOT analiza
- definiše pojam vizije, misije i ciljeva preduzeća
- razlikuje poslovnu politiku od poslovne strategije
- navede i objasni elemente biznis plana
- objasni prednosti i nedostatke svoje biznis ideje u odnosu na druge iste ili slične
- navede ko su potencijalni kupci/korisnici njegovih proizvoda/usluga
- navede koje potrebe kupaca/korisnika zadovoljava njegov proizvod/usluga
- identifikuje i opiše konkurenciju
- navede potencijalne dobavljače
- objasni elemente marketing plana
- objasni elemente finansijskog plana
- definiše osnovna i obrtna sredstva
- navede izvore finansiranja biznis ideje
- definiše ukupni godišnji prihod i rashod (bilans uspjeha)
- kratko prezentuje biznis plan poštujući pravila prezentovanja

Osnivanje privrednog društva
Učenik/učenica zna da:
- razlikuje oblike obavljanja privrednih djelatnosti
- osmisli vizuelni identitet privrednog društva (ime, logotip i slogan)
- objasni postupak registracije privrednog društva i popuni formular za registraciju preduzetnika
- osmisli jednostavan konkurs za prijem radnika u radni odnos
- uradi svoju radnu biografiju (CV)
- sastavi prijavu za prijem u radni onos

Poslovna i tržišna komunikacija
Učenik/učenica zna da:
- navede oblike poslovnog ponašanja u skladu sa IMPULS pravilima
- sastavi poziv za poslovni sastanak
- razlikuje pozitivno od negativnog ponašanja na poslovnom sastanku
- razlikuje oblike promocionih aktivnosti
- navede primjer reklamne poruke

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- Grupa autora: „Mladi preduzetnici“, priručnik iz preduzetništva za učenike srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2012.
- Grupa autora: „Mladi preduzetnici“, priručnik iz preduzetništva za nastavnike srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2012.
- D.Lajović: „Preduzetništvo“, Ekonomski fakultet, Podgorica
- D.Lajović i grupa autora: „Preduzetništvo u novi milenijum“, CID, Podgorica, 2001.
- Zakon o privrednim društvima Crne Gore, Sl.list Crne Gore, broj 36/2011. od 27.7.2008.
- Zakon o radu Crne Gore, Sl.list Crne Gore, broj 49/2008. od 15.8.2008.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni Broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	6
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani ekonomista;
- Visoka stručna sprema iz oblasti ekonomije – 240 ECT.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Preduzetništvo je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Briga o gostu
- Strani jezik II i III
- Pravo
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Finansijsko poslovanje
- Poslovna ekonomija
- Osnove turizma
- Poslovna informatika
- Poslovna psihologija
- Turistički projekti (izrada i izvođenje prezentacija)

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

3. IZBORNI UŽE STRUČNI MODULI (IUSM)

3.1. BRIGA O GOSTU

1. Oznaka i naziv modula: BRIGA O GOSTU

2. Kreditna vrijednost modula: 03

3. Ciljevi modula:
- Razvoj svijesti o značaju ispravnih odnosa i pravilnog ophođenja sa gostima.

4.DJELOVI MODULA:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Briga o gostu	IV	66	3
Ukupno			66	3

4.1. DIO MODULA (PREDMETA): BRIGA O GOSTU

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): Briga o gostu**
2. **Kredintna vrijednost dijela modula (predmeta): 03**
3. **Broj časova: 66**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrzovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
IV	20	10	36	66	03
Ukupno	20	10	36	66	03

Vježbe: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika
Praktična nastava: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika

4.Ciljevi dijela modula:
- Razvoj svijesti o značaju pravilnog ophođenja sa gostima.
- Osposobljavanje za prepoznavanje faktora koji utiču na očekivanja gostiju i u skladu sa njima formiranje ponude proizvoda i usluga.
- Sticanje osnovnih kompetencija turističko –ugostiteljskih radnika za kvalitetno pružanje usluga.
- Razvijanje svijesti o značaju komunikacije.
- Osposobljavanje za vrednovanje primjedbi gostiju i rješavanje problema.
- Osposobljavanje za vrednovanje značaja stvaranja prvog utiska i profesionalnog imidža.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Predmet i zadatak modula Briga o gostu i njena uloga u turizmu i ugostiteljstvu**		
	- Smisao ugostiteljstva i turizma i njiha sličnost sa „show business-om“ - Osnov i značaj kvalitetne usluge - Briga o gostu=ljubaznost - Razlike između gostoljubivosti i profesionalnosti - Očekivanja gosta od zaposlenih u ugostiteljstvu (devet najvažnijih očekivanja gosta) - Pretpostavke za pružanje kvalitetne usluge - Piramida turističkih potreba	- Procijeni značaj pravilnog ophođenja sa gostima	- Definisanje predmeta Briga o gostu - Veza Brige o gostu sa turizmom i ugostiteljstvom - Predavanje zasnovano na primjerima - Podijeliti odjeljena na 3 ili 4 grupe (u zavisnosti od broja učenika) i podsticati grupnu diskusiju o piramidi turističkih potreba na konkretnim primjerima. Član grupe prezentuje stavove. -Diskusija
2.	**Vrednovanje kvaliteta proizvoda i usluga**		
	- Kvalitet usluga - Aspekti usluga i njihova usaglašenost	- Prepoznaje faktore koji utiču na očekivanja gostiju i u skladu sa njima formira ponudu proizvoda i usluga	- Predavanje (PowerPoint prezentacija), uz prikazivanje odgovarajućih primjera na slikama - Podijeliti odjeljena na 3 ili 4 grupe. Obezbijediti im neophodan pisani materijal zasnovan na ispitivanju turističkog tržišta i najnovijih trendova u hotelijerstvu i turizmu. Svaka grupa dobija određeni dio materijala i pravi PowerPoint prezentaciju.Član grupe prezentuje stavove. - Diskusija
3.	**Briga o gostu prema radnim mjestim**		
	- Briga o gostu prema radnim mjestima u turizmu i ugostiteljstvu - Kompetencije specifične za turizam i ugostiteljstvo	- Pojašnjava značaj osnovnih kompetencija turističko–ugostiteljskih radnika za kvalitetno pružanje usluga	- Predavanje zasnovano na primjerima iz prakse - PowerPoint prezentacija - Vježbe: Igra uloga prema radnim mjestima - Diskusija
4.	**Komunikacija i oblici komunikacije**		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Odnos prema poslu i gostima - Uspješnost komunikacije - Određivanje komunikacijskih vještina - Komunikacijske vještine - Afirmativni govor - Oblici i kategorije komunikacije - Telefoniranje - Odlučivanje gosta o izboru hotela - Očekivanje gosta u ugostiteljskim objektima i turističkoj agenciji	- Razlikuje uspješnu i neuspješnu komunikaciju	- Predavanja utemeljiti na primjerima - Vjezbe: Podijeliti odjeljenje na 3 grupe. Svaka grupa će raditi na predstavljanju jednog vida komunikacijskih vještina. Član grupe prezentuje stav o određenoj komunikacijskoj vještini - Diskusija
5.	**Rješavanje pritužbi gosta**		
	- Trenutak istine (gost stvara mišljenje o kvalitetu agencije, hotela, restorana) - Asertivna komunikacija - Rješavanje pritužbi - Žalba=poklon	- Vrednuje primjedbe gostiju i rješava probleme	- Predavanja preko PowerPoint prezentacije utemeljena na primjerima - Igra uloga: Trenutak istine na recepciji
6.	**Stvaranje profesionalnog imidža**		
	- Propisani spoljašnji izgled zaposlenih - Značaj stava	- Vrednuje značaj stvaranja prvog utiska i profesionalnog imidža	- Ukazati na značaj prvog utiska i nemogućnost ponavljanja istog - Predavanje o značaju profesionalnog imidža za preduzeća u ugostiteljstvu i turizmu - PowerPoint prezentacija učenika u kojoj oni na konkretnim primjerima (slike) objašnjavaju značaj dres koda i spoljašnjeg izgleda u cjelosti

Razred: **ČETVRTI** (PRAKTIČNA NASTAVA 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Predmet i zadatak modula Briga o gostu i njena uloga u turizmu i ugostiteljstvu**		
		- Procijeni značaj pravilnog ophođenja sa gostima	- Priprema kompletne dokumentacije za „Mise en place" na recepciji - Igra uloga
2.	**Vrednovanje kvaliteta proizvoda i usluga**		
		- Prepoznaje faktore koji utiču na očekivanja gostiju i u skladu sa njima formira ponudu proizvoda i usluga	- Učenici, podijeljeni po grupama, donose materijal i na času pripremaju PowerPoint prezentacije na temu različitih kombinacija svih aspekata usluge. - Član grupe prezentuje - Debata (iznošenje različitih stavova o kombinaciji svih aspekata usluga)
3.	**Briga o gostu prema radnim mjestim**		
		- Pojašnjava značaj osnovnih kompetencija turističko –ugostiteljskih radnika za kvalitetno pružanje usluga	- Igra uloga: Poslovi: recepcionera, poslovi radnika u agenciji (anketa) - PowerPoint prezentacije učenika o sektorima u hotelu i brizi o gostu po radnim mjestima (sa primjerima negativnog i/ili pozitivnog ponašanja prema gostu, kao i odnosima zaposlenih u kolektivu).
4.	**Komunikacija i oblici komunikacije**		
		- Razlikuje uspješnu i neuspješnu komunikaciju	- Igra uloga: Telefonski razgovor na recepciji (poštovanje svih koraka i procedure)
5.	**Rješavanje pritužbi gosta**		
		- Vrednuje primjedbe gostiju i rješava probleme	- Igra uloga: Problem na recepciji, problem u restoranu - Primjer: Agresivno ponašanje gosta naspram asertivnog ponašanja zaposlenog
6.	**Stvaranje profesionalnog imidža**		
		- Vrednuje značaj stvaranja prvog utiska i profesionalnog imidža	- Igra uloga: „Ne postoji druga šansa za prvi utisak", u kojoj učenici

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			simuliraju različite vrste mogućeg prvog utiska na prisutne - Diskusija

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja

Predmet i zadatak modula Briga o gostu i njena uloga u turizmu i ugostiteljstvu
Učenik/ca zna da:
- predstavi predmet izučavanja brige o gostu
- pojasni smisao ugostiteljstva i turizma
- razlikuje gostoljubivost od profesionalnosti
- nabroji najvažnija očekivanja gosta od zaposlenih u ugostiteljstvu
- predstavi piramidu turističkih potreba

Vrednovanje kvaliteta proizvoda i usluga
Učenik/ca zna da:
- pojasni na primjerima značaj kvaliteta usluga
- nabroji aspekte usluga i njihovu usaglašenost

Briga o gostu prema radnim mjestim
Učenik/ca zna da:
- opiše značaj brige o gostu prema radnim mjestima u turizmu i ugostiteljstvu
- nabroji kompetencije specifične za turizam i ugostiteljstvo

Komunikacija i oblici komunikacije
Učenik/ca zna da:
- napravi razliku između uspješne i neuspješne komunikacije
- opiše odnos prema poslu i gostima
- razlikuje afirmativni od negativnog govora
- nabroji vrste komunikacije

Rjesavanje pritužbi gosta
Učenik/ca zna da:
- pojasni trenutke u kojima gost stvara mišljenje o kvalitetu agencije, hotela, restorana
- pojasni asertivnu komunikaciju
- opiše proces rješavanja pritužbi

Stvaranje profesionalnog imidza
Učenik/ca zna da:
- opiše važnost spoljnjeg izgleda zaposlenih
- pojasni značaj stava zaposlenih

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- A. Tomašević, M. Rasan Krizanac, N. Komen i Dusko Serdar: „Briga o gostu“, Agencija za strukovno obrazovanja i British Council, Zagreb, 2009.
- I. Avelini Holjevac: „Upravljanje kvalitetom u turizmu i hotelskoj industriji“, Fakultet za turistički i hotelski menadžment, Opatija, 2002.
- D. Nedić: „Poslovna komunikacija – korak po korak“, Business Start-up Center, Kragujevac, 2008.
- Alan i Barbara Piz: „Definkitivni vodič kroz govor tela“, Mono i Manjana, Beograd, 2002.

Časopisi i publikacije:

- „Turizam “ broj 8, časopis iz turizma, Lj. Kosar: „Sistem upravljanja kvalitetom – izazov i imperativ hotel menadžmenta“ (izdavač: Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad, 2004.)

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Promotivni materijali u skladu sa sadržajem	-	
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:

- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena prakse jednom u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.(U+V+P). Ukoliko modul realizuje više nastavnika usaglašavaju ocjenu uz uslov da su pozitivne ocjene iz terija sa vježbama i praktične nastave.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu dostignutog nivoa ishoda učenja za modul/predmet.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)

- Pozitivna ocjena na kraju razreda.

11. Profil stručne spreme nastavnika i stručnih saradnika

- Visoka školska sprema (240 ETCS) iz oblasti turizma ili hotelijerstva.

12. Povezanost djelova modula (predmeta)

Modul/predmet Briga o gostu je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Preduzetništvo
- Poslovna psihologija

- Poslovna komunikacija
- Strani jezik II i III
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Bonton u ugostiteljstvu
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

3.2. ANIMACIJA

1. Oznaka i naziv modula: ANIMACIJA

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za kreiranje, planiranje, pripremu, izvođenje i vrednovanje animacija u turizmu i hotelijerstvu;
- Razvijanje kreativnosti, odgovornosti, komunikativnosti i timskog rada.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Animacija	IV	66	3
Ukupno			66	3

4.1. Dio modula (predmet): ANIMACIJA

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): ANIMACIJA**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**
3. **Broj časova:**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
IV	20	13	33	66	3
Ukupno	20	13	33	66	3

Vježbe: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika
Praktična nastava: odjeljenje se dijeli na grupe do 17 učenika

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Upoznavanje sa vrstama i fazama razvoja animacije, kao i njenim značajem za obogaćivanje turističke ponude.
- Upoznavanje sa osobinama, vještinama i znanjem koje animator treba da posjeduje.
- Razvijanje komunikacionih sposobnosti i vještina prema korisnicima usluga.
- Osposobljavanje za planiranje i kreiranje različitih animacijskih programa.
- Osposobljavanje za samostalan rad i vrednovanje animacija.
- Razvijanje kreativnosti i pozitivnog odnosa prema poslu, saradnicima i korisnicima usluga.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave

Razred: **ČETVRTI** (TEORIJA I VJEŽBE - 33 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Nastanak i razvoj animacija**		
	- Nastanak i razvoj animacije (vrste i faze razvoja animacije, značaj animacije za turizam, ciljevi animacije, osnovna načela)	- Razlikuje vrste animacija, prepozna njihov značaj za turizam i uoči veze između poštovanja načela slobode i aktivnosti i ostvarenja ciljeva animacije	- Na primjeru crnogorskog turizma objasniti nastanak i razvoj animacije - Pokrenuti grupnu diskusiju o značaju animacije u turizmu
2.	**Osobine animatora**		
	- Osobine animatora (animator kao savjetnik, organizator, stručnjak, aktivan gost na odmoru, ugostitelj, dobar sagovornik, informator)	- Prepozna značaj animatorskih vještina u turizmu, razlikuje osobine koje animator mora da posjeduje i ispita lične osobine za bavljenje animatorskim poslom	**Vježba:** - Pokrenuti grupnu dikusiju o osobinama koje animator treba da ima **Vježba:** - Dati učenicima da urade test o svojim osobinama koje bi ukazivale na njihove animatorske sposobnosti. Pokrenuti diskusiju
2.	**Komunikacija u animaciji**		
	- Verbalna i neverbalna komunikacija	- Obavlja interakciju sa gostima poštujući pravila verbalne i neverbalne komunikacije, vizuelne, audio komunikacije i direktnog kontakta	- Upoznati učenike sa pravilima verbalne i neverbalne komunikacije - Navesti učenicima osobine dobrih sagovornika i sagovornika sklonih konfliktnim situacijama - Primjeri i diskusija
	- Vizuelna komunikacija		- Pokazati učenicima primjere urađenih postera, flajera i ostalih oblika vizuelne komunikacije. - Dati im da sami pronađu primjere na internetu ili u štampi
	- Audio komunikacija		- Objasniti učenicima način korišćenja audio uređaja za komunikaciju i prikazati im audio snimke animacija

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Neposredni kontakt		- Demonstrirati učenicima animiranje gosta neposrednim kontaktom
3.	**Planiranje animacija u turizmu**		
	- Pravila planiranja animacijskog programa	- Planira dnevni, nedjeljni i mjesečni animacijski program	- Pokazati učenicima način izrade planova za dnevni, nedjeljni i mjesečni animacijski program
	- Animacijski materijal	- Kreira različite animacijske materijale	- Pokazati učenicima različite animacijske materijale. Pokrenuti diskusiju o novim idejama
	- Kreiranje animacijskih sadržaja (mini klub, jutarnji program, program uz vodu i bazen, program sportskih aktivnosti, kulturni program, večernji program, umjetnički program, program priredbi i sl.)	- Kreira i izvodi animacije različitih sadržaja u zavisnosti od prostornih i tehničkih uslova i interesovanja gostiju (mini klub, jutarnji program, program uz vodu i bazen, program sportskih aktivnosti, kulturni program, večernji program, umjetnički program, program priredbi i sl.)	- Prikazati učenicima video zapise sa različitim primjerima animacijskih sadržaja. Pokrenuti diskusiju.
4.	**Faktori planiranja animacija**		
	- Uticaj karakteristika prostora na planiranje animacija	- Razlikuje faktore koji utiču na planiranje animacije i pravi plan u zavisnosti od njih	**Vježba:** - Dati timovima učenika da na različitim primjerima analiziraju zavisnost planiranja animacijskih programa od lokacije
	- Uticaj vremena i klimatsko-meteoroloških uslova na planiranje animacija – predsezona, sezona i postsezona		**Vježba:** - Na različitim primjerima analizirati uticaj vremena i klimatsko-meteoroloških uslova na planiranje animacija
	- Karakteristike animacijskih programa za različite ciljne grupe gostiju (djecu, omladinu, odrasle, penzionere, strance i dr.)		**Vježba:** - Na različitim primjerima analizirati uticaj ciljne grupe gostiju na kreiranje animacijskih programa **Vježba**: - Dati učenicima da urade istraživanje o različitim

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			običajima i kulturama naroda
6.	**Vrednovanje animacija**		
	- Osnovne metode i tehnike vrednovanja animacija - (ankete, intervjui, posmatranje i sl.)	- Vrši evaluaciju izvedenih animacija koristeći ankete, intervjue i sl.	**Vježba:** - Na urađenom primjeru, zajedno sa učenicima analizirati efekte animacije

Razred: **ČETVRTI** (PRAKTIČNA NASTAVA – 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Nastanak i razvoj animacija**		
	- Nastanak i razvoj animacije (vrste i faze razvoja animacije, značaj animacije za turizam, ciljevi animacije, osnovna načela)	- Razlikuje vrste animacija, prepozna njihov značaj za turizam i uoči veze između poštovanja načela slobode i aktivnosti i ostvarenja ciljeva animacije	Upoznati učenike sa načinom vođenja dnevnika praktične nastave
2.	**Osobine animatora**		
	- Osobine animatora (animator kao savjetnik, organizator, stručnjak, dobar sagovornik, informator)	- Prepozna značaj animatorskih vještina u turizmu i razlikuje osobine koje animator mora da posjeduje;ispita lične osobine za bavljenje animatorskim poslom	**Vježba** - Igra uloga (davanje informacija gostu, savjetovanje, aktivno učestvovanje gosta u odmoru i sl.)
2.	**Komunikacija u animaciji**		
	- Verbalna i neverbalna komunikacija	- Obavlja interakciju sa gostima poštujući pravila verbalne i neverbalne komunikacije, vizuelne, audio komunikacije i direktnog kontakta	**Vježba:** - Simulirati interakciju animator-gost koristeći pravila verbalne i neverbalne komunikacije. Rad u paru
	- Vizuelna komunikacija		**Vježba:** - Kreirati flajer na određenu temu. Rad u manjim grupama **Vježba:** - Kreirati plakat na određenu temu. Rad u manjim grupama **Vježba:** - Kreirati prospekt. Rad u manjim grupama
	- Audio komunikacija		**Vježba:** - Simulirati emitovanje informacija o aktivnostima preko razglasa. Rad u paru ili manjim grupama
	- Neposredni kontakt		**Vježba:** - Simulirati animiranje gosta neposrednim kontaktom. Osmisliti različite situacije
3.	**Planiranje animacija u turizmu**		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Pravila planiranja animacijskog programa	- Planira dnevni, nedjeljni i mjesečni animacijski program	**Vježba:** - Napraviti plan za dnevni animacijski program za određenu ciljnu grupu **Vježba:** - Napraviti plan za nedjeljni animacijski program za određenu ciljnu grupu **Vježba:** - Napraviti plan za mjesečni animacijski program za određenu ciljnu grupu
	- Animacijski materijal	- Kreira različite animacijske materijale	**Vježbe:** - Kreirati različite animacijske materijale
	- Kreiranje animacijskih sadržaja (mini klub, jutarnji program, program uz vodu i bazen, program sportskih aktivnosti, kulturni program, večernji program, umjetnički program, program priredbi i sl.)	- Kreira i izvodi animacije različitih sadržaja u zavisnosti od prostornih i tehničkih uslova i interesovanja gostiju (mini klub, jutarnji program, program uz vodu i bazen, program sportskih aktivnosti, kulturni program, večernji program, umjetnički program, program priredbi i sl.)	**Vježbe:** - Kreirati animacije različitih sadržaja u zavisnosti od vremena, uslova i mjesta izvođenja animacija - Rad u manjim grupama-diskusija
4.	**Faktori planiranja animacija**		
	- Uticaj karakteristika prostora na planiranje animacija	- Razlikuje faktore koji utiču na planiranje animacije i pravi plan u zavisnosti od njih	**Vježba:** - Napraviti različite animacijske programe u zavisnosti od lokacije
	- Uticaj vremena i klimatsko meteoroloških uslova na planiranje animacija – predsezona, sezona i postsezona		**Vježba:** - Napraviti animacjske programe u predsezoni, sezoni i postsezoni. Rad u manjim grupama
	- Karakteristike animacijskih programa za različite ciljne grupe gostiju (djecu, omladinu, odrasle, penzionere, strance i dr.)		**Vježba:** - Napraviti animacijske programe u zavisnosti od starosne strukture gostiju. Igra uloga u manjim grupama - simulacija **Vježba:** - U koordinaciji sa nastavnikom stranog

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			jezika napraviti simulaciju animacije za strance
6.	**Vrednovanje animacija**		
	- Osnovne metode i tehnike vrednovanja animacija (ankete, intervjui, posmatranje i sl.)	- Vrši evaluaciju izvedenih animacija koristeći ankete, intervjue i sl.	**Vježba:** - Napraviti anketu i intervjuisati učesnike animacije. Vrednovati svoj rad i rad grupe

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Nastanak i razvoj animacija
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam i značaj animacije u turizmu
- kratko opiše nastanak i faze razvoja animacije
- definiše osnovna načela animacije

Osobine animatora
Učenik/učenica zna da:
- navede osobine, vještine i znanja koje animator treba da posjeduje
- praktično:
- demonstrira vještine koje animator treba da posjeduje

Komunikacija u animaciji
Učenik/učenica zna da:
- opiše značaj komunikacije za turističku animaciju
- razlikuje verbalnu i neverbalnu komunikaciju i pojasni njihove karakteristike
- koristi verbalnu i neverbalnu komunikaciju u simuliranoj situaciji
- definiše vizuelnu komunikaciju i pojasni najznačajnije oblike vizuelnog oglašavanja u animaciji
- definiše audio komunikaciju i nabroji najčešće korišćena pomoćna sredstva u svrhu audio oglašavanja
- praktično:
- osmisli jednostavan flajer, plakat ili prospekt
- koristi audio uređaje za animaciju
- animira gosta neposrednim kontaktom

Planiranje animacija u turizmu
Učenik/učenica zna da:
- nabroji i opiše animacijske programe prema trajanju
- nabroji i opiše osnovne sadržaje nekog od programa (mini klub programa, jutarnjeg programa, programa uz vodu i bazen, programa sportskih aktivnosti, kulturnih programa, večernjih programa, umjetničkih programa, programa priredbi ili sl.)
- praktično:
- napravi jednostavan plan za dnevni, nedjeljni ili mjesečni animacijski program

- kreira jednostavan animacijski materijal
- kreira sadržaj bar jednog animacijskog programa (mini klub, bazen, jutarnji program, program uz vodu i bazen, program sportskih sktivnosti i sl.)

Faktori planiranja animacija
Učenik/učenica zna da:
- nabroji fakrore koji utiču na planiranje animacije
- navede osnovne karakteristike prostora koje mogu uticati na planiranje animacije
- pojasni uticaj vremena i klimatsko meteoroloških uslova na planiranje animacije
- razlikuje i kratko opiše karakteristike animacijskih programa za djecu, omladinu, odrasle i penzionere
- praktično:
- napravi jednostavan animacijski program u zavisnosti od lokacije, vremena, starosne strukture gostiju i sl.

Vrednovanje animacija
Učenik/učenica zna da:
- navede posredne i neposredne efekte animacije
- nabroji i opiše osnovne metode i tehnike vrednovanja animacije
- navede pravila za pisanje ankete, vođenje intervjua ili lično posmatranje
- praktično:
- uradi evaluaciju animacije

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- T. Jere Lazanski: „Animacija i organizacija slobodnog vremena“, Gradivo za predavanja 2001/2002, Portorož, 2001.
- V. Jadrešić: „Turizam u interdisciplinarnoj teoriji i primjeni“, Školska knjiga, Zagreb, 2001.
- M. Dragićević Šešić, B. Stojković: „Kultura: menadžment, animacija, marketing“, Clio, Beograd, 2007.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Ocjena praktičnog rada
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.

- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani turizmolog;
- Visoka stručna sprema iz oblasti turizma 240 ETCS.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Animacija je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Poslovna komunikacija
- Poslovna psihologija
- Preduzetništvo
- Turistička geografija
- Strani jezik II i III
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Osnove turizma

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4. IZBORNI MODULI

4.1. RECEPCIJSKO POSLOVANJE WELLNESS&SPA

1. Oznaka i naziv modula: RECEPCIJSKO POSLOVANJE WELLNESS&SPA

2. Kreditna vrijednost modula: 16

3. Ciljevi modula: Osposobljavanje za obavljanje recepcijskih poslova u Wellness&SPA

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA	I, II, III, IV	282	16
Ukupno			282	16

4.1. Dio modula (predmet): RECEPCIJSKO POSLOVANJE WELLNESS&SPA

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): RECEPCIJSKO POSLOVANJE WELLNESS&SPA**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 16**
3. **Broj časova: 282**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	36		36	72	04
II	36		36	72	04
III	36		36	72	04
IV	33		33	66	04
Ukupno	141		141	282	16

4.Ciljevi dijela modula (predmeta):

- Upoznavanje sa pojmovima i razvojem Wellness&SPA.
- Upoznavanje sa međunarodnim asocijacijama Wellness&SPA.
- Upoznavanje sa standardima u Wellness&SPA centrima.
- Osposobljavanje za obavljanje poslova u skladu sa standardima hotela (kodeks odijevanja, ponašanja, higijensko-tehničke mjere, mjere zaštite na radu, mjere protivpožarne zaštite, mjere zaštite živote sredine).
- Osposobljavanje za racionalno korišćenje energije, sredstava i vremena, u skladu sa važećim standardima kvaliteta rada.
- Osposobljavanje za prodaju i rezervaciju tretmana.
- Osposobljavanje za prezentovanje i prodaju kozmetičkih proizvoda.
- Osposobljavanje za prijem i prijavu gosta.
- Osposobljavanje za pružanje dodatnih informacija i usluga gostu.
- Osposobljavanje za obračun i naplatu usluga i odjavu gosta.
- Osposobljavanje za korišćenje hotelskog informacionog sistema.

- Osposobljavanje za obavljanje administrativnih poslova iz domena rada i pripremu izvještaja i statističkih pregleda.
- Osposobljavanje za obavljanje administrativnih poslova iz domena rada i pripremu izvještaja i statističkih pregleda.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **PRVI** (TEORIJA I VJEŽBE - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod u Wellness&SPA**		
	- Nastanak i razvoj zdravstvenog turizma - Podjela zdravstvenog turizma - Pojam Wellness - Pojam SPA - Zdravstveni turizam Crne Gore - Wellness&SPA centri u Crnoj Gori	- Definiše pojmove Wellness&SPA - Prezentuje Wellness&SPA ponudu u Crnoj Gori	- Analiza Wellness&SPA ponude u Crnoj Gori po strukturi i uslugama
2.	**Organizacija rada u Wellness&SPA**		
	- Organizaciona šema hotela - Organizaciona šema Wellness&SPA centra - Osnove organizacije rada - Poslovna dokumentacija	- Tumači organizacione šeme hotela i Wellness&SPA centara - Razlikuje podjelu poslova u skladu sa organizacionom šemom osoblja na recepciji Wellness&SPA	- Izrada organizacionih šema Wellness&SPA
3.	**Standardi Wellness&SPA**		
	- Zdravstveni, sanitarni i bezbjednosni standardi - Važeći standardi kvaliteta rada u Wellness &SPA - Kodeks ponašanja i odijevanja - Higijensko – tehničke mjere - Mjere zaštite na radu - Mjere protivpožarne zaštite i mjere zaštite životne sredine	- Obavlja poslove u skladu sa standardima (kodeks odijevanja, ponašanja,higijensko – tehničke mjere, mjere zaštite na radu, mjere protivpožarne zaštite i mjere zaštite životne sredine)	- Analiza procedura koje se odnose na bezbjednost - Prikazivanje plana evakuacije - Diskusija
4.	**Komunikacija sa gostima i saradnicima**		
	- Poslovna komunikacija sa gostom i saradnicima - Stručna terminologija u Wellness&SPA hotelu - Pravila poslovne	- Komunicira sa gostima i saradnicima u skladu sa pravilima verbalne, neverbalne i pisane komunikacije	- Simulacija situacija i igranje uloga u različitim situacijama

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	komunikacije - Bonton i protokol - VIP gosti	- Koristi stručnu terminologiju	

Razred: **PRVI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod u Wellness&SPA**		
		- Definiše pojmove Wellness&SPA - Prezentuje Wellness& SPA ponudu u Crnoj Gori	- Obilazak Wellnes&SPA centra - Zadati učenicima da naprave prezentaciju nekog Wellness centra i da je prezentuju
2.	**Organizacija rada u Wellness&SPA**		
		- Tumači organizacione šeme hotela i Wellness&SPA centara - Razlikuje podjelu poslova u skladu sa organizacionom šemom osoblja na recepciji Wellness&SPA	- Izrada organizacionih šema u skladu sa vrstama usluga i Wellness&SPA centra
3.	**Standardi Wellness&SPA**		
		- Obavlja poslove u skladu sa standardima (kodeks odijevanja, ponašanja, higijensko – tehničke mjere, mjere zaštite na radu, mjere protivpožarne zaštite i mjere zaštite životne sredine)	- Obilazak Wellness&SPA centra i prezentacija bezbjednosnih mjera

Razred: **DRUGI** (TEORIJA I VJEŽBE - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod u recepcijsko poslovanje Wellness&SPA**		
	- Recepcijski prostor - Tehnička i druga srestva za rad na recepciji - Karakteristike recepcionera	- Opiše prostorne tehničke i druge uslove za rad recepcije	
2.	**Analiza, planiranje i organizacija poslova na recepciji**		
	- Izvještaji i statistički pregledi - Knjiga recepcije - Izvještaj o statusu prostorija za tretmane i usluge - Izvještaje o VIP gostima - Knjiga trebovanja - Knjiga kvarova - Dnevni izvještaj o kvarovima za tehničku službu - Evidencija o izdatim ključevima i Wellness setovima - Evidencija o izgubljenim i nađenim predmetima	- Obavlja administrativne poslove iz domena svoga rada - Priprema izvještaje i statističke preglede	- Predavanje zasnovano na primjerima i obrascima za konkretne poslove

Razred: **DRUGI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod u recepcijsko poslovanje Wellness&SPA**		
		- Opiše prostorne tehničke i druge uslove za rad recepcije	- Posjeta Wellness&SPA centru – obilazak recepcije
2.	**Analiza, planiranje i organizacija poslova na recepciji**		
		- Obavlja administrativne poslove iz domena svoga rada - Priprema izvještaje i statističke preglede	- Simulacijom situacija i igranjem uloga proći kroz sve faze rada na recepciji - Oblikovati dokumentaciju u skladu sa poslovima - U svim fazama koristiti Hotelski informacioni sistem - **Praktična nastava kod poslodavca**

Razred: **TREĆI** (TEORIJA I VJEŽBE - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Prodaja i rezervacija tretmana i usluga**		
	- Pojam i vrste rezervacije - Zahtjev za rezervaciju - Potvrda rezervacije - Rezervacija tretmana i usluga u direktnom kontaktu sa gostom - Ponuda tretmana i usluga - Načini prezentovanja sredstava ponude - Medicinski upitnik - Procedura i uslovi korišćenja određenog tretmana - Priprema gosta za tretman	- Vrši prodaju i rezervaciju tretmana	- Simulacijom situacija i igranjem uloga proći kroz sve faze prodaje i rezervacije - Oblikovati dokumentaciju u skladu sa poslovima - U svim fazama koristiti Hotelski informacioni sistem
2.	**Obračun,naplata usluga i odjava gosta**		
	- Obračun i naplata ostvarenih tretmana i usluga - Korekcija računa po potrebi - Naplata računa u skladu sa dogovorenim načinom plaćanja naplate za sve važeće načine plaćanja - Naplate računa nosiocima poreskih olakšica - POS terminali, fiskalni printeri i aparati za identifikaciju novca - Odjava i ispraćaj gosta (chek out)	- Vrši obračun i naplatu usluga i odjavljuje gosta	- Pravljenje računa - Knjiženje usluga - Simulacija naplate usluga različitim sredstvima plaćanja - Obračun usluga drugih sektora - Simulacija prodaje dodatnih usluga na recepciji - Analiza troškova

Razred: TREĆI (PRAKTIČNA NASTVA - 36 ČASOVA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Prodaja i rezervacija tretmana i usluga**		
		- Vrši prodaju i rezervaciju tretmana	- Simulacijom situacija i igranjem uloga proći kroz sve faze prodaje i rezervacije - Oblikovati dokumentaciju u skladu sa poslovima - U svim fazama koristiti Hotelski informacioni sistem - **Praktična nastava kod poslodavca**
2.	**Obračun, naplata usluga i odjava gosta**		
		- Vrši obračun i naplatu usluga i odjavljuje gosta	- Pravljenje računa - Knjiženje usluga - Simulacija naplate usluga različitim sredstvima plaćanja - Obračun usluga drugih sektora - Simulacija prodaje dodatnih usluga na recepciji - Analiza troškova - **Praktična nastava kod poslodavca**

Razred: **ČETVRTI** (TEORIJA I VJEŽBE - 33 ČASA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Prezentacija i prodaja kozmetičkih proizvoda**		
	- Prezentacija i prodaja kozmetičkih proizvoda - Pravila u Wellness&SPA(rezervacije i prodaje tretmana i usluga) - Načini prodaje kozmetičkih proizvoda - Struktura i specifičnost tretmana - Neželjena dejstva kozmetičkih proizvoda u ponudi	- Vrši prezentaciju i prodaju kozmetičkih proizvoda	
2.	**Promocija u Wellness&SPA**		
	- Promotivne aktivnosti - Sredstva propagande	- Obavlja promotivne aktivnosti Wellness&SPA	
3.	**Odgovornost i osiguranje**		
	- Privatno-pravna odgovornost ugostitelja - Odgovornost za štetu zbog nestanka ili oštećenja stvari gosta - Odgovornost zbog tjelesne povrede i narušavanja zdravlja gostiju - Odgovornost radnika - Ugovor o osiguranju - Osiguranje od odgovornosti - Osiguranje hotelskih gostiju od posljedica nesrećnog slučaja - Osiguranje garderobe	- Razumije osnovna načela privatno-pravne odgovornosti iz domena svojih nadležnosti - Razumije vrste osiguranja imovine i lica u ugostiteljstvu	

Razred: **ČETVRTI** (PRAKTIČNA NASTAVA - 33 ČASA)

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Prezentacija i prodaja kozmetičkih proizvoda**		
		Vrši prezentaciju i prodaju kozmetičkih proizvoda	- Rad u kabinetu –igranje uloga - Rad kod poslodavca
2.	**Promocija u Wellness&SPA**		
		- Obavlja promotivne aktivnosti Wellness&SPA	- Rad u kabinetu –igranje uloga - Rad kod poslodavca
3.	**Odgovornost i osiguranje**		
		- Razumije osnovna načela privatno-pravne odgovornosti iz domena svojih nadležnosti - Razumije vrste osiguranja imovine i lica u ugostiteljstvu	

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja

Uvod u Wellness&SPA
Učenik/učenica zna da:
- pojasni pojam Wellness&SPA
- objasni razvojni put Wellness&SPA
- nabroji podjelu zdravstvenog turizma
- opiše zdravstveni turizam u Crnoj Gori
- prezentuje Wellness&SPA ponudu u Crnoj Gori

Organizacija rada u Wellness&SPA
Učenik/učenica zna da:
-opiše podjelu poslova u Wellness&SPA centru u zavisnosti od veličine i vrste usluga
-nabroji nadležnosti recepcionera

Standardi Wellness&SPA
Učenik/učenica zna da:
- nabroji važeće standarde kvaliteta rada u Wellness&SPA
- pojasni značaj osiguravanja kvaliteta sopstvenog rada, u skladu sa standardima Wellnessa&SPA/hotela
- pojasni rad koji se izvodi u skladu sa načelima Etičkog kodeksa u turizmu
- razumije načela Etičkog kodeksa u turizmu
- predstavi standarde rada Wellness&SPA/hotela

Značaj hotelskih standarda
Učenik/učenica zna da:
- pojasni značaj racionalnog korišćenja energije u skladu sa važećim standardima kvaliteta rada

- pojasni značaj racionalnog korišćenja sredstava u skladu sa važećim standardima kvaliteta rada
- pojasni značaj racionalnog korišćenja vremena u skladu sa važećim standardima kvaliteta rada

Komunikacija sa gostima i sardanicima
Učenik/učenica zna da:
- komunicira u skladu sa pravilima dobre verbalne, neverbalne i pisane komunikacije
- opiše konfliktne sagovornike i načine prevazilaženja konflikata

Prijem i prijava gosta
Učenik/učenica zna da:
- objasni proceduru prijema gosta
- pojasni proceduru preuzimanja lične isprave ili hotelske legitimacije
- prepozna osnove psihologije
- se ponaša u skladu sa bontonom i protokolom
- izvrši prijem VIP gosta
- unese podatke u informacioni sistem pri prijemu gosta
- pripremi gosta za tretman
- pojasni proceduru predaje potvrde o zakazanim uslugama i tretmanima, ključ od prostora za presvlačenje i izdavanja Wellness seta (bade mantil, peškir i papuče)

Uvod u recepcijsko poslovanje Wellness&SPA
Učenik/učenica zna da:
- opiše prostorne i tehničke uslove za rad recepcije
- opiše osnovne karakteristike resopcionera u Wellness&SPA centru

Analiza, planiranje i organizacija poslova na recepciji
Učenik/učenica zna da:
- nabroji administrativne poslove iz domena svoga rada
- nabroje vrste izvještaja iz domena svoga rada
- tumači izvještaje i statističke preglede

Prodaja i rezervacija tretmana i usluga
Učenik/učenica zna da:
- predstavi pravila Wellness&SPA (rezervacije i prodaje tretmana i usluga)
- opiše neke vrste kozmetičkih tretmana (lica i tijela)
- predstavi strukturu i specifičnosti tretmana (cilj tretmana, sadržaj tretmana, trajanje, neželjena dejstva tretmana, cijena...)
- opiše način prodaje i rezervacije tretmana i usluga
- opiše postupak rezervacije u direktnom kontaktu sa gostom (telefonom, e-mailom i lično)
- predstavi sredstva ponude (katalog, cjenovnik, flajer...)
- pojasni medicinski upitnik u cilju sprečavanja neželjenih dejstava određenog tretmana (alergije, akutna i hronična oboljenja...)
- objasni proceduru određenog tretmana prilikom informisanja gosta
- nabroji procedure (način korišćenja, otkazivanje rezervacije, depozit...) i uslove korišćenja (kodeks ponašanja i oblačenja) Wellness&SPA
- nabroji i opiše dodatne usluge
- opiše proceduru informisanja gosta o događajima, popustima i specijalnim paketima u Wellness&SPA hotelu
- opiše način predaje propagandnog materijala gostu
- predstavi ponudu Wellness&SPA hotela

- izvrši anketiranja gosta
- pojasni proces unosa informacija u sistem o rezervaciji tretmana (broj i vrstu tretmana, broj osoba, termin, tip gosta, način plaćanja i specijalni zahtjevi) i da isti obavi
- opiše način unošenja i obrade podataka u operativni informacioni sistem za Wellness&SPA i da iste realizuje
- izvrši unos ličnih podataka gosta u informacioni sistem, u skladu sa zakonskim minimumom
- vrši unos statusa tretmana u informacioni sistem (rezervisan, u toku ili naplaćen)
- nabroji administrativne poslove iz domena svoga rada
- opiše forme izvještaja i statističkih pregleda
- tumači poslovnu dokumentaciju
- popuni dokumentaciju za materijalno i finansijsko zaduživanje i razduživanje
- vodi knjigu recepcije
- napiše izvještaje o statusu prostorija za tretmane i usluge
- pripremi izvještaje o VIP gostima na dolasku
- popuni knjigu trebovanja
- objasni namjenu knjige kvarova
- objasni svrhu pisanja dnevnog izvještaja o kvarovima za tehničku službu
- vodi evidenciju o izdatim ključevima i Wellness setovima
- vodi evidenciju o izgubljenim i nađenim predmetima
- nabroji vrste evidencije na recepciji

Obračun,naplata usluga i odjava gosta
Učenik/učenica zna da:
- objasni proces obračuna i naplate usluga
- opiše postupak obračuna i naplate ostvarenih tretmana i usluga
- opiše postupak korekcije računa po potrebi (avans, popusti, provizije, korekcije cijena...)
- objasni postupak pravljenja, ispostavljanja i naplate računa, u skladu sa dogovorenim načinom plaćanja (gotovina, kreditna kartica, vaučer, faktura...)
- objasni standarde i posebne uzanse u hotelijerstvu
- pojasni postupak korekcije računa i obračuna usluga u informacionom sistemu
- opiše proceduru naplate za sve važeće načine plaćanja
- pojasni proceduru naplate računa nosiocima poreskih olakšica
- opiše način rukovanja POS terminalima, fiskalnim printerima i aparatima za identifikaciju novca
- opiše proceduru vraćanja gostu lične isprave
- opiše postupak pozdravljanja i ispraćaja gosta
- izvrši odjavu gosta u informacionom sistemu

Prodaja kozmetičkih proizvoda
Učenik/učenica zna da:
- primijeni tehniku prodaje kozmetičkih proizvoda
- prezentira namjenu, sastav, način upotrebe i moguća neželjena dejstva kozmetičkih proizvoda u ponudi
- pojašnjava prezentovanje i prodaju kozmetičkih proizvoda
- opiše predloge recepcionera u dogovoru sa kozmetičarima, u kojima se nude konkretni proizvodi u skladu sa zahtjevima gosta

Promocija u Wellness&SPA
Učenik/učenica zna da:
- nabroji sredstva propagande
- opiše promotivne aktivnosti

Odgovornost i osiguranje
Učenik/učenica zna da:
- opiše privatno-pravnu odgovornost ugostitelja
- opiše odgovornost za štetu zbog nestanka ili oštećenja stvari gosta
- opiše odgovornost zbog tjelesne povrede i narušavanja zdravlja hotelskih gostiju
- opiše odgovornost radnika
- pojasni Ugovor o osiguranju
- opiše osiguranje gostiju od posljedica nesrećnog slučaja
- opiše osiguranje garderobe

7.Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- S. Gojčič: „Wellness“, GV Zalotba, Ljubljana, 2005.
- D. Bonacin, M. Andrijašević , S. Blažević: „Wellness-novi trend u turizmu“, Homo sporticus, Zagreb, 2006.
- M. Andrijašević: „Uloga wellnessa u suvremenom turizmu”, Acta turstica, Zagreb, 2004.
- Zdravstveni turizam: "http://bs.wikipedia.org/wiki/Zdravstveni_turizam", 2010.
- Wellness „Vaš put ka zdravom životu“: http://www.wellness-srbija.com, 2010.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Promotivni materijali u skladu sa sadržajem	-	
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena prakse jednom u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu. Ukoliko modul realizuje više nastavnika usaglašavaju ocjenu uz uslov da su pozitivne ocjene iz teorije sa vježbama i praktične nastave.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu dostignutog nivoa ishoda učenja za modul/predmet.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Visoka školaska sprema (250 ETC) iz oblasti turizma ili hotelijerstva.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Poslovna informatika
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Briga o gostu
- Strani jezik II i III
- Poslovna komunikacija

NAPOMENA:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.2. STRANI JEZIK III

4.2.1. FRANCUSKI JEZIK

1. Oznaka i naziv modula: FRANCUSKI JEZIK

2. Kreditna vrijednost modula: 16

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za govor, pisanje, čitanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A2 (završetkom prva dva razreda učenik se osposobljava za govor, čitanje, pisanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A1);
- Osposobljavanje za tečnu komunikaciju na francuskom jeziku na ličnom i profesionalnom planu;
- Razvijanje odgovornosti, komunikativnosti, tolerantnih oblika ponašanja i timskog rada;
- Osposobljavanje za pružanje informacija i usluga klijentima u hotelima i agencijama.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Strani jezik II - Francuski jezik	I, II, III, IV	282	16
Ukupno			282	16

4.1. Dio modula (predmet): FRANCUSKI JEZIK

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): FRANCUSKI JEZIK**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta):** 16
3. **Broj časova: 282**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	72			72	4
II	72			72	4
III	72			72	4
IV	66			66	4
Ukupno	282			282	16

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**

Opšti ciljevi predmetnog programa
- Razvoj komunikativnih, govornih i pisanih sposobnosti učenika/ca na francuskom jeziku.
- Ovladavanje tehnikama samostalnog učenja.
- Razvijanje tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga.
- Razvijanje sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog.
- Razvijanje osjećaja za „fair play" i timski rad.
- Razvijanje svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.

- Ovladavanje vokabularom koji se tiče porodice, slobodnog vremena i obrazovanja.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče ishrane, zdravlja i kupovine.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče putovanja, klime i uslužnih djelatnosti.
- Ovladavanje gramatičkim strukturama i pravilnom primjenom.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa klijentom u turistickoj agenciji i hotelu.
- Ospobljavanje za vođenje administracije i poslovne korespondencije.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica dom i prijatelji**		
	- Pozdravljanje i predstavljanje (pozdravi, ime i prezime, nacionalnost, adresa, godine i dr.) - Porodica (članovi uže porodice) **Gramatika:** - Prezent pomoćnih glagola (être, avoir) - Glagolski izrazi sa ***biti*** i ***imati*** - Prezent pravilnih glagola prve grupe - Lične zamjenice za subjekat - Imenice (muški i ženski rod) - Određeni član - Prisvojni pridjevi - Pridjevi za nacionalnost, vjeroispovijest - Brojevi	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na lične podatke, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice na pr. u formularima, CV –u itd. **Govor** - Predstavlja se koristeći kratke formulacije i vodi jednostavan razgovor, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak e-mail da predstavi sebe, svoju porodicu, svoje prijatelje	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati učenicima pitanja da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Davati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/ Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Interesovanja mladih (sport, muzika i sl.) - Izlasci (dan, datum i vrijeme sastanka) **Gramatika:** - Modalni glagoli u prezentu (vouloir) - Jednostavni upitni oblici (inversion; est-ce que) - Neodređeni član - Negacija - Upitni pridjevi: quel, quelle, quels, quelles - Prilozi za vrijeme - Prepozicije - Brojevi	**Razumijevanje—Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na interesovanja mladih, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama jednostavnih tekstova **Govor** - Kratko opisuje svoja interesovanja, dogovara	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		izlazak i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak e-mail o svojim interesovanjima	- Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/ Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
3.	**Obrazovanje**		
	- Vrste zanimanja - Zanimanja u turizmu **Gramatika:** - Prezent glagola druge grupe - Modalni glagoli (vouloir, pouvoir) - Nepravilni glagoli (aller, faire) - Imenice (jednina i množina)	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne opise zanimanja i osnovne fraze koje se odnose na različite djelatnosti ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama jednostavnih tekstova **Govor** - Nabraja zanimanja i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratki, jednostavni sastav da bi opisao aktivnosti koje obavlja na poslu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora, postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Davati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
4.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i bolesti (jednostavan način izražavanja tegoba) - Vrste hrane i pića (voće i povrće, meso, sir i dr.) - Navike u ishrani	**Razumijevanje - Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze vezane za zdravlje,ishranu i djelove tijela, ako sagovornik govori polako	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Prezent povratnih glagola - Modalni glagoli (vouloir, pouvoir, devoir) - Futur (futur proche) - Prilozi za količinu (un peu, beaucoup) - Upitne riječi (où, comment, quand) - Jednostavni upitni oblici (qu'est-ce que, est-ce que)	i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama jednostavnih tekstova **Govor** - Na vrlo jednostavan način govori o zdravlju i ishrani i vodi razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kraći sastav o navikama u ishrani	**detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Davati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, podnose usmeni izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
5	**Kupovina**		
	- Prehrambene namirnice - Vrste prodavnica **Gramatika:** - Imperativ - Nepravilni glagoli (prendre, boire) - Bezlične konstrukcije - Priloška zamjenica **en** - Naglašene lične zamjenice - Lične zamjenice za direktan objekat - Prilozi za količinu - Sažeti član	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na prehrambene namirnice, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama jednostavnih tekstova **Govor** - Nabraja vrste prodavnica,artikle i vodi jednostavan razgovor pri kupovini, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Sastavlja spisak	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Davati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		namirnica	kraći sastav
6.	**Turizam**		
	- Grad i gradske ustanove (opština, pošta, bolnica i dr.) - Orijentacija u prostoru - Prevozna sredstva **Gramatika:** - Prezent glagola III grupe - Imperativ - Nepravilni glagoli (aller, prendre, venir) - Prezent glagola **savoir et connaître** - Pokazni pridjevi - Prepozicije uz prevozna sredstva (en, à) - Prilozi za mjesto - Lične zamjenice za indirektan objekat	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na instrukcije za snalaženje u prostoru, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama jednostavnih tekstova **Govor** - Daje smjernice na osnovu mape i vodi jednostavan razgovor pri razmjeni informacija vezanih za snalaženje u gradu, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Sastavlja pismo u kojem daje instrukcije za snalaženje u gradu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Davati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i sastave ***formalno***/neformalno pismo
7.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencije (prijem klijenta, jednostavna prezentacija turističke ponude grada, davanje instrukcija za orijentaciju u gradu), bonton - Hoteli (doček i ispraćaj gosta, popunjavanje formulara, lična dokumenta, kategorije soba...), bonton **Gramatika:** - Futur (futur proche) - Modalni glagoli (vouloir, pouvoir, devoir, savoir)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na situacije u hotelu ili agenciji, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u razim vrstama jednostavnih autentičnih tekstova	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima. - Dati im da povežu sliku sa tekstom

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Redni brojevi - Predlozi uz prevozna sredstva - Prilozi za mjesto - Lične zamjenice za direktan/indirektan objekat	**Govor** - Daje instrukcije i koristi jednostavne fraze pri prezentaciji turističke ili hotelske usluge pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Popunjava kraći formular	**Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i osmišljavaju kratak izvještaj

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica, dom i prijatelji**		
	- Mjesto stanovanja (kvart, kuća, stan, prostorije, sprat, dvorište) - Telefonski razgovori i neformalna prepiska (javiti se na telefon, tražiti nekoga, podići i spustiti slušalicu, ostaviti poruku, završiti razgovor) - Svakodnevne aktivnosti i kućni poslovi **Gramatika:** - Prezent povratnih glagola - Modalni glagoli u prezentu (vouloir, pouvoir, devoir, savoir) - Nepravilni glagoli u prezentu i futuru (faire, venir) - Imperativ - Prilozi za mjesto - Prilozi za vrijeme - Lične zamjenice COD i COI	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na njegovo mjesto stanovanja, svakodnevne aktivnosti i kućne poslove, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice , npr. u malim oglasima za prodaju ili iznajmljivanje kuće ili stana **Govor** - Opisuje mjesto stanovanja,svako-dnevne aktivnosti i vodi jednostavan telefonski razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše rečenice **Pisanje** - Piše jednostavan oglas za prodaju, kupovinu ili iznajmljivanje mjesta stanovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **i davanje naslova djelovima teksta** **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, vrše poređenja i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Vikend (opis vikenda: gdje, s kim, koje aktivnosti i dr.) - Navike u organizovanju slobodnog vremena (otići ili ostati kući, posjećivati ili ne ista mjesta) **Gramatika:** - Perfekat (passé composé) uz avoir - Komparacija pridjeva i priloga	**Razumijevanje- -Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na organizaciju slobodnog vremena, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje -Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama jednostavnih tekstova	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prilozi za način - Prilozi za vrijeme - Negacija (jamais, personne, rien, plus) - Upitne riječi i oblici	**Govor** - Govori o slobodnom vremenu i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše vrlo jednostavan sastav o prethodnom vikendu	zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
3.	**Klima i vremenski uslovi**		
	- Vremenska prognoza - Godišnja doba **Gramatika:** - Futur (futur simple) - Nepravilni glagoli u futuru (faire, avoir, aller, ...) - Priloška zamjenica ***y*** - Neodređeni pridjevi - Prepozicije - Bezlični glagolski oblici	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze sa vremenske prognoze, ako se govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama jednostavnih tekstova **Govor** - Govori i vodi jednostavan razgovor o vremenskim uslovima i meteo prognozi, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Na osnovu meteo-piktograma, na jednostavan način piše o vremenu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati/**Davati** im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **i odgovaranje na pitanja, pronalaženje osnovnih informacija** **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
4.	**Kupovina**		
	- Odjevni predmeti i obuća (boje, vrste materijala, proba, kabina, veličina, cijena,	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na kupovinu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	plaćanje, rasprodaja, komentari i dr.) - Moda i modni detalji (tašna, kaiš, rukavice, šalovi i ešarpe, nakit, naočare) **Gramatika:** - Perfekat (passé composé)uz être - Perfekat povratnih glagola - Modalni glagoli (vouloir, pouvoir, devoir, savoir) - Opisni pridjevi - Pridjevi za boje - Pokazni pridjevi - Nepravilna komparacija pridjeva	odjevnih predmeta, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama autentičnih tekstova. **Govor** - Na jednostavan način opisuje neki proizvod i vodi razgovor pri kupovini, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak, jednostavan sastav o načinu odijevanja	pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati/**Davati** im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
5.	**Društvo**		
	- Međunarodni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart; vjerski praznici: Božić, Vaskrs/Uskrs, Bajram) - Običaji (način proslave, čestitke, jelovnik i dr.) **Gramatika:** - Imperfekat (imparfait) - Prilozi za način - Prilozi za vrijeme - Bezlične konstrukcije: il faut+inf - Neodređena zamjenica **on** - Lične zamjenice COD i COI	**Razumijevanje--Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na praznike i običaje, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim vrstama autentičnih tekstova **Govor** - Na vrlo jednostavan način opiše i vodi razgovor o običajima pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta./**i na davanje naslova djelovima teksta** **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		Pisanje - Piše kratak sastav o običajima i praznicima	komuniciraju, vrše poređenja i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
6.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Restorani (naručivanje, plaćanje, jelovnik i meni, rezervacija stola, obroci i sl.) - Navike u ishrani (vrijeme uzimanja obroka, režim ishrane) - Jednostavni recepti (sastojci i uputstva za izradu, mjerne jedinice) **Gramatika:** - Imperativ (impératif) - Imperfekat (imparfait) - Partitivni član - Partitivno **de** - Priloška zamjenica ***en*** - Prilozi za količinu - Bezlične konstrukcije: il faut+inf - Prepozicije - Naglašene lične zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na naručivanje i plaćanje u restoranu, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u u raznim vrstama autentičnih tekstova **Govor** - Naručuje jelo ili piće i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše jednostavan meni ili recept	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
7.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencije (jednostavna prezentacija turističke ponude grada ili regije, prodaja i rezervacija karata i sl.), bonton - Hoteli (rezervacija smještaja, pružanje usluga klijentima, reagovanje na žalbe), bonton **Gramatika**: - Perfekat (passé composé) - Modalni glagoli - Komparacija pridjeva - Prepozicije za vrijeme - Prepozicije za mjesto	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na situacije u hotelu ili agenciji, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u turističkim prospektima. **Govor** - Daje instrukcije i koristi jednostavne fraze pri prezentaciji turističke	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		ili hotelske usluge pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Popunjava formular za rezervaciju	kraćih pisanih formi i da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i osmišljavaju kratak izvještaj

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Rodbinski odnosi u užoj i široj porodici (nesuglasice, zabrane, dozvole, predstavljanje, upoznavanje, pozivi i pozivnice) - Blisko okruženje (prijatelji,fizički i karakterni izgled, susjedi, odnosi, suživot, proslave i rođendani, uslovi stanovanja, grad u kojem živimo, institucije u gradu i sl.) - Nepredviđeni događaji (incidenti, saobraćajne nezgode i sl.) - Vjenčanje, brak (bračno stanje, svadbena ceremonija, bračno putovanje i sl.) - Mjesto stanovanja **Gramatika:** - Perfekat (passé composé) - Imperfekat (imparfait) - Perfekat/Imperfekat (passé composé ou imparfait) - Vremenski izrazi: il y a, pour, dans, en, depuis... - Opisni pridjevi - Indirektni govor u prezentu - Pasiv - Relativne zamjenice: que, qui, où	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču njega, njegove porodice i bliskog okruženja **Razumijevanje- Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojoj porodici, sebi i drugim ljudima, statusu, obrazovanju, događajima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim opisuje porodicu, događaj, grad i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
2.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i zdravlje (aktivnosti radi održavanja fizičkog i moralnog zdravlja (joga, ples), umor, stres, iscrpljenost)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču zdravlja, zdravih stilova života, navika u ishrani	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Bolesti i povrede (glavobolja, prehlada, lomovi, ljekari, zakazivanje, recepti...) - Ishrana i zdravi stilovi života (nutricionisti, vrste hrane i pića, loše navike i dr.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta - Konjuktiv prezenta - Imperativ - Poređenje priloga i pridjeva - Glagolski izrazi sa ***biti*** i ***imati*** - Poređenje priloga i pridjeva - Partitivni član i partitivno **de**	**Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o navikama u ishrani, zdravim stilovima života, bolovima i povredama **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim afirmiše zdrav život	stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, prepričavaju i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Organizovanje slobodnog vremena (izlasci, razonoda i sl.) - Interesovanja mladih (književnost, film, pozorište, TV) - Televizija, novine i internet (film, reportaža, dnevnik, hronika, kanali, programi, kompjuterski vokabular...) **Gramatika:** - Kondicional prezenta - Pluskvamperfekat - Futur (futur proche, futur simple) - Indirektan govor u perfektu - Objekatske zamjenice: COD et COI - Relativna zamjenica:dont	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču slobodnog vremena i razonode **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim interesovanjima (sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV) **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst koji obrađuje slobodno vrijeme i interesovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Praznici (državni i vjerski praznici, čestitke, tradicija,	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	običaji...) - Raspust (želje i odluke, putovanja, utisci sa putovanja, aktivni odmor, odmor na moru, planini, u gradu,...) - Prevozna sredstva (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, povratna karta i karta za jedan pravac, prtljag, red vožnje...) **Gramatika:** - Imperfekat - Futur simple - Poređenje glagola i imenica - Kondicional prezenta - Hipotetičke rečenice /prvi i drugi tip	tiču raspusta i putovanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o praznicima, odmoru, putovanju, i prevoznim sredstvima koje je koristio **Pisanje** - Piše razglednice s putovanja - Vodi dnevnik putovanja	razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova, da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Društveni problemi (nasilje, maloljetnička delikvencija, uvrede; nezaposlenost, siromaštvo, nepismenost, rasizam i sl.) - Humanitarna udruženja i aktivnosti (volonterski rad, solidarnost, međusobno pomaganje, Crveni krst, Ljekari bez granica, Narodne kuhinje i sl.) - Internacionalni i nacionalni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart, Božić, Bajram, Vaskrs/Uskrs, 14.februar, 14 juli; kako se proslavljaju, kako se čestita i dr.) **Gramatika:** - Konjuktiv prezenta za izražavanje potrebe - Uzročne rečenice - Modalni glagoli u	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču društvenih problema **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o društvenim problemima, pojavama i humanitarnim aktivnostima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim izražava svoje mišljenje o nekom društvenom problemu ili pojavi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	prošlom vremenu - Relativna zamjenica *dont*		
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (jednostavna prezentacija turističkih proizvoda, jednostavna prezentacija kulturnih dešavanja i turističke ponude grada, regije, prodaja karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (rezervacija smještaja, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama, bonton i sl.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Hipotetičke rečenice (I i II tip)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima (reklamama, prospektima, redu vožnje...) **Govor** - Na jednostavan način informiše i savjetuje klijente i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail da informiše, rezerviše, potvrdi rezervaciju i sl.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Izlasci s prijateljima (pozivnice, prihvatanje i odbijanje, izražavanje osjećanja i raspoloženja, zakazivanje sastanka, dogovor o izlasku i sl.) - Muzika (baviti se muzikom, imati talenta, muzički instrumenti, muzički žanrovi, muzičke škole) - Muzičke manifestacije (Dan muzike, muzički festivali , koncerti i dr.) - Film (vrste filmova, nagrade i festivali, pozitivna i negativna kritika) **Gramatika:** - Konjuktiv prezenta za izražavanje osjećanja (zadovoljstvo, strah, tuga, oduševljenje i dr.) - Relativne zamjenice - Složene relativne zamjenice - Pokazne zamjenice - Uzročne rečenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču interesovanja (muzika, osjećanja i raspoloženja) **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način dogovara sastanak; razgovara o muzici; prepriča film i sl. **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst da opiše utiske o filmu ili o nekom festivalu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova, da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Društvo**		
	- Tradicija i folklor (francuski praznici i dr.) - Mediji (reklamne kampanje, reklamni posteri, slogani, tv-programi, internet) - Televizija (emisije uživo, prenos emisija, serije, reklamna špica i sl.) - Pozorište (dogovor, rezervacija karata, izbor predstave, kritika i dr.) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje: želje, savjeta, predloga, pitanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raznih medija, interesovanja, tradicije **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način komentariše tv-program, govori o omiljenim emisijama, kritikuje i dogovara šta	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, na sklapanje izmiješanih

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Superlativ	da se gleda **Pisanje** - Kreira jednostavan propagadni materijal	fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
3.	**Obrazovanje**		
	- Ispiti (maturski ispit, školski sistem u Francuskoj, obuke, seminari, staž i dr.) - Izbor zanimanja (profesije i zanimanja, zanimanja u turizmu) - Motivaciono pismo i intervju (mali oglasi, pisanje CV-ja, telefonska komunikacija i dr.) - Planovi za budućnost (studije, brak, zaposlenje i sl.) **Gramatika:** - Futur (futur anterieur) - Poređenje priloga, glagola, imenica - Hipotetičke rečenice(III tip) - Posljedične rečenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču obrazovanja i izbora zanimanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim znanjima i vještinama i planovima za budućnost **Pisanje** - Sastavlja CV i motivaciono pismo	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,**pronalaženje ključnih nformacija** da odgovaraju na pitanja. **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Raspust (dogovori o putovanju, izbor destinacija, turistički sajtovi i sl.) - Opis putovanja (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, prtljag, red vožnje i dr.) **Gramatika:** - Pluskvamperfekat - Imperfekat - Futur	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču raspusta, putovanja, izbora destinacija i prevoznih sredstava **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja **da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje** - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Kondicional perfekta - Hipotetičke rečenice (I , II i III tip) - Opozitivne rečenice	**Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o izboru destinacije i prevoznih sredstava **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst, npr. dijalog na šalteru autobuske ili željezničke stanice	**Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (prezentacija turističkih proizvoda, kulturnih dešavanja, turističke ponude grada, regije, prodaja karata i sl.) - Hotelijersko poslovanje (cjelokupan hotelski sadržaj, pružanje usluga i informacija klijentima, davanje preporuka i savjeta o restoranima, muzejima, diskotekama; bonton) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta, preporuke - Konjunktiv prezenta - Modalni glagoli u prezentu, futuru, imperfektu, kondicionalu - Finalne rečenice - Hipotetičke rečenice (I , II i III tip)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima, npr. u kalendaru kulturnih dešavanja i sl. **Govor** - Na jednostavan način pruža potrebne informacije klijentima i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail radi pružanja raznovrsnih informacija klijentima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja da bi provjerili njihovo globalno i detaljnije razumijevanje - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Napomena: Nastavnik može obraditi određene gramatičke cjeline i u okviru neke druge teme.

6. Standardi znanja:

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

RAZRED: PRVI

Porodica, dom i prijatelji
Učenik/učenica zna da:
- pozdravi, zahvali i oprosti se
- predstavi sebe i raspita se o drugima (ime, adresa, br. telefona, nacionalnost, profesija)
- da nabroji članove svoje uže familije
- napiše kratak e-mail sa ličnim podacima

Slobodno vrijeme i razonoda
Učenik/učenica zna da:
- nabroji razonode i kaže koju voli ili praktikuje
- kaže svoje i raspita se o razonodama drugih
- zakaže sastanak precizirajući dan, datum i vrijeme
- kaže i pita za vrijeme, godine,
- saopšti gdje ide (grad, država, banka, pošta, škola)
- napiše kratak e-mail o svojim interesovanjima

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- nabroji najčešća zanimanja
- kaže svoje i raspita se o zanimanju drugih
- nabroji zanimanja u turizmu (hotel i agencija)
- na vrlo jednostavan način opiše neko zanimanje

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- imenuje djelove tijela
- kaže što ga boli
- nabroji osnovne prehrambene namirnice
- na učtiv način izrazi želju
- precizira količinu proizvoda
- na vrlo jednostavan način govori i raspituje se o načinu ishrane
- napiše kraći sastav u vezi sa navikama u ishrani

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- nabroji vrste prodavnica i zanimanja zaposlenih
- traži proizvod, pita za cijenu i navede količinu
- predloži kupovinu neophodnih namirnica
- sastavi spisak namirnica

Turizam
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način opiše grad
- navede glavne ustanove
- odredi lokaciju tih ustanova
- da uputstva za snalaženje u prostoru
- piše instrukcije za snalaženje u gradu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- dočeka, pozdravi i poželi dobrodošlicu gostu, isprati gosta

- traži lična dokumenta i zamoli da se ispuni formular
- informiše o broju, lokaciji i položaju sobe
- putem telefona ili Interneta da kratak opis hotela, sobe
- preporuči prevozno sredstvo
- informiše o radnom vremenu, redu vožnje, cijeni usluge
- da instrukcije za snalaženje u prostoru
- popuni kraći formular

RAZRED: DRUGI

Porodica, dom i prijatelji
Učenik/učenica zna da:
- opiše kuću ili stan u kojem živi navodeći prostorije
- opiše svoju sobu i namještaj koji se u njoj nalazi
- na jednostavan način opiše grad ili kvart gdje živi
- se kod telefonskih razgovora predstavi, kaže s kim želi razgovarati
- govori i raspituje se o svakodnevnim aktivnostima
- nabroji kućne poslove i kaže šta voli da radi
- napiše jednostavan oglas

Slobodno vrijeme i razonoda
Učenik/učenica zna da:
- ispriča kako provodi vikend, gdje i s kim
- ispriča kako je proveo/la vikend, gdje i s kim
- napiše vrlo jednostavan sastav o vikendu

Klima i vremenski uslovi
Učenik/učenica zna da:
- kaže kakvo je vrijeme
- se raspita o vremenu
- informiše o vremenskoj prognozi za naredni period
- nabroji godišnja doba
- napiše izvještaj o vremenu

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- nabroji osnovne odjevne predmete i obuću
- opiše odjevni predmet (boja, materijal i dr.)
- se raspita o cijeni
- traži da proba
- saopšti veličinu
- nabroji modne detalje
- izrazi dopadanje ili nedopadanje
- napiše kratak sastav o stilovima odijevanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji međunarodne praznike
- čestita praznik
- napise kratak sastav o običajima i praznicima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- da rezerviše sto za određeni datum, sat i broj gostiju

- da naruči jela i pića, traži savjet i račun
- da se raspita o načinu plaćanja
- napiše jednostavan recept

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- da na jednostavan način preporuči restorane ili druga mjesta za izlazak
- da nabroji kulturna dešavanja u gradu
- da informacije o raspoloživosti i cijeni soba, lokaciji i opremljenosti hotela
- da u slučaju popunjenosti kapaciteta predloži drugi hotel
- da opiše hotelsku sobu i namještaj koji se u njoj nalazi
- na suptilan način reaguje na žalbe klijenta
- popuni formular za rezervaciju

RAZRED: TREĆI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- predstavi članove šire porodice
- objasni odnose u užoj i široj porodici
- pozove, odbije ili prihvati poziv
- kaže bračno stanje
- prenese nečije izjave, savjete i pitanja
- izrazi zabranu
- traži dozvolu da nešto uradi
- napiše jednostavan tekst o porodici i događajima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o zdravlju
- preporuči fizičke aktivnosti i režim ishrane
- govori o zdravstvenom stanju
- zakaže pregled kod ljekara
- napiše jednostavan tekst o zdravim stilovima života

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o načinu organizovanja slobodnog vremena
- saopštava planove za odmor
- preporuči neki tv kanal, tj. neku emisiju, reportažu, film, knjigu
- iznese utiske o sadržaju gledanih emisija
- da jednostavne savjete za pronalaženje informacija na internetu
- napiše jednostavan tekst o interesovanjima

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način iznese utiske sa putovanja
- se raspita o redu vožnje i kupi putnu kartu
- napiše razglednicu sa putovanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji društvene probleme i svjetska humanitarna udruženja
- na jednostavan način opiše običaje kod proslave nekog praznika

- na jednostavan način iznese utiske sa neke proslave
- napiše jednostavan tekst o nekom društvenom problemu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše sobu, kartu, sto u restoranu, taksi
- zabilježi i prenese poruke
- se raspita o načinu plaćanja
- informiše o kursu valute
- informiše klijenta o znamenitostima grada
- informiše klijenta o kulturnim dešavanjima u gradu
- obavi jednostavnu pismenu korespondenciju

RAZRED: ČETVRTI

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- predloži, prihvati i odbije izlazak
- razlikuje književne, muzičke i filmske žanrove
- napiše sadržaj filma

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše bioskopske ili pozorišne karte
- razumije rječnik propagandnog i reklamnog materijala
- napiše reklamne slogane

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- govori o školskom sistemu
- govori o izboru zanimanja i planovima za budućnost
- sastavi CV

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- dogovori pripreme za putovanje
- razmjeni utiske sa putovanja
- napiše jednostavan dijalog (kupovina karata)

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- informiše o hotelskom sadržaju
- informiše o mogućnostima organizovanja svečanosti i seminara
- informiše o tehnikoj opremljenosti hotela
- preporuči kulturno-istorijski obilazak
- da osnovne informacije o nekom kulturnom-istorijskom spomeniku
- napiše jednostavan e-mail o cjelokupnom sadržaju hotela

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora

Didaktička literatura:
- J.Jacquet: Oral/Ecrit, Lecture/écriture, Clé International, Paris, 1991.
- C.Tagliante: Classe de langue; Evaluation, Clé International, Paris, 1991.

Gramatike:
- M . Maheo-Le Coadic; M. Reine; S.Poisson-Quinton: Grammaire Expliquée du Français, Clé International, Paris, 2002.
- M. Gregoire: Grammaire Progressive du français, Clé International, Paris, 2003.

Rječnici:
- S. A.Jovanović i saradnici: „Savremeni francusko-srpskohrvatski rečnik sa gramatikom“, Prosveta, Beograd, 1991.
- S. A. Jovanović i saradnici: „Savremeni srpskohrvatsko-francuski rečnik“, Prosveta, Beograd, 1991.

Stručna literatura:
- I.Jovanović, E. Mandić-Abdić: Bienvenue au Monténégro, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2008.
- S. Corbeau, S. l Dubois, J.L. Penfornis: Tourisme.com, Clé Internationale, Paris, (2004)
- S. Corbeau, S. L Dubois, J.L.Penfornis, L. Semichon: Hôtellerie/Restauration.com, Clé International, Paris, 2006.

Internet:
- http://www.tv5.org › Langue française
- http://www.rfi.fr/radiofr/podcast/rss_apprendre_francais.xml
- http://www.lepointdufle.net/
- http://www.francparler-oif.org/
- http://www.edufle.net/-Francais-sur-objectifs-specifiques
- http://www.francaisauthentique.com/
- http://fipf.org/publications/le-francais-dans-le-monde
- http://www.francaisfacile.com/exercices/

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	6
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika
- **Čitanje i slušanje** - Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).
- **Govor** - Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tečnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i

povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.

- **Pisanje** - Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja (gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd., bogastvo leksike, pravopis itd.).
- **Pismeni zadaci** - Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok časovi ili dva uzastopna časa).
- **Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda** izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- **Zaključna ocjena na kraju školske godine** izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi

- Profesor francuskog jezika.

12. Povezanost dijelova modula (predmeta) – korelacija

Modul/predmet Francuski jezik je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Animacija
- Preduzetništvo
- Briga o gostu
- Turistička geografija Crne Gore
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Poslovna komunikacija
- Osnove restoraterstva
- Osnove kuvarstva
- Vodički poslovi
- Bonton u ugostiteljstvu
- Ekologija i zaštita životne sredine
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.2.2. NJEMAČKI JEZIK

1. Oznaka i naziv modula: NJEMAČKI JEZIK

2. Kreditna vrijednost modula: 16

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za govor, pisanje, čitanje i slušanje na njemačkom jeziku, na nivou A2 (završetkom prva dva razreda učenik se osposobljava za govor, čitanje, pisanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A1);
- Osposobljavanje za tečnu komunikaciju na njemačkom jeziku na ličnom i profesionalnom planu;
- Razvijanje odgovornosti, komunikativnosti, tolerantnih oblika ponašanja i timskog rada;
- Osposobljavanje za pružanje informacija i usluga klijentima u hotelima i agencijama.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Strani jezik III - njemački jezik	I, II, III, IV	282	16
Ukupno			282	16

4.1. Dio modula (predmet) NJEMAČKI JEZIK

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): NJEMAČKI JEZIK**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 16**
3. **Broj časova: 282**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	72			72	4
II	72			72	4
III	72			72	4
IV	66			66	4
Ukupno	282			282	16

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Razvoj komunikativnih, govornih i pisanih sposobnosti učenika/ca na njemačkom jeziku.
- Ovladavanje tehnikama samostalnog učenja.
- Razvijanje tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga.
- Razvijanje sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog.
- Razvijanje osjećaja za „fair play" i timski rad.
- Razvijanje svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče porodice, slobodnog vremena i obrazovanja.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče ishrane, zdravlja i kupovine.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče putovanja, klime i uslužnih djelatnosti.

- Ovladavanje gramatičkim strukturama i pravilnom primjenom.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa klijentom u turistickoj agenciji i hotelu.
- Osposobljavanje za vođenje administracije i poslovne korespondencije.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica dom i prijatelji**		
	- Pozdravljanje i predstavljanje (pozdravi, ime i prezime, nacionalnost, adresa, godine i dr.) - Porodica (članovi uže porodice) **Gramatika:** - Glagoli -biti, imati, zvati se, predstaviti/predstaviti se - Lične zamjenice za subjekat - Imenice (muški, ženski i srednji rod, množina) - Prisvojni pridjevi - Prisvojne zamjenice - Brojevi	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na lične podatke, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Predstavlja se koristeci kratke formulacije i vodi jednostavan razgovor , pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak e-mail sa ličnim podacima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Interesovanja mladih (sport, muzika i sl.) - Izlasci (dan, datum i vrijeme sastanka) **Gramatika:** - Određeni i neodređeni član - Prezent - Prezent glagola kretanja - Negacija - Jednostavni upitni oblici - Lične zamjenice za indirektni objekat - Prilozi za vrijeme - Prepozicije za mjesto - Modalni glagoli - Brojevi	**Razumijevanje—Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na interesovanja mladih, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Kratko opisuje svoja interesovanja, dogovara izlazak i vodi jednostavan razgovor	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja (tačno/netačno; višestruki izbor...) **Govor/Pisanje**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratki e-mail o svojim interesovanjima	- Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
3.	**Obrazovanje**		
	- Vrste zanimanja - Zanimanja u turizmu **Gramatika:** - Imenice (rod i broj) - Modalni glagoli - Glagoli sa razdvojnim prefiksom	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne opise zanimanja i osnovne fraze koje se odnose na različite djelatnosti ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Nabraja zanimanja i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratki, jednostavni sastav da bi opisao aktivnosti koje obavlja na poslu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraci sastav
4.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i bolesti (jednostavan način izražavanja tegoba) - Vrste hrane i pića (voće i povrće, meso, sir i dr.) - Navike u ishrani	**Razumijevanje - Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze vezane za zdravlje,ishranu i djelove tijela, ako sagovornik govori polako	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Prezent povratnih glagol - Prilozi za količinu - Modalni glagoli: - učtivo izražavanje želje - Padež:akuzativ - Upitne riječi - Glagoli koji mijenjaju vokal	i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na vrlo jednostavan način govori o zdravlju i ishrani i vodi razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kraći sastav u vezi sa navikama u ishrani	stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, podnose usmeni izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
5.	**Kupovina**		
	- Prehrambene namirnice - Vrste prodavnica **Gramatika:** - Lične zamjenice za direktan objekat - Bezlične konstrukcije - Imperativ za drugo lice jednine i množine - Imperativ - Prepozicije sa dativom	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na prehrambene namirnice, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Nabraja vrste prodavnica,artikle i vodi jednostavan razgovor pri kupovini, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Sastavlja spisak namirnica	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraci sastav

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Turizam**		
	- Grad i gradske ustanove (opština, pošta, bolnica i dr.) - Orijentacija u prostoru - Prevozna sredstva **Gramatika**: - Imperativ - Prilozi za mjesto - Prepozicije sa akuzativom - Prepozicije sa dativom i akuzativom - Prepozicije uz prevozna sredstva - Prezent glagola kretanja - Predlozi spojeni s članom	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na instrukcije za snalaženje u prostoru, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Daje smjernice na osnovu mape i vodi jednostavan razgovor pri razmjeni informacija vezanih za snalaženje u gradu, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Sastavlja pismo u kojem daje instrukcije za snalaženje u gradu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i sastave formalno/neformalno pismo
7.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencije (prijem klijenta, jednostavna prezentacija turističke ponude grada, davanje instrukcija za orijentaciju u gradu), bonton - Hoteli (doček i ispraćaj gosta, popunjavanje formulara, lična dokumenta, kategorija soba...), bonton **Gramatika**: - Redni brojevi - Prepozicije za vrijeme (od...do) - Složene prepoziije	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na situacije u hotelu ili agenciji, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Daje instrukcije i koristi jednostavne fraze pri prezentaciji turističke	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prezent (složeniji oblici)	ili hotelske usluge pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Popunjava kraći formular	**Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i osmišljavaju kratak izvještaj

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica, dom i prijatelji**		
	- Mjesto stanovanja (kvart, kuća, stan, prostorije, sprat, dvorište) - Telefonski razgovori i neformalna prepiska (javiti se na telefon, tražiti nekoga, podići i spustiti slušalicu, ostaviti poruku, završiti razgovor) - Svakodnevne aktivnosti i kućni poslovi **Gramatika**: - Glagoli - Prezent povratnih glagola - Prepozicije za mjesto - Modalni glagoli	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na njegovo mjesto stanovanja, svakodnevne aktivnosti i kućne poslove, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice, npr. u malim oglasima za prodaju ili iznajmljivanje kuće ili stana **Govor** - Opisuje mjesto stanovanja,svakodnevne aktivnosti i vodi jednostavan telefonski razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše jednostavan oglas za prodaju, kupovinu ili iznajmljivanje mjesta stanovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, vrše poređenja i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Vikend (opis vikenda: gdje, s kim, koje aktivnosti i dr.) - Navike u organizovanju slobodnog vremena (otići ili ostati kući, posjećivati ili ne ista mjesta) **Gramatika**: - Perfekat - Komparacija pridjeva - Prilozi za način - Prilozi za vrijeme	**Razumijevanje- -Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na organizaciju slobodnog vremena, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje -Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Negacija (nikad, nigdje, niko, ništa) - Upitne riječi i oblici	**Govor** - Govori o slobodnom vremenu i vodi jednostavan razgovr pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše vrlo jednostavan sastav o vikendu	**Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
3.	**Klima i vremenski uslovi**		
	- Vremenska prognoza - Godišnja doba **Gramatika:** - Neodređeni pridjevi - Neodređeni član - Futur	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze sa vremenske prognoze, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Govori i vodi jednostavan razgovor o vremenskim uslovima pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Na osnovu meteo-piktograma, na jednostavan način piše o vremenu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
4.	**Kupovina**		
	- Odjevni predmeti i obuća (boje, vrste materijala, proba, kabina, veličina, cijena, plaćanje, rasprodaja, komentari i dr.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na kupovinu odjevnih predmeta, ako sagovornik govori polako	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Moda i modni detalji (tašna, kaiš, rukavice, šalovi i ešarpe, nakit, naočare) **Gramatika**: - Opisni pridjevi (boje) - Pokazni pridjevi	i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan nacin opisuje neki proizvod i vodi razgovor pri kupovini, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak, jednostavan sastav o načinu odijevanja	stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
5.	**Društvo**		
	- Međunarodni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart; vjerski praznici: Božić, Vaskrs/Uskrs, Bajram) - Običaji (način proslave, čestitke, jelovnik i dr.) **Gramatika**: - Neodređena zamjenica *es* - Bezlični oblici	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na praznike i običaje, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na vrlo jednostavan način opiše i vodi razgovor o običajima pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak sastav na temu običaja i praznika	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, vrše poređenja i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
6.	**Zdravlje i ishrana**		

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Restorani (naručivanje, plaćanje, jelovnik i meni, rezervacija stola, obroci i sl.) - Navike u ishrani (vrijeme uzimanja obroka, režim ishrane) - Jednostavni recepti (sastojci i uputstva za izradu, mjerne jedinice) **Gramatika**: - Imperativ ili infinitiv - Partitivni član - Genitiv imenica - Naglašene lične zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na naručivanje i plaćanje u restoranu, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Naručuje jelo ili piće i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše jednostavan meni ili recept	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
7.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencije (jednostavna prezentacija turističke ponude grada ili regije, prodaja i rezervacija karata i sl.), bonton - Hoteli (rezervacija smještaja; pružanje usluga klijentima,reagovanje na žalbe), bonton **Gramatika**: - Perfekat - Komparacija pridjeva - Prepozicije za vrijeme	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na situacije u hotelu ili agenciji, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Daje instrukcije i koristi jednostavne fraze pri prezentaciji turističke ili hotelske usluge pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i osmišljavaju kratak izvještaj

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		rečenice **Pisanje** - Popunjava formular za rezervaciju	

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Rodbinski odnosi u užoj i široj porodici (nesuglasice, zabrane, dozvole, predstavljanje, upoznavanje, pozivi i pozivnice) - Blisko okruženje (prijatelji,fizički i karakterni izgled, susjedi, odnosi, suživot, proslave i rođendani, uslovi stanovanja, grad u kojem živimo, institucije u gradu i dr.) - Nepredviđeni događaji (incidenti, saobraćajne nezgode i sl.) - Vjenčanje, brak (bračno stanje, svadbena ceremonija, bračno putovanje i sl.) - Mjesto stanovanja **Gramatika:** - Prisvojni pridjevi - Opisni pridjevi - Komparacija pridjeva - Prošlo vrijeme/Perfekat - Prošlo vrijeme/Imperfekat - Relativne zamjenice	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču njega, njegove porodice i bliskog okruženja **Razumijevanje- Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojoj porodicii, sebi i drugim ljudima, statusu, obrazovanju, nepredviđenim događajima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim opisuje porodicu,događaj,grad.	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
2.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i zdravlje (aktivnosti radi održavanja fizičkog i moralnog zdravlja (joga, ples), umor, stres, iscrpljenost i dr.) - Bolesti i povrede (glavobolja, prehlada, lomovi, ljekari, zakazivanje, recepti) - Ishrana i zdravi stilovi života (nutricionisti, vrste hrane i pića, loše navike i dr.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču zdravlja, zdravih stilova života, navika u ishrani **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima -Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Kondicional prezenta: - Perfekat povratnih glagola - Povratne zamjenice - Poređenje priloga i pridjeva - Partitivni član - Imperativ	**Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o navikama u ishrani, zdravim stilovima života, bolovima i povredama **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim afirmiše zdrav život	autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, prepričavaju i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Organizovanje slobodnog vremena (izlasci, razonoda i dr.) - Interesovanja mladih (književnost, film, pozorište, TV) - Televizija, novine i internet (film, reportaža, dnevnik, hronika, kanali, programi, kompjuterski vokabular) **Gramatika**: - Povratni glagoli u prezentu i perfektu - Prepozicije - Objekatske zamjenice - Relativne zamjenice	**Razumijevanje -Slušanje** - razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču slobodnog vremena i razonode **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim interesovanjima (sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV) **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst koji obrađuje slobodno vrijeme i interesovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Praznici (državni i vjerski praznici, čestitke, tradicija, običaji...) - Raspust (želje i odluke, putovanja, utisci sa putovanja, aktivni odmor, odmor na moru, planini, u gradu,...)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raspusta i putovanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prevozna sredstva (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, povratna karta i karta za jedan pravac, prtljag, red vožnje...) **Gramatika**: - Imperfekat - Futur - Poređenje glagola i imenica - Kondicional prezenta - Kondicionalne recenice /prvi i drugi tip - Dass rečenice	informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o praznicima, odmoru, putovanju, i prevoznim sredstvima koje je koristio **Pisanje** - Piše razglednice s putovanja - Vodi dnevnik putovanja	- Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Društveni problemi (nasilje, maloljetnička delikvencija, uvrede; nezaposlenost, siromaštvo, nepismenost, rasizam i dr.) - Humanitarna udruženja i aktivnosti (volonterski rad, solidarnost, međusobno pomaganje, Crveni krst, Ljekari bez granica, Narodne kuhinje i sl.) - Internacionalni i nacionalni praznici - (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart, Božić, Bajram, Vaskrs/Uskrs, 14 februar, 14 juli, kako se proslavljaju, kako se čestita i sl.) **Gramatika**: - Modalni glagoli: - Izražavanje potrebe - Izražavanje želje - Relativne rečenice - Uzročne rečenice (*weil, da, denn*)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču društvenih problema **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o društvenim problemima, pojavama i humanitarnim aktivnostima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim izražava svoje misljenje o nekom društvenom problemu ili pojavi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi	**Razumijevanje-Slušanje**	**Razumijevanje-Slušanje**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	(jaednostavna prezentacija turističkih proizvoda, jednostavna prezentacija kulturnih dešavanja i turističke ponude grada, regije, prodaja karata...) - Hotelijersko poslovanje (rezervacija smještaja, pružanje usluga i informacija klijentima, restorani, muzeji, diskoteke (preporuke i savjeti...), bonton) **Gramatika**: - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjunktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Kondicionalne rečenice (realne)	- razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova. **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u reklamama, prospektima, redu vožnje... **Govor** - na jednostavan način informiše, savjetuje klijente i razgovara o kulturnim dešavanjima. **Pisanje** - sastavi jednostavan mejl da informiše, rezerviše, potvrdi rezervaciju	- Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja. - Obraćati im se na stranom jeziku, Insistirati na punim odgovorima. - dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Izlasci s prijateljima (pozivnice, prihvatanje i odbijanje, izražavanje osjećanja i raspoloženja, zakazivanje sastanka, dogovor o izlasku i sl.) - Muzika (baviti se muzikom, imati talenta, muzički instrumenti, muzički žanrovi, muzičke škole) - Muzičke manifestacije (Dan muzike, muzički festivali , koncerti i dr.) - Film (vrste filmova, nagrade i festivali, pozitivna i negativna kritika) - Susreti (upoznavanja) **Gramatika**: - Izražavanje osjećanja (zadovoljstvo, strah, tuga, oduševljenje) - Pokazne zamjenice - Relativne zamjenice - Relativne rečenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču interesovanja (muzika, osjećanja i raspoloženja) **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način dogovara sastanak; razgovara o muzici; prepriča film **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst da opiše utiske o filmu ili o nekom festivalu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Društvo**		
	- Tradicija i folklor (njemački praznici i dr.) - Mediji (reklamne kampanje, reklamni posteri, slogani, tv-programi, internet) - Televizija (emisije uživo, prenos emisija, serije, reklamna špica i sl.) - Pozorište (dogovor, rezervacija karata, izbor predstave, kritika i dr.) **Gramatika**: - Kondicional za učtivo izražavanje: savjeta, predloga, pitanja - Superlativ	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raznih medija, interesovanja, tradicije **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način s prijateljem komentariše tv-program, govori o omiljenim emisijama, kritikuje i dogovara šta da se gleda	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		Pisanje - Kreira jednostavan propagadni materijal	uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
3.	**Obrazovanje**		
	- Ispiti (maturski ispit, školski sistem u Njemačkoj, obuke, seminari, staž i dr.) - Izbor zanimanja (profesije i zanimanja, zanimanja u turizmu) - Motivaciono pismo i intervju (mali oglasi, pisanje cv-ja, telefonska komunikacija i dr.) - Planovi za budućnost (studije, brak, zaposlenje i sl.) **Gramatika**: - Futur - Poređenje priloga, glagola, imenica - Superlativ - Posljedične rečenice - Vremenske rečenice (*als, wenn*)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču obrazovanja i izbora zanimanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim znanjima i vještinama i planovima za budućnost **Pisanje** - Sastavlja cv i motivaciono pismo	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Raspust (dogovori o putovanju, izbor destinacija, turistički sajtovi i sl.) - Opis putovanja (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, prtljag, red vožnje i dr.) **Gramatika**: - Imperfekat/Perfekat - Futur - Kondicional perfekta - Kondicionalne recenice (realne) - Uzročne rečenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču raspusta, putovanja, izbora destinacija i prevoznih sredstava **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		govori i razgovara o izboru destinacije i prevoznih sredstava **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst, npr. dijalog na šalteru autobuske ili željezničke stanice	**Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (prezentacija turističkih proizvoda, prezentacija kulturnih desavanja, prezentacija turističke ponude grada, regije, prodaja karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (cjelokupan hotelski sadržaj, pružanje usluga i informacija klijentima, restorani, muzeji, diskoteke (preporuke i savjeti), bonton) **Gramatika**: - Kondicional za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjuktiv prezenta za izražavanje savjeta - Modalni glagoli - Kondicionalne rečenice (potencijalne)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije, npr. u kalendaru kulturnih dešavanja **Govor** - Na jednostavan način pruža potrebne informacije klijentima i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-majl radi pruzanja raznovrsnih informacija	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge popune formular

Napomena: Nastavnik može obraditi određene gramatičke cjeline i u okviru neke druge teme.

6. Standardi znanja:

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

RAZRED: PRVI

Porodica dom i prijatelji

Učenik/učenica zna da:
- da pozdravi, zahvali i oprosti se
- predstavi sebe i raspita se o drugima (ime, adresa, br telefona, nacionalnost, profesija)

- da nabroji članove svoje uže familije
- napiše kratak e-mail sa ličnim podacima

Slobodno vrijeme i razonoda
Učenik/učenica zna da:
- nabroji razonode i kaže koju voli ili praktikuje
- kaže svoje i raspita se o razonodama drugih
- zakaže sastanak precizirajući dan, datum i vrijeme
- kaže i pita za vrijeme, godine,
- saopšti gdje ide (grad, država, banka, pošta, škola)
- piše kratak e-mail o svojim interesovanjima

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- nabroji najčešća zanimanja
- kaže svoje i raspita se o zanimanju drugih
- nabroji zanimanja u turizmu (hotel i agencija)
- na vrlo jednostavan način opiše neko zanimanje

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- imenuje djelove tijela
- kaže šta ga boli
- nabroji osnovne prehrambene namirnice
- na učtiv način izrazi želju
- precizira količinu proizvoda
- na vrlo jednostavan način govori i raspituje se o načinu ishrane
- napiše kraći sastav u vezi sa navikama u ishrani

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- nabroji vrste prodavnica i zanimanja zaposlenih
- traži proizvod, pita za cijenu i navede količinu
- predloži kupovinu neophodnih namirnica
- sastavi spisak namirnica

Turizam
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način opiše grad
- navede glavne ustanove
- odredi lokaciju tih ustanova
- da uputstva za snalaženje u prostoru
- napiše instrukcije za snalaženje u gradu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- dočeka, pozdravi i poželi dobrodošlicu gostu, isprati gosta
- traži lična dokumenta i zamoli da se ispuni formular
- informiše o broju, lokaciji i položaju sobe
- putem telefona ili interneta da kratak opis hotela, sobe
- preporuči prevozno sredstvo
- informiše o radnom vremenu, redu vožnje, cijeni usluge
- da instrukcije za snalaženje u prostoru
- popuni kraći formular

RAZRED: DRUGI

Porodica, dom i prijatelji
Učenik/učenica zna da:
- opiše kuću ili stan u kojem živi navodeći prostorije
- opiše svoju sobu i namještaj koji se u njoj nalazi
- na jednostavan način opiše grad ili kvart gdje živi
- se kod telefonskih razgovora predstavi, kaže s kim želi razgovarati
- govori i raspituje se o svakodnevnim aktivnostima
- nabroji kućne poslove i kaže što voli da radi
- napiše jednostavan oglas

Slobodno vrijeme i razonoda
Učenik/učenica zna da:
- ispriča kako provodi vikend, gdje i s kim
- ispriča kako je proveo/la vikend, gdje i s kim
- napiše vrlo jednostavan sastav o vikendu

Klima i vremenski uslovi
Učenik/učenica zna da:
- kaže kakvo je vrijeme
- se raspita o vremenu
- informiše o vremenskoj prognozi za naredni period
- nabroji godišnja doba
- napiše izvještaj o vremenu

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- nabroji osnovne odjevne predmete i obuću
- opiše odjevni predmet (boja, materijal i dr.)
- se raspita o cijeni
- traži da proba
- saopšti veličinu
- nabroji modne detalje
- izrazi dopadanje ili nedopadanje
- napiše kratak sastav o stilovima odijevanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji međunarodne praznike
- čestita praznik
- napise kratak sastav o običajima i praznicima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- da rezerviše sto za određeni datum, sat i broj gostiju
- da naruči jela i pića, traži savjet i račun
- da se raspita o načinu plaćanja
- napiše jednostavan recept

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- da na jednostavan način preporuči restorane ili druga mjesta za izlazak
- da nabroji kulturna dešavanja u gradu

- da informacije o raspoloživosti i cijeni soba, lokaciji i opremljenosti hotela
- da u slučaju popunjenosti kapaciteta predloži drugi hotel
- da opiše hotelsku sobu i namještaj koji se u njoj nalazi
- na suptilan način reaguje na žalbe klijenta
- popuni formular za rezervaciju

RAZRED: TREĆI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- predstavi članove šire porodice
- objasni odnose u užoj i široj porodici
- pozove, odbije ili prihvati poziv
- kaže bračno stanje
- prenese nečije izjave, savjete i pitanja
- izrazi zabranu
- traži dozvolu da nešto uradi
- napiše jednostavan tekst o porodici i događajima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o zdravlju
- preporuči fizičke aktivnosti i režim ishrane
- govori o zdravstvenom stanju
- zakaže pregled kod ljekara
- napiše jednostavan tekst o zdravim stilovima života

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o načinu organizovanja slobodnog vremena
- saopšti planove za odmor
- preporuči neki tv kanal, tj. neku emisiju, reportažu, film, knjigu
- iznese utiske o sadržaju gledanih emisija
- da jednostavne savjete za pronalaženje informacija na internetu
- napiše jednostavan tekst o interesovanjima

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način iznese utiske sa putovanja
- se raspita o redu vožnje i kupi putnu kartu
- napiše razglednicu sa putovanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji društvene probleme i svjetska humanitarna udruženja
- na jednostavan način opiše običaje kod proslave nekog praznika
- na jednostavan način iznese utiske sa neke proslave
- napiše jednostavan tekst o nekom društvenom problemu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše sobu, kartu, sto u restoranu, taksi
- zabilježi i prenese poruke
- se raspita o načinu plaćanja

- informiše o kursu valute
- informiše klijenta o znamenitostima grada
- informiše klijenta o kulturnim dešavanjima u gradu
- obavi jednostavnu pismenu korespondenciju

RAZRED: ČETVRTI

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- predloži, prihvati i odbije izlazak
- razlikuje književne, muzičke i filmske žanrove
- napiše sadržaj filma

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše bioskopske ili pozorišne karte
- razumije rječnik propagandnog i reklamnog materijala
- napiše reklamne slogane

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- govori o školskom sistemu
- govori o izboru zanimanja i planovima za budućnost
- sastavi cv

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- dogovori pripreme za putovanje
- razmjeni utiske sa putovanja
- napiše jednostavan dijalog (kupovina karata)

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- informiše o hotelskom sadržaju
- informiše o mogućnostima organizovanja svečanosti i seminara
- informiše o tehnikoj opremljenosti hotela
- preporuči kulturno-istorijski obilazak
- da osnovne informacije o nekom kulturnom-istorijskom spomeniku
- napiše jednostavan e-mail o cjelokupnom sadržaju hotela

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

Didaktička literatura

- H. Aufderstraße, H. Bock, K.H. Eisfeld, M. Gerdes, H. Holthaus, J. Müller, U. Schütze – Nöhmke: Deutsch als Fremdsprache - Themen aktuell - Niveaustufe A1, Hueber Verlag, 2003.
- M. Perlmann – Balme, A. Tomaszewski, D. Weers und F. Sprecht (als Gastautor): Deutsch als Fremdsprache - Themen aktuell – Niveaustufe B1, Hueber Verlag, 2004.
- G. Kopp, S. Büttner, J. Albert: Planet B1 - Deutsch für Jugendliche, Hueber Verlag 2007.
- R. M. Dellapiazza, E. von Jan, T. Schönherr unter Mitarbeit von J. Orth – Chambah: Deutsch als Fremdsprache - Tangram aktuell – Niveau A1-2, Max Hueber Verlag, 2005.

- H. Aufderstraße, J. Müller, T. Storz: Delfin – Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache, Max Hueber Verlag, 2002.
- P. Barberis, E. Bruno: Deutsch im Hotel – Gespräche führen, Max Hueber Verlag, 2000.
- P. Barberis, E. Bruno – Deutsch im Hotel – korrespodeni, Max Hueber Verlag, 2001.

Gramatike
- J. Kars und U. Häussermann unter Mitarbeit von G. Koller und S. Gruber: Grundgrammatik Deutsch, Verlag Moriz Dieserweg – Verlag Sauerländer, 1988.

Rječnici
- B. Grujić, I. Srdjević - Standardwörterbuch Serbisch-Deutsch / Deutsch-Serbisch - Standardni rječnik njemačko-srpski / srpsko-njemački, Obod Predag & Nenad, Beograd, 2004.

Stručna literatura
- Prospekti turističkih mjesta, tekstovi iz štampe i sa interneta

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	6
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika
- **Čitanje i slušanje** - Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).
- **Govor** - Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tečnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.
- **Pisanje** - Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja

(gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd., bogastvo leksike, pravopis itd.).
- **Pismeni zadaci** - Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok časovi ili dva uzastopna časa).
- **Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda** izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- **Zaključna ocjena na kraju školske godine** izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
Profesor njemačkog jezika.

12. Povezanost dijelova modula (predmeta) – korelacija
Modul/predmet Njemački jezik je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Preduzetništvo
- Briga o gostu
- Turistička geografija Crne Gore
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Poslovna komunikacija
- Osnove restoraterstva
- Osnove kuvarstva
- Vodički poslovi
- Bonton u ugostiteljstvu
- Ekologija i zaštita životne sredine
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.2.3. RUSKI JEZIK

1. Oznaka i naziv modula: RUSKI JEZIK

2. Kreditna vrijednost modula: 16

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za govor, pisanje, čitanje i slušanje na ruskom jeziku, na nivou A2 (završetkom prva dva razreda učenik se osposobljava za govor, čitanje, pisanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A1);
- Osposobljavanje za tečnu komunikaciju na ruskom jeziku na ličnom i profesionalnom planu;
- Razvijanje odgovornosti, komunikativnosti, tolerantnih oblika ponašanja i timskog rada;
- Osposobljavanje za pružanje informacija i usluga klijentima u hotelima i agencijama.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Strani jezik II -Ruski jezik	I, II, III, IV	282	16
Ukupno			282	16

4.1. Dio modula (predmet) RUSKI JEZIK

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): RUSKI JEZIK**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 16**
3. **Broj časova: 282**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	72			72	4
II	72			72	4
III	72			72	4
IV	66			66	4
Ukupno	282			282	16

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Razvoj komunikativnih, govornih i pisanih sposobnosti učenika/ca na ruskom jeziku.
- Ovladavanje tehnikama samostalnog učenja.
- Razvijanje tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga.
- Razvijanje sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog.
- Razvijanje osjećaja za „fair play" i timski rad.
- Razvijanje svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče porodice, slobodnog vremena i obrazovanja.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče ishrane, zdravlja i kupovine.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče putovanja, klime i uslužnih djelatnosti.

- Ovladavanje gramatičkim strukturama i pravilnom primjenom.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa klijentom u turističkoj agenciji i hotelu.
- Osposobljavanje za vođenje administracije i poslovne korespondencije.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica dom i prijatelji**		
	- Pozdravljanje i predstavljanje (pozdravi, ime i prezime, nacionalnost, adresa, godine i dr.) - Porodica (članovi uže porodice) **Gramatika:** - Ruska azbuka –(sličnosti i razlike u odnosu na maternji jezik) - Slogovi i akcenat - Jednočlane rečenice - (pravila izgovora – o – ispred akcenta) - Slova i znakovi kojih nema u maternjem jeziku-pisanje i pravilna artikulacija - Proste imenice - Prosti brojevi - Konstrukcija:ja imam,ti imaš - Lična zamjenica III lica-ON,ONA,ONO - Prisvojne zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na lične podatke, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Predstavlja se koristeci kratke formulacije i vodi jednostavan razgovor , pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak e-mail sa ličnim podacima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Interesovanja mladih (sport, muzika i sl.) - Izlasci (dan, datum i vrijeme sastanka) **Gramatika:** - Glagoli u infinitivu; sadašnje vrijeme - Upitno-odnosne zamjenice - Ruska prezimena - Dani u nedjelji - Iskazivanje datuma - Nazivi vrsta sporta	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na interesovanja mladih, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Kratko opisuje svoja interesovanja, dogovara izlazak i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratki e-mail o svojim interesovanjima	da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
3.	**Obrazovanje**		
	- Vrste zanimanja - Zanimanja u turizmu **Gramatika:** - Nazivi prostih zanimanja u turizmu - Imenice tvrde i meke promjen (muški i ženski rod) - Pridjevi – opisni - Upitne zamjenice:kakav-a,-o - Prisvojne zamjenice 1,2 i 3 lica jednine i množ.	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne opise zanimanja i osnovne fraze koje se odnose na različite djelatnosti ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Nabraja zanimanja i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Na vrlo jednostavan način opisuje neko zanimanje	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
4.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i bolesti (jednostavan način izražavanja tegoba) - Vrste hrane i pića (voće i povrće, meso, sir i dr.) - Navike u ishrani **Gramatika:** - Pridjevi-duži kraći oblik - Glagoli bolovati i boljeti - Nepromjenljive imenice - Pokazne zamjenice - Upitne zamjenici – čiji,-a,-e	**Razumijevanje - Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze vezane za zdravlje,ishranu i djelove tijela, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor**	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -Čitanje**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- glagol voljeti - genitiv imenica - glagoli jesti,piti(svrš. I nesvrš.vid) - pokazne zamjenice-ovaj,-a,-o - predjelo,jelo,dezert(izuzetak u odnosu na maternji jez.) - glagol sviđati (-se)	- Na vrlo jednostavan način govori o zdravlju i ishrani i vodi razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kraći sastav u vezi sa navikama u ishrani	- Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, podnose usmeni izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
5.	**Kupovina**		
	- Prehrambene namirnice - Vrste prodavnica **Gramatika:** - Glagoli: glagol dati - Zapovjedni način(imperativ) - Prijedlozi – v i – na - Stepeni poređenja pridjeva (komparativ i superlativ) - Konstrukcije:-ima;-nema - Izražavanje vremenske dimenzije (juče, danas, sjutra) - Pokazne zamjenice - Osnovni brojevi i jedinice mjere - Glagoli: jesti, putovati (prezent)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na prehrambene namirnice, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Nabraja vrste prodavnica,artikle i vodi jednostavan razgovor pri kupovini, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Sastavlja spisak namirnica	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
6.	**Turizam**		
	- Grad i gradske ustanove (opština, pošta, bolnica i dr.) - Orijentacija u prostoru - Prevozna sredstva **Gramatika:** - Imperativ - Glagoli: ići, putovati	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na instrukcije za snalaženje u prostoru, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje**	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	prevoznim sredstvom (prezent) - Glagoli kretanja (parovi glagola kretanja) - Opisni pridjevi; boje - Duži i kraći oblik pridjeva - Konstrukcije: lijevo, desno,napreijed,nazad - Redni brojevi - Konstrukcije kategorije stanja:dobro,slabo,li-jepo	- Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Daje smjernice na osnovu mape i vodi jednostavan razgovor pri razmjeni informacija vezanih za snalaženje u gradu, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Sastavlja pismo u kojem daje instrukcije za snalaženje u gradu	- Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i sastave formalno/neformalno pismo
7.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencije (prijem klijenta, jednostavna prezentacija turističke ponude grada, davanje instrukcija za orijentaciju u gradu), bonton - Hoteli (docek i ispraćaj gosta, popunjavanje formulara, lična dokumenta, kategorija soba...), bonton **Gramatika:** - Redni brojevi - Izrazi učtivog obraćanja - Upitne zamjenice - Opisni i prisvojni pridjevi - Imenice u lokativu - Rečenice :proste i složene - Prilozi za vrijem,mjesto i način	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na situacije u hotelu ili agenciji, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Daje instrukcije i koristi jednostavne fraze pri prezentaciji turističke ili hotelske usluge pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Popunjava kraći formular	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i osmišljavaju kratak izvještaj

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica, dom i prijatelji**		
	- Mjesto stanovanja (kvart, kuća, stan, prostorije, sprat, dvorište) - Telefonski razgovori i neformalna prepiska (javiti se na telefon, tražiti nekoga, podići i spustiti slušalicu, ostaviti poruku, završiti razgovor) - Svakodnevne aktivnosti i kućni poslovi **Gramatika:** - Glagoli - Imenice sva tri roda - Glagoli-vid glagola - Povratni glagoli - Prosti i redni brojevi	**Razumijevanje--Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na njegovo mjesto stanovanja, svakodnevne aktivnosti i kućne poslove, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrsatama tekstova **Govor** - Opisuje mjesto stanovanja,svakodnevne aktivnosti i vodi jednostavan telefonski razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše jednostavn oglas za prodaju, kupovinu ili iznajmljivanje mjesta stanovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, vrše poređenja i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Vikend (opis vikenda: gdje, s kim, koje aktivnosti i dr.) - Navike u organizovanju slobodnog vremena (otići ili ostati kući, posjećivati ili ne ista mjesta) **Gramatika:** - Perfekat - Komparacija pridjeva - Prilozi za način - Prilozi za vrijeme - Negacija (nikad, nigdje, niko, ništa) - Upitne riječi i oblici	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na organizaciju slobodnog vremena, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje -Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrsatama tekstova **Govor** - Govori o slobodnom vremenu i vodi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		jednostavan razgovr pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše vrlo jednostavn sastav o vikendu	rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
3.	**Klima i vremenski uslovi**		
	- Vremenska prognoza - Godišnja doba **Gramatika:** - Izražavanje datuma (redni brojevi) - Opisni pridjevi - Izrazi vezani za vremenske prilike(pada kiša,snijeg,duva vjetar) - Imenica – vrijeme (10 imenica ovog tipa sa posebnom promjenom)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze sa vremenske prognoze, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrsatama tekstova **Govor** - Govori i vodi jednostavan razgovor o vremenskim uslovima pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Na osnovu meteo-piktograma, na jednostavan način piše o vremenu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
4.	**Kupovina**		
	- Odjevni predmeti i obuća (boje, vrste materijala, proba, kabina, veličina, cijena, plaćanje, rasprodaja, komentari i dr.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na kupovinu odjevnih predmeta, ako sagovornik govori polako i razgovjetno	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Moda i modni detalji (tašna, kaiš, rukavice, šalovi i ešarpe, nakit, naočare) **Gramatika:** - Opisni pridjevi (boje) - Pokazne zamjenice - Izražavanje mjere i stepena - Izraz:pristaje mi;odgovara mi) - Osnovni brojevi - Konstrukcija: Koliko košta?	**Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Na jednostavan način opisuje neki proizvod i vodi razgovor pri kupovini, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak, jednostavan sastav o načinu odijevanja	- Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
5.	**Društvo**		
	- Međunarodni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart; Vjerski praznici: Božić, Vaskrs/Uskrs, Bajram) - Običaji (način proslave, čestitke, jelovnik i dr.) **Gramatika**: - Izražavanje datuma - Izrazi čestitki i dobrih želja - Glagol – čestitati (prezent i futur) - Izrazi: naručiti predjelo,jelo,dezert)	**Razumijevanje--Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na praznike i običaje, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrsatama tekstova **Govor** - Na vrlo jednostavan nacin opiše i vodi razgovor o običajima pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak sastav na temu običaja i praznika	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, vrše poređenja i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
6.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Restorani (naručivanje, plaćanje, jelovnik i meni, rezervacija stola,	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	obroci i sl.) - Navike u ishrani (vrijeme uzimanja obroka, režim ishrane) - Jednostavni recepti (sastojci i uputstva za izradu, mjerne jedinice) **Gramatika:** - Imperativ ili infinitiv glagola - Imenice - Zamjenice - Izražavanje jedinica mjere	odnose na naručivanje i plaćanje u restoranu, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Naručuje jelo ili pice i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše jednostavan meni ili recept	razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
7.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencije (jednostavna prezentacija turističke ponude grada ili regije, prodaja i rezervacija karata i sl.), bonton - Hoteli (rezervacija smještaja; pružanje usluga klijentima,reagovanje na žalbe), bonton **Gramatika:** - Upitne rečce: gdje? kuda? odakle? - Opisni pridjevi,osnovni brojevi - Pravilna upotreba odrične rečce -ne, nema; - Upitno-odnosne zamjenice - Fraze kulturnog obraćanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na situacije u hotelu ili agenciji, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u svim vrstama tekstova **Govor** - Daje instrukcije i koristi jednostavne fraze pri prezentaciji turističke ili hotelske usluge pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Popunjava formular za rezervaciju	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i osmišljavaju kratak izvještaj

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Rodbinski odnosi u užoj i široj porodici (nesuglasice, zabrane, dozvole, predstavljanje, upoznavanje, pozivi i pozivnice) - Blisko okruženje (prijatelji,fizički i karakterni izgled, susjedi, odnosi, suživot, proslave i rođendani, uslovi stanovanja, grad u kojem živimo, institucije u gradu i dr.) - Nepredviđeni događaji (incidenti, saobraćajne nezgode i sl.) - Vjenčanje, brak (bračno stanje, svadbena ceremonija, bračno putovanje i sl.) - Mjesto stanovanja **Gramatika:** - Imenice muškog,ženskog i srednjeg roda - Prezent i futur - Konstrukcije izražavanja bračnog stanja(ženiti se,udati se) - Fraze kulturnog obraćanja (pozdravi,čestitke)	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču njega, njegove porodice i bliskog okruženja **Razumijevanje- Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojoj porodicii, sebi i drugim ljudima, statusu, obrazovanju, nepredviđenim događajima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim opisuje porodicu,događaj,grad..	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
2.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i zdravlje (aktivnosti radi održavanja fizičkog i moralnog zdravlja (joga, ples), umor, stres, iscrpljenost i dr.) - Bolesti i povrede (glavobolja, prehlada, lomovi, ljekari, zakazivanje, recepti) - Ishrana i zdravi stilovi života (nutricionisti, vrste hrane i pića, loše navike i dr.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču zdravlja, zdravih stilova života, navika u ishrani **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Imenice ženskog roda (tvrda i meka promjena) - Glagoli boljeti i bolovati (prezent) - Zapovjedni način (imperativ)	**Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o navikama u ishrani, zdravim stilovima života, bolovima i povredama **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim afirmiše zdrav život	autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, prepričavaju i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Organizovanje slobodnog vremena (izlasci, razonoda i dr.) - Interesovanja mladih (književnost, film, pozorište, TV) - Televizija, novine i internet (film, reportaža, dnevnik, hronika, kanali, programi, kompjuterski vokabular) **Gramatika:** - Glagoli kretanja - Prosti i redni brojevi - Konstrukcije određivanja vremena - Zamjenice; - Povratni glagoli	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču slobodnog vremena i razonode **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim interesovanjima (sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV) **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst koji obrađuje slobodno vrijeme i interesovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Praznici (državni i vjerski praznici, čestitke, tradicija, običaji...) - Raspust (želje i odluke, putovanja, utisci sa putovanja, aktivni odmor, odmor na moru, planini, u gradu,...)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raspusta i putovanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prevozna sredstva (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, povratna karta i karta za jedan pravac, prtljag, red vožnje...) **Gramatika:** - Fraze učtivog obraćanja - Glagolska vremena (sadašnje,prošlo i buduće) - Glagolski vid (putovati-otputovati;odmarati-odmoriti se,doći,stići...)	informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o praznicima, odmoru, putovanju, i prevoznim sredstvima koje je koristio **Pisanje** - Piše razglednice s putovanja - Vodi dnevnik putovanja	- Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Društveni problemi (nasilje, maloljetnička delikvencija, uvrede; nezaposlenost, siromaštvo, nepismenost, rasizam i dr.) - Humanitarna udruženja i aktivnosti (volonterski rad, solidarnost, međusobno pomaganje, Crveni krst, Ljekari bez granica, Narodne kuhinje i sl.) - Internacionalni i nacionalni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart, Božić, Bajram, Vaskrs/Uskrs, 14 februar, 14 juli, kako se proslavljaju, kako se čestita i sl.) **Gramatika:** - Označavanje datuma - Izražavanje potrebe - Izražavanje želje: željeti, voljeti - Uzročne rečenice Prilozi za vrijeme mjesto i način	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču društvenih problema **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o društvenim problemima, pojavama i humanitarnim aktivnostima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim izražava svoje mišljenje o nekom društvenom problemu ili pojavi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (jaednostavna	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	prezentacija turističkih proizvoda, jednostavna prezentacija kulturnih dešavanja i turističke ponude grada, regije, prodaja karata...) - Hotelijersko poslovanje (rezervacija smještaja, pružanje usluga i informacija klijentima, restorani, muzeji, diskoteke (preporuke i savjeti...), bonton) **Gramatika**: - Fraze učtivog obraćanja - Lične i prisvojne zamjenice - Stepeni poređenja pridjeva	izraze i riječi, koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način informiše, savjetuje klijente i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail da informiše, rezerviše, potvrdi rezervaciju	kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Izlasci s prijateljima (pozivnice, prihvatanje i odbijanje, izražavanje osjećanja i raspoloženja, zakazivanje sastanka, dogovor o izlasku i sl.) - Muzika (baviti se muzikom, imati talenta, muzički instrumenti, muzički žanrovi, muzičke škole) - Muzičke manifestacije (Dan muzike, muzički festivali , koncerti i dr.) - Film (vrste filmova, nagrade i festivali, pozitivna i negativna kritika) - Susreti (upoznavanja) **Gramatika:** - izražavanje osjećaja zadovoljstva - Izražavanje osjećanja (zadovoljstvo, strah, tuga, oduševljenje...) - Pokazne zamjenice - Glagol-svirati (razlikovanje od glagola –igrati) sa prijedlozima	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču interesovanja (muzika, osjećanja i raspoloženja) **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način dogovara sastanak; razgovara o muzici; prepriča film **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst da opiše utiske o filmu ili o nekom festivalu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.			
	- Zadovoljstva,želje i namjere, - Buduće vrijeme –prosto i složeno - Brojevi (osnovni i redni) - Mediji (reklamne kampanje, reklamni posteri, slogani, tv-programi, internet) - Televizija (emisije uživo, prenos emisija, serije, reklamna špica i sl.) - Pozorište (dogovor, rezervacija karata, izbor predstave, kritika i dr.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raznih medija, interesovanja, tradicije **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način s prijateljem komentariše tv-program, govori o	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Učtivo saopštavanje: savjeta, predloga, pitanja - Superlativ prost i složen	omiljenim emisijama, kritikuje i dogovara šta da se gleda **Pisanje** - Kreira jednostavan propagadni materijal	**Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
3.	**Obrazovanje**		
	- Ispiti (maturski ispit,obuke, seminari, staž i dr.) - Izbor zanimanja (profesije i zanimanja, zanimanja u turizmu) - Motivaciono pismo i intervju (mali oglasi, pisanje CV-ja, telefonska komunikacija i dr.) - Planovi za budućnost (studije, brak, zaposlenje i sl.) **Gramatika:** - Rečenice po sastavu;izjavne,upitne potvrdne rečenice - Buduće vrijeme glagola;prošlo vrijeme	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču obrazovanja i izbora zanimanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim znanjima i vještinama i planovima za budućnost **Pisanje** - Sastavlja CV	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Raspust (dogovori o putovanju, izbor destinacija, turistički sajtovi i sl.)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču raspusta, putovanja, izbora destinacija i prevoznih sredstava **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Opis putovanja (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, prtljag, red vožnje i dr.) **Gramatika:** - Fraze učtivog obraćanja - Opisni pridjevi - Stepeni poređenja pridjeva - Brojevi-osnovni i redni	**Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o izboru destinacije i prevoznih sredstava **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst, npr. dijalog na šalteru autobuske ili željezničke stanice	fragmenata u cjelinu **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (prezentacija turističkih proizvoda, prezentacija kulturnih desavanja, prezentacija turističke ponude grada, regije, prodaja karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (cjelokupan hotelski sadržaj, pružanje usluga i informacija klijentima, restorani, muzeji, diskoteke (preporuke i savjeti), bonton) **Gramatika:** - Fraze učtivog obraćanja - Glagoli: dati, preporuči(va)ti - Rezervisati,naručiti - Zapovjedni način,uslovni način	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način pruza potrebne informacije klijentima i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail radi pruzanja informacija	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor/Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge popune formular

Napomena: Nastavnik može obraditi određene gramatičke cjeline i u okviru neke druge teme.

6. Standardi znanja:

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

RAZRED: PRVI

Porodica dom i prijatelji

Učenik/učenica zna da:

- da pozdravi, zahvali i oprosti se

- predstavi sebe i raspita se o drugima (ime, adresa, br telefona, nacionalnost, profesija)
- da nabroji članove svoje uže familije
- napiše kratak e-mail sa ličnim podacima

Slobodno vrijeme i razonoda
Učenik/učenica zna da:
- nabroji razonode i kaže koju voli ili praktikuje
- kaže svoje i raspita se o razonodama drugih
- zakaže sastanak precizirajući dan datum i vrijeme
- kaže i pita za vrijeme, godine,
- saopšti gdje ide (grad, država, banka, pošta, škola)
- napiše kratak e-mail o svojim interesovanjima

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- nabroji najčešća zanimanja
- kaže svoje i raspita se o zanimanju drugih
- nabroji zanimanja u turizmu (hotel i agencija)
- na vrlo jednostavan način opiše neko zanimanje

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- imenuje djelove tijela
- kaže šta ga boli
- nabroji osnovne prehrambene namirnice
- na učtiv način izrazi želju
- precizira količinu proizvoda
- na vrlo jednostavan način govori i raspituje se o načinu ishrane
- napiše kraći sastav u vezi sa navikama u ishrani

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- nabroji vrste prodavnica i zanimanja zaposlenih
- traži proizvod, pita za cijenu i navede količinu
- predloži kupovinu neophodnih namirnica
- sastavi spisak namirnica

Turizam
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način opiše grad
- navede glavne ustanove
- odredi lokaciju tih ustanova
- da uputstva za snalaženje u prostoru
- napiše instrukcije za snalaženje u gradu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- dočeka, pozdravi i poželi dobrodošlicu gostu, isprati gosta
- traži lična dokumenta i zamoli da se ispuni formular
- informiše o broju, lokaciji i položaju sobe
- putem telefona ili Interneta da kratak opis hotela, sobe
- preporuči prevozno sredstvo
- informiše o radnom vremenu, redu vožnje, cijeni usluge

- da instrukcije za snalaženje u prostoru
- popuni kraći formular

RAZRED: DRUGI

Porodica, dom i prijatelji
Učenik/učenica zna da:
- opiše kuću ili stan u kojem živi navodeći prostorije
- opiše svoju sobu i namještaj koji se u njoj nalazi
- na jednostavan način opiše grad ili kvart gdje živi
- se kod telefonskih razgovora predstavi, kaže s kim želi razgovarati
- govori i raspituje se o svakodnevnim aktivnostima
- nabroji kućne poslove i kaže šta voli da radi
- piše jednostavn oglas

Slobodno vrijeme i razonoda
Učenik/učenica zna da:
- ispriča kako provodi vikend, gdje i s kim
- ispriča kako je proveo/la vikend, gdje i s kim
- napiše vrlo jednostavan sastav o vikendu

Klima i vremenski uslovi
Učenik/učenica zna da:
- kaže kakvo je vrijeme
- se raspita o vremenu
- informiše o vremenskoj prognozi za naredni period
- nabroji godišnja doba
- napiše izvještaj o vremenu

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- nabroji osnovne odjevne predmete i obuću
- opiše odjevni predmet (boja, materijal i dr.)
- se raspita o cijeni
- traži da proba
- saopšti veličinu
- nabroji modne detalje
- izrazi dopadanje ili nedopadanje
- napiše kratak sastav o stilovima odijevanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji međunarodne praznike
- čestita praznik
- napise kratak sastav o običajima i praznicima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- da rezerviše sto za određeni datum, sat i broj gostiju
- da naruči jela i pića, traži savjet i račun
- da se raspita o načinu plaćanja
- napiše jednostavan recept

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- da na jednostavan način preporuči restorane ili druga mjesta za izlazak
- da nabroji kulturna dešavanja u gradu
- da informacije o raspoloživosti i cijeni soba, lokaciji i opremljenosti hotela
- da u slučaju popunjenosti kapaciteta predloži drugi hotel
- da opiše hotelsku sobu i namještaj koji se u njoj nalazi
- na suptilan način reaguje na žalbe klijenta
- popuni formular za rezervaciju

RAZRED: TREĆI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- predstavi članove šire porodice
- objasni odnose u užoj i široj porodici
- pozove, odbije ili prihvati poziv
- kaže bračno stanje
- prenese nečije izjave, savjete i pitanja
- izrazi zabranu
- traži dozvolu da nešto uradi
- napiše jednostavan tekst o porodici i događajima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o zdravlju
- preporuči fizičke aktivnosti i režim ishrane
- govori o zdravstvenom stanju
- zakaže pregled kod ljekara
- napiše jednostavan tekst o zdravim stilovima života

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o načinu organizovanja slobodnog vremena
- saopšti planove za odmor
- preporuči neki tv kanal, tj. neku emisiju, reportažu, film, knjigu
- iznese utiske o sadržaju gledanih emisija
- da jednostavne savjete za pronalaženje informacija na internetu
- napiše jednostavan tekst o interesovanjima

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način iznese utiske sa putovanja
- se raspita o redu vožnje i kupi putnu kartu
- napiše razglednicu sa putovanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji društvene probleme i svjetska humanitarna udruženja
- na jednostavan način opiše običaje kod proslave nekog praznika
- na jednostavan način iznese utiske sa neke proslave
- napiše jednostavan tekst o nekom društvenom problemu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše sobu, kartu, sto u restoranu, taksi
- zabilježi i prenese poruke
- se raspita o načinu plaćanja
- informiše o kursu valute
- informiše klijenta o znamenitostima grada
- informiše klijenta o kulturnim dešavanjima u gradu
- obavi jednostavnu pismenu korespondenciju

RAZRED: ČETVRTI

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- predloži, prihvati i odbije izlazak
- razlikuje književne, muzičke i filmske žanrove
- napiše sadržaj filma

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše bioskopske ili pozorišne karte
- razumije rječnik propagandnog i reklamnog materijala
- napiše reklamne slogane

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- govori o školskom sistemu
- govori o izboru zanimanja i planovima za budućnost
- sastavi CV

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- dogovori pripreme za putovanje
- razmjeni utiske sa putovanja
- napiše jednostavan dijalog (kupovina karata)

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- informiše o hotelskom sadržaju
- informiše o mogućnostima organizovanja svečanosti i seminara
- informiše o tehnikoj opremljenosti hotela
- preporuči kulturno-istorijski obilazak
- da osnovne informacije o nekom kulturno-istorijskom spomeniku
- napiše jednostavan e-mail o cjelokupnom sadržaju hotela

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:
Didaktička literatura

- L.L.Vohmina, N.I. Smirnova, V. Joksimović: „Ruski jezik“ - Udžbenik za devetogodišnje škole i gimnazije Crne Gore - Nivo A1, Moskva-Podgorica, 2012.
- A.Terzić, M.Mežinski: „Ruski jezik“ za II razred srednje škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd,1999.
- B.Šekularac: „Nastava stranih jezika“, Unireks, Nikšić 1992.
- V.Nikoilić: „Metodika nastave ruskog jezika s praktikumom“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996.

- V.Dević – Romanova: „Ruski jezik“, Priručnik za razgovor, Zavod za udžbenike, Beograd, 1996.
- Dr.M.Skljarov: „Metodika nastave ruskog jezika i književnosti“, Sveučilište, Filozofski fakultet, Zagreb, 1969.

Gramatike
- Lj.Milinković: „Praktikum iz gramatike ruskog jezika“, Zavod za udžbenike, Beograd, 2006.

Riječnici
- B.Stanković: „Rječnik Rusko- Srpski“, Matica srpska, Novi Sad, 1998.

Stručna literatura
- L.L.Vohmina: „Udžbenički kompleks za ruski jezik kao strani“, u oblasti međunarodnog turističkog biznisa (rusko izdanje), Moskva, 2007.
- Prospekti turističkih mjesta, tekstovi iz štampe i sa interneta.

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	6
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika
- **Čitanje i slušanje** - Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).
- **Govor** - Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tečnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.
- **Pisanje** - Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja (gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd., bogastvo leksike, pravopis itd.).

- **Pismeni zadaci** - Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok časovi ili dva uzastopna časa).
- **Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda** izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- **Zaključna ocjena na kraju školske godine** izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Profesor ruskog jezika.

12. Povezanost dijelova modula (predmeta) – korelacija

Modul/predmet Ruuski jezik je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Preduzetništvo
- Briga o gostu
- Turistička geografija Crne Gore
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Poslovna komunikacija
- Osnove restoraterstva
- Osnove kuvarstva
- Vodički poslovi
- Bonton u ugostiteljstvu
- Ekologija i zaštita životne sredine
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.2.4. ITALIJANSKI JEZIK

1. Oznaka i naziv modula: ITALIJANSKI JEZIK

2. Kreditna vrijednost modula: 16

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za govor, pisanje, čitanje i slušanje na italijanskom jeziku, na nivou A2 (završetkom prva dva razreda učenik se osposobljava za govor, čitanje, pisanje i slušanje na francuskom jeziku, na nivou A1);
- Osposobljavanje za tečnu komunikaciju na italijanskom jeziku na ličnom i profesionalnom planu;
- Razvijanje odgovornosti, komunikativnosti, tolerantnih oblika ponašanja i timskog rada;
- Osposobljavanje za pružanje informacija i usluga klijentima u hotelima i agencijama.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Strani jezik II – Italijanski jezik	I, II, III, IV	282	16
Ukupno			282	16

4.1. Dio modula (predmet) ITALIJANSKI JEZIK

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): ITALIJANSKI JEZIK**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 24**
3. **Broj časova:**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
I	72			72	4
II	72			72	4
III	72			72	4
IV	66			66	4
Ukupno	282			282	16

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**
- Razvoj komunikativnih, govornih i pisanih sposobnosti učenika/ca na italijanskom jeziku.
- Ovladavanje tehnikama samostalnog učenja.
- Razvijanje tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga.
- Razvijanje sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog.
- Razvijanje osjećaja za „fair play” i timski rad.
- Razvijanje svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče porodice, slobodnog vremena i obrazovanja.
- Ovladavanje vokabularom koji se tiče ishrane, zdravlja i kupovine.
- Ovaldavanje vokabularom koji se tiče putovanja, klime i uslužnih djelatnosti.

- Ovladavanje gramatičkim strukturama i pravilnom primjenom.
- Osposobljavanje za komunikaciju sa klijentom u turističkoj agenciji i hotelu.
- Osposobljavanje za vođenje administracije i poslovne korespondencije.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **PRVI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica dom i prijatelji**		
	- Pozdravljanje i predstavljanje (pozdravi, ime i prezime, nacionalnost, adresa, godine i dr.) - Porodica (članovi uže porodice) **Gramatika:** - Glagoli: - biti - imati - zvati se - stare - Lične zamjenice za subjekat - Prezent glagola prve konjugacije - Imenice (muški, ženski rod, jednina i množina) - Određeni član (jednina) - Prisvojni pridjevi - Brojevi - Upitni prilozi:kako,gdje,otkud - Izrazi sa imati i biti	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na lične podatke, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Predstavlja se koristeći kratke formulacije i vodi jednostavan razgovor , pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak e-mail sa ličnim podacima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Interesovanja mladih (sport, muzika i sl.) - Izlasci (dan, datum i vrijeme sastanka) **Gramatika:** - Određeni(množina),neo dređeni član - Prezent glagola druge i treće konjugacije - Glagoli:ići,izaći,igrati se - Negacija - Upitne zamjenice: šta, ko ,koji, koliko - Upitni prilog kada - Lične zamjenice za indirektni objekat - Glagol - dopadati se(piacere) - Prilozi za vrijeme	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na interesovanja mladih, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Kratko opisuje svoja interesovanja, dogovara izlazak i vodi jednostavan razgovor	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje-čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor Pisanje**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prosti predlozi - Brojevi	pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratki e-mail o svojim interesovanjima	- Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
3.	**Obrazovanje**		
	- Vrste zanimanja - Zanimanja u turizmu **Gramatika:** - Nepravilne imenice (rod i broj) - Modalni glagoli: željeti, znati, moći - Glagoli:dati,reći,uraditi	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne opise zanimanja i osnovne fraze koje se odnose na različite djelatnosti ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Nabraja zanimanja i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratki, jednostavni sastav da bi opisao aktivnosti koje obavlja na poslu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
4.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i bolesti (jednostavan način izražavanja tegoba) - Vrste hrane i pića (voće i povrće, meso, sir i dr.) - Navike u ishrani	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze vezane za zdravlje,ishranu i djelove tijela, ako sagovornik govori polako	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Glagol- Piti - Modalni glagol- morati - Glagol -preferirati - Učtivo izražavanje želje	i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na vrlo jednostavan način govori o zdravlju i ishrani i vodi razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kraći sastav u vezi sa navikama u ishrani	stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor - Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, podnose usmeni izvještaj i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
5	**Kupovina**		
	- Prehrambene namirnice - Vrste prodavnica **Gramatika:** - Lične zamjenice za direktan objekat - Upitni prilog- zašto - Upitni pridjev- koliko	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na prehrambene namirnice, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - nabraja vrste prodavnica,artikle i vodi jednostavan razgovor pri kupovini, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Sastavlja spisak namirnica	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor - Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Turizam**		
	- Grad i gradske ustanove (opština, pošta, bolnica i dr.) - Orjentacija u prostoru - Prevozna sredstva **Gramatika:** - Nepravi predlozi (ispred,blizu...) - Predlozi uz prevozna sredstva - Predlozi spojeni sa članom - Glagol- biti i riječica ci - Glagol- doći	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na instrukcije za snalaženje u prostoru, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Daje smjernice na osnovu mape i vodi jednostavan razgovor pri razmjeni informacija vezanih za snalaženje u gradu, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Sastavlja pismo u kojem daje instrukcije za snalaženje u gradu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i sastave formalno/neformalno pismo
7.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencije (prijem klijenta, jednostavna prezentacija turističke ponude grada, davanje instrukcija za orijentaciju u gradu), bonton - Hoteli (docek i ispraćaj gosta, popunjavanje formulara, lična dokumenta, kategorija soba...), bonton **Gramatika:** - Redni brojevi - Nepravi predlozi (ispred,blizu...) - Predlozi uz prevozna	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na situacije u hotelu ili agenciji, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Daje instrukcije i koristi jednostavne fraze pri	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	sredstva - Predlozi spojeni sa članom - Rekapitulacija prezenta - Lične zamjenice za direktan/indirektan objekat	prezentaciji turističke ili hotelske usluge pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Popunjava kraći formular	**Govor -Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i osmišljavaju kratak izvještaj

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica, dom i prijatelji**		
	- Mjesto stanovanja (kvart, kuća, stan, prostorije, sprat, dvorište) - Telefonski razgovori i neformalna prepiska (javiti se na telefon, tražiti nekoga, podići i spustiti slušalicu, ostaviti poruku, završiti razgovor) - Svakodnevne aktivnosti i kućni poslovi **Gramatika:** - Prezent povratnih glagola - Nepravi predlozi (davanti,vicino...) - Modalni glagoli: morati, znati - Prilozi za vrijeme	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na njegovo mjesto stanovanja, svakodnevne aktivnosti i kućne poslove, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice , npr. u malim oglasima za prodaju ili iznajmljivanje kuće ili stana **Govor** - Opisuje mjesto stanovanja,svakodnevne aktivnosti i vodi jednostavan telefonski razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše jednostavn oglas za prodaju, kupovinu ili iznajmljivanje mjesta stanovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor -Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, vrše poređenja i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
2.	**Slobodno vrijeme i razonoda**		
	- Vikend (opis vikenda: gdje, s kim, koje aktivnosti i dr.) - Naviike u organizovanju slobodnog vremena (otići ili ostati kući, posjećivati ili ne ista mjesta) **Gramatika:** - Perfekat - Komparacija pridjeva	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na organizaciju slobodnog vremena, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje -Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prilozi za način - Prilozi za vrijeme	raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Govori o slobodnom vremenu i vodi jednostavan razgovr pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše vrlo jednostavan sastav o vikendu	izbora **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
3.	**Klima i vremenski uslovi**		
	- Vremenska prognoza - Godišnja doba **Gramatika:** - Neodređeni pridjevi - Futur	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze sa vremenske prognoze, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Govori i vodi jednostavan razgovor o vremenskim uslovima pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Na osnovu meteo-piktograma, na jednostavan način piše o vremenu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
4.	**Kupovina**		
	- Odjevni predmeti i obuća (boje, vrste materijala, proba, kabina, veličina, cijena, plaćanje, rasprodaja,	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na kupovinu odjevnih predmeta, ako	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	komentari i dr.) - Moda i modni detalji (tašna, kaiš, rukavice, šalovi i ešarpe, nakit, naočare) **Gramatika:** - Opisni pridjevi (boje) - Pokazni pridjevi - Komparcija pridjeva - Nepromjenjivi pridjevi	sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - na jednostavan nacin opisuje neki proizvod i vodi razgovor pri kupovini, pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - piše kratak, jednostavan sastav o načinu odijevanja	- Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da rješavaju zadatke višestrukog izbora **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kracih pisanih formi i na rješavanje zadataka tipa tačno/netačno **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i da na osnovu obrađivane teme pišu kraci sastav.
5	**Društvo**		
	- Međunarodni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart; Vjerski praznici: Božić, Vaskrs/Uskrs, Bajram) - Običaji (način proslave, čestitke, jelovnik i dr.) **Gramatika:** - Prilozi za način - Prilozi za vrijeme - Bezlične konstrukcije - Pridjev tutto - Neodređeni pridjevi	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na praznike i običaje, ako sagovornik govori polako i razgovjetno **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na vrlo jednostavan način opise i vodi razgovor o obicajima pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše kratak sastav na temu običaja i praznika	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da prepričavaju odslušani tekst **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da daju naslove djelovima teksta **Govor -Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, vrše poređenja i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Restorani (naručivanje, plaćanje, jelovnik i meni, rezervacija stola, obroci i sl.) - Navike u ishrani (vrijeme uzimanja obroka, režim ishrane) - Jednostavni recepti (sastojci i uputstva za izradu, mjerne jedinice) **Gramatika:** - Partitivni član - Partitivna zamjenica ne - Naglašene lične zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na naručivanje i plaćanje u restoranu, ako sagovornik govori polako i razgovjetno. **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Naručuje jelo ili pice i vodi jednostavan razgovor pod uslovom da je sagovornik spreman da sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Piše jednostavan meni ili recept	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da popunjavaju praznine u tekstu **Razumijevanje -Čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da odgovaraju na pitanja **Govor - Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, opisuju i da na osnovu obrađivane teme pišu kraći sastav
7.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencije (jednostavna prezentacija turističke ponude grada ili regije, prodaja i rezervacija karata i sl.), bonton - Hoteli (rezervacija smještaja; pružanje usluga klijentima,reagovanje na žalbe), bonton **Gramatika**: - Perfekat - Komparacija pridjeva - Predlozi za vrijeme	**Razumijevanje-Slušanje** - razumije riječi i osnovne fraze koje se odnose na situacije u hotelu ili agenciji, ako sagovornik govori polako i razgovjetno. **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje riječi i vrlo jednostavne rečenice u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Daje instrukcije i koristi jednostavne fraze pri prezentaciji turističke ili hotelske usluge pod uslovom da je sagovornik spreman da	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati im pitanja - Obraćati se im na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje -čitanje** - Podsticati ih na čitanje kraćih pisanih formi i da slijede uputstva **Govor –Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i osmišljavaju kratak izvještaj

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		sporije ponovi ili preformuliše svoje rečenice **Pisanje** - Popunjava formular za rezervaciju	

Razred: **TREĆI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Porodica i prijatelji, dom i okruženje**		
	- Rodbinski odnosi u užoj i široj porodici (nesuglasice, zabrane, dozvole, predstavljanje, upoznavanje, pozivi i pozivnice) - Blisko okruženje (prijatelji,fizički i karakterni izgled, susjedi, odnosi, suživot, proslave i rođendani, uslovi stanovanja, grad u kojem živimo, institucije u gradu i dr.) - Nepredviđeni događaji (incidenti, saobraćajne nezgode i sl.) - Vjenčanje, brak (bračno stanje, svadbena ceremonija, bračno putovanje i sl.) - Mjesto stanovanja **Gramatika:** - Prisvojni pridjevi - Opisni pridjevi - Komparacija pridjeva - Prošlo vrijeme/Perfekat povratnih glagola	**Razumijevanje- Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču njega, njegove porodice i bliskog okruženja **Razumijevanje- Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojoj porodicii, sebi i drugim ljudima, statusu, obrazovanju, nepredviđenim događajima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim opisuje porodicu,događaj,grad	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav na osnovu obrađivane teme
2.	**Zdravlje i ishrana**		
	- Djelovi tijela i zdravlje (aktivnosti radi održavanja fizičkog i moralnog zdravlja (joga, ples), umor, stres, iscrpljenost i dr.) - Bolesti i povrede (glavobolja, prehlada, lomovi, ljekari, zakazivanje, recepti) - Ishrana i zdravi stilovi života (nutricionisti, vrste hrane i pića, loše navike i dr.)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču zdravlja, zdravih stilova života, navika u ishrani **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	Gramatika: - Poređenje priloga i pridjeva - Imperativ - Imperativ i zamjenice - Glagol- služiti (servire)	**Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o navikama u ishrani, zdravim stilovima života, bolovima i povredama **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim afirmise zdrav život	autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, prepričavaju i da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
3.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Organizovanje slobodnog vremena (izlasci, razonoda i dr.) - Interesovanja mladih (književnost, film, pozorište, TV) - Televizija, novine i internet (film, reportaža, dnevnik, hronika, kanali, programi, kompjuterski vokabular) **Gramatika:** - Kondicional prezenta - Relativne zamjenice: che, cui - Glagolska struktura- stare + gerundij - Perfekat i zamjenice direktnog objekta - Zamjenice direktnog objekta i infinitiv glagola	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču slobodnog vremena i razonode **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim interesovanjima (sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV) **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst koji obrađuje slobodno vrijeme i interesovanja	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Praznici (državni i vjerski praznici, čestitke, tradicija, običaji...) - Raspust (želje i odluke, putovanja, utisci sa putovanja, aktivni odmor, odmor na moru, planini, u gradu,...)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raspusta i putovanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Prevozna sredstva (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, povratna karta i karta za jedan pravac, prtljag, red vožnje...) **Gramatika:** - Prošla vremena:perfekat/imperfekat - Glagol željeti i rječica ci - Glagoli znati i poznavati - Neodređene zamjenice - Upotreba imperfekta za iskazivanje namjere ili zahtjeva	informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o praznicima, odmoru, putovanju, i prevoznim sredstvima koje je koristio **Pisanje** - Piše razglednice s putovanja - Vodi dnevnik putovanja	- Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
5.	**Društvo**		
	- Društveni problemi (nasilje, maloljetnička delikvencija, uvrede; nezaposlenost, siromaštvo, nepismenost, rasizam i dr.) - Humanitarna udruženja i aktivnosti (volonterski rad, solidarnost, međusobno pomaganje, Crveni krst, Ljekari bez granica, Narodne kuhinje i sl.) - Internacionalni i nacionalni praznici (Nova godina, Prvi maj, Osmi mart, Božić, Bajram, Vaskrs/Uskrs, 14 februar, kako se proslavljaju, kako se čestita i sl.) **Gramatika:** - Izražavanje potrebe: - treba +infinitiv - Izražavanje želje: - željeti, voljeti, preferirati+infinitif - Uzročne rečenice - Modalni glagoli u prošlom vrmenu - Glagoli :uspjeti i otići (farcela,andarsene)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču društvenih problema **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o društvenim problemima, pojavama i humanitarnim aktivnostima **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst kojim izražava svoje misljenje o nekom društvenom problemu ili pojavi	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (jednostavna prezentacija turističkih proizvoda, jednostavna prezentacija kulturnih dešavanja i turističke ponude grada, regije, prodaja karata...) - Hotelijersko poslovanje (rezervacija smještaja, pružanje usluga i informacija klijentima, restorani, muzeji, diskoteke (preporuke i savjeti...), bonton) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Hipotetičke recenice (realne)	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u reklamama, prospektima, redu vožnje... **Govor** - Na jednostavan način informiše, savjetuje klijente i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail da informiše, rezerviše, potvrdi rezervaciju	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge, popune formular

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Slobodno vrijeme i razonoda, mediji**		
	- Izlasci s prijateljima (pozivnice, prihvatanje i odbijanje, izražavanje osjećanja i raspoloženja, zakazivanje sastanka, dogovor o izlasku i sl.) - Muzika (baviti se muzikom, imati talenta, muzički instrumenti, muzički žanrovi, muzičke škole) - Muzičke manifestacije (Dan muzike, muzički festivali , koncerti i dr.) - Film (vrste filmova, nagrade i festivali, pozitivna i negativna kritika) - Susreti (upoznavanja) **Gramatika:** - Konjunktiv prezenta - Pokazne zamjenice - Relativne zamjenice	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču interesovanja (muzika, osjećanja i raspoloženja) **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način dogovara sastanak; razgovara o muzici; prepriča film **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst da opiše utiske o filmu ili o nekom festivalu	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da pišu bilješke **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da slijede uputstva **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, sastavljaju dijaloge i na osnovu obrađivane teme pišu sastav
2.	**Društvo**		
	- Tradicija i folklor (italijanski praznici i dr.) - Mediji (reklamne kampanje, reklamni posteri, slogani, tv-programi, internet) - Televizija (emisije uživo, prenos emisija, serije, reklamna špica i sl.) - Pozorište (dogovor, rezervacija karata, izbor predstave, kritika i dr.) **Gramatika:** - Konjunktiv prezenta - Komparacija - Glagolska sruktura-stare per+infinitiv	**Razumijevanje-Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi, koje se tiču raznih medija, interesovanja, tradicije **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način s prijateljem komentariše tv-program, govori o omiljenim emisijama, kritikuje i dogovara šta da se gleda **Pisanje** - Kreira jednostavan propagadni materijal	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
3.	**Obrazovanje**		
	- Ispiti (maturski ispit, školski sistem u Italiji, obuke, seminari, staž i dr.) - Izbor zanimanja (profesije i zanimanja, zanimanja u turizmu) - Motivaciono pismo i intervju (mali oglasi, pisanje CV-ja, telefonska komunikacija i dr.) - Planovi za budućnost (studije, brak, zaposlenje i sl.) **Gramatika:** - Futur - Superlativ - Hipotetičke rečenice(realne) - Zamjenica ne - Glagoli sa direktnim/indirektnim objektom	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču obrazovanja i izbora zanimanja **Razumijevanje-Čitanje** - Prepozna vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o svojim znanjima i vještinama i planovima za budućnost **Pisanje** - Sastavlja CV i motivaciono pismo	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Podsticati ih da prepričaju odslušani tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih autentičnih tekstova,da odgovaraju na pitanja **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju i razmjenjuju stavove da na osnovu obrađivane teme pišu sastav
4.	**Turizam i putovanja**		
	- Raspust (dogovori o putovanju, izbor destinacija, turistički sajtovi i sl.) - Opis putovanja (vrste prevoznih sredstava, kupovina i rezervacija karata, prtljag, red vožnje i dr.) **Gramatika:** - Imperfekat/Perfekat - Futur - Konjuktiv prezenta - Hipotetičke rečenice sa gerundijom(realne)	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču raspusta, putovanja, izbora destinacija i prevoznih sredstava **Razumijevanje-Čitanje** - Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u raznim autentičnim tekstovima **Govor** - Na jednostavan način govori i razgovara o izboru destinacije i prevoznih sredstav. **Pisanje** - Sastavi jednostavan tekst, npr. dijalog na	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku i insistirati na punim odgovorima - Dati im da dopune tekst **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova,na sklapanje izmiješanih fragmenata u cjelinu **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge i pišu sastav, na osnovu obrađivane teme

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		šalteru autobuske ili željezničke stanice	
5.	**Uslužne djelatnosti**		
	- Agencijski poslovi (prezentacija turističkih proizvoda, prezentacija kulturnih desavanja, prezentacija turističke ponude grada, regije, prodaja karata i dr.) - Hotelijersko poslovanje (cjelokupan hotelski sadržaj, pružanje usluga i informacija klijentima, restorani, muzeji, diskoteke (preporuke i savjeti), bonton) **Gramatika:** - Kondicional prezenta za učtivo izražavanje želje, pitanja, savjeta - Konjunktiv prezenta - Modalni glagoli - Hipoteticke rečenice	**Razumijevanje -Slušanje** - Razumije jednostavne izraze i riječi koje se tiču agencijskih i hotelijerskih poslova **Razumijevanje-Čitanje** Prepoznaje vrstu teksta i razumije osnovne informacije u kalendaru kulturnih dešavanja ... **Govor** - Na jednostavan način pruza potrebne informacije klijentima i razgovara o kulturnim dešavanjima **Pisanje** - Sastavi jednostavan e-mail radi pruzanja raznovrsnih informacija .	**Razumijevanje-Slušanje** - Nakon audio-snimka kraćih autentičnih razgovora postavljati pitanja - Obraćati im se na stranom jeziku, insistirati na punim odgovorima - Dati da povežu sliku sa tekstom **Razumijevanje-Čitanje** - Podsticati ih na čitanje autentičnih tekstova, da daju naslove djelovima teksta **Govor-Pisanje** - Podsticati ih da komuniciraju, igraju uloge popune formular

Napomena: Nastavnik može obraditi određene gramatičke cjeline i u okviru neke druge teme.

6. Standardi znanja:

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

RAZRED: PRVI

porodica Dom i prijatelji

Učenik/učenica zna da:
- da pozdravi, zahvali i oprosti se
- predstavi sebe i raspita se o drugima (ime, adresa, br telefona, nacionalnost, profesija)
- da nabroji članove svoje uže familije
- napiše kratak e-mail sa ličnim podacima

Slobodno vrijeme i razonoda

Učenik/učenica zna da:
- nabroji razonode i kaže koju voli ili praktikuje
- kaže svoje i raspita se o razonodama drugih

- zakaže sastanak precizirajući dan datum i vrijeme
- kaže i pita za vrijeme, godine,
- saopšti gdje ide (grad, država, banka, pošta, škola)
- piše kratak e-mail o svojim interesovanjima

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- nabroji najčešća zanimanja
- kaže svoje i raspita se o zanimanju drugih
- nabroji zanimanja u turizmu (hotel i agencija)
- na vrlo jednostavan način opiše neko zanimanje

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- imenuje djelove tijela
- kaže šta ga boli
- nabroji osnovne prehrambene namirnice
- na učtiv način izrazi želju
- precizira količinu proizvoda
- na vrlo jednostavan način govori i raspituje se o načinu ishrane
- napiše kraći sastav u vezi sa navikama u ishrani

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- nabroji vrste prodavnica i zanimanja zaposlenih
- traži proizvod, pita za cijenu i navede količinu
- predloži kupovinu neophodnih namirnica
- sastavi spisak namirnica

Turizam
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način opiše grad
- navede glavne ustanove
- odredi lokaciju tih ustanova
- da uputstva za snalaženje u prostoru
- napiše instrukcije za snalaženje u gradu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- dočeka, pozdravi i poželi dobrodošlicu gostu, isprati gosta
- traži lična dokumenta i zamoli da se ispuni formular
- informiše o broju, lokaciji i položaju sobe
- putem telefona ili Interneta da kratak opis hotela, sobe
- preporuči prevozno sredstvo
- informiše o radnom vremenu, redu vožnje, cijeni usluge
- da instrukcije za snalaženje u prostoru
- popuni kraći formular

RAZRED: DRUGI

Porodica, dom i prijatelji
Učenik/učenica zna da:
- opiše kuću ili stan u kojem živi navodeći prostorije
- opiše svoju sobu i namještaj koji se u njoj nalazi

- na jednostavan način opiše grad ili kvart gdje živi
- se kod telefonskih razgovora predstavi, kaže s kim želi razgovarati
- govori i raspituje se o svakodnevnim aktivnostima
- nabroji kućne poslove i kaže što voli da radi
- napiše jednostavan oglas

Slobodno vrijeme i razonoda
Učenik/učenica zna da:
- ispriča kako provodi vikend, gdje i s kim
- ispriča kako je proveo/la vikend, gdje i s kim
- napiše vrlo jednostavan sastav o vikendu

Klima i vremenski uslovi
Učenik/učenica zna da:
- kaže kakvo je vrijeme
- se raspita o vremenu
- informiše o vremenskoj prognozi za naredni period
- nabroji godišnja doba
- napiše izvještaj o vremenu

Kupovina
Učenik/učenica zna da:
- nabroji osnovne odjevne predmete I obuću
- opiše odjevni predmet (boja, materijal i dr.)
- se raspita o cijeni
- traži da proba
- saopšti veličinu
- nabroji modne detalje
- izrazi dopadanje ili nedopadanje
- napiše kratak sastav o stilovima odijevanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji međunarodne praznike
- čestita praznik
- napiše kratak sastav o običajima i praznicima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- da rezerviše sto za određeni datum, sat i broj gostiju
- da naruči jela i pića, traži savjet i račun
- da se raspita o načinu plaćanja
- napiše jednostavan recept

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način preporuči restorane ili druga mjesta za izlazak
- nabroji kulturna dešavanja u gradu
- informacije o raspoloživosti i cijeni soba, lokaciji i opremljenosti hotela
- u slučaju popunjenosti kapaciteta predloži drugi hotel
- opiše hotelsku sobu i namještaj koji se u njoj nalazi
- na suptilan način reaguje na žalbe klijenta
- popuni formular za rezervaciju

RAZRED: TREĆI

Porodica i prijatelji, dom i okruženje
Učenik/učenica zna da:
- predstavi članove šire porodice
- objasni odnose u užoj i široj porodici
- pozove, odbije ili prihvati poziv
- kaže bračno stanje
- prenese nečije izjave, savjete i pitanja
- izrazi zabranu
- traži dozvolu da nešto uradi
- napiše jednostavan tekst o porodici i događajima

Zdravlje i ishrana
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o zdravlju
- preporuči fizičke aktivnosti i režim ishrane
- govori o zdravstvenom stanju
- zakaže pregled kod ljekara
- napiše jednostavan tekst o zdravim stilovima života

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- se raspita o načinu organizovanja slobodnog vremena
- saopšti planove za odmor
- preporuči neki tv kanal, tj. neku emisiju, reportažu, film, knjigu
- iznese utiske o sadržaju gledanih emisija
- da jednostavne savjete za pronalaženje informacija na Internetu
- napiše jednostavan tekst o interesovanjima

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da:
- na jednostavan način iznese utiske sa putovanja
- se raspita o redu vožnje i kupi putnu kartu
- napiše razglednicu sa putovanja

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- nabroji društvene probleme i svjetska humanitarna udruženja
- na jednostavan način opiše običaje kod proslave nekog praznika
- na jednostavan način iznese utiske sa neke proslave
- napiše jednostavan tekst o nekom društvenom problemu

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše sobu, kartu, sto u restoranu, taksi
- zabilježi i prenese poruke
- se raspita o načinu plaćanja
- informiše o kursu valute
- informiše klijenta o znamenitostima grada
- informiše klijenta o kulturnim dešavanjima u gradu
- obavi jednostavnu pismenu korespondenciju

RAZRED: ČETVRTI

Slobodno vrijeme i razonoda, mediji
Učenik/učenica zna da:
- predloži, prihvati i odbije izlazak
- razlikuje književne, muzičke i filmske žanrove
- napiše sadržaj filma

Društvo
Učenik/učenica zna da:
- rezerviše bioskopske ili pozorišne karte
- razumije rječnik propagandnog i reklamnog materijala
- napiše reklamne slogane

Obrazovanje
Učenik/učenica zna da:
- govori o školskom sistemu
- govori o izboru zanimanja i planovima za budućnost
- sastavi CV

Turizam i putovanja
Učenik/učenica zna da
- dogovori pripreme za putovanje
- razmjeni utiske sa putovanja
- napiše jednostavan dijalog (kupovina karata)

Uslužne djelatnosti
Učenik/učenica zna da:
- informiše o hotelskom sadržaju
- informiše o mogućnostima organizovanja svečanosti i seminara
- informiše o tehnikoj opremljenosti hotela
- preporuči kulturno-istorijski obilazak
- da osnovne informacije o nekom kulturno-istorijskom spomeniku
- napiše jednostavan e-mail o cjelokupnom sadržaju hotela

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:
Didaktička literatura

- G. Rizzo, M.Bali: Espresso1, Alma Edizioni, Firenze, 2008.
- G.Rizzo, M.Bali: Espresso2, Alma Edizioni, Firenze, 2008.
- P.Balboni, M.Mezzardi: Rete, Guerra Edizioni, Perugia, 2005.
- T.Marin, S.Magnelli: Progetto Italiano 1, Edilingua, Roma, 2006.
- P.Balboni: Educazione bilingue, Guerra Edizioni, Soleil, Perugia, 1999.
- P. Diadori: Insegnare italiano per i stranieri, La Nuova italia, Firenze, 2001.
- P.Mazzota: Europa, lingue e istruzione primaria, Pluringuismo per il bambino italiano europeo, UTET, Torino, 2002.
- M.Vedovelli: Guida all` italiano per stranieri, Carocci, Roma, 2002.
- Grupa autora: Zajednički okvir za žive jezike - učenje, nastava, ocjenjivanje, Ministarstvo prosvjete i nauke Republike Crne Gore, Podgorica, 2003.

Gramatike

- S. Moderc: „Gramatika italijanskog jezika“, Uduženje nastavnika italijanskog jezika Srbije, Beograd, 2004.
- J.Jernej: „Konverzacijska gramatika italijanskog jezika“, Školska knjiga, Zagreb, 2001.

- M.Dardano, P.Trionfe: Grammatica della lingua italiana, Zanichelli, Bologna, 1997.

Rječnici
- M.Deanović, J.Jernej: „Italijansko-hrvatski riječnik“, Školska knjiga, Zagreb, 1989.
- M.Deanović, J.Jernej: „Hrvatsko - italijansko riječnik“, Školska knjiga, Zagreb, 1989
- T. De Mauro: Vocabolario della lingua italiana, UTET, Torino, 2000.
- I. Klajn: „Italijansko-srpski rečnik“, Nolit, Beograd, 2011.
- N. Zingarelli: Vocabolario della lingua italiana, Zanichelli, Bologna, 1994.

Stručna literatura
- Prospekti turističkih mjesta, tekstovi iz štampe i sa interneta

Internet
- www.impariamol'italiano.com
- www.matdid.com

Napomena: U skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	6
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika
- **Čitanje i slušanje** - Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).
- **Govor** - Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tečnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.
- **Pisanje** - Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja

(gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd., bogastvo leksike, pravopis itd.).
- **Pismeni zadaci** - Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok časovi ili dva uzastopna časa).
- **Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda** izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- **Zaključna ocjena na kraju školske godine** izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Profesor italijanskog jezika.

12. Povezanost dijelova modula (predmeta) – korelacija

Modul/predmet Italijanksi jezik je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Animacija
- Preduzetništvo
- Briga o gostu
- Turistička geografija Crne Gore
- Marketing u turizmu
- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Agencijsko poslovanje
- Istorija umjetnosti i kultura
- Osnove turizma
- Poslovna komunikacija
- Osnove restoraterstva
- Osnove kuvarstva
- Vodički poslovi
- Bonton u ugostiteljstvu
- Ekologija i zaštita životne sredine
- Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.3. EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

1. Oznaka i naziv modula: EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Razumijevanje ekoloških veza između žive i nežive prirode;
- Upoznavanje sa prirodnim karakteristikama Crne Gore;
- Upoznavanje sa osnovama zaštite životne sredine;
- Uticaj na razvoj ekološke svijesti.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Ekologija i zaštita životne sredine	II	72	4
Ukupno			72	4

4.1. Dio modula (predmet) EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta):** 4
3. **Broj časova: 72**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
II	47	25		72	4
Ukupno	47	25		72	4

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Osposobljavanje za prepoznavanje elemenata žive i nežive prirode.
- Osposobljavanje za prepoznavanje veza između žive i nežive prirode.
- Osposobljavanje za prepoznavanje procesa i fenomena koji se odvijaju u prirodi.
- Osposobljavanje za opisivanje tipova ekosistema.
- Osposobljavanje za opisivanje prirodnih karakteristika Crne Gore po tipu - fizičke i biološke.
- Vršenje komparativne analize prirodnih karakteristika Crne Gore po regionima i predionim cjelinama.
- Prepoznavanje negativnih uticaja na životnu sredinu.
- Prepoznavanje izvora zagađivanja vode, vazduha i zemljišta.
- Prepoznavanje uzroka gubljenja biodiverziteta.
- Ponašanje u skladu sa zakonskim i drugim mjerama zaštite životne sredine.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave
Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Živa i neživa priroda**		
	- Pojam žive i nežive prirode, podjela(e) - Elementi žive prirode - Elementi nežive prirode	- Prepoznaje elemente žive i nežive prirode	- Koristiti slajdove, šeme i grafikone - Učenike podsticati postavljaju pitanja, Igraju uloge, popune formular
2.	**Veze između žive i nežive prirode**		
	- Pojam (ekoloških) veza unutar žive prirode i veza žive sa neživom prirodom - Vrste veza između žive i nežive prirode - Promjenljivost ekoloških faktora - Ekološka valenca - Životne / ekološke forme i ekološka niša	- Prepoznaje veze između žive i nežive prirode	- Učenike podsticati da pišu bilješke - Za uvodni čas se preporučuje gledanje filma Home (Planeta) - Osmisliti vježbu simulacije o odnosima unutar živog dijela prirode (akcije, reakcije i koakcije) - Vježba: fenološka posmatranja na biljkama
3.	**Prirodni procesi i fenomeni**		
	- Pregled najvažnijih prirodnih / biogenih procesa i fenomena - Opis procesa i fenomena koji se odvijaju u prirodi - kruženje različitih elemenata u prirodi (vode, kiseonika i dr)	- Prepoznaje procese i fenomene koji se odvijaju u prirodi	- Prezentovati učenicima sadržaje korišćenjem šema, slajdova i grafikona. - Podijeliti učenike na grupe i zadužiti ih za grafičko predstvaljanje jednog izabranog procesa kruženja elementa u prirodi
4.	**Životne oblasti - Tipovi i struktura ekosistema**		
	- Organizacija i podjela živog svijeta, biomi i životne oblasti - Pojam ekosistema i odlike pojedinih tipova ekosistema - Struktura i funkcionisanje ekosistema	- Opisuje tipove ekosistema	- Prezentovati učenicima sadržaje korišćenjem šema, slajdova i grafikona - Nakon predavanja, voditi diskusiju i postavljati pitanja - Po mogućnosti, održati čas u prirodi - upoznavanje sa obližnjim vodenim ekosistemom, njegova produktivnost
5.	**Prirodne karakteristike Crne Gore - osnove**		
	- Pregled i opis fizičkih (geoloških, pedoloških,	- Opisuje prirodne karakteristike Crne Gore	- Prezentovati učenicima sadržaje korišćenjem

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	hidroloških, klimatskih i dr) karakteristika Crne Gore - Pregled i opis bioloških karakteristika (biljni, životinjski, agrobiodiverzitet) Crne Gore	po tipu - fizičke i biološke	šema, slajdova i grafikona - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih tekstova i dokumenata
6.	**Prirodne karakteristike Crne Gore – regionalne i predione cjeline**		
	- Regionalna podjela Crne Gore i prirodne karakteristike pojedinih regiona - Pregled predionih cjelina i njihov opis - Sličnosti i razlike između regiona i predionih cjelina u Crnoj Gori	- Vrši komparativnu analizu prirodnih karakteristika Crne Gore po regionima i predionim cjelinama	- Prezentovati učenicima sadržaje korišćenjem šema, slajdova i grafikona - Podsticati ih na čitanje raznovrsnih tekstova i dokumenata - Po mogućnosti, održati čas u prirodi - upoznavanje sa jednom regijom na terenu
7.	**Negativni uticaji na životnu sredinu**		
	- Pojam uticaja na životnu sredinu - Matrice odnosa uticaja i negativnih posledica na životnu sredinu - Opis najznačajnijih negativnih uticaja na životnu sredinu i njihovih uzroka nastajanja	- Prepoznaje negativne uticaje na životnu sredinu	- Vizuelno prezentovati sadržaje korišćenjem šema, slajdova i grafikona - Podsticati učenike na čitanje raznovrsnih tekstova i dokumenata, uključujući izvore informacija na internetu
8.	**Zagađivanje voda, vazduha i zemljišta**		
	- Pojam zagađenja - Izvori zagađenja i njihove karakteristike - koncentrisani i difuzni izvori zagađenja - Veze između zagađenja i elemenata životne sredine - Zagađivanje voda - Zagađivanje vazduha - Zagađivanje zemljišta - Praćenje stanja zagađenosti životne sredine – Monitoring	- Prepoznaje izvore zagađivanja vode, vazduha i zemljišta	- Vizuelno prezentovati sadržaje korišćenjem šema, slajdova i grafikona - Podsticati učenike na čitanje raznovrsnih tekstova i dokumenata, uključujući izvore informacija na internetu - Seminarski rad iz ove oblasti
9.	**Gubljenje biodiverziteta**		
	- Pojam biodiverziteta i njegove komponente	- Prepoznaje uzroke gubljenja biodiverziteta	- Vizuelno prezentovati sadržaje korišćenjem

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Negativni uticaji na biodiverzitet - Uzroci negativnih uticaja na biodiverzitet - Posledice uticaja na biodiverzitet		šema, slajdova i grafikona - Podsticati učenike na čitanje raznovrsnih tekstova i dokumenata, uključujući izvore informacija na internetu
10.	**Zakonske i druge mjere zaštite životne sredine**		
	- Pregled propisa koji se odnose na zaštitu životne sredine - Ostali mehanizimi i mjere zaštite životne sredine vezani za zabrane i ograničenja u ponašanju ljudi - odnos prema otpadu, štednja energije, standardi kvaliteta i dr.	- Ponaša se u skladu sa zakonskim i drugim mjerama zaštite životne sredine	- Podsticati učenike na čitanje raznovrsnih tekstova i dokumenata, uključujući izvore informacija na internetu - Vježba: ušteda električne energije ("kada uđeš upali, kada izađeš ugasi" i sl.)

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Živa i neživa priroda
Učenik/učenica zna da:
- pravi razliku između žive i nežive prirode
- navodi elemente žive i elemente nežive prirode

Veze između žive i nežive prirode
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam ekoloških između žive i nežive prirode
- nabroji vrste veza između žive i nežive prirode
- objasni promjenljivost ekoloških faktora

Prirodni procesi i fenomeni
Učenik/učenica zna da:
- nabroji najvažnije prirodne procese i fenomene
- opiše jedan prirodni proces kruženja nekog elementa u prirodi

Životne oblasti - Tipovi i struktura ekosistema
Učenik/učenica zna da:
- objasni podjelu živog svijeta
- nabroji najvažnije biome i životne oblasti
- objasni pojam ekosistema i osnove njegovog funkcionisanja

Prirodne karakteristike Crne Gore - osnove
Učenik/učenica zna da:
- nabroji najvažnije fizičke karakteristike Crne Gore
- opiše najmanje dvije komponente fizičkih karakteristika Crne Gore

- nabroji najvažnije biološke karakteristike Crne Gore
- opiše karakteristike biljnog svijeta Crne Gore ili opiše karakteristike životinjskog svijeta Crne Gore

Prirodne karakteristike Crne Gore – regionalne i predione cjeline
Učenik/učenica zna da:
- nabroji regije - regionalne cjeline u Crnoj Gori
- opiše najmanje dvije regije i objasni njihove međusobne razlike i sličnosti

Negativni uticaji na životnu sredinu
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam uticaja (na životnu sredinu)
- opiše odnose između uticaja i negativnih posljedica na životnu sredinu

Zagađivanje voda, vazduha i zemljišta
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam zagađenja
- nabroji vrste izvora zagađenja
- objasni uzroke i mehanizam zagađenja najmanje 1 elementa životne sredine (voda, vazduha, zemljišta)
- objasni pojam monitoringa

Gubljenje biodiverziteta
Učenik/učenica zna da:
- objasni pojam biodiverziteta
- nabroji komponente biodiverziteta
- nabroji najmanje dvije vrste negativnih uticaja na biodiverzitet

Zakonske i druge mjere zaštite životne sredine
Učenik/učenica zna da:
- navede najmanje dvije oblasti koje regulišu propisi vezani za zaštitu životne sredine
- objasni najmanje jednu grupu mjera koja je vezana za zabrane/ograničenja u ponašanju koje utiče na životnu sredinu

7.Okvirni spisak literature i drugih izvora

- B. Petričević, M. Karaman, K. Todorović: „Biologija“ za drugi razred opšte gimnazije, ZUNS Podgorica, 2008.
- B. Petričević, M. Karaman, K. Todorović: „Radna sveska“ za drugi razred opšte gimnazije, ZUNS Podgorica, 2008.
- D. Tuhtar: „Zagađenje zraka i vode“, IGKRO “ Svjetlost“ , OOUR Zavod za udžbenike Sarajevo, 1979.
- D. Marinković, I. Savič, B. Djurčić, V. Terzija: „Biologija“ za IV razred gimnazije, ZUNS, Beograd, 1994.
- I. Savić, V. Terzija: „Ekologija i zaštita životne sredine“, za prvi razred srednjih škola, ZUNS, Beograd.
- B. Radojičić: „Geografija Crne Gore“, prirodna osnova, “Unireks”, Nikšić, 1996.
- internet resursi vezani za biodiverzitet (www.cbd.int), zagađenje životne sredine i zakone u oblasti zaštite životne sredine

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:

- Provjera znanja vrši se usmenim putem i na vježbama, u svakom klasifikacionom periodu najmanje jednom.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda i nakraju školske godine izvodi se na osnovu dostignutog nivoa ishoda učenja

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi

- Visoka školska spremu 240 ETC iz oblasti prirodnih nauka biologije i iskustvo vezano za poslove zaštite životne sredine.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Ekologija i zaštita životne sredine je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Turistička geografija Crne Gore
- Strani jezik II i III

NAPOMENA:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.4. BONTON U UGOSTITELJSTVU

1. Oznaka i naziv modula: BONTON U UGOSTITELJSTVU

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za primjenu pravila ponašanja i poštovanje protokola u turizmu i ugostiteljstvu;
- Razvijanje komunikacionih sposobnosti i vještina komunikacije i saradnje sa poslovnim partnerima i između kolega.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Bonton u ugostiteljstvu	II	72	4
Ukupno			72	4

4.1. Dio modula (predmet) BONTON U UGOSTITELJSTVU

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): BONTON U UGOSTITELJSTVU**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**
3. **Broj časova:**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
II	30	42		72	4
Ukupno	30	42		72	4

Vježbe: odjeljenje se ne dijeli na grupe.

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**
- Upoznavanje sa bontonom u turizmu i ugostiteljstvu i razvijanje svijesti o njegovom značaju.
- Upoznavanje i primjena pravila lijepog ponašanja pri predstavljanju, upoznavanju, pozdravljanju i oslovljavanju sagovornika i razvijanje komunikacijskih vještina.
- Primjena lijepog ponašanja na radnom mjestu, u restoranu, svečanom prijemu, na putovanju i razvijanje tolerantnosti i odgovornosti na radu.
- Upoznavanje sa pravilima ponašanja u korespondenciji i razvija sposobnost pismenog komuniciranja.
- Upoznavanje sa pravilnim odabirom i prijemom poklona i razvijanje inicijativnosti i kreativnosti.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **DRUGI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Uvod bonton**		
	- Pravila bontona u turizmu i ugostiteljstvu	- Prepozna značaj bontona u turizmu i ugostiteljstvu	
2.	**Predstavljanje i upoznavanje**		
	- Pravila ponašanja pri predstavljanju i upoznavanju - Ponašanje mladih ljudi u određenim okolnostima - Pravila ponašanja u kontaktu sa ljudima – kultura govora	- Primijeni pravila lijepog ponašanja pri predstavljanju, upoznavanju i pozdravljanju i da pravilno oslovljava sagovornike	- Gledanje filmova na ovu temu **Vježba:** - Simulacija pravila ponašanja pri predstavljanju i upoznavanju. Rad u parovima ili u manjim grupama
3.	**Pravila ponašanja u školi i na radnom mjestu**		
	- Pravila ponašanja u školi i na radnom mjestu	- Primijeni pravila ponašanja u školi i na radnom mjestu	**Vježba:** - Simulacija ponašanja u sljedećim situacijama: - kad stranka ili kolega ulazi u vašu kancelariju - prilikom ulaska u kancelariju kod kolege - Rad u parovima ili u manjim grupama
4.	**Higijena i izbor garderobe**		
	- Lična higijena i izbor garderobe u različitim okolnostima	- Prepozna značaj lične higijene i da izabere adekvatnu garderobu u različitim okolnostima	- Prikazivanje slajdova - Analiza modnih časopisa - Diskusija **Vježba:** - Podijeliti učenike na grupe i zadati im da osmisle i nacrtaju uniformu zavisno od vrste djelatnosti (na primjer za agencijskog službenika, recepcionera i dr.). Nakon toga učenici prezentuju svoj rad
5.	**Pravila ponašanja u restoranu, svečanim prijemima, na putovanju, u korespondenciji**		
	- Pravila ponašanja u restoranu (ulazak u restoran, sjedanje za sto, posluživanje za stolom, služenje jela i pića, konzumiranje određenog jela, držanje	- Primijeni pravila ponašanja u restoranu, na svečanim prijemima i putovanjima	- Gledanje filmova, video zapisa na zadatu temu. **Vježba:** - Simulacija primjene pravila ponašanja u određenim situacijama (u restoranu, svečanim

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	čaše u ruci i dr.) - Pravila ponašanja na svečanim prijemima (prijem zvanica, protokolarni smještaj gostiju, posluživanje i dr.) - Pravila ponašanja na putovanjima		prijemima i dr.). Rad u parovima ili manjim grupama - Igranje uloga - Diskusija - Gledanje filmova, video zapisa na zadatu temu
	- Pravila ponašanja u korespondenciji (direktna komunikacija licem u lice i putem telefona, dopisivanja...)	- Primijeni pravila ponašanja u usmenoj i pisanoj korespondenciji	**Vježba:** - Simulacija primjene pravila ponašanja u direktnoj komunikaciji licem u lice i putem telefoniranja - Oblikovanje pozivnica - Rad u parovima ili manjim grupama - Diskusija
6.	**Odabir poklona i prijem**		
	- Pravila prilikom odabira, uručivanja i prijema poklona (odabir poklona u različitim situacijama, uručivanje poklona, prijem poklona u datim situacijama)	- Odabere, uruči i primi poklon na pravilan način	- Simulacija situacija prilikom prijema i uručivanja poklona - Rad u parovima ili manjim grupama - Diskusija

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Uvod u bonton
Učenik/učenica zna da:
- objasni značaj pravila bontona u turizmu i ugostiteljstvu

Predstavljanje i upoznavanje
Učenik/učenica zna da:
- navede i objasni pravila lijepog ponašanja pri predstavljanju, upoznavanju i pozdravljanju
- navede i objasni pravila prilikom oslovljavanja sagovornika

Pravila ponašanja u školi i na radnom mjestu
Učenik/učenica zna da:
- objasni pravila ponašanja u školi
- objasni pravila ponašanja na radnom mjestu

Higijena i izbor garderobe
Učenik/učenica zna da:

- objasni značaj održavanja lične higijene
- objasni značaj pravilnog izbora garderobe u određenim situacijama

Pravila ponašanja u restoranu, svečanim prijemima, na putovanju, u korespondenciji
Učenik/učenica zna da:
- navede i objasni pravila ponašanja u restoranu, svečanim prijemima, na putovanju i korespondenciji

Odabir poklona i prijem
Učenik/učenica zna da:
- objasni pravila prilikom odabira, uručivanja i prijema poklona

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- I. Jakovljević: „Bonton“, Zograf, Niš, 2005.
- R. Milićevic: „Ugostiteljstvo-IMS“, Oktoih, Podgorica, 2005.
- M. Krastavčić: „Usluživanje“, Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd, 2004.
- O. Bakić, M. Bakić: „Osnovi turizma i ugostiteljstva“, Beograd, 1999.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani turizmolog;
- Diplomirani psiholog;
- Diplomirani pedagog;
- Diplomirani sociolog.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Bonton u ugostiteljstvu je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Poslovna komunikacija
- Poslovna psihologija
- Osnove restoraterstva
- Strani jezik II i III
- Briga o gostu

NAPOMENA:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.5. TURISTIČKI PROJEKTI

1. Oznaka i naziv modula: TURISTIČKI PROJEKTI

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za kreiranje, izradu, izvođenje i evaluaciju turističkih projekata.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Turistički projekti	III/IV	72	4
Ukupno			72	4

4.1. Dio modula (predmet) TURISTIČKI PROJEKTI

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): TURISTIČKI PROJEKTI**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**
3. **Broj časova: 72**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
III/IV	72			72	4
Ukupno	72			72	4

Vježbe: odjeljenje se ne dijeli na grupe.

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Upoznavanje sa turističkim projektima i fazama njegove izrade. Osposobljavanje za rad na turističkim projektima.
- Osposobljavanje za saradnju sa saradnicima i kolegama na poslu i poslovnim partnerima u zemlji i inostranstvu i razvijanje timskog rada.
- Razvijanje samoinicijativnosti, stvaralaštva i tačnosti.
- Razvijanje odgovornosti na radu.
- Osposobljavanje za prikupljanje i obradu podataka i informacija.
- Sposobnost odlučivanja i brzog reagovanja na promjene na tržištu.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **TREĆI/ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Pojam turističkog projekta**		
	- Pojam turističkog projekta i njegove prednosti - Problemi pri izradi turističkog projekta.	- Prepozna značaj turističkog projekta	- Utvrditi svrhu i značaj projekta za ravnomjeran turistički razvoj i unapređenje turističke ponude - SWOT analiza
2.	**Faze u izradi projekta**		
	- Faze izrade projekta - Početak izrade projekta	- Razlikuje faze u izradi turističkog projekta, elemente njegove strukture i potrebnu dokumentaciju	**Vježba:** - Utvrđivanje faza projekata i izrada šeme projekta
3.	**Marketng aktivnosti pri izradi projekta**		
	- Marketing aktivnosti pri izradi projekta (istraživanje tržišta)	- Istraži tržište - Izradi turistički projekat	**Vježba:** - Zadati učenicima da ispitaju isto tržište sa različitih aspekata (podjela odjeljenja na grupe) - Na osnovu prikupljenih informacija i činjenica, utvriditi moguće projekte - Uraditi projekat sa svim elementima
4.	**Izrada i izvođenje prezentacija**		
	- Izrada prezentacija	- Prezentuje projekat	**Vježba:** - Uraditi PowerPoint ili Flash Player prezentaciju (po mogućnosti poštovati pravila u izradi prezentacija uz korišćenje specijalnih efekata)
	- Izvođenje prezentacija		- Prezentacija prezentacija u okviru utvrđenog vremena. Obraditi pažnju na vrijeme i retoriku
5.	**Kontrola projekta**		
	- Kontrola projekta	- Izvrši kontrolu projekta	**Vježba:** - Simulacija mogućih scenarija prilikom realizacije projekta - problemski pristup i definisanje rješenja

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
6.	**Završetak projekta**		
	- Završetak projekta (evaluacija projektnih ciljeva i izvještaj o završetku projekta)	- Izvrši evaluaciju realizacije projektnih ciljeva i sastavi izvještaj o završetku projekta	**Vježba:** - Izvršiti evaluaciju projekta na osnovu indikatora uspješnosti definisanih projektom, po fazama - Pronaći nekoliko formi završnih izvještaja projekata podržanih od različitih instiucija - Uraditi izvještaj u različitim formama (podjela odjeljenja na grupe)

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Pojam turističkog projekta
Učenik/učenica zna da:
- objasni značaj izrade turističkog projekta
- navede probleme pri izradi turističkog projekta

Faze u izradi projekta
Učenik/učenica zna da:
- navede faze u izradi turističkog projekta, elemente njegove strukture i potrebnu dokumentaciju

Marketng aktivnosti pri izradi projekta
Učenik/učenica zna da:
- navede i objasni marketing aktivnosti pri izradi projekta

Izrada i izvođenje prezentacija
Učenik/učenica zna da:
- navede i objasni strukturu prezentacije
- pripremi kratku prezentaciju

Kontrola projekta
Učenik/učenica zna da:
- objasni način kontrole projekta

Završetak projekta
Učenik/učenica zna da:
- navede načine evaluacije i realizacije projektnih ciljeva
- sastavi kratak izvještaj o završetku projekta

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- Dr V. Cetinski, Mr M. Perić: „Projektni menadžment“, Sveučilište u Rijeci-Fakultet za turistički i hotelski menadžment, Opatija, 2006.
- Dr D. Bobera: „Projektni menadžment“, Ekonomski fakultet, Subotica, 2003.
- Internet izvori.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani turizmolog;
- Diplomirani ekonomista turističkog smjera

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija
Modul/predmet Turistički projekti je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Marketing u turizmu
- Poslovna psihologija
- Pravo
- Preduzetništvo
- Poslovna informatika

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.6. VODIČKI POSLOVI

1. Oznaka i naziv modula: VODIČKI POSLOVI

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula: Sticanje osnovnih znanja i vještina iz domena poslova turističih vodiča.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Vodički poslovi	III/IV	72	4
Ukupno			72	4

4.1. Dio modula (predmet) VODIČKI POSLOVI

1. Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): VODIČKI POSLOVI
2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4
3. Broj časova: 72

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
III/IV	20	52		72	4
Ukupno	20	52		72	4

Vježbe: odjeljenje se ne dijeli na grupe.

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Osposobljavanje za praćenje kretanja na turističkom tržištu.
- Definisanje mjesta i uloge vodičke službe u turizmu.
- Pripremu plana i programa za vođenje turističkih tura.
- Korišćenje sredstava u turističkoj komunikaciji.
- Prepoznavanje značaja turističkih vodiča i vještina u vodičkim poslovima.
- Povezivanje znanja iz različitih oblasti i interpretaciju u skladu sa vodičkim standardima.
- Obavljanje administrativnih poslova iz domena turističkog vodiča.
- Prevazilaženje konfliktnih situacija.
- Poštovanje poslovne etike.

5. Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave

Razred: **TREĆI/ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Istraživanje turističkog tržišta**		
	- predmet istraživanja turističkog tržišta - metode istraživanja turističkog tržišta	- Prati kretanja na turističkom tržištu	- Koristeći stečena znanja iz Marketinga u turizmu vršiti preglede statističkih podataka u cilju utvrđivanja potreba tržišta
2.	**Vodičke službe**		
	- Vrste i podjela - Uloga i značaj - Turistički vodiči	- Definiše mjesto i ulogu vodičke službe u turizmu	- Predstaviti zakonske definicije vodičikih službi i njihovu podjelu - Analizirati poslove vodičkih službi - Utvrditi razliku između pojmova
3.	**Plan i program rada turističkog vodiča**		
	- Plan - Program	- Pripremi plan i program za vođenje turističkih tura	- Na osnovu utvrđenog aranžmana uraditi plan i program rada turističkog vodiča (podjela odjeljenja u grupe)
4.	**Komunikacije u turizmu**		
	- Oblici i sredstva komunikacije - Načini komunikacije	- Koristi sredstva u turističkoj komunikaciji	- Simulacija situacija uz korišćenje različitih oblika i sredstava kominikacije, kao i načine komunikacije
5.	**Specifičnosti rada i poslova turističkih vodiča**		
		- Prepozna značaj turističkih vodiča i vještine u vodičkim poslovima	- Vršiti komparaciju poslova turističkog vodiča i drugih poslova u turizmu sa ciljem utvrđivanja posebnih vještina i karakteristika neophodnih za obavljanje poslova turističkog vodiča. Poseban naglasak staviti na važnost turističkog vodiča za pozitivno predstavljanje države i njegovu privrženost državi
6.	**Prezentacija turističkih vrijednosti**		
	- Tehnike prezentovanja	- Povezuje znanja iz različitih oblasti i interpretira ih u skladu	- Koristeći stečena znanja iz Istorije umjetnosti i kulture i Turističke

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		sa vodičkim standardima	geografije, napraviti prezentaciju određene turističke vrijednosti i prezentovati je
7.	**Administrativni poslovi turističkih vodiča**		
		- Obavlja administrativne poslove iz domena turističkog vodiča	- Pisanje izvještaja, planova, programa, statističkih podataka... iz domena poslova tursitičkih vodiča
8.	**Komunikacija**		
	- Verbalna komunikacija - Neverbalna komunikacija	- Prevazilazi konfliktne situacije	- Simulacija situacija - Igra uloga sa zadatom problematikom - Prevazilaženje konflikata - Diskusija
9.	**Etički kodeks u turizmu**		
		- Poštuje poslovnu etiku	

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Istraživanje turističkog tržišta
Učenik/ca zna da:
- definiše cilj istraživanja turističkog tržišta
- nabroji i opiše metode istraživanja

Vodičke službe
Učenik/ca zna da:
- nabroji vrste i podjelu vodičkih službi
- opiše ulogu i značaj vodičkih službi
- predstavi poslove turističkog vodiča

Plan i program rada turističkog vodiča
Učenik/ca zna da:
- objasni razliku između plana i programa u radu turističkih vodiča

Komunikacije u turizmu
Učenik/ca zna da:
- nabroji sredstva komunikacije u turizmu i načine komuniciranja

Specifičnosti rada i poslova turističkih vodiča
Učenik/ca zna da:
- navede i opiše osnovne karakteristike turističkih vodiča

Prezentacija turističkih vrijednosti
Učenik/ca zna da:

- opiše osnovne tehnike prezentovanja prirodnih i antropogenih turističkih vrijednosti

Administrativni poslovi turističkih vodiča
Učenik/ca zna da:
- nabroji poslovnu dokumentaciju iz domena rada turističkog vodiče i kratko pojašnjava njihovu svrhu

Komunikacija
Učenik/ca zna da:
- opiše osnovne karakteristike uspješne verbalne i neverbalne komunikacije

Etički kodeks u turizmu
Učenik/ca zna da:
- objasni osnovne karakteristike Etičkog kodeksa u turizmu i njegovu ulogu

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- S. Štetić: „Vodička slučba u turizmu“, „CICERO“, Beograd, 2003.
- S. Štetić: „Posebni oblici turizma“, FORMA B, Beograd, 2007.
- S. Štetić: „Poslovanje turističkih agencija“, „CICERO“, Beograd, 2000.
- S. Unković, B. Zečević: „Ekonomika turizma“, Čugura Print, Beograd.
- M. Pasinović: „Menadžment prirodnih i kulturnih resursa“, Bor, 2006.
- R. Ratković: „Hotelski menadžment“, Bar, 2006.
- L. Moitinho: „Strateški menadžment u turizmu“, Masmedija, Zagreb, 2003.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Visoka školska sprema 240 ECTS sa licencom za turističkog vodiča.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Vodički poslovi je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Poslovna komunikacija
- Poslovna psihologija
- Strani jezik II i III
- Turistička geografija Crne Gore
- Istorija umjetnosti i kultura

NAPOMENA:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.7. POSLOVNA PSIHOLOGIJA

1. Oznaka i naziv modula: POSLOVNA PSIHOLOGIJA

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Osposobljavanje za primjenu psiholoških znanja za razumijevanje i unaprijeđenje različitih poslovnih situacija.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Poslovna psihologija	III/IV	72	4
Ukupno			72	4

4.1. Dio modula (predmet) POSLOVNA PSIHOLOGIJA

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): POSLOVNA PSIHOLOGIJA**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**
3. **Broj časova:**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
III/IV	50	22		72	4
Ukupno	50	22		72	4

Vježbe: odjeljenje se ne dijeli na grupe.

4. **Ciljevi dijela modula (predmeta):**
- Upoznavanje sa predmetom, granama i metodama psihologije.
- Upoznavanje sa osnovnim karakteristikama osnovnih psihičkih procesa u svrhu prepoznavanja njihovog značaja u poslovnim situacijama.
- Osposobljavanje za prepoznavanje tipovova karaktera i temperamenta.
- Osposobljavanje za razumijevanje ličnosti sa aspekta dinamike ličnosti.
- Upoznavanje pojma radna uspješnost i radna motivacija.
- Učenje vještine razvijanja timskog duha i grupne kohezije.
- Upoznavanje sa osnovnim stilovima rukovođenja.
- Upoznavanje sa osnovnim vrstama komunikacije i pojmom nenasilna komunikacija.
- Osposobljavanje za vještinu konstruktivnog rješavanja konflikta u grupi.
- Osposobljavanje za korišćenje različitih stilova pristupa konfliktu.
- Upoznavanje sa fazama pregovaranja u pronalaženju rješenja problema.
- Upoznavanje sa uticajem stresa na organizam i psihički život.
- Ovladavanje tehnikama suočavanja sa stresom.
- Upoznavanje sa unutrašnjim i spoljašnjim faktorima koji utiču na opažanje, razumljivost i pamćenje reklamne poruke.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**
Razred: **TREĆI/ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Predmet, grane psihologije i metode psihologije kao nauke**		
	- Predmet i zadaci psihologije kao nauke - Grane psihologije i predmet njihovog bavljenja - Metode i tehnike dolaženja do naučnih činjenica – ekperimentalna i neeksperimentalna, tehnike – sa akcentom na testovima i tehnici intervjuisanja	- Objasni predmet, grane i naučni metod psihologije	- Primjeri testova i upitnika **Vježba:** - Tehnika intervjuisanja – parovi učenika
2.	**Osnovni psihički procesi**		
	- Opažanje i zakonitosti opažanja - Opažanje osoba i sistematske greške u opažanju osoba, sa akcentom na greške koje se prave u poslovnim situacijama - Pažnja i njene specifičnosti kod učenika i kod odraslih - Mišljenje – zakonitosti asociranja i rješavanja problema, prepreke u uspješnom rješavanju problema - Učenje – osnovni oblici učenja i tehnike uspješnog učenja - Pamćenje i zaboravljanje – tehnike poboljšanja pamćenja - Emocije – uticaj emocija na ponašanje, pojam emocionalna - inteligencija - Motivacija – pojam potreba - motiv, vrste motiva, frustracije i konflikti i njihov uticaj na ponašanje	- Objasni tok, specifičnosti i subjektivni karakter osnovnih psihičkih procesa i prepoznaje njihov značaj naročito u poslovnim situacijama	- Primjeri iluzija u opažanju **Vježba:** - Stereotipi u opažanju **Vježba:** - Rješavanje problema – direkcija u mišljenju - Individualni rad – svaki učenik prepoznaje i opsisuje svoj stil učenja **Vježba:** - tehnike poboljšanja pamćenja **Vježba:** - Emocionalni profil ličnosti - Analiza primjera situacija sa ne/inteligentnim emocionalnim reakcijama - Učenici analiziraju sopstvene primjere ponašanja pod uticajem frustracija ili konflikata

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
3.	**Struktura, dinamika i razvoj ličnosti**		
	- Pojam ličnost, osobine temperamenta i karaktera - Dinamika ličnosti, razumijevanje ličnosti sa aspekta analize ljudskih potreba - Odbrambeni mehanizmi	- U svakodnevnim i poslovnim situacijama prepoznaje tipove karaktera i temperamenta - Objasni važnost razvijanja svijesti o sebi i radu na sebi za poslovni uspjeh	**Vježba:** - Prepoznavanje tipova ličnosti na konkretnim primjerima **Vježba:** - Analiza konkretnog ponašanja sa aspekta ljudskih potreba (frustracija, odbrambenih mehanizama, konflikata)
4.	**Psihologija rada**		
	- Pojam rada i radne sposobnosti - Radna sposobnost i životna dob - Umor i odmor, pasivni i aktivni odmor, pravila dobrog odmaranja - Radna uspješnost – formula radnog uspjeha, sposobnosti (psihomotorne i saznajne), inteligencija i emocionalna inteligencija i njihov uticaj na radnu uspješnost. - Vještine i znanja, obrazovanje i cjeloživotno učenje - Asertivnost – kako uvećati asertivno ponašanje. - Radna motivacija – faktori koji utiču na radnu motivaciju - Spoljašnja i unutrašnja motivacija - Motivacija i radni učinak	- Objasni pojam i faktore radne uspješnosti - Razlikuje spoljnu i unutrašnju radnu motivaciju	- Edukativna radionica **Vježba:** - asertivno izražavanje i ponašanje - Edukativna radionica – uticaj spoljnih i unutrašnjih motiva na radni učinak
5.	**Međuljudski odnosi na radnom mjestu**		
	- Važnost međuljudskih odosa na radnom mjestu – Hawtorn efekat - Grupna struktura – pojam i vrste grupa	- Razumije važnost dobrih međuljudskih odnosa na radnom mjestu i stiče vještine razvijanja timskog duha i grupne	- Edukativna radionica – timski rad - Diskusija - pojedinac u grupi - Rad u grupama – dobre i

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Grupna dinamika – procesi u grupama i uticaj na ponašanje pojedinca i na radni učinak - Stilovi rukovođenja	kohezije - Navede i objasni različite stilove rukovođenja i uticaj na procese u grupi	loše strane različitih stilova rukovođenja
6.	**Komunikacija**		
	- Vrste komunikacije - Denotativno i konotativno značenje riječi - Važnost i značenje neverbalne komunikacije, u svakodnevnim situacijama i naročito u poslovnom ambijentu. - Pravila uspješnog komuniciranja - Nesporazumi u komunikaciji - Uticaj predrasuda na nesporazume u komunikaciji	- Navodi vrste komunikacije i objasni pojam nenasilne komunikacije	- Power Point slajdovi – tumačenje neverbalnih znakova u poslovnom ambijentu - Edukativna radionica – predrasude
7.	**Konflikti i nenasilno rješavanje konflikata, proces pregovaranja**		
	- Nenasilna komunikacija, ja-ti rečenice, aktivno slušanje. - Karakteristike i specifičnosti procesa pregovaranja. - Stilovi pristupa konfliktu - Važnost prepoznavanja potreba i namjera svih strana u konfliktu - Faze pregovaranja i pronalaženja kooperativnog rješenja	- Stiče vještinu konstruktivnog rješavanja konflikta u grupi - Koristi različite stilove pristupa konfliktu i razlikuje faze pregovaranja u pronalaženju rješenja problema	**Vježba:** - Aktivno slušanje - Edukativna radionica – ja-ti rečenice u rješavanju konflikata **Vježba:** - Prepoznavanje potreba i namjera strana koje pregovaraju - Diskusija – da li je kompromis rješenje problema
8.	**Stres i tehnike suočavanja sa stresom**		
	- Pojam stres i stresor. - Psiho-organske posljedice življenja sa stresom. - Zdravi stilovi života - Menadžerska bolest i sindrom sagorijevanja. - Tehnike suočavanja sa stresom. Tehnike	- Prepoznaje uticaj stresa na organizam i psihički život i navodi tehnike suočavanja sa stresom	Gost na času - razgovor o prevenciji zdravlja **Vježba:** - tehnike relaksacije

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	relaksacije.		
9.	**Psihologija ekonomske propagande**		
	- Pojam ekonomska propaganda i njen značaj. - Reklamna poruka.	- Navodi unutrašnje i spoljašnje faktore koji utiču na opažanje, razumljivost i pamćenje reklamne poruke	- Primjeri reklamnih poruka - Učenici istražuju i potom prezentuju primjere dobrih/loših reklamnih poruka
	- Faktori koji utiču na opažanje, razumljivost i pamćenje reklamne poruke.		

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Predmet, grane psihologije i metode psihologije kao nauke
Učenik/učenica zna da:
- navede predmet bavljenja psihologije
- nabroji neke grane psihologije i objašnjava čime se bave
- navede neke metode i tehnike kojima se dolazi do naučnih podataka

Osnovni psihički procesi
Učenik/učenica zna da:
- objasni tok i funkciju procesa opažanja
- navede karakteristike pažnje tinejdžera i odrasle osobe
- objasni proces mišljenja kao proces rješavanja problema
- navede neke oblike učenja
- navede osnovne zakonitosti procesa pamćenja, tj. zaboravljanja
- prepozna organsku i bihejvioralnu komponentu emocija
- objasni pojmove motiv, frustracija, konflikt

Struktura, dinamika i razvoj ličnosti
Učenik/učenica zna da:
- prepozna svoj tip temperamenta i neke karakterne osobine
- navede agense socijalizacije

Psihologija rada
Učenik/učenica zna da:
- objasni uticaj životne dobi, umora i odmora na radnu sposobnost
- navede neke unutrašnje i neke spoljašnje motive za rad

Međuljudski odnosi na radnom mjestu
Učenik/učenica zna da:
- objasni značaj međuljudskih odnosa na radnom mjestu
- navede nekoliko tipova rukovođenja

Komunikacija
Učenik/učenica zna da:

- navede vrste komunikacije
- navede neke moguće izvore nesporazuma u komunikaciji

Konflikti i nenasilno rješavanje konflikata, proces pregovaranja
Učenik/učenica zna da:
- objasni suštinu nenasilnog rješavanja konflikata
- navede faze procesa pregovaranja

Stres i tehnike suočavanja sa stresom
Učenik/učenica zna da:
- nabroji neke stresore i objašnjava njihov uticaj na čovjeka
- navede načine suočavanja sa stresom
- navede primjere zdravog stila života

Psihologija ekonomske propagande
Učenik/učenica zna da:
- definiše reklamnu poruku i navodi karakteristike dobre reklamne poruke

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:
Spisak literature koji se preporučuje za nastavnike i učenike u katalogu znanja sadrži:

- Anđa Backović: „Psihologija“, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2008.
- Ž. Trebješanin, Z. Lalović: „Pojedinac u grupi“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2011.
- N. Rot: „Opšta psihologija“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1985.
- N. Rot: „Psihologija grupe“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1985.
- B. Petz: „Psihologija rada“, Školska knjiga, Zagreb, 1987
- T. Mandić: „Komunikologija“, Clio, 2003.
- M. Đorđević: „Poslovna psihologija“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.

Napomena: u skladu sa ciljevima otvorenog kurikuluma, nastavnici mogu dopuniti literaturu i preporučiti korišćenje drugih izvora u cilju aktualizacije nastave, praćenja novih dostignuća i znanja, kao i zadovoljavanja interesa lokalne zajednice, učenika i socijalnih partnera.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Štampač	-	1
5.	Internet konekcija	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.

- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi
- Diplomirani psiholog/pedagog;
- Školski psiholog/pedagog;
- Visoka stručna sprema iz oblasti psihologije/pedagogije – 240 ECT.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Poslovna psihologija je u korelaciji sa modulima/predmetima:
- Poslovna komunikacija
- Poslovna psihologija
- Strani jezik II i III
- Turistička geografija Crne Gore
- Istorija umjetnosti i kultura

NAPOMENA:
U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.8. OSNOVE KUVARSTVA

1. Oznaka i naziv modula: OSNOVE KUVARSTVA

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Upoznavanje sa pojmom i značajem kuvarstva, tipovima kuhinja, kuhinjskim uređajima i opremom i standadima lične i radne higijene;
- Osposobljavanje za planiranje izradu i prezentovanje jelovnika, menija i karte doručka;
- Osposobljavanje za razumijevanje podjele poslova u kuhinjskom bloku, tehnologije proizvodnje jela i poslastica, njihovo prezentovanje sa korišćenjem stručne terminologije u kuvarstvu.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Osnove kuvasrtva	IV	66	4
Ukupno			66	4

4.1. Dio modula (predmet) OSNOVE KUVASRTVA

1. Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): OSNOVE KUVASRTVA

2. Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4

3. Broj časova: 66

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
IV	46	20		66	4
Ukupno	46	20		66	4

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Predstavljanje razlike u strukturi i organizaciji rada u kuhinji kroz istorijski razvoj kuvarstva.
- Razlikovanje odjeljenja kuhinjskog bloka njihove opreme i uređaja i funkcionalnu povezanost.
- Razlikovanje organizacione strukture kuhinjskih odjeljenja i vrste poslova po radnim mjestima.
- Prezentovanje standarda lične i radne higijene.
- Korišćenje stručne terminiologije u kuvarstvu.
- Prezentovanje vrsta namirnica različitog porijekla, način njihove obrade i tretmana u izradi jela.
- Planiranje, izradu i prezentaciju jelovnika, menija i karte doručka.
- Razlikovanje i prezentovanje fondove tople i hladne kuhinje i sosove na bazi istih.
- Razlikovanje i prezentovanje hladnih jela i predjela po vrstama, načinu serviranja i dekorisanja.
- Razlikovanje i prezentovanje vrste supa, potaža i čorbi.

- Razlikovanje i prezentovanje toplih predjela od povrća, mesa, riba i tjestenine.
- Razlikovanje i prezentovanje gotovih jela od mesa, živine i ribe.
- Razlikovanje i prezentovanje vrsta pečenja od mesa i živine.
- Razlikovanje i prezentovanje jela po porudžbini od govedine, svinjetine, jagnjetine i živine.
- Razlikovanje i prezentovanje nacionalnih jela iz jelovnika crnogorske i drugih kuhinja.
- Razlikovanje i prezentovanje variva kao samostalnih jela i priloga uz jela iz jelovnika i menija.
- Razlikovanje i prezentovanje salata kao samostalnih jela, salata uz glavno jelo i sireva.
- Razlikovanje i prezentovanje hladnih i toplih poslastice, voćnh salata i voća.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Pojam i značaj kuvarstva kroz istoriju**		
	- Pojam i značaj kuvarstva - Značaj kuvarstva u hotelijerstvu	- Predstavlja razlike u strukturi i organizaciji rada u kuhinji kroz istorijski razvoj kuvarstva	- Crtanje originalnih šema i komparacija kuhinja kroz istoriju - Diskusija
2.	**Prostorije savremenog kuhinjskog bloka**		
	- Savremeni kuhinjski blok - Proizvodna odjeljenja - Pripremna odjeljenja - Pomoćna odjeljenja	- Razlikuje odjeljenja kuhinjskog bloka njihovu opremu i uređaje i funkcionalnu povezanost	- Šematski prikaz prostorija kuhinjskog bloka i njihove funkcije
3.	**Oprema, posuđe i alati u kuhinji**		
	- Sredstva za rad - Oprema kuhinjskih prostorija - Posuđe u kuhinji - Alat u kuhinji		- Upoznavanje učenika sa opremom, posuđem i alatom i načinom njihovog razvrstavanja, odlaganja i održavanja Vježba: - Sortiranje i slaganje posuđa i alata
4.	**Vrste kuhinja i organizacija rada**		
	- Tipovi kuhinja - Organizacija rada u kuhinji (brigadni i ekipni sistem)	- Razlikuje organizacione strukture kuhinjskih odjeljenja i vrste poslova po radnim mjestima	- Na kraju teme dati test učenicima na način što će sa jedne strane biti odjeljenja kuhinjskog bloka, a sa druge popisana radna mjesta u kuhinji. Učenik bi trebao da izvrši povezivanje odjeljenskih prostorija sa radnim osobljem.
5.	**Standardi o radnoj i ličnoj higijeni**		
	- Higijensko-tehnička zaštita na radu - Radna higijena - Lična higijena - Povrede na radu - HACCP sistem	- Prezentuje standarde lične i radne higijene	- Predstaviti djelove radne garderobe, načine njihovog korišćenja i održavanja - Navoditi dobre i loše primjere iz prakse - Simulacija situacija i definisanje procedura i postupaka u zbrinjavanju povrijeđenih
6.	**Stručna terminologija u kuvarstvu**		
	- Stručna terminologija i izrazi u kuvarstvu za	- Koristi stručnu terminologiju u	- Simulacija situacija koja podstiče komunikaciju

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	pojedine radne operacije	kuvarstvu	među zaposlenim uz korišćenje stručne terminologije i izraza
7.	**Namirnice životinjskog i biljnog porijekla**		
	Namirnice životinjskog porijekla: - Značaj u kuvarstvu - Meso klaničke stoke - Živina - Riba (morske, rječne i selice)	- Prezentuje vrste namirnica različitog porijekla, način njihove obrade i tretmana u izradi jela	- Prikazivanje slika i zapisa sa različitim namirnicama životinjskog porijekla i njihova primjena u kulinarstvu
	Namirnice biljnog porijekla: - Značaj i upotreba - Povrće (korjenasto, plodasto, lukavičasto, lisnato, cvjetasto...) - Variva		- Prikazivanje slika i zapisa sa različitim namirnicama biljnog porijekla i njihova primjena u kulinarstvu
	- Priprema namirnica za kulinarsku upotrebu (čišćenje, pranje, ljušćenje i čuvanje) - Termička obrada namirnica suvom i vlažnom metodom		- Demonstracija pripreme namirnica životinjskog i biljnog porijekla – sječenje i oblikovanje - Demonstracija termičke obrade namirnica suvom i vlažnom metodom
8.	**Administrativni poslovi u kuvarstvu (trebovanje, jelovnik, meni, karta doručka)**		
	- Trebovanje namirnica sa pijace i iz magacina - Dnevni obroci - Jelovnik – dnevni i standardni - Meni – jednostavni i prošireni - Vrste doručaka i ispisivanje karte doručaka	- Planira, uradi i prezentuje jelovnik, meni i kartu doručka	- Ispisivanje potrebne dokumentacije za trebovanje namirnica - Definisanje i izrada jelovnika, menija i karte doručka
9.	**Fondovi tople i hladne kuhinje i sosovi**		
	- Podjela i značaj fondova u kulinarstvu - Fondovi tople kuhinje za nalivanje - Fondovi temeljci – bazični, fondovi tople i hladne kuhinje - Sosovi tople i hladne kuhinje	- Razlikuje i prezentuje fondove tople i hladne kuhinje i sosove na bazi istih	- U kabinetu kuvarstva uradi i prezentovanje pojedinih fondova tople i hladne kuhinje i dovršenih sosova na bazi istih - Degustacija i diskusija
10.	**Hladna jela i predjela**		
	- Podjela i značaj hladnih predjela i jela	- Razlikuje i prezentuje hladna jela i predjela po	- Pripremiti hladno predjelo od ribe, mesa,

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Dekoracije, prilozi i podloge za hladna jela i predjela - Vezane salate kao hladna predjela - Zakuske - Naresci - Ordeveri - Hladna predjela od povrća, mesa, ribe, živine i dr.	vrstama, načinu serviranja i dekorisanja	živine i povrća - Degustacija i diskusija
11.	**Supe čorbe i potaži**		
	- Podjela i vrste supa - Bistre supe - Konsomei - Ulošci za supe i konsomee - Ragu čorbe (teleća, pileća i jagnjeća) - Velutei - Krem potaži - Nacionalne čorbe	- Razlikuje vrste supa, potaža i čorbi	- U kabinetu kuvarstva prezentovati način pripreme, kuvanja, serviranja raznih supa i čorbi - Degustacija i diskusija
12.	**Topla predjela**		
	- Podjela u kuvarstvu toplih predjela - Topla predjela od jaja, sira, plačinki, riže, pečurki, ribe, mesa, špageta, suflea i pudinga	- Razlikuje i prezentuje topla predjela od povrća, mesa, riba i tjestenine	- U kabinetu kuvarstva prezentovati način pripreme, kuvanja, serviranja raznih toplih predjela - Degustacija
13.	**Gotova jela i pečenja**		
	- Značaj i podjela gotovih jela - Gotova jela od mesa, mesa i kupusa, đuveči, ragu, paprikaš, jela od pasulja, jela od faširanih mesa, musake, jela od iznutrica... - Gotova jela od ribe, brodeto, buzara i paprikaš	- Razlikuje i prezentuje gotova jela od mesa, živine i ribe	- Prikazivanje video zapisa sa pripremom gotovih jela, njihovim zgotovljavanjem, serviranjem i dekorisanjem - Diskusija
14.	**Pečenja**		
	- Vrste pečenja - Pečenja u pećnici od klaničke stoke i živine - Pečenje ispod sača - Pečenje na ražnju	- Razlikuje i prezentuje vrste pečenja od mesa i živine	- Prikazivanje video zapisa sa pripremom mesa stoke i živine za pečenje korišćenjem pećnice, sača i ražnja

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
15.	**Jela po porudžbini i sa roštilja**		
	Jela po porudžbini: - Jela od svinjskog, telećeg i živinskog mesa - Jela od kotleta i kremenadli - Jela od jagnjetine - šašljici - Jela od goveđeg filea: bifteci, turnedoi, file minjon, šatobrijan, tartar biftek i sote „Stroganov“ - Jela od divljači	- Reazlikuje i prezentuje jela po porudžbini od govedine, svinjetine, jagnjetine i živine	- Prikazivanje video zapisa sa pripremom jela po porudžbini
	Jela sa roštilja: - Masa od mesa za roštilj - Ćevapčići, pljeskavice, uštipci, ražnjići, vješaliće, mućkalce, ćulbastije - Jela sa roštilja od iznutrica		- Prikazivanje video zapisa sa pripremom jela sa roštilja
16.	**Nacionalna jela – crnogorske i drugih kuhinja**		
	Standardizovana crnogorska jela: - Njeguški stek - Podgorički popeci - Biftek Montenegro - Raštan sa kaštradinom - Zapečeni pasulj sa mesom - Pletenica Crnogorke - Japraci **Nacionalna jela drugih kuhinja:** - Bosanski lonac - Vinogradarska janija - Sarma od kiselog kupusa - Podvarak sa ćuretinom - Pašticada sa njokama - Musaka od plavog patlidžana	- Razlikuje i prezentuje nacionalna jela iz jelovnika crnogorske i drugih kuhinja	- Prikazivanje video zapisa sa pripremom nacionalnih jela - Komentari
17.	**Variva i prilozi**		
	- Variva od povrća, žitarica i tjestenine - Garniture: francuska, proljećna, dalmatinska, povrtarska, dibari - Pohovano povrće - Grilovano povrće	- Razlikuje i prezentuje variva kao samostalna jela i priloge uz jela iz jelovnika i menija	- Poželjno za vrijeme vježbi u kabinetu kuvarstva pripremiti variva i priloge, servirati i dekorisati - Za vrijeme degustacije otvoriti komentare o

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			ukusima i sugestije
18.	**Salate – vrste i podjela u kuvarstvu**		
	- Podjela i značaj - Salate od svježeg povrća - Kuvane salate - Miješane salate - Pečene salate - Zimnica - Turšija - Sirevi – podjela, prezentovanje i serviranje	- Razlikuje i prezentuje salate kao samostalna jela, salate uz glavno jelo i sireve	- Prikazivanje video zapisa, priprema jednostavnih salata - Diskusija
19.	**Poslastice, tople i hladne, voćne salate i voće**		
	- Podjela poslastica - Tople poslastice: palačinke, pudinzi, kohovi, omleti, pite i štrudle - Hladne poslastice: sladoledi, kasato, torte, rolati, šnitevi, i minjoni - Poslastice od voća: voćne salate, voćni kupovi, miješano voće i voće	- Razlikuje i prezentuje hladne i tople poslastice, voćne salate i voće	- Prikazivanje video zapisa, priprema jednostavnih poslastica sa načinom serviranja i dekorisanja - Diskusija

6. Standardi znanja:

Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Pojam i značaj kuvarstva kroz istoriju

Učenik/učenica zna da:

- opiše bitne karaktersitike određenih perioda u razvoju kuvarstva

Prostorije savremenog kuhinjskog bloka

Učenik/učenica zna da:

- objasni funkcije proizvodnih i pripremnih odjeljenja kuhinjskog bloka
- nabroji osnovnu opremu kuhinjskog bloka
- razlikuje posuđe u kuhinji i njihovu namjenu
- razlikuje osnovne alate u kuhinjskom bloku i njihovu namjenu

Vrste kuhinja i organizacija rada

Učenik/učenica zna da:

- opiše organizaciju rada i najmanje dvije vrste kuhinja

Standardi o radnoj i ličnoj higijeni

Učenik/učenica zna da:

- nabroji i opiše najmenu djelova radne odjeće
- razumije zakonske i standardne norme lične i radne higijene

Stručna terminologija u kuvarstvu
Učenik/učenica zna da:
- komunicira i razumije osnovne stručne izraze u kulinarstvu

Namirnice životinjskog i biljnog porijekla
Učenik/učenica zna da:
- kratko opiše namirnice biljnog i životinjskog porijekla i njihov značaj u kuvarstvu
- nabroji osnovne namirnice životinjskog porijekla i opiše njihovu podjelu i upotrebu u kuvarstvu
- nabroji osnovne namirnice biljnog porijekla i opiše njihovu podjelu i upotrebu u kuvarstvu
- nabroji i objasni osnovne tehnike pripreme namirnica suvom i vlažnom metodom

Administrativni poslovi u kuvarstvu (trebovanje, jelovnik, meni, karta doručka)
Učenik/učenica zna da:
- opiše proceduru trebovanja namirnica
- nabroji i pojasni djelove jelovnika, menija i karte doručka

Fondovi tople i hladne kuhinje i sosovi
Učenik/učenica zna da:
- razlikuje fondove tople i hladne kuhinje i daje opis osnovnih (bazičnih) fondova
- razlikuje sosove tople i hladne kuhinje i daje opis sosova na bazi majoneza i vinigreta

Hladna jela i predjela
Učenik/učenica zna da:
- nabroji osnovane vrste hladnih jela i predjela i daje kratak opis serviranja i dekorisanja

Supe čorbe i potaži
Učenik/učenica zna da:
- razlikuje supe od čorbi
- pojasni osnovne razlike u načinu pripreme i serviranja

Topla predjela
Učenik/učenica zna da:
- nabroji i opiše osnovna topla predjela od povrća, mesa, ribe i tjestenine i način njihovg seviranja i dekorisanja

Gotova jela i pečenja
Učenik/učenica zna da:
- definiše važnost gotovih jela od mesa i riba
- nabroji i opiše osnovna gotova jela od mesa, živine i ribe
- pojasni razlike u pripemi pečenja u pećnici, saču i na ražnju

Jela po porudžbini i sa roštilja
Učenik/učenica zna da:
- nabroji i opiše osnovna jela po porudžbini od govedine, svinjetine, jagnjetine i živine
- razlikuje jela sa roštilja od mljevenog mesa, mesa od klaničke stoke i živinskog mesa

Nacionalna jela - crnogorske i drugih kuhinja

Učenik/učenica zna da:
- nabroji karakteristična jela crnogorske nacionalne kuhinje od mesa, riba i mliječnih proizvoda
- nabroji i daje kratak opis standardizovanih crnogorskih nacionalnih jela
- nabroji i kratko opiše najkarakterističnija nacionalna jela zemalja iz regiona

Variva i prilozi
Učenik/učenica zna da:
- razlikuje kuvana, pečena i dinstana variva
- opiše razlike u njihovoj pripremi i načinu serviranja kao priloga uz jelo

Salate – vrste i podjela u kuvarstvu
Učenik/učenica zna da:
- nabroji, razlikuje i opiše razlike u pripremi salata od svježeg i kuvanog povrća
- nabroji miješane i vezane salate i opiše način njihovog serviranja

Poslastice, tople i hladne, voćne salate i voće
Učenik/učenica zna da:
- nabroji osnovne tople i hladne poslastice
- razlikuje voćne salate od voćnih kupova

7.Okvirni spisak literature i drugih izvora

- M. Stojanović: „Kulinarstvo“, Viša škola za obrazovanje ugostiteljskih radnika, Beograd, 1977.
- R. Stojanović, M. Stojanovič, P. Petković: „Tehnologija zanimanja“ za I, II, III i IV razred SUO, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1984.
- D. Miković, J. Kečmar: „Savremeni kuvar“, Prosveta, Beograd, 1967.
- M. Šakota: „Priručnik za kuvarstvo“, IP Svjetlost, Zavod za udžbenike, Sarajevo, 1981.
- Pelaprat, Veliki Pelaprat, Prosveta, Beograd, 1971.
- „Narodni kuvar“, Prosveta, Beograd, 2002.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Internet konekcija	-	1
5.	Kabinet kuvarstva ili školska radionica	-	1

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Provjera znanja vrši se usmenim putem i na vježbama, u svakom klasifikacionom periodu najmanje jednom.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda i nakraju školske godine izvodi se na osnovu dostignutog nivoa ishoda učenja

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)
- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi

- Visoka školska spremu 240 ETCS iz oblasti kuvarstva, sa radnim iskustvom od najmanje 3 godine na poslovima šefa kuhinje ili kuvara.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Osnove kuvarstva je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Strani jezik II i III

NAPOMENA:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

4.9. OSNOVE RESTORATERSTVA

1. Oznaka i naziv modula: OSNOVE RESTORATERSTVA

2. Kreditna vrijednost modula: 4

3. Ciljevi modula:
- Upoznavanje sa ugostiteljskim objektima za smještaj ishranu i točenje pića;
- Usvajanje osnovnih znanja o pripremi, serviranju i usluživanju jela, pića i napitaka;
- Upoznavanje sa značajem, vrstama i primjenom savremenih sredstava i opreme u ugostiteljstvu.

4. Djelovi modula:

Kod dijela modula (predmeta)	Naziv dijela modula (predmeta)	Razred	Ukupan broj časova	Broj kredita
	Osnove restoraterstva	IV	66	4
Ukupno			66	4

4.1. Dio modula (predmet) OSNOVE RESTORATERSTVA

1. **Oznaka i naziv dijela modula (predmeta): OSNOVE RESTORATERSTVA**
2. **Kreditna vrijednost dijela modula (predmeta): 4**
3. **Broj časova: 66**

Tabela 1. Broj časova po godinama obrazovanja i vrstama nastave

Razred	Vrste nastave			Ukupno	Broj kredita
	Teorija	Vježbe	Praktična nastava		
IV	47	19		66	4
Ukupno	47	19		66	4

4. Ciljevi dijela modula (predmeta):
- Razlikovanje objekata za ishranu i piće.
- Razumijevanje uticaja lijepog ponašanja na kvalitet ugostiteljskih usluga.
- Razlikovanje vrsta radnih mjesta i poslova u restoranu.
- Održavanje lične i radne higijene.
- Razlikovanje vrsta i namjena opreme i namještaja u restoranu.
- Razlikovanje vrsta inventara i načina održavanja.
- Razumijevanje podjele pripremnih radova u restoranu.
- Razlikovanje vrsta dnevnih obroka, način kuvertiranja i usluživanja.
- Poznavanje sistema rada u različitim vrstama restorana.
- Razlikovanje vrsta pića i napitaka i način njihovog služenja.
- Opisivanje specifičnosti kafanskog poslovanja.
- Poznavanje vrsta jelovnika i menija u zavisnosti od strukture.
- Razlikovanje načina usluživanja u sobama.
- Razlikovanje vrsta pansiona i načina usluživanja.
- Razlikovanje vrsta jela koja se pripremaju pred gostom.
- Razlikovanje vrsta specijalnih jela i načina usluživinja.
- Razlikovanje vrsta zajedničkih obroka po načinu ponude, organizacije i načina usluživanja.

5. **Teme i sadržaji/Ishodi učenja/Preporuke za izvođenje nastave**

Razred: **ČETVRTI**

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
1.	**Organizacija rada u ugostiteljskim objektima**		
	- Ugostiteljsko poslovne jedinice za smještaj (hoteli, moteli, pansioni,turistička naselja, kampovi, u.p.j. za smještaj na prevoznim sredstvima) - Ugostiteljsko poslovne jedinice za ishranu (restorani, kafane, gostionice, krčme, barovi, bifei, u.p.j. za ishranu na prevoznim sredstvima)	- Razlikuje objekte za pružanje usluga ishrane i pića	- Prikazivanje video zapisa i slika ugostiteljsko poslovnih jedinica za smještaj i ishranu
2.	**Radno osoblje u ugostiteljskim radnjama**		
	- Uslužno osoblje ugostiteljskih radnji - Radna odjeća i obuća uslužnog osoblja	- Razlikuje vrste radnih mjesta i poslova u restoranu	- Predstaviti djelove radne garderobe, načine njihovog korišćenja i održavanja - Navoditi dobre i loše primjere iz prakse - Simulacija situacija i definisanje procedura
3.	**Lična i radna higijena**		
	- Lična i radna higijena uslužnog osoblja	- Održava ličnu i radnu higijenu	- Navoditi dobre i loše primjere iz prakse - Diskusija
4.	**Oprema i namještaj u prostorijama za prijem i usluživanje gostiju**		
	- Stolovi - Stolice - Kolica za usluživanje	- Razlikuje vrste i namjenu opreme i namještaja u restoranu	- Upoznavanje učenika sa opremom, namještajem u prostorijama za usluživanje gostiju i načinom njihovog korišćenja - Dati zadatak učenicima da na osnovu zadatog prostora i opreme naprave optimalan razmještaj u prostoru
5.	**Inventar za usluživanje**		
	- Rublje - Staklo - Mali stoni inventar - Pomoćni inventar - Porculan - Pribor za jelo - Metalno posuđe	- Razlikuje vrste inventara i način održavanja	- Upoznavanje učenika sa inventarom za usluživanje i načinom njegovog razvrstavanja i održavanja Vježba: - Poliranje, sortiranje i

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
			slaganje inventara
6.	**Pripremni radovi**		
	- Pripremni radovi u ofisu - Pripremni radovi u sali za usluživanje	- Razumije podjelu pripremnih radova u restoranu	- Prikazivanje video zapisa o pripremnim raodvima u sali i ofisu
7.	**Dnevni obroci**		
	- Doručak - Ručak - Večera	- Razlikuje vrste dnevnih obroka, način kuvertiranja i usluživanja	- Prikaz crteža, slika i video zapisa sa vrstama i sastavima dnevnih obroka Vježba: - Postavljanje kuvera za dnevne obroke
8.	**Organizacioni sistemi rada u restoranu**		
	- Reonski sistem rada - Revirni sistem rada - Ober sistem rada - Francuski sistem rada - Engleski sistem rada	- Poznaje organizacione sisteme rada u različitim vrstama restorana	- Grafički prikazi različitih šema organizacije rada Simulacija situacija
9.	**Točionica pića**		
	- Svrha i značaj točionice pića - Oprema i namještaj točionice pića - Klasifikacija pića	- Razlikuje vrste pića i napitaka i način njihovog služenja	- Prikazivanje video zapisa i slika sa različitim načinima poslovanja u točionicama pića. - Ukazivanje na značaj položaja, izgleda i veličine točionice pića - Šematski prikaz klasifikacije pića Vježba: - Rukovanje inventarom i aparaturom u točionici pića
10.	**Kafansko poslovanje**		
	- Porijeklo kafe - Kafana- pojam, podjela - Organizacija rada u kafani	- Opisuje specifičnosti kafanskog poslovanja -	- Prikazivanje video zapisa i slika sa načinima poslovanja u bečkim i pariskim kafanama - Komparativna analiza i diskusija o razlikama u načinu poslovanja Vježba: - Simulacija situacija
11.	**Restoransko poslovanje**		
	- Prijem, doček, smještaj gosta u restoranu - Instrumenti ponude u restoranu (jelovnik, karta pića, vinska karta)	- Poznaje vrste jelovnika i menija u zavisnosti od strukture	- Gledanje video zapisa sa različitim primjerima i rad u kabinetu sa teorijskim pojašnjenjima - Simulacija situacija od

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
	- Menu - Specijalna jela u restoranu		prijema gosta do predaje porudžbine proizvodnim odjeljenjima - Razgledanje i diskusija o strukturi jelovnika po grupama i vrstama. - Izrada vinske karte i karte pića - Diskusija o načinu sastavljanja prostih i složenih menija Vježba: - Postavljanje kuvera prema datom meniju
12.	**Etažni servis**		
	- Primanje porudžbine iz hotelske sobe - Osoblje sobnog servisa - Centralni ofis i ofisi po spratovima	- Razlikuje načine usluživanja u sobama	- Prikazivanje video zapisa i slika sa načinima usluživanja po etažama u hotelskim sobama i apartmanima - Komparativna analiza i diskusija o razlikama u načinu usluživanja - Igranje uloga i simulacija situacija
13.	**Pansionsko poslovanje**		
	- Organizacija rada u pansionu - Razlike između pansionskog poslovanja i a' la carte poslovanja - Švedski sto	- Opisuje specifičnosti pansionskog poslovanja	- Komparativna analiza i diskusija o razlikama u načinu poslovanja - Posjeta restoranima pansionskog tipa Vježba: - Formiranje švedskog stola i izlaganje jela na švedski sto.
14.	**Priprema jela pred gostom**		
	- Flambiranje - Recepture za flambiranje - Uloga pića za flambiranje - Karakteristike flambera - Pripremanje hladnih salata	- Razlikuje vrste jela koja se pripremaju pred gostom	- Prikazivanje video zapisa i slika sa pripremom jela pred gostima Vježba: Priprema jela pred gostom-flambiranje
15.	**Svečani-zajednički obroci**		
	- Banket - Koktel party - Čajanka - Hladan bife	- Razlikuje vrste zajedničkih obroka po načinu ponude, organizacije i načina	- Komparativna analiza i diskusija o razlikama u načinu rada - Vježba:

Redni broj	Teme i sadržaji	Ishodi učenja Po završetku teme učenik će biti sposoban da:	Preporuke za izvođenje nastave
		usluživanja	- Pisanje ponude za svečane prijeme, pripremni radovi u ofisu i sali, simulacija prijema i usluživanja gostiju - Diskusija

6. Standardi znanja:
Standardi znanja su utvrđeni minimum dostizanja definisanih predmetnih ciljeva, koje mora ostvariti svaki učenik, kao osnovu za prohodnost u naredni razred ili završetak obrazovanja.

Organizacija rada u ugostiteljskim objektima
Učenik/učenica zna da:
- nabroji i razlikuje ugostiteljsko poslovne jedinice za smještaj
- nabroji i razlikuje ugostiteljsko poslovne jedinice za ishranu

Radno osoblje u ugostitelskim radnjama
Učenik/učenica zna da:
- kratko opiše vrste radnih mjesta u ugostiteljskom objektu
- objasni djelove radne uniforme

Lična i radna higijena
Učenik/učenica zna da:
- objasni značaj lične i radne higijene

Oprema i namještaj u restoranu
Učenik/učenica zna da:
- razlikuje i kratko objasni vrste stolova u restoranu
- razlikuje i kratko objasni vrste stolica u restoranu
- razlikuje i kratko objasni vrste kolica u restoranu

Inventar za usluživanje
Učenik/učenica zna da:
- nabroji grupe inventara u restoranu
- kratko opiše način održavanja inventara

Pripremni radovi u restoranu
Učenik/učenica zna da:
- opiše podjelu pripremnih radova u restoranu
- nabroji pripremne radove u ofisu
- nabroji pripremne radove u sali za usluživanje

Dnevni obroci u ugostiteljstvu
Učenik/učenica zna da:
- kratko objasni vrste obroka u ugostiteljskim radnjama
- navede vrste doručaka
- nabroji redosled karte doručka

Organizacioni sistemi rada
Učenik/učenica zna da:
- kratko opiše reonski sistem rada
- kratko opiše revirni sistem rada
- kratko opiše ober sistem rada
- kratko opiše francuski sistem rada
- kratko opiše engleski sistem rada

Točionica pića
Učenik/učenica zna da:
- nabroji opremu i uređaje u točionici pića
- objasni podjelu pića
- opiše način služenja nekih pića

Kafansko poslovanje
Učenik/učenica zna da:
- objasni porijeklo kafe
- definiše pojam kafane
- razlikuje tipove kafane
- kratko opiše organizaciju rada u kafani

Restoransko poslovanje
Učenik/učenica zna da:
- opiše način prijema, dočeka i smještaja gosta u ugostiteljski objekat
- definiše pojam jelovnika
- nabroji redosljed jelovnika
- opiše način sastavljanja jelovnika
- navede razne vrste menija
- kratko opiše način sastavljanja menija
- nabroji specijalna jela koja se mogu poslužiti u restoranu
- razlikuje kuvere za specijalna jela

Etažni servis
Učenik/učenica zna da:
- objasni način primanja porudžbine u etažnom servisu
- opiše ulogu centralnog ofisa i ofisa po spratovima
- nabroji i kratko opiše osoblje u etažnom servisu

Pansionsko poslovanje
Učenik/učenica zna da:
- pravi razliku između pansionskog poslovanja i a' la carte poslovanja
- kratko opiše organizaciju rada u pansionskom poslovanju
- objasni način anketiranja gostiju
- opiše ulogu i značaj švedskog stola
- objasni način izlaganja jela na švedskom stolu

Priprema jela pred gostom
Učenik/učenica zna da:
- definiše pojam flambiranja
- poznaje recepture za flambiranje
- kratko opiše ulogu pića za flambiranje
- opiše konobara flambera

Svečani-zajednički obroci
Učenik/učenica zna da:
- kratko objasni način organizovanja Koktel partije
- razlikuje vrste koktel partija
- kratko objasni način organizovanja Hladnog bifea
- razlikuje načine usluživanja na Hladnom bifeu
- kratko objasni način organizovanja Banketa
- nabroji bitne elemente kod sastavljanja ugovora za Banket
- kratko objasni način organizovanja Čajanke
- razlikuje vrste Čajanki

7. Okvirni spisak literature i drugih izvora:

- J. Kerčmar: „Tehnika poslovanja u ugostiteljstvu“, Opatija, 1995.
- R. Miličević: „Ugostiteljstvo – tehnika organizacija poslovanje“, IMS „Oktoih“, Podgorica, 2003.
- J. Jokić, P. Pravda: „Kuvarstvo i poslastičarstvo sa praktičnom obukom“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, beograd, 1996.
- S. Divanović, S. Mićetin, M. Krastavčić: „Usluživanje sa praktičnom nastavom“, Zavod za izdavanje udžbenika Beograd, Beograd, 2004.

8. Materijalni uslovi za izvođenje nastave:

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Oznaka	Kom
1.	Računar	-	1
2.	Projektor	-	1
3.	Projekciono platno	-	1
4.	Internet konekcija	-	1
5.	Restoranski stolovi	-	6
6.	Pomoćni stolovi		2
7.	Servirni stolovi		1
8.	Stolice		30
9.	Kolica za usluživanje		1
10.	Kolica za flambiranje		1
11.	Inventar za usluživanje		Shodno broju radnih mjesta
12.	Barski inventar		Shodno broju radnih mjesta

9. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja učenika:
- Usmena provjera znanja najmanje jednom u klasifikacionom periodu.
- Ocjena vježbi, najmanje jednom u klasifikacionom periodu
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz svih datih ocjena u klasifikacionom periodu.

- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

10. Uslovi za prohodnost i završetak dijela modula (predmeta)

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

11. Profil i nivo obrazovanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi

- Visoka školska sprema 240 ETCS iz oblasti restoraterstva, sa radnim iskustvom od najmanje tri godine u struci.

12. Povezanost djelova modula (predmeta) - korelacija

Modul/predmet Osnove restoraterstva je u korelaciji sa modulima/predmetima:

- Hotelijersko i recepcijsko poslovanje
- Strani jezik II i III
- Poslovna psihologija
- Poslovna komunikacija
- Poslovna informatika
- Bonton u ugostiteljstvu

NAPOMENA:

Ucilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, predmetni nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

5. STRUČNI ISPIT

5.1. STRUČNO-TEORIJSKI DIO ISPITA

5.1.1. AGENCIJSKO POSLOVANJE

1. Naziv ispitnog kataloga: AGENCIJSKO POSLOVANJE

2. Ciljevi ispita

- Provjera nivoa postignuća standarda znanja iz oblasti agencijskog poslovanja.

3. Standardi znanja koji se ocjenjuju na stručnom ispitu

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
Standardi poslovanja turističke agencije	- Obavlja poslove u skladu sa standardima agencije (kodeks odijevanja, ponašanja i higijensko-tehničke mjere zaštite na radu), osigurava kvalitet sopstvenog rada - Vrši provjeru sredstava za rad i racionalno ih koristi	- Razumije značaj kodeksa ponašanja i odijevanja - Navede higijensko tehničke uslove i mjere zaštite na radu - Navede mjere protivpožarne zaštite i zaštite životne sredine - Razumije značaj standarda kvaliteta rada u turističkoj agenciji
Pojam i vrste turistickih agencija	- Razlikuje organizacione strukture agencija i podjelu poslova	- Objasni pojam i značaj turističkih agencija za razvoj turizma - Objasni faze u nastanku i razvoju turističkih agencija u svijetu i kod nas - Razlikuje inicijativne i receptivne agencije - Objasni ostale vrste turističkih agencija i razlikuje poslove kojima se bave - Opiše uslove u kojima su nastali turoperatori i objasnjava njihov znacaj u savremenom turizmu
Organizacija i funkcije turistickih agencija		- Analizira karakter poslovanja turističke agencije kao oranizatora putovanja - Objasni ulogu i znacaj informativno-savjetodavne uloge turističke agencije - Navede nacine realizacije propagandne funkcije turističke agencije - Nabroji i objasni poslove koji se obavljaju u poslovnici turističke agencije - Objasni znacaj posredničkih poslova u turističkim agencijama
Kadrovi i sredstva turisticke agencije	- Prikuplja i analizira informacije, planira i organizuje poslove po prioritetima	- Nabroji i objasni činioce (faktore)radnog procesa turističke agencije - Definiše imovinu turističke agencije - Objasni razliku između osnovnih i obrtnih sredstava turističke agencije - Objasni različite oblike turističko-

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
		informativne dokumentacije - Navede kadrove zaposlene u turističkoj agenciji,zavisno od opisa poslova kojima se bave - Objasni specificnosti poslova kojima se bave specijalizovani kadrovi turističke agencije
Prikupljanje i analiza informacija i planiranje poslova		- Objasni značaj planiranja u turisticoj agenciji - Navede elemente i način sastavljanja mjesecnog i dnevnog plana aktivnosti u turistickoj agenciji
Instrumenti turističkog prometa	- Prikuplja i analizira informacije, planira i organizuje poslove po prioritetima	- Objasni vaučer kao instrument turističkog prometa - Navede karakteristike putničkog čeka i objasni način njegove realizacije
Formiranje turističkog aranžmana	- Formira različitie vrste aranažmana	- Nabroji i objasni elemente turističkog aranžmana - Objasni razliku između akcionih i boravišnih aranžmana - Objasni razliku između oglašenih i naručenih aranžmana - Navede karakteristike i faze u kreiranju izleta - Objasni razliku između navedenih vrsta specijalizovanih aranžmana (afinitetni,podsticajni,zdravstveni kongresni,kruzna putovanja…) - Nabroji faze u formiranju aranžmana - Objasni način postaljanja aranžmana po zadatim parametrima - Definise opste i posebne uslove putovanja - Objasni način izračunavanja prodajne cijenu aranzmana po fazama (neto cijenu,fiksne troskove,bruto cijenu,agencijsku maržu) - Obrazloži način izrade programa putovanja za sve navedene vrste turističkih aranžmana
Plasman turističkog aranzmana	- Plasira, prodaje i realizuje različitie vrste aranžmana	- Nabroji i objasni faze plasmana turističkog aranžmana - Navede elemente booking liste - Objasni ulogu i značaj kataloga ponude agencije - Obrazloži značaj savremene tehnologije u cilju prezentovanja ponude agencije potencijalnim korisnicima usluga - Analizira značaj promocionog budžeta za ukupne promotivne aktivnosti agencije - Objasni na koji nacin detaljisticke agencije vrse ulogu kanala prodaje

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
		turoperatora
Izvođenje turističkog aranžmana		- Objasni i na primjerima simulira proces realizacije aranzmana po programu - Objasni kriterijume za odabir odgovarajućeg kadra za izvođenje aranžmana (vodič, pratioc grupe, prevodilac, predstavnik agencije) - Objasni način realizacije transfera turista - Objasni razliku između izleta kao samostalnog aranžmana i kao dijela nekog drugog aranžmana - Opiše posao turističkog vodiča
Obračun turističkog aranžmana	- Obračunava aranžman i izračunava uspješnost	- Analizira različite faze obračuna turističkog aranžmana -Navede formule za izračunavanje ukupnog prihoda, ukupnog rashoda i dobiti/gubitka turističke agencije - Objasni ulogu i značaj ankete - Objasni način izračunavanja parcijalnih ekonomskih pokazatelja poslovanja i da zna tumacenje dobijenih rezultata
Saradnja turističkih agencija sa okruženjem	- Sarađuje sa turističkim organizacijama, nadležnim institucijama i poslovnim partnerima	- Objasni oblike saradnje turističkih agencija i saobraćajnih privrednih društava - Objasni oblike saradnje turističkih agencija i privrednih društava iz domena ugostiteljstva - Navede oblike saradnje između turističke agencije i korisnika njenih usluga - Obrazloži razloge za međuagencijsku saradnju,kao i nacine na koje se ona realizuje - Objasni načine na koje agencija sarađuje sa ostalim faktorima kojei cine njeno uze okruženje (banke,osiguravajuce kompanije,trgovina…) - Analizira mjere ekonomske politike koje utiču na poslovnu klimu agencija
Posrednički poslovi turističke agencije	- Obavlja posredničke poslove	- Navede karakteristike i elemete ugovora kojima se regulise saradnja agencija i korisnika usluga (ugovor o organizovanju putovanja i posrednički ugovor o putovanju) - Navede karakteristike i elemente ugovora koji regulišu međuagencijsku saradnju (ugovor o poslovnoj saradnji i ugovor na osnovu zatražene i potvrđene usluge) - Navede karakteristike i elemente ugovora kojima se regulišu odnosi sa

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
		saobraćajnim privrednim društvima (ugovor o prodaji karata, ugovor o avio čarteru, ugovor o brodskom carteru, ugovor o rent-a-car uslugama) Nabroji karakteristike i elemente ugovora kojima se regulišu odnosi turističkih agencija i ugostiteljskih privrednih drustava (ugovor o fiksnom zakupu, alotmanu i zatraženoj i potvrđenoj rezervaciji) - Navede elemente, predmet ugovora, kao i prava i obaveze ugovornih strana kod ugovora o osiguranju - Analizira i navede elemente ugovora koje agencije potpisuju sa poslovim bankama, a koji se tiču obavljanja mjenjačkih poslova i drugih oblika saradnje
Globalni distribucioni sistemi	- Koristi različite rezervacione sisteme i kanale	- Objasni pojam i način funkcionisanja GDS - Navede genezu GDS - Definiše kompjuterski rezervacioni sistemi - Definiše GDS - Nabroji i objasni vodeće GDS u svijetu (Amadeus, Sabre, Galileo) - Objasni ulogu Amadeusa kao lidera na globalnom tržištu - Navede poslovne aktivnosti i ciljne grupe Amadeusa

4. Tip ispita - USMENO.

- Ispit se realizuje u skladu sa **Pravilnikom o načinu i postupku polaganja stručnog ispita.**
- Ispitne listiće sa pitanjima i zadacima priprema Ispitni centar.

5.Dozvoljena pomagala

- Pomagala nijesu dozvoljena.

6. Literatura i drugi izvori

- Za kandidate je preporučena literatura data u katalogu znanja i godišnjem planu rada nastavnika.

5.1.2. HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE

1. Naziv ispitnog kataloga: HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE

2. Ciljevi ispita

- Provjera nivoa postignuća standarda znanja iz oblasti hotelijerskog poslovanja

3. Standardi znanja koji se ocjenjuju na stručnom ispitu

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
Standardi poslovanja u ugostiteljskim objektima za smještaj	- Vrši ličnu pripremu za rad i pripremu radnog mjesta - Obavlja poslove u skladu sa standardima hotela (kodeks odijevanja, ponašanja, higijensko-tehničke mjere, mjere zaštite na radu, mjere protivpožarne zaštite, mjere zaštite životne sredine) - Racionalno koristi energiju, sredstva i vrijeme u skladu sa važećim standardima kvaliteta rada	- Razumije značaj kodeksa ponašanja i odijevanja - Navede higijensko-tehničke uslove i mjere zaštite na radu - Navede mjere protivpožarne zaštite i zaštite životne sredine - Razumije značaj standarda kvaliteta rada u hotelskom poslovanju
Pojam i osnovne karakteristike ugostiteljstva	- Razumije organizacionu strukturu hotela i nadležnosti hotelskih službi	- Objasni nastanak, razvoj i značaj ugostiteljstva - Objasni karakteristike ugostiteljstva i ugostiteljske usluge - Razlikuje ugostiteljske poslovne jedinice - Razlikuje vrste i kategorije ugostiteljskih objekata za smještaj - Razlikuje vrste i kategorije ugostiteljskih objekata za ishranu i piće - Objasni pojam i navede elemente kategorizacije objekata za smještaj - Objasni pojam i navede elemente kategorizacije objekata za usluživanje hrane i pića
Pojam i organizacija hotela		- Objasni značaj hotelijerstva i njegov uticaj na razvoj turizma - Razumije specifičnosti hotelijerstva i hotelske usluge - Objasni pojam i nabroji vrste hotela - Razumije organizacionu strukturu hotela - Objasni pojam i nabroji

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
		faktore optimalne veličine kapaciteta - Zna kako da izračuna stepen iskorišćenosti kapaciteta
Planiranje i organizacija poslova na recepciji	- Vrši analizu, planiranje i organizaciju poslova iz domena svoga rada	- Definiše nadleznosti i opis poslova šefa recepcije - Definiše nadležnosti ostalog osoblja zaposlenog na recepciji. - Nabroji namještaj i opremu na recepciji. - Objasni planiranje kao preduslov poslovanja hotela.
Rezervacije hotelskih usluga	- Vrši prodaju i rezervaciju smještaja	- Objasni pojam i razlikuje vrste rezervacija - Razlikuje vrste rezervacija (po obimu, vremenskoj dimenziji, sigurnosti) - Nabroji i objasni vrste rezervacija po izvoru rezervisanja - Objasni pojam i način rada globalnih distribucionih sistema - Objasni princip funkcionisanja franšiznih besplatnih telefonskih brojeva - Razumije značaj Interneta kao izvor rezervacija - Razumije značaj direktnih telefonskih rezervacija
Prijem gosta u hotel	- Vrši prijem i prijavu gosta	- Razlikuje osoblje odjeljenja dočeka - Navede aktivnosti odjeljenja dočeka (organizovan i neorganizovan doček) - Razlikuje elemente kartice prijave gostiju - Definiše aktivnosti prilikom Dolaska gosta u hotel - Definiše aktivnosti Concierga u hotelu - Objasni značaj usluge parkiranja automobila
Prijava gosta u hotel		- Navede pravila pozdravljanje gostiju prilikom dolaska - Objasni postupak potvrde informacija na kartici

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
		prijave gostiju - Objasni postupak osiguranja načina plaćanja - Objasni postupak dodjele soba - Objasni postupak dodjele ključeva - Razumije značaj privatnosti gostiju (informacije o gostima, informacije o sobi)
Boravak gosta u hotelu		- Nabroji vrste obavezne evidencije gostiju (knjiga gostiju, prijava boravišta) - Razumije značaj neobavezne evidencije gostiju (profil gosta) - Objasni evidentiranje i praćenje poslovnih promjena vezanih za usluge koje gost koristi za vrijeme boravka - Razumije značaj brige o gostima za vrijeme njihovog boravka u hotelu (kvalitet usluge i brzi odgovori na zahtjev gostiju) - Navede raznovrsne usluge koje se pružaju gostima (buđenje, prenošenje poruka) - Navede usluga koje se pružaju gostima u sobama (filmovi, video igre, sobni mini-barovi, sefovi, internet priključci)
Odjava gosta iz hotela	- Vrši obračun i naplatu usluga i odjavljuje gosta	- Nabroji aktivnosti prilikom odjave gosta (potvrda identiteta gosta, uručivanje kasno pristiglih poruka, vraćanje dragocjenosti iz hotelskog sefa, unos preostalih računa, štampanje kopije računa na provjeru gostu) - Objasni postupak ispostavljanja i naplate hotelskog računa - Objasni postupak promjene statusa sobe - Razumije značaj anketiranja gostiju

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
		- Razumije značaj i ulogu ponovne rezervacije
Hotelski informacioni sistemi	- Koristi hotelski informacioni sistem	- Objasni ulogu softvera (namjena) - Nabroji uslove za korišćenje softvera u smislu hardvera - Nabroji vrste poslova na recepciji koje podržava softver - Objasni način uključivanja, promjene pristupne lozinke, funkcionalni elementi softvera na startnom ekranu i isključivanje (softver na engleskom jeziku) - Opiše vrste podataka i način njihove obrade u dijelu softvera koji se odnosi na Customer relation - Opiše vrste podataka i način njihove obrade u dijelu softvera koji se odnosi na Reservation - Opiše vrste podataka i način njihove obrade u dijelu softvera koji se odnosi na Front Desc - Opiše vrste podataka i način njihove obrade u dijelu softvera koji se odnosi na Cashering - Opiše vrste podataka i način njihove obrade u dijelu softvera koji se odnosi na Rooms Management - Opiše vrste podataka i način njihove obrade u dijelu softvera koji se odnosi na Quick Keys - Opiše vrste podataka i način njihove obrade u dijelu softvera koji se odnosi na Miscellaneous - Opiše vrste podataka i način njihove obrade u dijelu softvera koji se odnosi na zatvaranje dana - Night Audit

Teme	Ishodi učenja	Standardi znanja
		- Objasni vrste upozorenja i poruka koje sistem šalje i postupak u skladu sa upozorenejm ili porukom
Administrativni poslovi na recepciji, izvještaji i statistički pregledi	- Obavlja administrativne poslove iz domena svoga rada i priprema izvještaje i statističke preglede	- Objasni značaj unosa podataka o sobama u hotelski dnevnik - Razumije značaj kontrola računa gostiju radi provjere eventualnog prekoračenja kreditnog ograničenja - Razumije značaj evidencije u radu sa gotovinom na recepciji - Objasni postupak izrada, kopiranja i distribucije svih izvještaja za potrebe menadžmenta hotela (izvještaj o prosječnoj dnevnoj cijeni, stepenu popunjenosti, popis registrovanih gostiju, struktura rezervacija) - Objasni postupak i značaj slanja izvještaja o popunjenosti hotela za potrebe sektora hrane i pića - Objasni postupak i značaj slanja izvještaja za hotelsko domaćinstvo (lista dolazaka, lista odlazaka)
Poslovi nadzora	- Vrši nadzor pomoćnog osoblja	- Objasni predmet i principe interne kontrole na recepciji (nadgledanje osoblja, selekcija zaposlenih, uspostavljanje i podjela odgovornosti, postavljanje standarda, kontrola dokumenata)

4. Tip ispita - USMENO.

- Ispit se realizuje u skladu sa **Pravilnikom o načinu i postupku polaganja stručnog ispita.**
- Ispitne listiće sa pitanjima i zadacima priprema Ispitni centar.

5. Dozvoljena pomagala

- Pomagala nijesu dozvoljena.

6. Literatura i drugi izvori

- Za kandidate je preporučena literatura data u katalogu znanja i godišnjem planu rada nastavnika.

5.2. STRUČNI RAD

5.2.1. AGENCIJSKO POSLOVANJE

1. Naziv ispitnog kataloga: AGENCIJSKO POSLOVANJE

2. Cilj ispita
- Na praktičnom dijelu stručnog ispita kandidat treba da pokaže:
- pravilnu upotrebu stručne terminologije,
- stepen povezanosti stručnoteoretskih i praktičnih znanja,
- samostalnost i sistematičnost u radu,
- poznavanje propisa za obezbjeđenje zaštite na radu i zaštite okoline,
- racionalno korišćenje materijala, vremena i energije.

3. Spisak tema/zadataka
1. Poštuje kodeks ponašanja i odijevanja
2. Sprovodi higijensko-tehničke uslove i mjere zaštite na radu
3. Sprovodi mjere protivpožarne zaštite i zaštite životne sredine
4. Primjenjuje standarde kvaliteta rada u hotelskom poslovanju
5. Analizira karakter poslovanja turisticke agencije kao oranizatora putovanja.
6. Pruža informativno-savjetodavne usluge u turističkoj agenciji
7. Prezentuje način realizacije propagandne funkcije turističke agencije
8. Pravi razliku između osnovnih i obrtnih sredstava turističke agencije
9. Koristi različite oblike turističko-informativne dokumentacije
10. Razlikuje kadrove zaposlene u turističkoj agenciji, zavisno od opisa poslova kojima se bave
11. Sačini mjesečni i dnevni plan aktivnosti u turističkoj agenciji
12. Popuni vaučer kao instrument turističkog prometa
13. Realizuje putnički ček
14. Pravi razliku između akcionih i boravišnih aranžmana.
15. Pravi razliku između oglašenih i naručenih aranžmana.
16. Kreira izlet
17. Kreira akcioni plan
18. Kreira boravišni aranžman
19. Kreira vrsta specijalizovanih aranžmana (afinitetni,podsticajni,zdravstveni kongresni,kružna putovanja…)
20. Postavlja aranžman po zadatim parametrima
21. Utvrđuje opšte i posebne uslove putovanja.
22. Izračunava prodajnu cijenu aranžmana (neto cijenu,fiksne troskove,bruto cijenu, agencijsku marzu)
23. Pravi program putovanja za sve navedene vrste turističkih aranžmana
24. Vrši plasman turističkog aranzmana po fazama
25. Sačini booking listu
26. Sačini katalog ponude agencije
27. Koristi savremenu tehnologiju u cilju prezentovanja ponude agencije potencijalnim korisnicima usluga
28. Vrši proces realizacije aranžmana po programu.
29. Vrši realizaciju transfera turista
30. Obavlja posao turističkog vodiča
31. Obračunava ukupne prihode, ukupne rashode i dobit/gubitak turističke agencije
32. Sastavi anketu i provjeri stepen zadovoljstva/nezadovoljstva ucesnika aranzmana pruzenim uslugama
33. Izračuna parcijalne ekonomske pokazatelje poslovanja

34. Procijeni uspješnost poslovanja na osnovu dobijenih rezultata
35. Obavlja saradnju turističkih agencija i saobraćajnih privrednih društava
36. Obavlja poslove saradnje turističkih agencija i privrednih društava iz domena ugostiteljstva
37. Obavlja poslove saradnje između turističke agencije i korisnika njenih usluga.
38. Vrši međuagencijsku saradnju.
39. Obavlja poslove saradnje sa ostalim faktorima koje čine njeno uže okruženje (banke,osiguravajuće kompanije, trgovina…)
40. Sastavlja ugovore između agencija i korisnika usluga(ugovor o organizovanju putovanja i posrednicki ugovoro putovanju)
41. Vrši međuagencijsku saradnju (ugovor o poslovnoj saradnji i ugovor na osnovu zatrazene i potvrđene usluge)
42. Sastavlja ugovore kojima se regulišu odnosi sa saobraćajnim privrednim društvima (ugovor o prodaji karata, ugovor o avio čarteru, ugovor o brodskom čarteru, ugovor o rent-a-car uslugama)
43. Sastavlja ugovore kojima se regulišu odnosi turističkih agencija i ugostiteljskih privrednih društava (ugovor o fiksnom zakupu, alotmanu i zatraženoj i potvrđenoj rezervaciji)
44. Sastavlja ugovor o osiguranju
45. Obavlja poslove rezervacije i prodaje karata koristeći globalne distribucione sisteme

Napomena: Zadaci koji se odnose na agencijsko poslovanje realizuju se pomoću programa Amadeus.

4. Uputstvo za realizaciju stručnog rada

- Praktičan rad.
- Nastavnik/aktiv formulišu zadatke i sastavljaju detaljan spisak zadataka na osnovu okvirnog spiska zadataka, datih u ispitnom katalogu.
- Na ispitnom listu treba da budu tri zadatka, kombinovana po složenosti na odgovarajući način – da budu iz različitih taksonomskih kategorija i iz različitih tematskih oblasti.
- Vrijeme trajanja izvršenja zadatka se definiše na ispitnom listiću, a ističe se za svaki zadatak pojedinačno.
- Ispitni zadaci se izvlače pred ispitnom komisijom.
- Ocjenu na praktičnom dijelu ispita oblikuje ispitna komisija, na predlog ispitivača.

5. Dozvoljena pomagala

- Kompjuter sa instaliranim softverom za agencijsko poslovanje „Amadeus“.

6. Literatura i drugi izvori

- Za učenike je preporučena literatura i drugi izvori objavljeni u katalogu znanja i godišnjem planu rada nastavnika.

5.2.2. HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE

1. Naziv ispitnog kataloga: HOTELIJERSKO I RECEPCIJSKO POSLOVANJE

2. Cilj ispita

- Na praktičnom dijelu stručnog ispita kandidat treba da pokaže:
- pravilnu upotrebu stručne terminologije,
- stepen povezanosti stručno-teoretskih i praktičnih znanja,
- samostalnost i sistematičnost u radu,
- poznavanje propisa za obezbjeđenje zaštite na radu i zaštite okoline,
- racionalno korišćenje materijala, vremena i energije.

3. Spisak tema/zadataka

1. Poštuje kodeks ponašanja i odijevanja
2. Sprovodi higijensko tehničke uslove i mjere zaštite na radu
3. Sprovodi mjere protivpožarne zaštite i zaštite životne sredine
4. Primjenjuje standarde kvaliteta rada u hotelskom poslovanju
5. Izradi šemu organizacione strukture recepcije u zavisnosti od faktora
6. Izradi poslovni plan
7. Pravi individualnu i grupnu rezervaciju
8. Prima rezervaciju globalnih distribucionih sistema
9. Prima rezervaciju putem
10. Prima rezervaciju putem telefona
11. Obavlja poslove osoblja odjeljenja dočeka
12. Priprema kartice prijave gostiju
13. Obavlja aktivnosti prilikom dolaska gosta u hotel
14. Vrši posao pozdravljanja gostiju prilikom dolaska
15. Vrši postupak potvrde informacija na kartici prijave gostiju
16. Vrši postupak osiguranja načina plaćanja
17. Vrši postupak dodjele soba
18. Vrši postupak dodjele ključeva
19. Vrši poslove obavezne evidencije gostiju (knjiga gostiju, prijava boravišta)
20. Vodi neobaveznu evidenciju gostiju (profil gosta)
21. Evidentira i prati poslovne promjene vezane za usluge koje gost koristi za vrijeme boravka
22. Vodi brigu o gostima za vrijeme njihovog boravka u hotelu (kvalitet usluge i brzi odgovori na zahtjev gostiju)
23. Pruža raznovrsne usluge koje se pružaju gostima (buđenje, prenošenje poruka)
24. Pruža usluge gostima u sobama (filmovi, video igre, sobni mini-barovi, sefovi, internet priključci)
25. Obavlja aktivnosti prilikom odjave gosta (potvrda identiteta gosta, uručivanje kasno pristiglih poruka, vraćanje dragocjenosti iz hotelskog sefa, unos preostalih računa, štampanje kopije računa na provjeru gostu)
26. Vrši posao ispostavljanja i naplate hotelskog računa
27. Vrši postupak promjene statusa sobe
28. Vrši anketiranje gostiju
29. Pravi ponovnu rezervaciju
30. Vrši uključivanje, promjene pristupne lozinke, funkcionalni elementi softvera na startnom ekranu i isključivanje (softver na engleskom jeziku)
31. Vrši unos podataka u dijelu softvera koji se odnosi na Customer relation
32. Vrši unos podataka u dijelu softvera koji se odnosi na Reservation
33. Vrši unos podataka u dijelu softvera koji se odnosi na Front Desc
34. Vrši unos podataka u dijelu softvera koji se odnosi na Cashering

35. Vrši unos podataka u dijelu softvera koji se odnosi na Rooms Management
36. Vrši unos podataka u dijelu softvera koji se odnosi na Quick Keys
37. Vrši unos podataka u dijelu softvera koji se odnosi na Miscellaneous
38. Vrši unos podataka u dijelu softvera koji se odnosi na zatvaranje dana - Night Audit
39. Vrši unos podataka o sobama u hotelski dnevnik
40. Vrši kontrolu računa gostiju radi provjere eventualnog prekoračenja kreditnog ograničenja
41. Vodi evidenciju u radu sa gotovinom na recepciji
42. izrađuje, kopira i distribuira izvještaje za potrebe menadžmenta hotela (izvještaj o prosječnoj dnevnoj cijeni, stepenu popunjenosti, popis registrovanih gostiju, struktura rezervacija)
43. Obavlja postupak slanja izvještaja o popunjenosti hotela za potrebe sektora hrane i pića
44. Obavlja postupak slanja izvještaja za hotelsko domaćinstvo (lista dolazaka, lista odlazaka)
45. Obavlja poslove interne kontrole na recepciji (nadgledanje osoblja, selekcija zaposlenih, uspostavljanje i podjela odgovornosti, postavljanje standarda, kontrola dokumenata)
46. Vrši praćenje popunjenosti hotelskih kapaciteta
47. Vrši kontrolu liste dnevnih rezervacija
48. Vrši kontrolu obračuna hotelskih računa

Napomena: Zadaci koji se odnose na hotelsko poslovanje realizuju se pomoću softvera Fidelio.

4. Uputstvo za realizaciju stručnog rada

- Praktičan rad.
- Nastavnik/aktiv formulišu zadatke i sastavljaju detaljan spisak zadataka na osnovu okvirnog spiska zadataka, datih u ispitnom katalogu.
- Na ispitnom listu treba da budu tri zadatka, kombinovana po složenosti na odgovarajući način – da budu iz različitih taksonomskih kategorija i iz različitih tematskih oblasti.
- Vrijeme trajanja izvršenja zadatka se definiše na ispitnom listiću, a ističe se za svaki zadatak pojedinačno.
- Ispitni zadaci se izvlače pred ispitnom komisijom.
- Ocjenu na praktičnom dijelu ispita oblikuje ispitna komisija, na predlog ispitivača.

5. Dozvoljena pomagala

- Kompjuter sa instaliranim softverom za hotelsko poslovanje **FIDELIO.**

6. Literatura i drugi izvori

- Za učenike je preporučena literatura i drugi izvori objavljeni u katalogu znanja i godišnjem planu rada nastavnika.

6. NAČIN PRILAGOĐAVANJA PROGRAMA UČENICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

- U skladu sa Zakonom o usmjeravanju djece sa posebnim potrebama (u roku od mjesec dana) škola bi izradila individualni program (nacrt) uzimajući u obzir odluku o usmjerenju.
- Individualni program omogućava prilagođeno izvođenje kako bi učenici dostigli propisani stručni standard u svim predmetima.

7. NAČIN PRILAGOĐAVANJA PROGRAMA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

- Programi stručnog obrazovanja koji su pripremljeni za mlade izvode se i za odrasle u skladu sa polaznim osnovama za prilagođavanje izvođenja obrazovnih programa obrazovanju odraslih tako da:
- Iz nastavnog plana se izostavljaju predmeti fizičko vaspitanje i slobodne aktivnosti, koji time prestaju biti uslov za završetak obrazovanja. Škola je obavezna da odraslim ponudi sportske aktivnosti kojima se oni mogu dobrovoljno priključiti:
  - škola izradi prilagođen program praktičnog obrazovanja s obzirom na poslove i zadatke koje obavlja učesnik obrazovanja;
  - za odrasle ne vrijede uslovi za napredovanje koji su određeni u programima nego uslovi koje utvrdi škola u nacrtu izvođenja obrazovnog programa za odrasle;
  - se provjeravanje znanja izvodi putem ispita, pri čemu se uzimaju u obzir načini provjeravanja znanja (usmeno, pismeno, vježbe, praktični rad), određeni obrazovnim programom;
  - odrasli ne polažu međuispit iz uspješnosti praktičnog obrazovanja.

8. PROFIL I NIVO OBRAZOVANJA NASTAVNIKA

Redni broj	Naziv modula Osnovni stručni modul	Naziv dijela modula (predmeta)	Nivo obrazovanja	Oblast
1.	Strani jezik II	Francuski jezik	VSS 240 ETCS	- Profesor francuskog jezika
		Njemački jezik	VSS 240 ETCS	- Profesor njemačkog jezika
		Ruski jezik	VSS 240 ETCS	- Profesor ruskog jezika
		Italijanski jezik	VSS 240 ETCS	- Profesor italijanskog jezika
2.	Ekonomija	Poslovna ekonomija	VSS 240 ECTS	- Diplomirani ekonomista - Stručna sprema iz oblasti ekonomije
		Finansijsko poslovanje		
		Računovodstvo i statistika		
3.	Primjena IKT-a u poslovanju	**Poslovna komunikacija**	VSS 240 ECTS	- Diplomirani pravnik - Diplomirani ekonomista - Diplomirani psiholog - Stručna sprema iz oblasti prava - Stručna sprema iz oblasti ekonomije - Stručna sprema iz oblasti psihologije
		Poslovna informatika	VSS 240 ECTS	- Diplomirani matematičar, smjer računarske nauke, smjer primijenjena matematika - Diplomirani inženjer

Redni broj	Naziv modula Osnovni stručni modul	Naziv dijela modula (predmeta)	Nivo obrazovanja	Oblast
				elektrotehnike, smjer računarska tehnika i informatika - Diplomirani ekonomista, smjer Poslovni informacioni sistemi ili srodni smjerovi - Diplomirani inženjer organizacionih nauka, smjer informacione tehnologije - Stručna sprema iz oblasti računarstva i informacionih tehnologija
4.	Osnove turizma		VSS 240 ECTS	**Teorija i vježbe:** - Turizam - Ekonomija turističkog smjera
			VSS 180 ECTS	**Praktična nastava** - Turizam
5.	Istorija umjetnosti i kultura		VSS 240 ECTS	- Likovna umjetnosti ili istorija umjetnosti
6.	Agencijsko poslovanje		VSS 240 ECTS	- Stručna sprema iz oblasti turizma ili ekonomije turističkog smjera sa potvrdom o znanju za rad na globalnim rezervacionim sistemima (Amadeus, Galileo...)
7.	Hotelijersko i recepcijsko poslovanje		VSS 240 ECTS	- Stručna sprema iz oblasti hotelijerstva sa znanjem rada na hotelskim informacionim sistemima (Fidelio) - poželjno radno iskustvo na recepciji
8.	Marketing u turizmu		VSS 240 ECTS	- Stručna sprema iz oblasti turizma ili ekonomije
9.	Turistička geografija	- Turističke regije svijeta	VSS 240 ECTS	- Stručna sprema iz oblasti geografije ili

Redni broj	Naziv modula Osnovni stručni modul	Naziv dijela modula (predmeta)	Nivo obrazovanja	Oblast
		- Turistička geografija Crne Gore		turizma
10.	Pravo		VSS 240 ECTS	- Diplomirani pravnik. - Stručna sprema iz oblasti prava
11.	Preduzetništvo		VSS 240 ECTS	- Diplomirani ekonomista - Stručna sprema iz oblasti ekonomije
	Izborni uže stručni modul			
1.	**Briga o gostu**		VSS 240 ECTS	- Stručna sprema iz oblasti turizma ili hotelijerstva
2.	**Animacija**		VSS 240 ECTS	- Diplomirani turizmolog - Stručna sprema iz oblasti turizma
	Izborni moduli			
1.	Recepcijsko poslovanje Wellness$SPA		VSS 240 ECTS	- Stručna sprema iz oblasti turizma ili hotelijerstva
2.	Strani jezik III	Francuski jezik	VSS 240 ETCS	- Profesor francuskog jezika
		Njemački jezik	VSS 240 ETCS	- Profesor njemačkog jezika
		Ruski jezik	VSS 240 ETCS	- Profesor ruskog jezika
		Italijanski jezik	VSS 240 ETCS	- Profesor italijanskog jezika
3.	Ekologija i zaštita životne sredine		VSS 240 ETCS	- Stručna sprema iz oblasti prirodnih nauka - biologije i iskustvo vezano za poslove zaštite životne sredine
4.	Bonton u ugostiteljstvu		VSS 240 ETCS	- Diplomirani turizmolog - Diplomirani psiholog - Diplomirani pedagog - Diplomirani sociolog - Stručna sprema iz oblasti psihologije, pedagogije ili sociologije
5.	Turistički projekti		VSS 240 ETCS	- Diplomirani turizmolog

Redni broj	Naziv modula Osnovni stručni modul	Naziv dijela modula (predmeta)	Nivo obrazovanja	Oblast
				- Diplomirani ekonomista turističkog smjera - Stručna sprema iz oblasti turizma ili ekonomije turističkog smjera
6.	Vodički poslovi		VSS 240 ECTS	Licenca za turističkog vodiča
7.	Poslovna psihologija		VSS 240 ETCS	- Diplomirani psiholog/pedagog - Školski psiholog/pedagog - Stručna sprema iz oblasti psihologije/ pedagogije
8.	Osnove kuvarstva		VSS 240 ETCS	- Stručna sprema iz oblasti kuvarstva, sa radnim iskustvom od najmanje tri godine na poslovima šefa kuhinje ili kuvara
9.	Osnove restoraterstva		VSS 240 ETCS	- Stručna sprema iz oblasti oblasti restoraterstva, sa radnim iskustvom od najmanje tri godine u struci

9.NAČIN IZVOĐENJA OBRAZOVNOG PROGRAMA

- Nastava se organizuje i izvodi u školskom obliku.

9.1. BROJ ČASOVA PO GODINAMA OBRAZOVANJA I VRSTAMA NASTAVE

Redni broj	Naziv modula	Razred	Ukupno časova	Vrsta nastave			Broj časova kod kojih se odjeljenje dijeli na grupe		
				T	V	P	T	V	P
	Osnovni stručni moduli								
1.	Strani jezik II	I	108	108					
		II	108	108					
		III	108	108					
		IV	99	99					
2.	Ekonomija	I	72	50	22				
		II	72	50	22				
		III	72	50	22				

Redni broj	Naziv modula	Razred	Ukupno časova	Vrsta nastave			Broj časova kod kojih se odjeljenje dijeli na grupe		
				T	V	P	T	V	P
	Osnovni stručni moduli								
3.	Primjena IKT-a u poslovanju	I	72	40	32			32	
		II	**72**	**20**	52			52	
4.	Osnove turizma	I	**108**	**61**	11	**36**			**36**
5.	Istorija umjetnosti i kultura	I	**108**	**72**		**36**			**36**
6.	Agencijsko poslovanje	II	**108**	26	10	**72**		10	**72**
		III	**144**	23	13	**108**		13	**108**
		IV	**132**	22	11	**99**		11	**99**
7.	Hotelijersko i recepcijsko poslovanje	II	**108**	29	7	**72**		7	**72**
		III	**144**	28	8	**108**		8	**108**
		IV	**132**	34	9	**99**		9	**99**
8.	Marketing u turizmu	III	**72**	44	28				
		IV	**66**	36	30				
9.	Turistička geografija	II	**72**	**72**					
		III	**72**	**72**					
11.	Pravo	IV	**66**	**36**	**30**				
13.	Preduzetništvo	IV	66	18	48				48
	Izborni uže stručni moduli								
1.	Briga o gostu	IV	66	**20**	**10**	**36**		**10**	**36**
2.	Animacija	IV	66	20	13	33		13	33
	Izborni moduli								
1.	Recepcijsko poslovanje Wellness&SPA	I	72	36		36			36
		II	72	36		36			36
		III	72	36		36			36
		IV	66	33		33			33
2.	Strani jezik III	I	72						
		II	72						
		III	72						
		IV	66						
3.	Ekologija i zaštita životne sredine	I	72	47	25				
4.	Bonton u ugostiteljstvu	II	72	**30**	**42**				
5.	Turistički projekti	III/IV	72	72					

Redni broj	Naziv modula	Razred	Ukupno časova	Vrsta nastave			Broj časova kod kojih se odjeljenje dijeli na grupe		
				T	V	P	T	V	P
	Osnovni stručni moduli								
6.	Vodički poslovi								
7.	Poslovna psihologija	III/IV	72	**50**	**22**				
8.	Osnove kuvarstva	IV	66	46	20				
9.	Osnove restoraterstva	IV	66	47	19				

10. DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA REALIZACIJU OBRAZOVNOG PROGRAMA

10.1. PROFESIONALNA PRAKSA

- Učenici I, II i III razreda nakon završetka nastavne godine obavljaju profesionalnu praksu u trajanju od 15 dana, u skladu sa nastavnim planom. Profesionalna praksa izvodi se u odgovarajućim hotelsko-turističkim objektima.
- Za izradu programa profesionalne prakse i njenu realizaciju zadužena je škola. Program profesionalne prakse mora biti u korelaciji sa programom stručno-teorijskih predmeta i praktične nastave. O realizaciji programa profesionalne prakse učenik je obavezan da vodi dnevnik profesionalne prakse. U dnevnik, učenik po danima upisuje sadržaje rada. Dnevnik profesionalne prakse potpisuje lice zaduženo za realizaciju programa. Podatke o profesionalnoj praksi (ime i prezime učenika, mjesto i vrijeme izvođenja) evidentiraju se u posebnim rubrikama u odjeljenskim knjigama.
- Profesionalna praksa se ne ocjenjuje, ali je uslov za završetak razreda.

10.2. SLOBODNE AKTIVNOSTI

- Slobodne aktivnosti učenika su sastavni dio nastavnog plana i obrazovnog programa. Koncepcija slobodnih aktivnosti zasniva se na tome da doprinesu rasterećenju učenika, da pomognu njihovoj socijalizaciji, ali i da upotpune, prošire i produbе znanja i kompetencije učenika.
- Program slobodnih aktivnosti radi škola, polazeći od utvrđenog broja časova u nastavnom planu (u I, II, III razredu po 36 časova, a u IV-33 časa godišnje).
- Program slobodnih aktivnosti je sastavni dio godišnjeg plana rada škole.
- Uspješnost učenika na slobodnim aktivnostima se ne ocjenjuje, ali su učenici obavezni da realizuju sadržaje slobodnih aktivnosti.
- Okvirni program slobodnih aktivnosti je sastavni dio godišnjeg plana rada škole, a sastoji se iz tri cjeline:

- *Sadržaji vezani za opšteobrazovno područje*: dani sporta, ekološke aktivnosti, filmske, pozorišne, muzičke predstave i likovne izložbe, posjeta istorijskim spomenicima, muzejima, sajmu knjiga i dr;

- *obavezni sadržaji vezani za stručno-teorijsko područje:* posjete institucijama i preduzećima koja su stručno vezana za obrazovni program koji se realizuje, posjete sajmovima informatike, tehnike i nastavne tehnologije, učešće na stručnim predavanjima i takmičenjima u poznavanju određenih oblasti;

- sadržaji *po izboru učenika:* učešće u raznim sekcijama (sportska, dramska, literarna, muzička, likovna, informatička, prva pomoć, saobraćajni propisi,

Internet klub i dr); socijalni rad učenika; organizovanje dopunske i dodatne nastave i dr.

11. RADNA GRUPA

- Dušan Bošković, CSO
- Sandra Brkanović, CSO
- Srđan Obradović, CSO
- Vjera Mitrović-Radošević, CSO
- Dejan Stanić, CSO
- Edina Mandić, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Milenko Kovačević, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Anica Dragićević, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Milena Keković, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Ivan Marković, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Tatjana Šekularac, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Bahta Kočan, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Ljiljana Lukačević, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Ljiljana Šoškić, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Stanka Vukčević, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Saša Kovačević, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Marjan Drašković, JU SSŠ Nikšić
- Milan Bukarica, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Darko Vukčević, JU SSŠ „Sergije Stanić“
- Dijana Bulatović, JU SEŠ „Vaso Aligrudić“
- Dijana Kostović, SMŠ „Danilo Kiš“
- Svetlana Kikanović, JU Gimnazija - Kotor
- Jelena Vujošević, Hotel „Mediteran“
- Danica Radevic, HEC „Resident“
- Nataša Stanković, Hotel „Queen of Montenegro“
- Rajko Milašinović, „Montenegro stars“
- Vasilije Bušković, NVO „Zeleni CG“
- Vera Leković, TA „Royal Club Travel“
- Slavica Vukčević, „Travel-holiday“
- Ana Mitrić, Hotel „Mediteran“